

Žiemgaliai The Semigallians

LITUANIAN NATIONAL MUSEUM
LATVIAN HISTORY MUSEUM

Žiemgaliai The Semigallians

Baltų archeologijos paroda. *Katalogas*
Baltic Archaeological Exhibition. *Catalogue*

Lietuvos nacionalinis muziejus

Latvijas Vēstures muzejs

Parodą parengė/Exhibitions prepared by
Jānis Ciglis, Zane Buža, Arnis Ratiņš, Normunds Grasis (Latvija)
Eglė Griciuviénė, Gytis Grižas, Rasa Banytė-Rowell (Lietuva)

Parodos dailininkė/Exhibition designer
Gražina Pajarskaitė

Katalogą parengė/Catalogue prepared by
Eglė Griciuviénė

Dailininkė/Designer
Vida Ona Kuraite

Redaktorė/Copy editor
Loreta Urtė Urbaitė

Vertėjas iš latvių kalbos/Translator from latvian
Ernestas Vasiliauskas

Fotografai/Photographers
Kęstutis Stoškus (Lietuva)
Roberts Kaniņš (Latvija)

© Lietuvos nacionalinis muziejus, 2005
© Latvijas Vēstures muzejs, 2005
ISBN 9955-415-42-8

Turinys

Ižanga	
E. Griciuviénė	5
Santrumpos	7
Prožiemgaliai I–IV a.	9
dr. R. Banytė-Rowell, Z. Buža	
Kapų įkapės	11
Radiniai	23
Žiemgaliai V–XIII a.	23
E. Griciuviénė, G. Grižas, Z. Buža	
Kapų įkapės	27
Papuošalai	69
Apeiginės paskirties dirbiniai	110
Drabužių puošybos detalės	113
Ginkluotė	118
Raitelio ir žirgo apranga	127
Žemdirbystė, medžioklė, žvejyba	132
Medžio apdirbimas	137
Metalų apdirbimas	142
Namų apyvoka, buitis	148
Žiemgalių ryšiai su kaimynais	153
dr. R. Banytė-Rowell, Z. Buža	
Importas	153
Prekyba	165
Lobiai	169
Žiemgaliai XIV–XVII a.	177
E. Griciuviénė, G. Grižas, Z. Buža	
Kapų įkapės	180
Radiniai	201
Dubenuoti akmenys	
dr. V. Vaitkevičius	215
Žiemgalių archeologijos paminklai Lietuvoje	
E. Griciuviénė	217
Žiemgalių archeologijos paminklai Latvijoje	
J. Ciglis	229
Literatūra	237

Contents

Introduction	
E. Griciuviénė	6
Abbreviations	7
Proto-Semigallians, I–IV cent.	9
dr. R. Banytė-Rowell, Z. Buža	
Grave goods	11
Finds	23
Semigallians, V–XIII cent.	23
E. Griciuviénė, G. Grižas, Z. Buža	
Grave goods	27
Ornaments	69
Ritual artefacts	110
Elements of garment decoration	113
Weaponry	118
Equipment for horseman and steed	127
Agriculture, hunting, fishing	132
Woodworking	137
Metalworking	142
Domestic chores	148
Semigallian relations with their neighbours	153
dr. R. Banytė-Rowell, Z. Buža	
Imports	153
Trade	165
Hoards	169
Semigallians, XIV–XVII cent.	177
E. Griciuviénė, G. Grižas, Z. Buža	
Grave goods	180
Finds	201
Stones with hollows	
dr. V. Vaitkevičius	215
Semigallian archaeological sites in Lithuania	
E. Griciuviénė	217
Semigallian archaeological sites in Latvia	
J. Ciglis	229
Literature	237

ŽIEMGALIAI – viena iš baltų genčių, susiformavusi apie V a. gana plačioje pilkapių kultūros teritorijoje. Žiemgaliai istoriniuose šaltiniuose pirmąsyk paminėti IX a., nuo XIV a. Žiemgalos vardas jau nebeminimas. Archeologijos radiniai lieka svarbiausiu to laiko dokumentu.

Žiemgalos teritorija buvo padalinta tarp dviejų valstybių: Livonijos ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės. XV a. susidariusi siena tarp valstybių beveik nepakitusi išliko iki šių dienų tarp Latvijos ir Lietuvos.

2003 m. rugsėjo–2004 m. kovo mėnesiais bendra Lietuvos nacionalinio muziejaus ir Latvijos istorijos muziejaus paroda „Žiemgalių“ buvo eksponuota Rygoje, Latvijos istorijos muziejuje. 2005 m. balandžio 28 d. paroda atidaroma Vilniuje, Lietuvos nacionaliniame muziejuje. Bendros parodos tikslas – parodyti žiemgalių proistorę archeologiniais radiniais.

Šiuo metu žinoma apie 200 žiemgalių archeologijos paminklų, kuriuose galima aptikti genties materialinės ir iš dalies dvasinės kultūros liekanų. Parodoje eksponuojami radiniai iš 130 radimviečių: 48 Latvijos ir 82 Lietuvos. I parodos katalogą iš viso įtraukta 1300 archeologinių eksponatų. Latviškają eksponatų dalį sudaro Latvijos istorijos muziejaus eksponatai, Lietuvos nacionalinio muziejaus žiemgalių archeologijos paminklų rinkinį parodoje papildo Šiaulių „Aušros“, Joniškio istorijos ir kultūros, Mažeikių muziejų eksponatai.

Daugiausia žinomi ir ištirti žiemgalių archeologijos paminklai – kapinynai. Laidosenoje geriausiai atsispindi turtinga ir savita genties kultūra. Žiemgalių gyvensenos fragmentai, atskleidžiantys tirtuose piliakalniuose bei senovės gyvenvietėse, parodoje pateikti naudojant tyrinėjimų medžiagą daugiau iš Latvijos teritorijos. Ūkis, amatai, būtis, lobiai, atsivežtiniai daiktai liudija žiemgalius buvus turtinga gentimi, gyvenusia netoli svarbių prekybos kelių.

Latvijos ir Lietuvos muziejų sutarimu Latvijos istorijos muziejus išleido parodos knygą *Ziemgalių senatnė. Žiemgalių senovėje latvių ir lietuvii kalbomis*. Knygoje Latvijos ir Lietuvos archeologai apžvelgė Žiemgalos istoriją: teritoriją, laidojimo paminklus, gyvenvietes, ūkį, kryžiaus karus ir žiemgalių likimą po jų.

Parodos Lietuvos nacionaliniame muziejuje knyga – išsamus, iliustruotas parodos katalogas lietuvių ir anglų kalbomis. Bendrą Latvijos ir Lietuvos baltų archeologijos parodą tikslas – paroda ir leidinys *Baltai*.

*Lietuvos nacionalinio muziejaus
Archeologijos skyriaus vedėja
Eglė Griciuvienė*

THE SEMIGALLIANS (in Latvian, *zemgali*, in Lithuanian, *žemgaliai*) belonged to a Baltic tribe which formed in around the fifth century in a broad area of barrow-culture territory. Semigallians are mentioned in written sources for the first time in the ninth century, but from the fourteenth century the name is no longer used. Archaeological finds are the main evidence available to help us understand that period. Semigallian territory was divided between two mediaeval states, namely Livonia and the Grand Duchy of Lithuania. The border, which was agreed between the Teutonic Order (which controlled Livonia) and the Grand Duchy in the early fifteenth century remains, with certain adaptations, the same line as that, which now separates the Republics of Latvia and Lithuania.

An exhibition, called *Ancient Semigallians*, organised jointly by the Latvian History Museum and the National Museum of Lithuania, was staged in Riga (September 2003–March 2004) and Vilnius (April–August 2005). The aim of this joint exhibition was to illustrate the proto-history of the Semigallians by means of archaeological relics.

At present we know of approximately 200 Semigallian archaeological sites which uncovered relics of the material and, to a lesser degree, the spiritual culture of this people. The Exhibition contains finds from some 130 sites, of which 48 are in Latvia and 82 in Lithuania. The exhibition catalogue contains references to 1,300 exhibits. The Latvian exhibits come from the Latvian History Museum, while the artefacts from the National Museum of Lithuania in Vilnius are complemented by items from the Aušra Museum in Šiauliai, the Joniškis History Museum and the Mažeikiai Museum.

Archaeological sites such as cemeteries are better known and these have been investigated more thoroughly. Burial customs reflect ethnic traits best. Fragments of Semigallian lifestyle, which are reflected better by excavations of hillforts and ancient settlements, come for the greater part from Latvian material. Agriculture, artisan trades, everyday life, hidden hoards and imported goods show the Semigallians were a wealthy tribe dwelling close to major trade routes and this fact is reflected in their culture.

Latvian history museum had published a book in Latvian and Lithuanian called *Zemgali senatnē, Žiemgaliai senovēje* (Ancient Semigallians). This collection of articles by Latvian and Lithuanian specialists covers the history of Semigallia, its territory, burial sites, settlements, ornamentation, agriculture, artisan trades and the crusades as well as the later fate of the Semigallians.

The book in National Museum of Lithuania is the illustrated catalogue in Lithuanian and English. Common efforts of baltic archaeological exhibitions – ultimate purpose "The Balts" – exhibition and publication.

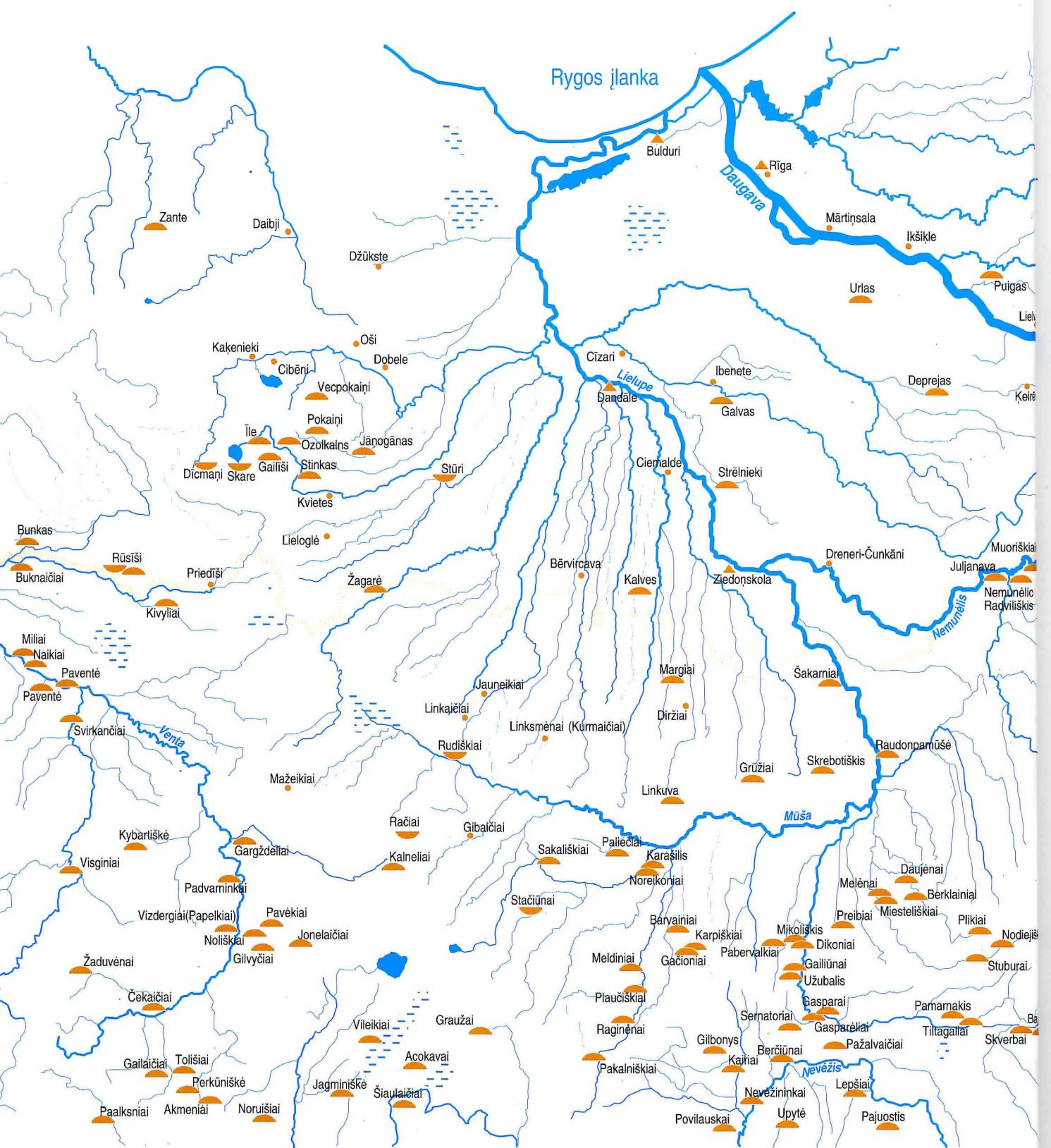
*Head of the Archaeology Department
at the National Museum of Lithuania
Eglė Griciuvienė*

Santrumpos

BKM	Biržų krašto muziejus „Sėla“ Biržai Land Museum "Sėla"
JIKM	Joniškio istorijos ir kultūros muziejus Joniškis History and Culture Museum
KM	Kultūros muziejus (Kaune 1930–1940) Museum of Culture (in Kaunas)
KPC	Kultūros paveldo centras (iki 1995 – MMT) Cultural Heritage Centre
KVAD	Kultūros vertybų apsaugos departamentas Cultural Properties Protection Department
LII	Lietuvos istorijos institutas (iki 1989 – Lietuvos mokslo akademijos istorijos institutas) Lithuanian Institute of History
LMD	Lietvių mokslo draugija (1907–1938) Lithuanian Science Association
LNM	Lietuvos nacionalinis muziejus (iki 1992 – Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejus) National Museum of Lithuania
MM	Mažeikių muziejus Mažeikiai Museum
MMT	Mokslinė metodinė kultūros paminklų apsaugos taryba Research and Applied Cultural Monuments Preservation Council
PMA	Panstwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie Valstybinis archeologijos muziejus Varšuvoje State Archaeology Museum in Warsaw
PKI	Paminklų konservavimo institutas Monument Conservation Institute
PKM	Pasvalio krašto muziejus Pasvalys Land Museum
PTC	Pilių tyrimo centras Castles Research Centre
ŠAM	Šiaulių „Aušros“ muziejus Šiauliai "Aušra" Museum
VDKM	Vytauto Didžiojo karo muziejus (iki 1990 Kauno valstybinis istorijos muziejus) Vytautas the Great War Museum

Abbreviations

VPU	Vilniaus pedagoginis universitetas Vilnius Pedagogical University
VU	Vilniaus Universitetas Vilnius University
ŽMA	Žemaičių muziejus „Alka“ Žemaičiai Museum
BNMM	Bauskas novadpētniecības un mākslas muzejs Bauskēs kraštotyros ir meno muziejus Bauska Area and Art Museum
JVMM	Jelgavas vēstures un mākslas muzejs Jelgavas istorijos ir meno muziejus Jelgava History and Art Museum
LKM	Latvijas Kara muzejs Latvijos karo muziejus Latvian War Museum
KPM	Kurzemes provinces muzejs (Kurländisches Provinzmuseum in Mitau) Kuršo provincijos muziejus Courland Provincial Museum
LVI	Latvijas Vēstures institūts Latvijos istorijos institutas Latvian History Institute
LVM	Latvijas Vēstures muzejs Latvijos istorijos muziejus Latvian Historical Museum
PV	Pieminekļu valde Paminklų valdyba Monument Authority
RDM	Rīgas Doma muzejs Rygos Domo muziejus Riga Cathedral Museum
VE	Valstybinis Ermitažas (Sankt Peterburg) Hermitage, St Petersburg
VKPAI	Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija Valstybinē kultūros paminklų apsaugos inspekcija State Cultural Monuments Preservation Inspection

▲ Pilkapynas / Barrow cemetery
● Kapinynas / cemetery
◆ Lobis / Hoard

▲ Kapinynas / cemetery
● Radiniai / Loose finds

■ Lietuvos Latvijos siena
Lithuanian-Latvian border

Prožiemgaliai I–IV a. Proto-Semigallians, I–IV cent.

Kybartiškė. Pilkapio akmenų vainikas / Kybartiškė. A circle of stones at burial mound

ŽIEMGALOS KRAŠTAS I–IV a. archeologinių kultūrų žemėlapyje kaip atskiras arealas néra išskiriama. Tai viduriné Pietų Latvijos ir Šiaurės Lietuvos bei Žemaitijos pilkapių kultūrinės srities dalis. Viename pilkapyje dažniausiai randama nuo keleto iki keliolikos nedegintų mirusiuju kapų. Pilkapius dažnai supa iš akmenų sukrauti vainikai, akmenų pasitaiko ir atskiruose kapuose. Laikotarpio pabaigoje pilkapių pylimo tradicija pradeda nykti, palapsniui užleisdama vietą laidosenos plokštiniuose kapinynuose papročiui. Mirusiuju įkapes kaip ir vėlesniais laikotarpiais sudaro papuošalai, darbo įrankiai ir ginklai.

Ankstyviausių senojo geležies amžiaus (arba roméniskojo periodo) tarpsnį liudija akinės segės, antkaklės trimitiniais galais, apskrito skerspjūvio apyrankės. Nuo II a. vidurio papuošalų kapuose daugėja, plinta naujos, įvairesnės papuošalų formos. Antkakles trimitiniais galais išstumia antkaklės buoželiniais galais, kiek vėliau paplinta į jas panašios antkaklės kūginiais galais. Atsiranda naujos segės – vadinamosios profiliuotos, kurios buvo laiptelinių segių pirmakės. Mégstamais papuošalais tampa smeigtukai – ritinėmis, ratelinėmis galvutėmis. Kapuose randama vis daugiau apyrankių, ypač būdingos juostinės keturkampio pjūvio apyrankės suapvalintais galais. Gausėja kaklo apvarų, išmoningai jose derinami karoliai ir kabučiai. III a. Žiemgalos pilkapiuose randama įvairių pusménulio formos kabučių, būdingų visam rytiniam Baltijos regionui. Stikliniai karoliai prekybos keliais pateko iš Romos imperijos provincijų. II a. 2-osios pusės–III a. 1-osios pusės papuošalai atspindi baltišką savitumą, sykiu juos gaminusiu meistrų išradinumą bei tam tikrą konservatyvumą, pasireiškusį ilgą laiką rutuliojant tam tikras formas. Maždaug nuo III a. vidurio Žiemgaloje atsiranda naujo stiliaus papuošalų: antkaklės viela apvyniotu lankeliu, kurių galai baigiasi įvairios formos užsegimais: kilpele ir kabliuku, apskritomis plokšteliémis arba puošniomis dėželémis, šaukšteliu formos kilpele ir kabliuku. Vyrauja juostinės trikampio skerspjūvio apyrankės išmaugtais galais, puoštos grio-

velių bei rantelių ir sietelio ornamentu, juostinės apyrankės šiek tiek užkeistais galais. Sekant to meto pajūryje gyvenusių moterų madomis, atsirado rozetinių smeigtukų su tutuliais (Jāņogānas pilkapis II, kapas 1).

Pilkapiuose šalia abiejų lyčių mirusiuju, kaip vėliau ir žiemgalių, buvo dedami įvairūs darbo įrankiai (dalgiai, kapliai, peikenos).

THE LAND OF SEMIGALLIA (known as Zemgala in Latvian, and Žiemgala in Lithuanian) does not feature as a separate area in atlases of archaeological cultures of the first-to-fourth centuries A.D. It comprises part of the barrow-culture area of Central Southern Latvia, Northern Lithuania and Samogitia (Žemaitija). Most frequently we find several non-cremated burial graves in a single barrow (from three or four to more than a dozen). The barrows are surrounded often by stone circles and stones may also be found as part of individual graves. At the end of this period the tradition of filling barrows began to disappear and give way gradually to the custom of burying the dead in flat cemeteries. As in later periods grave goods comprise ornaments, work tools and weapons.

In the earliest part of the Old Iron Age (otherwise known as the Roman Period) eye brooches, neck-rings with trumpet-like terminals and round cross-section bracelets were typical ornaments. From the middle of the second century the quantity of ornaments buried with the dead increases and new and varied forms of ornamentation spread. The fashion for neck-rings with trumpet-like terminals was superseded by that for neck-rings with knob-shaped terminals. A little later neck-rings with conical terminals, which are similar to these, begin to spread. New brooches are found. These are the so-called profiled brooches, which were the predecessors of ladder brooches. Pins become favourite forms of ornamentation. They have wheel-shaped and spool-shaped heads. We find increasing numbers of bracelets, among which sash-like bracelets with rectangular cross-section bands and rounded terminals are particularly typical. Necklaces become more common and pendants and beads are skilfully matched and strung together. In the third century we find various half-moon pendants in the barrows of Semigallia. These are typical of the whole eastern Baltic Sea region. Glass beads reached the area along the trade routes from the Roman Empire. In the second half of the second century and the first half of the third century ornaments reflect the special features of the culture of the Balts and the skill of local craftsmen as well as a certain conservative tendency, which is revealed by the long-term circulation of particular forms. From approximately the mid-third century newer style ornaments appear in Semigallia: neck-rings with wire-coiled bands, the terminals of which end with various types of connections such as a hook and loop, round plates or small decorative boxes, hooks and eyes shaped like spoons. Among bracelets the most common are sash-like bracelets with triangular cross-section bands and inter-fitting terminals, bracelets decorated with grooves and notches, and sieve forms, and sash-like bracelets with overlapping terminals. Around this time the trend for women living in coastal areas to wear rosette pins with tutule reached Semigallia.

Both men and women were buried in barrows and, like the later Semigallians, they were equipped with various types of work tools, such as scythes, hoes and ice-picks.

Kapų įkapės

Grave Goods

ĪLES MEŽNIECĪBA

Pilkapis 17

I a. pab.–II a. pr.

Pilkapio skersmuo – 6,25 m, aukštis – 0,72 m, sampilas supiltas iš šviesaus smėlio. Pilkapio centre ant pelenų sluoksnio palaidotas vyras galva į ŠV. Mirusysis paguldytas ant nugaros. Galvūgalyje ir kojūgalyje padėta po du akmenis (aplink kapą buvo dar penki). Mirusiojo drabužis kairėje krūtinės pusėje susegtas sege. Prie kairės kojos į žemę buvo įkirstas kirvis.

Barrow 17

End of I cent.–early II cent.

Barrow width – 6.25 m. height – 0.72 m. light-coloured sand in-fill. In the centre of the barrow a man was buried on his back on a layer of ash with his head oriented to the northwest. At the tip of the dead man's head and feet two stones were laid (a further five stones lay around the grave). The man's clothing was fastened on the left side of his chest with a brooch. An axe was struck into the ground by his left leg.

LVM A 10413:1–3

Lit.: Stepiņš, 1974.

1.	Akinė sege žalvaris ilg. 5,9 cm, pl. 1,9 cm
2.	Jomovinis kirvis geležis ilg. 17,1 cm, pl. 3,8 cm

1.	Eye brooch bronze length 5.9 cm, width 1.9 cm
2.	Socketed axe iron length 17.1 cm, width 3.8 cm

RŪSĪŠI–DEBEŠI

Pilkapis I, kapas 9

II a. vid.–pab.

Pilkapio skersmuo – 16 m, aukštis – 0,75 m, sampilas supiltas iš šviesaus priežvyrio, ant pagrindo sudėtas akmenų vainikas. Pilkapyje palaidoti devyni mirusieji.

Kapas 9 įkastas negiliai į pagrindą pilkapio R dalyje. Kape palaidota moteris galva į ŠR. Mirusiosi paguldyta ant nugaros, prilenktomis rankomis prie smakro. Galvūgalyje ir prie juosmens buvo padėta po akmenį, kojūgalyje – du. Ant mirusiosios kaklo uždėtos trys antkaklės, ant dešinės rankos – dvi, ant kairės – trys apyrankės. Dešinė ranka papuošta įvijiniu žiedu. Drabužis krūtinės srityje susegtas sege, žemiau – smeigtuku.

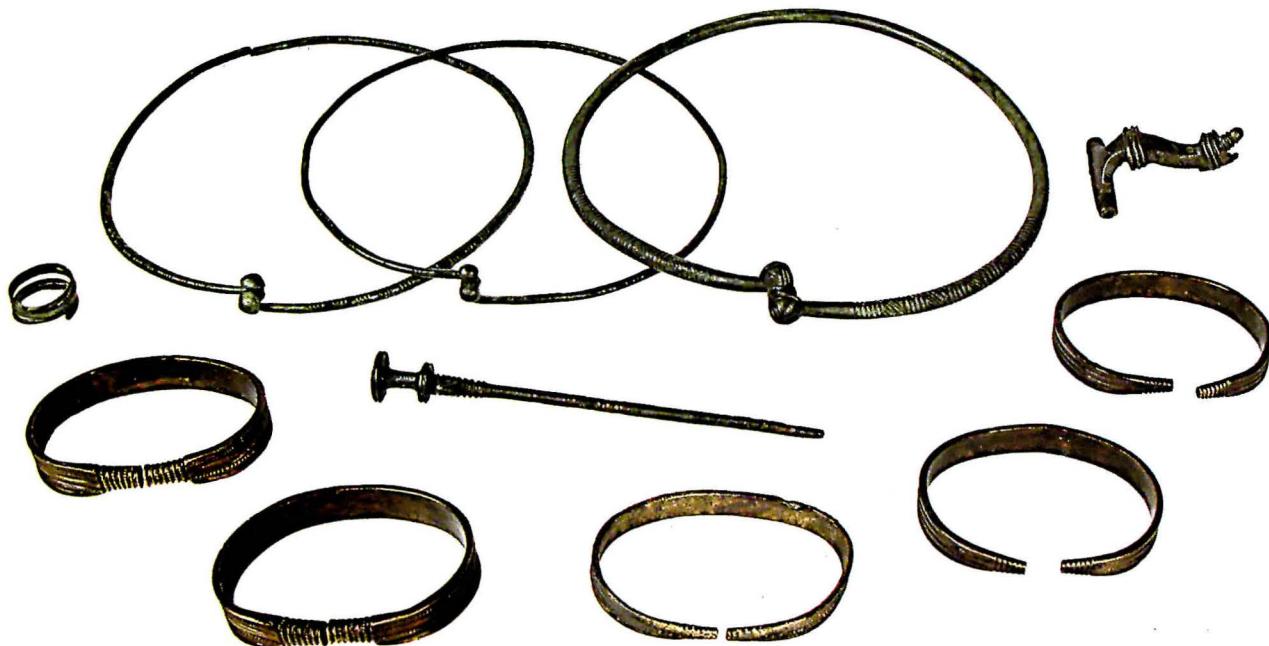
Barrow I, grave 9

Mid- to late II cent.

Barrow width – 16 m. height – 0.75 m. in-fill of light-coloured fine gravel, a stone circle was placed on the floor. Nine people were buried in the barrow. Grave 9 was dug into the ground shallowly in the eastern part of the barrow. A woman was buried there with her head oriented NE. She lay on her back with her arms bent down near the chin. One stone was placed atop her head, and one by her waist, while two stones lay at the tip of her feet. Three neck-rings were placed around the dead woman's neck and she wore two bracelets on her right arm and three on her left. On her right hand she wore a spiral ring. Her garment was fastened at the breast with a brooch and lower down with a pin.

LVM A 10078:46–56

Lit.: Stepiņš, 1939; Žiemgaliai..., 2003, p. 55.

3–5.	Antkaklės buoželiniai galais žalvaris sk. 13,5 cm; 13,7 cm; 15,1 cm	3–5.	Neck-rings with knob-shaped terminals bronze diameter 13.5 cm; 13.7 cm; 15.1 cm
6.	Profiliuota segė žalvaris ilg. 4,3 cm, pl. 2,7 cm	6.	Profiled brooch bronze length 4.3 cm, width 2.7 cm
7.	Ritinis smeigtukas žalvaris ilg. 11,8 cm, galvutės sk. 1,4 cm	7.	Pin with spool-shaped head bronze length 11.8 cm, head diameter 1.4 cm
8–12.	Apyrankės keturkampio pjūvio, suapvalintais galais žalvaris sk. 7,2 cm; 6,6 cm; 6,7 cm; 7,3 cm; 6,8 cm lankelio pl. 1,2 cm; 1 cm; 1 cm; 1,2 cm; 0,9 cm	8–12.	Bracelets with rectangular cross-section and rounded terminals bronze diameter 7.2 cm; 6.6 cm; 6.7 cm; 7.3 cm; 6.8 cm, bands width 1.2 cm; 1 cm; 1 cm; 1.2 cm; 0.9 cm
13.	Ivijinės žiedas 4 apviju žalvaris sk. 2,3 cm, aukštis 1 cm	13.	Spiral ring with four twists bronze diameter 2.3 cm, height 1 cm

GAILĪSI

Pilkapis I, kapas H

II a. pab.–III a. pr.

Pilkapio skersmuo – 15 m, aukštis – 1–1,2 m. Sampilas supiltas iš šviesesnės žemės su pavieniais angliukais, ypač gausu ties pilkapiro centre esančiu kapu. Likę akmenų vainikų fragmen-tai. Pilkapyje palaidota trylika mirusiuju.

Kapas H yra pilkapiro šiaurinėje dalyje. Sampile palaidota moteris galva į V. Mirusioji paguldyta ant nugarios, tikriausiai ant medinio klojinio, dešinė ranka padėta ant pilvo, kairė prilenkta iki smakro. Galvūgalyje ir kojūgalyje padėta po du akmenis. Moters kaklas papuoštas vėriniu ir trimis antkaklėmis. Ant dešinės rankos užmauta viena apyrankė, ant kairės – dvi. Drabužis kairėje krūtinės dalyje susegtas dviem segėmis. Ties juosmeniu, matyt, drobulė susegta dviem smeigtukais, išmeigtais priešingomis kryptimis. Mirusiosios galvūgalyje buvo padėtas pjautuvas, kojūgalyje – kaplys, o ties keliais – ivijinis žiedas.

Barrow I, grave H

End of II cent.–early III cent.

Barrow width – 15 m, height – 1–1.2 m, infill of lighter-coloured earth with occasional pieces of charcoal, which are particularly numerous near the grave in the centre of the barrow. Fragments of stone circle survive. There are thirteen burials in the barrow.

Grave H is in the northern part of the barrow. A woman is buried in the infill with her head oriented W. The dead woman lies supine, mostly likely on a wooden covering, with her right hand on her stomach and her left arm flexed towards the chin. Two stones were placed above the head and beneath the feet. The woman wears a string of beads around her neck along with three neck-rings. She wears one bracelet on her right arm and two on her left. Her garment was fastened on the left part of the chest with two brooches. Apparently at her waist the material was fixed with two pins inserted in opposite directions. A sickle was placed above the woman's head and at her feet lies a hoe; at knee level lies a spiral ring.

LVM A 8337:1–15

Lit.: Moora, 1931.

14–16.	Antkaklės buoželiniai galais žalvaris sk. 15,3 cm; 15,3 cm; 13,6 cm	14–16.	Neck-rings with knob-shaped terminals bronze diameter 15.3 cm; 15.3 cm; 13.6 cm
17.	Kaklo vėrinys iš 5 karolių ir įvijų žalvaris karolių sk. 1 cm, pl. 0,7 cm; įvijų sk. 0,5 cm	17.	Necklace of 5 beads and spirals bronze beads diameter 1 cm, width 0.7 cm; spirals diameter 0.5 cm
18.	Rantyta tūtelė žalvaris ilg. 3,1 cm, sk. 0,8 cm	18.	Notched tutule bronze length 3.1 cm; diameter 0.8 cm
19–20.	Laiptelinės segės žalvaris ilg. 4,8 cm; 3,6 cm, pl. 4 cm; 2,7 cm	19–20.	Ladder brooches bronze length 4.8 cm; 3.6 cm, width 4 cm; 2.7 cm
21.	Ritinis smeigtukas žalvaris ilg. 15 cm, galvutės pl. 1,5 cm	21.	Pin with spool-shaped head bronze length 15 cm, head width of 1.5 cm
22.	Ratelinis smeigtukas žalvaris ilg. 10,2 cm, galvutės pl. 1,7 cm	22.	Pin with wheel-shaped head bronze length 10.2 cm, head width 1.7 cm
23.	Ratelinis smeigtukas su 2 grandinėlėmis ir trikampio formos kabučiu žalvaris ilg. 8,9 cm, galvutės pl. 1,3 cm, kabučio dydis 2,6×1,6 cm	23.	Pin with wheel-shaped head and two chains and a triangular pendant bronze length 8.9 cm; head width 1.3 cm; size of pendant 2.6×1.6 cm
24–25.	Apyrankės kampuoto pjūvio lankeliu žalvaris sk. 8 cm; 7,6 cm, lankelio pl. 1,1 cm; 1 cm	24–25.	Bracelets with an angular cross-section band bronze
26.	Apyrankė keturkampio pjūvio lankeliu suapvalintais galais žalvaris sk. 7,5 cm, lankelio pl. 1 cm	26.	diameter 8 cm; 7.6 cm; band width 1.1 cm; 1 cm
27.	Įvijinis žiedas 3 apvijų žalvaris sk. 2,6 cm, plotis 0,9 cm	27.	Bracelet with a rectangular cross-section band and rounded terminals bronze diameter 7.5 cm, band width 1 cm

PLAUČIŠKIAI*Pilkapis III, kapas 1*

III a. 2-oji p.–IV a.

Pilkapis III buvo apsuptas netaisyklingo keturkampio formos akmenų vainiku, tame įrengti du kapai. Pilkapio sampile, anglukais pabarstytoje vietoje, galva į RPR (105°) palaidotas 6–8 metų vaikas. Mirusiojo kaklą puošė antkaklė, o ant vienos rankos, kuri buvo sulenkta ant krūtinės, užmautos trys apyrankės. Drabužius puošusios žalvarinės įvijėlės su vilnonių siūlų likučiais rastos galvos ir krūtinės srityje.

Barrow III, grave 1

Second half of III cent.–IV cent.

Barrow III was surrounded with an irregular rectangular stone circle; it contains two graves. In the barrow infill a child, aged 6–8 years was buried in an ESE (105°) orientation in an area scattered with charcoal. The deceased wore a neck-ring and on one arm, which was folded on his chest, he wore three bracelets. Bronze spirals with remains of woollen thread which once decorated the child's clothing were found around the head and chest area.

Lit.: Patkauskas, 1980, p. 53.

LNM AR 41:76–79

28. Šaukštinė antkaklė

žalvaris

sk. 17,5 cm

29–31. Juostinės apyrankės įsmaugtais galais

žalvaris

sk. 6,9×5; 7,3×4,9; 7,4×4,8 cm,

lankelių pl. 0,9 cm; 1,1 cm

* Iwijelės (8 vnt.)

žalvaris

ilg. 0,6–2,4 cm, sk. 4,5–5,5 cm

28.

Neck-ring with spoon-shaped clasp

bronze

diameter 17.5 cm

29–31.

Sash-like bracelets with

inter-fitting terminals

bronze

diameter 6.9×5; 7.3×4.9; 7.4×4.8 cm,

bands width 0.9 cm; 1.1 cm.

* Spirals (8 items)

bronze

length 0.6–2.4 cm, diameter 4.5–5.5 cm

PLAUČIŠKIAI

Pilkapis VI, kapas 1

III–IV a.

Pilkapis VI buvo apsuptas vainiku, sudarytu iš keturių akmenų puslankių, kurie sudėti 1–6 aukštų eilėmis. Jame palaidoti šeši mirusieji. Pilkapio sampile įrengtame kape 1 palaidotas 30–40 metų vyras, paguldytas aukštielninkas galva į P (185°). Mirusiojo griaučiai beveik su-nykę, papuošalų ar kitų duomenų apie aprangą nerasta. Kojūgalyje, išilgai kapo, buvo padėta peikena, greta jos galastuvėlis.

Barrow, VI grave 1

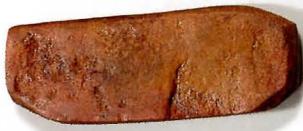
III–IV cent.

Barrow VI was surrounded with a circle made of four stone half-bows placed in rows one-to-six high; six people buried here. A man aged 30–40 years was buried in grave 1 in the barrow infill; he is supine and oriented 185° S. The skeleton has almost disappeared, no ornaments or information about his clothing have been found. An ice-pick was placed at his feet along the length of the grave and next to this was a small whetstone.

Lit.: Patkauskas, 1980, p. 52.

LNM AR 41:86–87

32.	Peikena, įmovinė geležis ilg. 22,5 cm	32.	Socketed ice-pick iron length 22.5 cm
33.	Galąstuvas, plokščio keturkampio pjūvio rudos spalvos smiltainis dydis 8,9×3,15×1,05 cm	33.	Whetstone, flat rectangular cross-section brown sandstone size 8.9×3.15×1.05 cm

RŪSĪŠI–DEBEŠI

Pilkapis III, kapas 7

IV–V a.

Pilkapio skersmuo – 10 m, aukštis – 0,4 m, sampilas supiltas iš priežvyrio. Pilkapyje palaidoti septyni mirusieji. Ankstyviausios kapavietės įrengtos ant senojo dirvožemio, o kapai 6 ir 7 į pilkapį įkasti vėliau. Kapas 7 yra pilkazio pietiniame pakraštyje, Jame palaidotas vyras galva į V. Mirusysis paguldytas ant nugaro sukryžiuotomis ant juosmens rankomis. Ant dešinės rankos užmautas įvijinis žiedas, po kairiaja padėtas peilis. Kairėje pusėje viršūnėmis ties galva padėtos dvi ietys, o prie juosmens – dalgis.

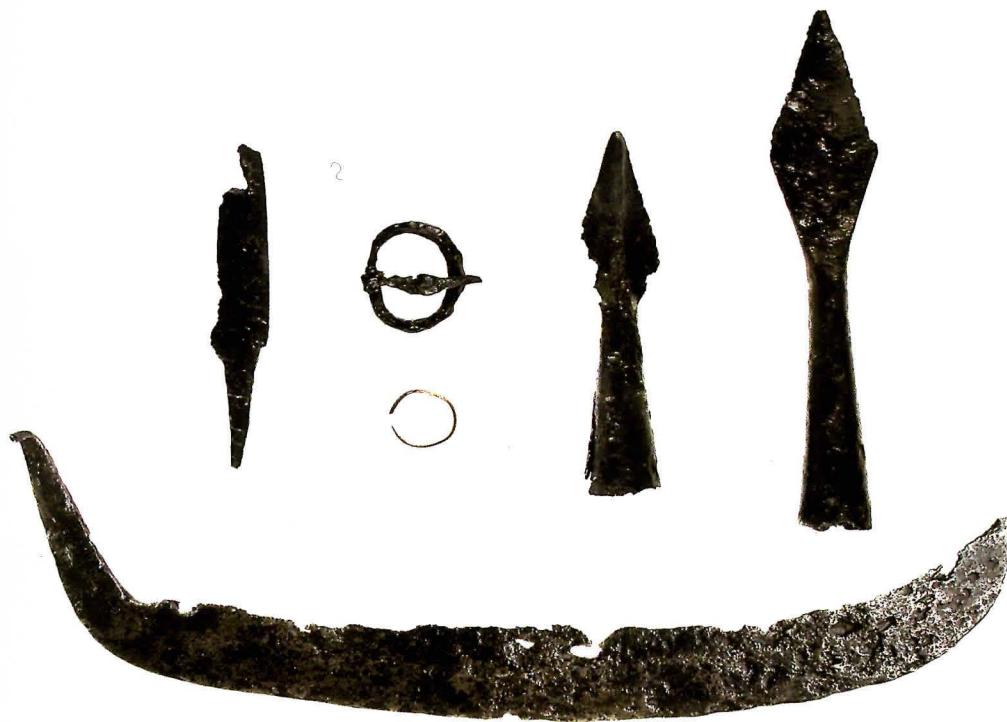
Barrow III, grave 7

IV–V cent.

Barrow width – 10 m, height – 0.4 m, fine gravel infill. Seven people buried in the barrow. The earliest graves were made on old agricultural soil and graves 6 and 7 were dug later. Grave 7 is on the southern edge of the barrow and contains a male with his head oriented W. The deceased lay on his back with his arms crossed at his waist. On his right hand he wore a spiral ring and a knife was placed under his left hand. On the left side with their points towards the man's head were two spears and at his waist lay a scythe.

LVM A 10396:1–6

34–35.	Įmoviniai ietigaliai rombo formos plunksna geležis ilg. 20 cm; 13,7 cm, plunksnų pl. 3,6 cm; 2,7 cm	34–35.	Socketed spearheads with a rhomboid blade iron length 20 cm; 13.7 cm; blade width 3.6 cm; 2.7 cm
36.	Įvijinio žiedo fragmentas žalvaris sk. 2,2 cm	36.	Fragment of spiral ring bronze diameter 2.2 cm
37.	Įtveriamasis peilis geležis ilg. 12,5 cm, ašmenų pl. 1,7 cm	37.	Hafted knife iron length 12.5 cm; blade width 1.7 cm
38.	Dalgis geležis ilg. 32 cm, ašmenų pl. 3,7 cm	38.	Scythe iron length 32 cm; blade width 3.7 cm
39.	Diržo sagtis, ovalo formos geležis dydis 4,3×3,3 cm	39.	Oval belt buckle iron size 4.3×3.3 cm

JĀNOGĀNAS

Pilkapis II, kapas 1

III a. pab.–IV a.

Pilkapio sampilas pailgas – 15×7 m, aukštis apie 1,1 m. Pilkapij juosė akmenų vainikas. Angliukai sampile liudija apie atlirkas ugnies apeigas. Pilkapyje buvo palaidoti aštuoni mirusieji. Kape 1 pilkapiro vakarinėje dalyje palaidota moteris galva į ŠR. Mirusioji paguldyta ant nugarios, tikriausiai skobtiniam karste. Ant moters kaklo buvo uždėta antkaklė, drabužis krūtinės srityje susegtas dviem smeigtukais, rankos papuoštos trimis apyrankėmis. Įkapės apdegusios.

Barrow II, grave 1

End of III cent.–IV cent.

The barrow infill is oblong – 15×7 m, and its height is approximately 1.1 m. The barrow was surrounded with a stone circle. Charcoal in the infill bears witness to funeral rites using fire. Eight people were buried in the barrow. In Grave 1 in the western part of the barrow a woman was buried with her head pointing NE. The deceased is supine and most probably lay in a dug-out coffin. A neck-ring was placed around the woman's neck and her garment was fastened at the chest with two pins. On her arms she wore three bracelets. The grave goods were subjected to fire.

LVM A 9899:1–7

40.

Antkaklė su kabliuku vielute
apvyniotais šonais

žalvaris

sk. 16,5 cm

40.

Neck-ring with coiled wire
on the sides and a loop and hook clasp
bronze
diameter 16.5 cm

41.

Krūtinės papuošalas iš dviejų
rozetinių smeigtukų apskritomis
galvutėmis su tutuliu ir grandinėlės
žalvaris (adata buvo geležinė)
galvučių sk. 4,3 cm; 4,6 cm, aukštis 2,2 cm;
2 cm, grandinėlės ilg. 8,2 cm

41.

Chest ornament consisting
of two rosette pins with round tutule
heads and a chain
bronze (the pin part was made of iron)
pinhead diameter 4.3 cm; 4.6 cm, height
2.2 cm; 2 cm, chain length 8.2 cm

42–44. Juostinės apyrankės pusiau apskrito pjūvio lankeliu, užkeistais galais žalvaris
sk. $5,8 \times 5$ cm; $5,9 \times 5,1$ cm; $5,9 \times 5,3$ cm,
lankelių pl. 0,6 cm

42–44. Sash-like bracelets with a band of semi-circular cross-section, overlapping terminals
bronze
diameter 5.8×5 cm; 5.9×5.1 cm;
 5.9×5.3 cm, bands width 0.6 cm

Radiniai

45. Antkaklė trimitiniai
tuščiaviduriai galais
II a. pab.
žalvaris
sk. 20,5 cm, galų sk. 3,2 cm
Skare LVM KPM 2068
Lit.: Moora, 1929, pav. XIII:1; 1938.

45

46. Antkaklė trimitiniai galais, masyvi
I a. pab.–II a. 1-oji p.
žalvaris
sk. 23,5×20,5 cm, galų sk. 3,3 cm
Skrebotiškis LNM AR 42:1
Lit.: R. Banytė-Rowell, 2004, p. 11–26.

46.

46

47. Dėželinė antkaklė viela apvyniotais
šonais, buvo 3 dėželės
III a. pab.–IV a.
žalvaris
sk. 18 cm
Rūsiši–Debeši LVM A 12103:1
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 57.

47.

47

48.

48. Neck-ring with conical terminals
End of IV cent.–V cent.
bronze
diameter 20 cm
Drengeri–Čunkāni LVM A 9173
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 57.
49. Neck-ring with conical terminals
Mid-III cent.–early IV cent.
bronze
diameter 15.7 cm
Linkaičiai LNM AR 72:2

Finds

45. Neck-ring with trumpet-like
hollow terminals
End of II cent.
bronze
width 20.5 cm; terminals diameter 3.2 cm
Skare LVM KPM 2068
Lit.: Moora, 1929, ill. XIII:1; 1938.

46. Neck-ring with trumpet-like
terminals, massive
End of I cent.–first half of II cent.
bronze
diameter 23.5×20.5 cm, terminals
diameter 3.3 cm
Skrebotiškis LNM AR 42:1
Lit.: R. Banytė-Rowell, 2004, p. 11–26.

47. Neck-ring with box-shaped clasp
and wire-coiled sides, formerly
3 small boxes

- End of III cent.–IV cent.
bronze
diameter 18 cm
Rūsiši–Debeši LVM A 12103:1
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 57.

48. Neck-ring with conical terminals

- End of IV cent.–V cent.
bronze
diameter 20 cm
Drengeri–Čunkāni LVM A 9173
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 57.

49. Neck-ring with conical terminals

- Mid-III cent.–early IV cent.
bronze
diameter 15.7 cm
Linkaičiai LNM AR 72:2

48. **Antkaklė kūginiais galais**
IV a. pab.–V a.
žalvaris
sk. 20 cm
Drengéri–Čunkāni LVM A 9173
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 57.
49. **Antkaklė kūginiais galais**
III a. vid.–IV a. pr.
žalvaris
sk. 15,7 cm
Linkaičiai LNM AR 72:2
50. **Antkaklė kūginiais galais, taisyta**
III–IV a.
žalvaris
sk. 16,2 cm
Daujėnai, pilkapis III, kapas 12 LNM AR 505:16
Lit.: Michelbertas, 1986, p. 94, pav. 21:1.

50

51. **Antkaklė kūginiais galais**
III a. 1-oji p.
žalvaris
sk. 15,8 cm
Ringuvėlė LNM AR 710:1

52. **Apvara iš penkių pusmėnulio formos kabučių**
II a. pab.–III a.
žalvaris
dydis 2,65×2,15 cm
Paliečiai LNM AR 433:11
Lit.: Simniškytė, 2002, p. 102.

49, 51

48

50. **Neck-ring with conical terminals, repaired**
III–IV cent.
bronze
diameter 16.2 cm
Daujėnai, barrow III, grave 12 LNM AR 505:16
Lit.: Michelbertas, 1986, p. 94, ill. 21:1.

Neck-ring with conical terminals

First half of III cent.
bronze
diameter 15.8 cm

Ringuvėlė LNM AR 710:1

Necklace of five crescent-shaped pendants

End of II cent.– III cent.
bronze

size 2.65×2.15 cm
Paliečiai LNM AR 433:11
Lit.: Simniškytė, 2002, p. 102.

Pendant dividers, openwork, crescent-shaped

End II cent.– III cent.
bronze
height 4.05 cm; 4.1 cm,
width 2.0 cm; 2.1 cm

Račiai LNM AR 413:21, 22

53, 54

55. **Segmented bead (six-ridged)**
III–IV cent.
dark blue glass
length 2.85 cm; diameter 0.65 cm
Račiai LNM AR 413:11

53–54.	Kabučiai-skirstikliai, ažūriniai, pusmėnulio formos II a. pab.–III a. žalvaris aukštis 4,05 cm; 4,1 cm, pl. 2,0 cm; 2,1 cm Račiai	56–59.	Small barrel-shaped beads III–IV cent. dark blue glass height 0.5–0.7 cm, diameter 0.6–0.7 cm Račiai
55.	Karolis segmentinis (šešiagubas) III–IV a. tamsiai mėlynas stiklas ilg. 2,85 cm, sk. 0,65 cm Račiai	60.	Profiled brooch End of II cent.–early III cent. bronze length 6.3 cm, width 3.1 cm Zante
	LNM AR 413:21, 22		LVM KPM 1040 <i>Lit.: Moora, 1929, ill. V:2; 1938.</i>
56–59.	Karoliukai statinaitės formos III–IV a. tamsiai mėlynas stiklas aukštis 0,5–0,7 cm, sk. 0,6–0,7 cm Račiai	61–62.	Bracelets with circular cross-section band I–II cent. bronze diameter 10.1×6.9 cm; 7.9×6.2 cm, band diameters 8–1.2 cm; 0.5–0.9 cm Pamūšė, Šakarniai
60.	Profiliuota segė II a. pab.–III a. pr. žalvaris ilg. 6,3 cm, pl. 3,1 cm Zante	63.	Sash-like bracelet. Semi-circular cross-section band Second half II cent.–III cent. bronze diameter 7.5×6.3 cm, band width 1.5–1 cm Šakarniai
	LVM KPM 1040 <i>Lit.: Moora, 1929, pav. V:2; 1938.</i>		LNM AR 48:7
61–62.	 60	64.	Bracelet, quadrangular cross-section band, rounded terminals Second half II cent.–first half III cent. bronze diameter 10.1×6.9 cm, band width 1 cm Pamūšė
63.	Apyrankė apskrito pjūvio lankeliu I–II a. žalvaris sk. 10,1×6,9 cm; 7,9×6,2 cm, lankelių sk. 8–1,2 cm; 0,5–0,9 cm Pamūšė, Šakarniai	65.	Bracelet with angular cross-section band, rounded terminals End of II cent.–III cent. bronze diameter 5.9×8.3 cm, band width 1.2 cm Jauneikiai
64.	Juostinė apyrankė pusiau apskrito skerspjūvio lankeliu II a. 2-oji p.–III a. žalvaris sk. 7,5×6,3 cm, lankelio pl. 1,5–1 cm Šakarniai	66.	 61, 62, 65
65.	Apyrankė keturkampio pjūvio lankeliu, suapvalintais galais II a. 2-oji p.–III a. 1-oji p. žalvaris sk. 10,1×6,9 cm, lankelio pl. 1 cm Pamūšė		Bracelet with square cross-section band, rounded terminals End of II cent.–III cent. bronze diameter 8.4×5.5 cm, band width 0.8 cm Žagarė
	LNM AR 430:5; AR 48:6		LNM AR 430:2 LNM AR 537:4
	LNM AR 487		LNM AR 431:1
	LNM AR 430:2		
	LNM AR 48:7		
	LNM AR 537:4		

66.	Apyrankė keturkampio pjūvio lankeliu, suapvalintais galais II a. pab.–III a. žalvaris sk. 8,4×5,5 cm, lankelio pl. 0,8 cm Žagarė	67–68.	Sash-like bracelets with triangular cross-section band with inter-fitting terminals III cent.–IV cent. bronze diameter 7.5×5.6 cm; 6.7×5.2 cm, band width 1 cm; 0.9 cm Linkaičiai, Mažeikiai
67–68.	Juostinė apyrankė trikampio pjūvio lankeliu, įsmaugtais galais III a.–IV a. žalvaris sk. 7,5×5,6 cm; 6,7×5,2 cm, lankelių pl. 1 cm; 0,9 cm Linkaičiai, Mažeikiai	69–70.	Sash-like bracelets with triangular cross-section band III–IV cent. bronze diameter 6.5×5.1 cm; 6.4×5 cm, bands width 0.9 cm Daujėnai, barrow III, grave 12
69–70.	Juostinės apyrankės trikampio pjūvio lankeliu III–IV a. žalvaris sk. 6,5×5,1 cm; 6,4×5 cm, lankelių pl. 0,9 cm Daujėnai, pilkapis III, kapas 12		LNM AR 505:17–18 <i>Lit.: Baltiško... 1991, p. 64, Nr. 76.</i>

Žiemgaliai V–XIII a. Semigallians, V–XIII cent.

BUVUSIOJE PILKAPIŲ su akmenų vainikais srityje V–VI a. įsigalėjo laidojimas plokštiniuose kapinynuose. Šioje kultūroje išsiskyrė kelios gentys, turinčios daug bendrų bruožų. Žiemgalių gentis susiformavo arealo viduryje tarp žemaičių, latgalių ir selių. Genties etninę kultūrą, savitumus ir skirbybes geriausiai nusako laidosenos papročiai (tradicijos) ir įkapės, dėtos mirusiam. Šiuo metu žinomi 165 kapinynai, kuriuose laidoti žiemgaliai V–XII (XIII) amžiuje. Žiemgaliai savo mirusiuosius laidovo nedegintus plokštiniuose kapinynuose, aukštesnėje vietoje, netoli upelio. Vienoje vietoje laidota net kelis šimtmečius. V–VII a. mirusieji laidoti tvarkingomis eilėmis, dažniau be karstų, matyt, suvyniojus į drobulę, o VIII–XII a. paprastai mediniuose skobtiniuose karstuose. Žiemgaliai, kaip ir žemaičiai, mirusiuosius laidovo priešingomis kryptimis priklausomai nuo lyties: V–VII a. vyrai guldyti galva į pietus, pietvakarių, pietryčius, moterys – galva į šiaurę, šiaurės rytus, šiaurės vakarus. Nuo VIII a. laidojimo kryptys pasikeitė: vyrai laidoti galva į šiaurę, moterys – į pietus. Kai kuriuose kapinynuose sena ir naujesnė laidojimo kryptys susimaišiusios, tačiau visada vyrai ir moterys guldyti priešpriešais. Taip laidojimo krypties tradiciją keitė tiktais žiemgaliai, gretimose baltų gentyse to nepastebėta. Mirusieji laidoti paguldyti ant nugaros, išsiestomis kojomis, įvairiai sukryžiuotomis ar skirtingu kampu sulenkdomis per alkūnes rankomis.

Mirusieji į pomirtinį gyvenimą buvo palydimi šventiškai ir gausiai išpuošti. Papuošalai kapuose aptinkami tokioje vietoje, kaip buvo nešiojami. Retai kada papuošalas įdedamas papildomai kaip dovana ar auka.

Vyrams žiemgaliai įdėdavo gana daug ginklų. Ietys buvo paguldomos prie šono, dažniau dešiniojo, nuo vienos dviejų iki penkių šešių vėlesniuose kapuose. Būdinga žiemgalių įkapė – kovos peiliai: V–VII a. peilis dedamas prie kojų kairėje pusėje, VIII–XI a. plačiaašmenis peilis-kalavijas paguldomas skersai ant dubens ar šlaunų. Darbo įrankių žiemgalių vyrams buvo dedama į kapą ne taip daug, V–VII a. vyrų kapuose dešinėje galvos ar juosmens pusėje galima rasti kirvį, VIII–XI a. kapuose – jau daug rečiau. Vyrams įdėdavo peiliuką, rečiau peikeną, geriamąją ragą, pincetą ar žirgo aprangos reikmenis.

Šukionių kapinyno tyrinėjimai / Research works of Šukionių cemetery

Piliakalnis / Hillfort

Kapinynas / Burial ground

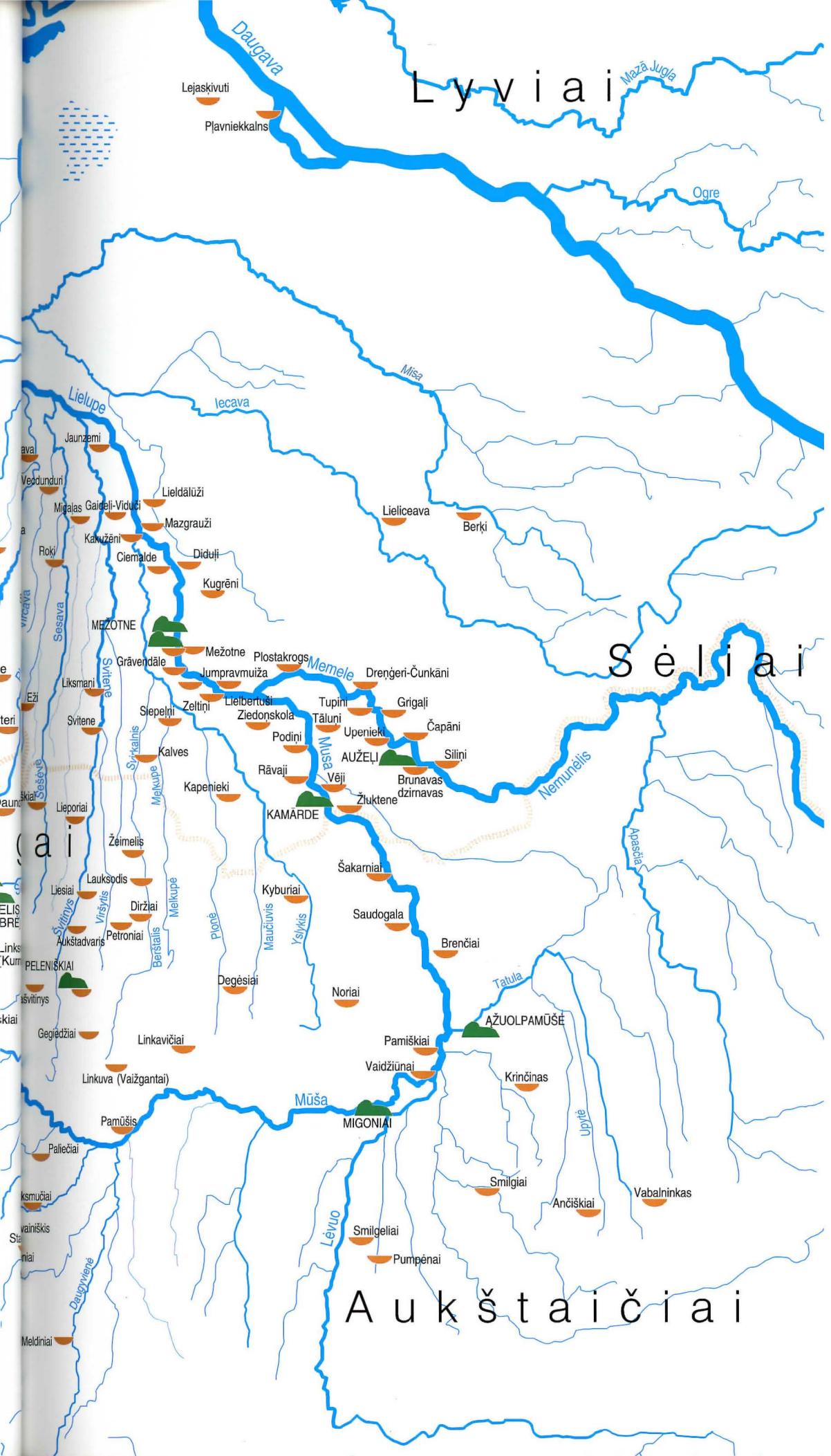

Lietuvos Latvijos siena Lithuanian–Latvian border

sudarē / prepared by G.Grižas

Kuršiai

Sellites

Žiemgalių moterims į kapą jidėdavo kiek daugiau darbo įrankių. Tik žiemgalėms ir kiek toliau į pietus nuo Žiemgalos buvo padedamas kaplys šalia kairės kojos, rečiau prie galvos. Peiliukai, ylos, verpstukai, adatos paprastai randami juosmens srityje, kur ir buvo nešiojami. Ilgainiui įkapių, t.y. papuošalų, ginklų, kapuose daugėjo.

Apžvelgiant žiemgaliams būdingus įvairaus laiko įkapių komplektus, pastebimi šiokie tokie skirtumai tarp šiaurinės ir pietinės Žiemgalos. Tai kaimyninių genčių įtaka ar tiesiog gyvenimo arčiau arba toliau prekybinių kelių padariniai.

IN THE AREA where previously barrows with stone circles had been predominant burials in flat cemeteries became practised widely in the fifth to sixth centuries. This was characteristic of several tribes, which shared many common features. The Semigallian tribe developed in the middle of the area between the Samogitians (Žemaitijans), Lettgallians and Selonians. A tribe's ethnic culture, particular character and distinguishing features are considered illustrated best by traditional burial practices and the grave good that would be placed beside the deceased. At present we know of 165 cemeteries where the Semigallians buried their dead between the fifth and twelfth (or thirteenth) centuries. The Semigallians buried their dead without cremating the bodies beforehand, in flat cemeteries on high ground not far from a flowing water source. It was common to bury people in the same place for several centuries. In the fifth-seventh centuries the dead used to be buried in orderly lines, often without coffins but wound in linen shrouds, but in the eighth-twelfth centuries it was usual to bury them in wooden dug-out coffins. Like the Samogitians, the Semigallians would buried the dead in opposite directions according to gender: in the fifth-seventh centuries men would be laid with their heads facing south, south-west, south east; while women would lie with their heads in a northerly, north-easterly or north-westerly orientation. From the eighth century the orientation of burials changed with men being laid facing north and women being buried towards the south. In some cemeteries the old and new burial traditions are mixed but men and women were always buried in different orientations. Only the Semigallians changed their burial orientations; this is not noticed among other neighbouring Baltic tribes. The dead were laid out on their backs with their legs extended and their arms crossed or folded in varying angles at the elbow.

The dead were accompanied into the afterlife with celebration and rich decoration. Jewellery and ornamentation are found in graves in the same position as they would be worn. It is rare for an ornament to be placed in the grave as a gift or sacrifice.

In addition Semigallians gave their male dead quite a number of weapons: one or two to five or six spears (in later graves) would be laid by a man's side, usually on his right. A typical Semigallian grave good is a battle knife. In the fifth-seventh centuries a battle knife would be placed by a dead man's feet on the left side, and in the eighth-to-eleventh centuries a broad-bladed knife or sword would be laid across the pelvis or thighs. Semigallians did not place work tools in men's graves so often. In the fifth to seventh centuries we may encounter an axe in male graves to the right side of the deceased's head or waist, but this is much rarer in graves from the eighth-eleventh centuries. A man would be given a small-knife or on less common occasions an ice-pick, a drinking horn, tweezers or equipment for a horse.

Semigallian women would be given somewhat more work implements. A hoe would be a common gift for a Semigallian woman or a female from areas to the south of Semigallia. This hoe would be placed next to her left leg, or less frequently, by her head. Small knives, spindles and needles are usually found in the waist area, where they would have been worn/carried. Over the course of time the number of grave goods that is, jewellery, weapons in graves would increase.

Taking into account the sets of grave goods that were typical of Semigallians of various periods we can notice certain differences between northern and southern Semigallia due to the influence of neighbouring tribes or simply the consequences of lifestyle or more distant trade routes.

Kapų įkapės

ĶŪRI

Kapas 12

VI a.

Ķūri kapinyne pastebimos senojo geležies amžiaus laidojimo tradicijos. Laidojimo vietoje atlikus ugnies apeigas, buvo pilamas plonas smėlio sluoksnis, ant kurio dedamas karstas, šalia akmenys ir supilamas pilkapio sampilas. Kape 12 palaidota moteris galva į PR. Mirusiosios rankos sulenkto iki smakro. Moters galvą puošė apgalvis, skraistė krūtinės srityje susegta smeigtukais. Ant dešinės rankos buvo trys, o ant kairės – keturios apyrankės, ant kiekvienos rankos pirštų po du įvijinius žiedus. Virš galvos mirusiajai padėtas verpstukas, dešinėje galvos pusėje – pjautuvas ir yla, kairėje galvos pusėje – du akmenys.

Grave 12

VI cent.

Old-iron-age burial traditions can be examined in the Ķūri cemetery. After carrying out fire ceremonies at the burial site, a thin layer of sand was poured into the grave on which the coffin was placed, besides which lay stones, and the barrow in-fill was poured in. In Grave 12 a woman lies with her head oriented to the SE. The deceased's hands were folded beneath her chin. The woman's head was adorned with a headband and a mantle was fixed around the breast with pins. There were three bracelets on the right arm and four on the left; she wore two spiral rings on the fingers of each hand. A spindle was laid above the woman's head and to the right of the head was a sickle and awl. Two stones were placed on the left side of the head.

Lit.: Atgāzis, 1977.

LVM VI 208:135–156

71.	Apgalvis iš 5 eilių įviju ir 8 skirstiklių žalvaris dydis 45,6×2,8 cm	71.	Headband with five rows of spirals and eight dividers bronze size 45.6×2.8 cm
72.	Krūtinės papuošalas iš 2 ratelinų smeigtukų ir grandinėlės žalvaris, sidabras smeigtukų ilg. 19,1 cm; 19,3 cm, sk. 3,8 cm; 3,9 cm, grandinėlės ilg. 116 cm	72.	Chest ornament comprising two pins with a wheel-shaped head, and chain bronze, silver pins lenght 19.1, 19.3 cm, heads diameter 3.8, 3.9 cm, chain lenght 116 cm
73–76.	Juostinės apyrankės trikampio pjūvio lankeliu žalvaris sk. 5,7×6,3 cm; 5,7×6,6 cm; 5,8×6,7 cm; 5,9×6,4 cm, galų pl. 1,3–1,4 cm	73–76.	Sash-like bracelets with a triangular cross-section band bronze diameter 5.7×6.3 cm; 5.7×6.6 cm; 5.8×6.7 cm; 5.9×6.4 cm, terminals width 1.3–1.4 cm
77.	Apyrankė trikampe iškilia briauna žalvaris sk. 7×7,8 cm, galų pl. 2 cm	77.	Bracelet with medial angular moulding bronze diameter 7×7.8 cm, terminals width 2 cm
78–81.	Įvijiniai žiedai 9, 6, 7, 9 apvijų žalvaris sk. 2,3–2,5 cm, pl. 3–1,7 cm	78–81.	Spiral rings with 9, 6, 7, 9 twists bronze diameter 2.3–2.5 cm, width 3–1.7 cm
82.	Verpstukas cilindro formos smiltainis sk. 4,7 cm, st. 1,5 cm	82.	Cylindrical form spindle sandstone diameter 4.7 cm, thickness 1.5 cm
* Juostinė apyrankė trikampe pjūvio lankeliu žalvaris		* Sash-like bracelet with triangular cross-section band bronze	87–88
** Apyrankė trikampe iškilia briauna žalvaris		** Bracelet with medial angular moulding bronze	89.
*** Ylos fragmentas geležis		*** Awl fragment iron	
**** Pjautuvas geležis		**** Sickle iron	90.

PŁAVNIEKKALNS

Kapas 8

V a.

Kape palaidota moteris galva į ŠR. Mirusioji paguldyta ant nugaros, rankos sulenktos ant krūtinės. Ant kaklo uždėtos dvi antkaklės, ant kiekvienos rankos užmauta po apyrankę, skraistė krūtinės srityje susegtą dviem smeigtukais. Kape rasta daug darbo įrankių: galvūgalyje – dalgis, dvi ylos ir peilis, dešinėje pusėje prie šono – kaplys.

Grave 8

V cent.

A woman was buried here with her head pointing NE. The deceased was laid out on her back with arms folded on her breast. Two neck-rings on her neck, a bracelet on each arm, mantle fixed in breast area with two pins. Many work tools were found in the grave, namely a scythe, two awls and a knife; a hoe was placed on her right side.

LVM A 6639–6648

83–84.	Nuokamieniai smeigtukai žalvaris ilg. 12 cm; 12,1 cm, galvučių sk. 0,6 cm	83–84.	Pins with a flask-shaped head bronze length 12 cm; 12.1 cm, diameter of pinheads 0.6 cm
--------	---	--------	--

85–86.	Antkaklės pastorintais galais žalvaris sk. 11,4 cm; 15 cm	85–86.	Neck-rings with broadened terminals bronze diameter 11.4 cm; 15 cm
87–88.	Juostinės apyrankės trikampio pjūvio lankeliu žalvaris sk. 5 cm; 5,2 cm, lankelio pl. 1 cm; 1,1 cm	87–88.	Sash-like bracelets with triangular cross-section band bronze diameter 5 cm; 5.2 cm, band width 1 cm; 1.1 cm
89.	Dalgis geležis ilg. 28,7 cm, pl. 3,4 cm	89.	Scythe iron length 28.7 cm, width 3.4 cm
90.	Kaplys geležis ilg. 20,7 cm, ašmenų ilg. 5,3 cm	90.	Hoe iron length 20.7 cm, blade length 5.3 cm
91–92.	Ylos geležis ilg. 5,7 cm; 7,4 cm	91–92.	Awls iron length 5.7 cm; 7.4 cm

PŁAVNIEKKALNS

Kapas 3

VI a.

Kape palaidota moteris galva į P. Mirusioji paguldyta ant nugaros, sukryžiuotomis ant krūtinės rankomis. Drabužis susegtas smeigtukais, ant dešinės rankos užmautos dvi, ant kairės – trys apyrankės. Kairėje pusėje padėtas kaplys.

Grave 3

VI cent.

In this grave a woman lies with her head in S orientation. The deceased was buried on her back with her arms crossed on her breast. Her raiment was pinned and she wore two bracelets on her right arm and three on her left arm. A hoe was placed to her left.

Lit.: Moora, 1929, p. 94–95.

LVM RDM I 197a–m

93.	Krūtinės papuošalas iš nuokamienių
smeigtukų, sujungtų grandinėle
žalvaris
smeigtukų ilg. 16 cm, sk. 1,3 cm,
grandinėlės ilg. 5,8 cm	93.	Breast ornament made of pins with
flask-shaped heads linked with a chain
bronze
pins length 16 cm, diameter 1.3 cm,
chain length 5.8 cm
94–98.	Juostinės apyrankės trikampio
pjūvio lankeliu
žalvaris
sk. 7×5,8–6,7×5,1 cm, lankelio
pl. 1,2–1,7 cm	94–98.	Sash-like bracelets with triangular
cross-section band
bronze
diameter 7×5.8–6.7×5.1 cm, band width
1.2–1.7 cm
99.	Kaplys
geležis
ilg. 22,8 cm, ašmenų ilg. 6,8 cm	99.	Hoe
iron
length 22.8 cm; blade length 6.8 cm

PŁAVNIEKKALNS

kapas 7

VII a.

Kape palaidotas vyras galva į ŠŠV. Mirusysis paguldytas ant nugaros, rankos sulenkotos ir padėtos ant smakro. Viršutinis drabužis puoštas ivijėlėmis, kairėje pusėje susegtas smeigtuku ir sege, per juosmenį sujuostas diržu su sagtimi. Ant kairės rankos užmauta apyrankė, ant abiejų rankų pirštų – penki ivijiniai žiedai. Dešinėje galvos pusėje padėtas kirvis, kairėje pusėje prie šono – peilis.

grave 7

VI cent.

The grave contains a male buried with his head in a NNW orientation. The deceased lay on his back with his hands crossed beneath his chin. His outer garment was decorated with spirals and fastened on the left with a pin and brooch; his waist was girt with a belt containing a fibula. A bracelet adorned his left arm and there were five spiral rings on the fingers of each hand. An axe was placed to the right of his head and a knife lay at his left side.

LVM A 6627–6638

100.	Lankinė ilgakojė segė žalvaris ilg. 8,6 cm, pl. 7,8 cm	100.	Crossbow brooch with long foot bronze length 8.6 cm, width 7.8 cm
101.	Lazdelinis smeigtukas su grandinėlėm geležis, žalvaris smeigtuko ilg. 5,7 cm, sk. 1,9 cm, grandinėlių ilg. 24,5 cm; 8,5 cm	101.	Crook-like pin with chain iron, bronze pin length 5.7 cm, diameter 1.9 cm, chain length 24.5 cm, 8.5 cm
102.	Juostinė apyrankė trikampio pjūvio lankeliu žalvaris sk. 7×5,9 cm, galų pl. 1,3 cm	102.	Sash-like bracelet with triangular cross-section band bronze diameter 7×5.9 cm, terminals width 1.3 cm
103–106.	Ivijiniai žiedai 6, 4, 7, 6 apvijų žalvaris sk. 2,3–2,6 cm, pl. 2,5–1,3 cm	103–106.	Spiral rings with 6, 4, 7, 6 twists bronze diameter 2.3–2.6 cm, width 2.5–1.3 cm
107.	Ivijėlės (4 vnt.) žalvaris ilg. 4,9–2,3 cm, sk. 0,5 cm	107.	Small spirals (4 items) bronze length 4.9–2.3 cm, diameter 0.5 cm
108.	Įtveriamasis peilis tiesia nugarėle geležis ilg. 13 cm, pl. 1,9 cm	108.	hafted knife with a straight back iron length 13 cm, width 1.9 cm
109.	Įmovinis kirvis geležis ilg. 21,4 cm, ašmenų ilg. 5,8 cm	109.	Socketed axe iron length 21.4 cm, blade length 5.8 cm
*	Ivijinis žiedas žalvaris		* Spiral ring bronze
**	Sagtas, apskrita (?) geležis		** Buckle, round (?) iron

OŠI

kapas 30

VI a.

Kape palaidotas vyras galva į ŠV. Mirusysis paguldytas ant nugaros, dešinė ranka sulenkta ant krūtinės, kairė uždėta ant peties. Drabužis puoštas ivijėlėmis, susegtas geležiniu smeigtuku ir sujuostas diržu. Ant dešinės rankos užmauta apyrankė ir žiedas. Dešinėje pusėje prie smakro padėtas kirvis, kairėje dubens pusėje – peilis. Mirusiojo dešinėje pusėje paguldyta ietis viršūne prie kojų, greta buvo vedega, kairėje kojų pusėje – dalgis.

LVM A 4067–4075

grave 30

VI cent.

A man was buried in this grave with his head in a NW orientation. The deceased lay on his back with his right arm folded on his chest and his left placed on his shoulder. His garment was decorated with spirals, fastened with an iron pin and girt with a belt. He wore a bracelet and ring on his right hand. An axe was placed to his right beneath his chin and a knife lay to his left near his pelvis. A spear was placed to his right pointing down to his feet and beside this was an adze. To the left of the deceased's legs lay a scythe.

Lit.: Urtāns, 1970; Šnore, 1929, Nr. 19, p. 169–179.

LVM A 4067–4075

115.

116.

117.

118.

110. Apyrankė trikampe iškilia briauna, masyvi žalvaris

sk. 9,1 cm, lankelio pl. 2,1 cm

111. Ivijinis žiedas 8 apviju

žalvaris
sk. 2,3 cm, pl. 2,6 cm

112. Ivija

žalvaris
ilg. 4,6 cm, sk. 0,5 cm

113. Diržo sagtis, ovali

žalvaris
ilg. 3,1 cm, pl. 3,1 cm

114. Jmoininis kirvis

geležis
ilg. 15,5 cm, ašmenų ilg. 4,9 cm

110.

Bracelet with a medial angular moulding, solid

bronze
diameter 9.1 cm, band width 2.1 cm

111.

Spiral ring with eight twists

bronze
diameter 2.3 cm, width 2.6 cm

112.

Spiral

bronze
length. 4.6 cm, diameter 0.5 cm

113.

Belt buckle, oval

bronze
length 3.1 cm, width 3.1 cm

114.

Socketed axe

iron
length 15.5 cm, blade length 4.9 cm

119.

120.

121.

122.

115.	Įtveriamasis peilis tiesia nugarėle geležis ilg. 13,8 cm, pl. 1,6 cm	115.	hafted knife with straight back iron length 13.8 cm, width 1.6 cm
116.	Vedega geležis ilg. 32 cm, ašmenų ilg. 3,6 cm	116.	Adze iron length 32 cm, blade length 3.6 cm
117.	Įmovinis ietigalis karklo lapo formos plunksna geležis ilg. 18 cm, pl. 2,6 cm	117.	Socketed spear with willow-leaf-form blade iron length 18 cm, width 2.6 cm
118.	Dalgis geležis ilg. 23,9 cm, pl. 3,1 cm	118.	Scythe iron length 23.9 cm, width 3.1 cm
* Smeigtuko fragmentas geležis	* Fragment of pin iron		

OŠI*kapas 22*

VII a.

Kape palaidotas vyras galva į Š, rankos sulenkotos ir padėtos ant smakro. Mirusiajam ant kaklo uždėta antkaklė. Viršutinis drabužis puoštas žalvarinėmis įvijėlėmis, dešinėje pusėje susegtas smeigtuku ir sege, per juosmenų sujuostas diržu su sagtimi. Ant kairės rankos užmauta apyrankė ir du žiedai. Ant dubens padėtas kovos peilis. Kaireje mirusiojo pusėje paguldytos dvi ietys viršūnėmis ties galva. Greta ietigalių padėtas kirvis, dešinėje galvos pusėje dalgis, virš galvos – vedega.

grave 22

VII cent.

The grave contains a male whose head lies in N orientation and arms are folded and placed on chin. A neck-ring was placed on the dead man's neck. His outer garment was decorated with bronze spirals and fastened on the lefthand side with a pin and brooch; a buckled belt went around his waist. On his left hand he wears a bracelet and two rings. A battle knife was placed on his pelvis. Two spears lie to the left of the deceased with their tips at his head. An axe lay next to the spearheads; to the right of the head was a scythe, while an adze was placed above the head.

LVM A 3176–3193

Lit.: Šnore, 1929, p. 169–179; LPSR Arh., 1974, pav. 41:21.

119.	Antkaklė ramentiniai ir balneliniai galais žalvaris sk. 20–21 cm	119.	Neck-ring with crutch-shaped and saddle-shaped terminals bronze diameter 20–21 cm
120.	Lankinė skliutakojė sege žalvaris ilg. 9,7 cm, pl. 14,4 cm	120.	Crossbow adze-footed brooch bronze length 9.7 cm, width 14.4 cm
121.	Lazdelinis smeigtukas, galvutė apvyniota vielute, su grandinėlė geležis, žalvaris ilg. 5,1 cm, sk. 2,9 cm	121.	Crook-like pin with wired head, and chain iron, bronze length 5.1 cm, diameter 2.9 cm
122.	Apyrankė iš tordiruotos antkaklės su kabliuku ir kilpele žalvaris sk. 9,5 cm, aukštis 3,6 cm	122.	Bracelet made from a torqued neck-ring with hook and loop bronze diameter 9.5 cm, height 3.6 cm

123–124.	Ivijiniai žiedai 8 ir 6 apvijų žalvaris sk. 2,5 cm, pl. 2,5 cm; 3,5 cm	123–124.	Spiral rings with 8 and 6 twists bronze diameter 2.5 cm, width 2.5 cm; 3.5 cm
125.	Diržo apkalo spurgeliai pusrutulio formos (3 vnt.) žalvaris sk. 0,8 cm	125.	Semicircular belt studs (3 items) bronze diameter 0.8 cm
126.	Siauraašmenis kovos peilis geležis ilg. 28,5 cm, pl. 2,6 cm	126.	Narrow-bladed battle knife iron length 28.5 cm, width 2.6 cm
127.	Įmovinis ietigalis lauro lapo formos plunksna geležis ilg. 14,5 cm, pl. 2,5 cm	127.	Socketed spearhead with laurel-leaf-shaped blade iron length 14.5 cm, width 2.5 cm
128.	Įmovinis ietigalis karklo lapo formos plunksna geležis ilg. 31,5 cm, pl. 1,7 cm	128.	Socketed spearhead with willow-leaf blade iron length 31.5 cm, width 1.7 cm
129.	Pentinis siauraašmenis kirvis geležis ilg. 17,8 cm, ašmenų ilg. 5,1 cm	129.	Butted narrow-bladed axe iron length 17.8 cm, blade length 5.1 cm
130.	Vedega geležis ilg. 28,8 cm, ašmenų ilg. 2,8 cm	130.	Adze iron length 28.8 cm, blade length 2.8 cm
131.	Dalgis geležis ilg. 25 cm, pl. 2,2 cm	131.	Scythe iron length 25 cm, width 2.2 cm
			132.
			133–134.
			135.
			136.

JAUNEIKIAI*kapas 2*

VI–VII a.

Kape palaidotas vyras galva į PV. Mirusysis paguldytas ant nugaros (griaučiai sunykę). Dešinė ranka sulenkta ant krūtinės, papuošta apyranke ir dviem išvijiniais žiedais. Kairejė pusėje padėta ietis, pečių srityje – į žemę įkirstas įmovinis kirvis ašmenimis į mirusijį, greta kovos peilis.

grave 2

VI–VII cent.

Male grave, body in SW orientation. The deceased lay on his back (the skeleton has disintegrated). Right hand folded on chest, adorned with bracelet and two spiral rings. Spear placed to left; socketed axe thrust into ground with blade towards the deceased; beside him is a battle knife.

LNM AR 537:10–14; 971

Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, pav. 6.

I32.	Juostinė apyrankė žalvaris sk. 6,3×5,4 cm, lankelio pl. 1,4–1,6 cm	I32.	Sash-like bracelet bronze diameter 6.3×5.4 cm, band width 1.4–1.6 cm
I33–I34.	Išvijiniai žiedai žalvaris sk. 2,5 cm	I33–I34.	Spiral rings bronze diameter 2.5 cm
I35.	Įmovinis ietigalis rombo formos plunksna geležis ilg. 22 cm	I35.	Socketed spearhead with pronounced midrib iron length 22 cm
I36.	Įmovinis kirvis geležis ilg. 19,3 cm, ašmenų ilg. 6 cm	I36.	Socketed axe iron length 19.3 cm, blade length 6 cm

137.	Siauraašmenis kovos peilis geležis ilg. 22,5 cm, pl. 2,2 cm	137.	Narrow-bladed battle knife iron length 22.5 cm, width 2.2 cm	138.
* Grandinėlių fragmentai, užverti ant grandelės žalvaris, geležis	* Chain fragments threaded with a fastening clip bronze, iron			139.

JAUNEIKIAI

kapas 390

VI–VII a.

Kape palaidotas vyras galva į P. Mirusysis paguldytas ant nugaros, sudėtomis rankomis dubens srity. Vyro kaklas papuoštas antkakle, ant krūtinės drabužis susegtas lankine sege, apavas, matyt, puoštas smulkiomis įvijėlėmis. Dešinėje pusėje prie galvos padėtas kirvis, kairėje pusėje – dvi ietys. Žemiau juosmens išilgai kapo duobės paguldytas kovos peilis, ašmenimis nuo mirusiojo.

grave 390

VI–VII cent.

Male grave, corpse lay in S orientation. The deceased lay on his back with hands together in pelvis region. The man's neck was adorned with a neck-ring, his garment was fastened on his chest with a crossbow brooch and his footwear was apparently decorated with small spirals. To the right of the head is an axe and to the left of the head lie two spears. Beneath the waist is a battle knife with the blade facing away from the corpse.

LNM AR 537:808–813

Lit.: Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 1:6; Žiemgaliai..., 2003, p. 59.

138.	Antkaklė su kabliuku ir kilpele, tordiruotu lankeliu sidabras sk. 17 cm, lankelio st. 0,85 cm	138.	Neck-ring with hook and loop; torqued band silver diameter 17 cm, band thickness 0.85 cm
139.	Lankinė segė zoomorfiniais galais ant liemenėlio ir kojelės žalvaris ilg. 14,3 cm, pl. 10,7 cm	139.	Crossbow brooch with zoomorphic terminals on stem and foot bronze length 143 cm, width 10.7 cm
140.	Įmovinis kirvis geležis ilg. 18,5 cm, ašmenų ilg. 4,8 cm	140.	Socketed axe iron length 18.5 cm, blade length 4.8 cm
141.	Įmovinis ietigalis profiliuota plunksna geležis ilg. 19,2 cm, plunksnos ilg. 13 cm	141.	Socketed spearhead with scallop-edged blade iron length 19.2 cm, blade length 13 cm
142.	Įmovinis ietigalis trumpa rombo formos plunksna geležis ilg. 36,3 cm, plunksnos ilg. 7 cm	142.	Socketed spearhead with short blade and pronounced midrib iron length 36.3 cm, blade length 7 cm
143.	Siauraašmenis kovos peilis geležis ilg. 39,2 cm, pl. 2,8 cm	143.	Narrow-bladed battle knife iron length 39.2 cm, width 2.8 cm
* 143.	* Išvijėlės (sunykusios) žalvaris		* Spirals (disintegrated) bronze

JAUNEIKIAI*kapas 425*

VI–VII a.

Kape palaidota moteris galva į P. Mirusioji paguldyta ant nugaros, sulenkta ant krūtinės ranka (abiem?). Moters galvą puošė apgalvis ir išvijų vainikas, krūtinės srityje buvo papuošalas iš smeigtukų ir grandinėlės, ant rankos apyrankė. Prie galvos padėta yla. Kapas apardytas, nuartas.

grave 425

VI–VII cent.

A woman was buried here with her head orientated towards S. The deceased lay on her back with (both?) arm (s) folded on chest. The woman's head was decorated with a headband and spiral wreath; an ornament comprising pins and chains adorned her breast while a bracelet was worn on her arm. An awl was placed by her head. The grave was disturbed and ploughed up.

LNM AR 537:896–904; 1008

144.	Apgalvis iš 8 stačiakampių plokštelių ir išvijų žalvaris plokštelių dydis 3,8×1,8×0,8 cm, išvijų ilg. 3,2–4,3 cm	144.	Headband with 8 rectangular plates and spirals bronze plates size 3.8×1.8×0.8 cm, spirals length 3.2–4.3 cm
145–147.	Išvijos ir jų fragmentai žalvaris ilg. 4,8 cm; 10,9 cm; 13,5 cm, sk. 1,7–2 cm	145–147.	Spirals and fragments of the same bronze length 4.8 cm; 10.9 cm; 13.5 cm, diameter 1.7–2 cm
148.	Krūtinės papuošalas iš smeigtukų trikampėmis galvutėmis ir grandinėlės žalvaris smeigtukų ilg. 15 cm; 14,6 cm, galvučių pl. 4 cm; 3,75 cm, grandinėlės ilg. 41 cm	148.	Chest ornament comprising triangular-headed pins and chain bronze pins length 15 cm; 14.6 cm, pinheads width 4 cm; 3.75 cm, chain length 41 cm

149. Apyrankė trikampe iškilia briauna
žalvaris
sk. 8,5×10,2 cm, pl. 3–3,4 cm

150. Yla
geležis
ilg. 9 cm

149. Bracelet with medial angular
moulding
bronze
diameter 8.5×10.2 cm, width 3–3.4 cm

150. Awl
iron
length 9 cm

JAUNEIKIAI

kapas 439

VI–VII a.

Kape palaidota moteris galva į ŠRŠ. Mirusioji paguldyta ant nugaros, ištiestomis kojomis, rankos sulenkotos ant juosmens. Moters galvą puošė apgalvis ir ivijų vainikas, krūtinės srityje drabužis susegtas smeigtukais, ant abiejų rankų užmauta po apyrankę. Kaireje dubens puseje mirusiajai padėtas kaplys, šalia peiliukas, o ties juosmeniu yla.

grave 439

VI–VII cent.

A woman was buried in this grave with her head oriented NEN. The deceased lay on her back with straight legs, her arms folded on her waist. The woman's head was decorated with a headband and spiral wreath; her garment was fastened at her chest with pins and she wore a bracelet on each arm. A hoe was placed next to her pelvis on the left side and a small knife lay nearby. An awl lay next at waist level.

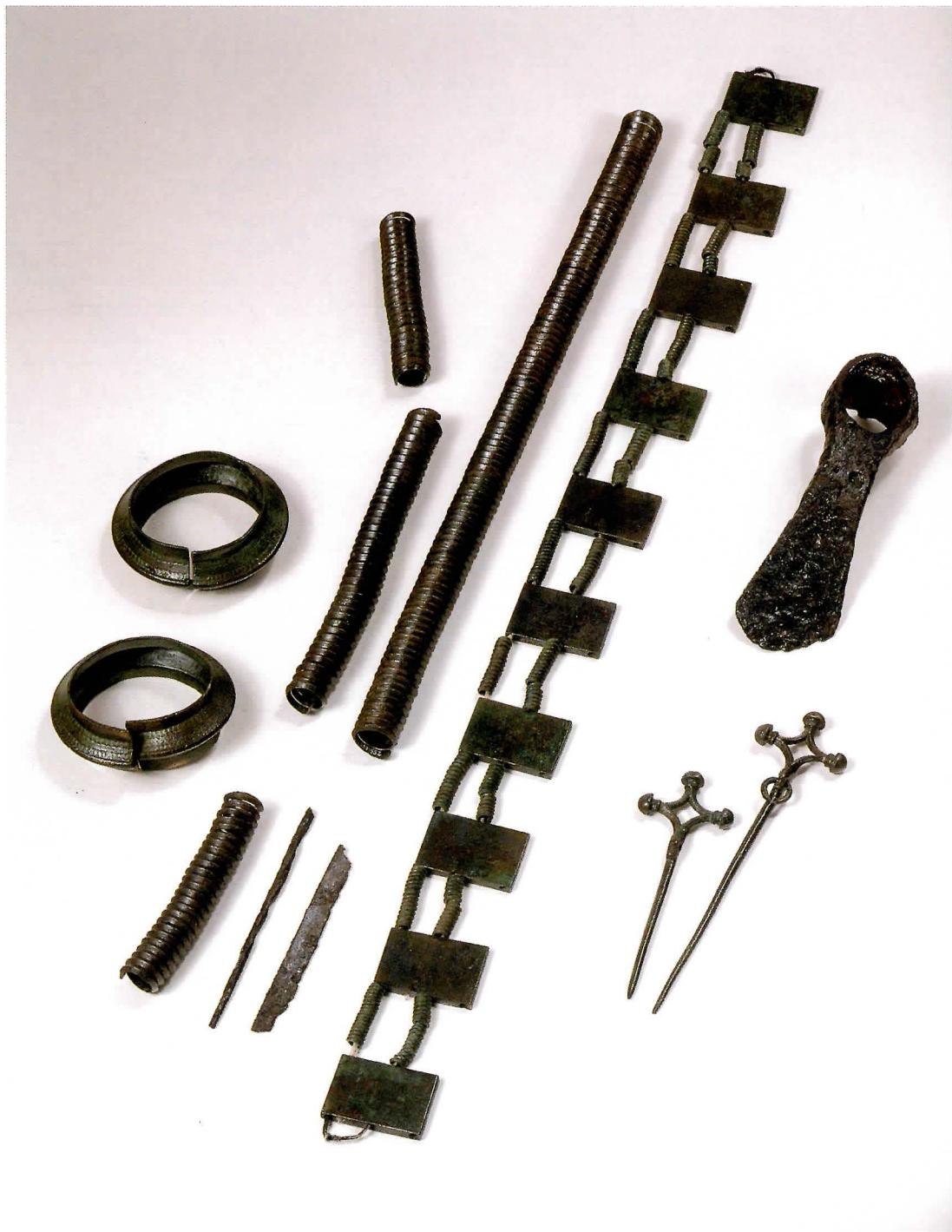
LNM AR 537:947–959

Lit.: Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 17:2.

151.	Apgalvis iš 10 stačiakampių plokštelių ir įvijų žalvaris plokštelių dydis 4,25×3×0,5 cm, įvijų ilg. 2,9 cm	151.	Headband comprising 10 rectangular plates and spirals bronze plates size 4.25×3×0.5 cm, spiral length 2.9 cm
152–155.	Įvijos galvai puošti žalvaris ilg. 10,3 cm; 9,7 cm; 16,8 cm; 38 cm, sk. 1,8–2 cm	152–155.	Spirals to adorn head bronze length 10.3 cm; 9.7 cm; 16.8 cm; 38 cm, diameter 1.8–2 cm
156–157.	Kiaurakryžmiaei smeigtukai su pusrutulio formos buoželėmis galuose žalvaris ilg. 11,7 cm; 16,8 cm, pl. 4,2 cm	156–157.	Openwork cruciform pins with semicircular knobs on terminals bronze length 11.7 cm; 16.8 cm, width 4.2 cm
158–159.	Apyrankės trikampe iškilia briauna žalvaris sk. 5,9×6,6 cm; 7,8×7,5 cm, pl. 2,6–2,8 cm	158–159.	Bracelets with medial angular moulding bronze diameter 5.9×6.6 cm; 7.8×7.5 cm, width 2.6–2.8 cm
160.	Yla geležis ilg. 11,5 cm	160.	Awl iron length 11.5 cm

Jauneikiai, moters kapas 439 in situ / Jauneikiai, woman's grave 439 in situ

161. Peiliukas tiesia nugarėle
(galai nulūžę)
geležis
ilg. 9,8 cm, pl. 1 cm

162. Kaplys
geležis
ilg. 15 cm, ašmenų ilg. 4,45 cm

161. Small knife with straight back
(ends broken)
iron
length 9.8 cm, width 1 cm

162. Hoe
iron
length 15 cm, blade length 4.45 cm

JAUNEIKIAI*kapas 450*

VI–VII a.

Kape palaidotas vaikas galva į PV. Mirusysis paguldytas ant nugaros, rankos sudėtos ant krūtinės. Krūtinės srityje drabužis susegtas smeigtuku, ant kairės rankos užmauta apyrankė.

grave 450

VI–VII cent.

A child was buried in this grave oriented SW. The deceased was laid on its back with its arms folded on its chest. The child's garment is fastened at the chest with a pin and its left arm bears a bracelet.

LNM AR 537:983–984

163. Smeigtukas nuokamiene galvute

su grandinėle

žalvaris

ilg. 9,2 cm, grandinėlės ilg. 8 cm

164. Storagalė apyrankė šešiakampio

pjūvio galais

žalvaris

sk. 5,15×4,9 cm, galų sk. 1,3×1,5 cm

163. Pin with a flask-shaped head

with a chain

bronze

length 9.2 cm, chain length 8 cm

164. Bracelet with hexagonal

cross-section thickened terminals

bronze

diameter 5.15×4.9 cm, terminal diameter
1.3×1.5 cm**KAKUŽĒNI***kapas 54*

VII a.

Kape palaidotas vyras galva į ŠV. Mirusysis paguldytas ant nugaros, dešinė ranka prilenkta prie smakro. Vyro kaklas papuoštas antkakle. Drabužis dekoruotas žalvarinėmis įvijėlėmis, krūtinės srityje susegtas sege ir geležiniu smeigtuku. Ant dešinės rankos uždėta apyrankė. Kai-réje mirusiojo pusėje paguldytos dvi ietys viršunėmis prie galvos, greta – vedega. Prie kairiojo šono padėtas siauraašmenis peilis.

grave 54

VII cent.

Adult male buried in NW orientation. The deceased lay on his back with right hand flexed beneath chin. He wore a neck-ring and his clothing was decorated with bronze spirals, and fastened with a brooch and an iron pin at the chest. He has a bracelet on his right arm. To the left of the deceased are two spears with their tips near his head and next to these is an adze. On his left side is a narrow-bladed knife.

LVM VI 218:381–391

Lit.: Graudonis, 2003, p. 43–45.

165.	Antkaklė pergniaužtiniais galais
sidabras
sk. 16×16,9 cm	165.	Neck-ring with interfitting terminals
silver
diameter 16×16.9 cm
166.	Lankinė segė zoomorfine
kojele su grandinėle
žalvaris, geležis
ilg. 7,3 cm, pl. 5,7 cm	166.	Crossbow brooch with zoomorphic
foot and chain
bronze, iron
length 7.3 cm, width 5.7 cm
167.	Apyrankė storėjančiais galais
žalvaris
sk. 8,9 cm, galų pl. 2,8 cm	167.	Bracelet with thickening terminals
bronze
diameter 8.9 cm; terminal width 2.8 cm
168.	Vedega
geležis
ilg. 27 cm, pl. 3 cm	168.	Adze
iron
length 27 cm, width 3 cm
169.	Įmovinis ietigalis rombo
formos plunksna
geležis
ilg. 13 cm, plunksnos pl. 1,8 cm	169.	Socketed spearhead
with pronounced midrib
iron
length 13 cm, blade width 1.8 cm
170.	Įtveriamas žeberklinis ietigalis
su 2 užbarzdomis
geležis
ilg. 18,4 cm	170.	hafted hooked spearhead
with two barbs
iron
length 18.4 cm
171.	Siauraašmenis peilis
geležis
ilg. 18 cm, pl. 1,8 cm	171.	Narrow-bladed knife
iron
length 18 cm, width 1.8 cm
* Smeigtuko fragmentai
geležis, žalvaris		* Pin fragments
iron, bronze	

172

173

174

175

LINKSMUČIAI

kapas 28

VIII a.

Kape palaidotas vyras galva į ŠV 340°. Mirusysis paguldytas ant nugaras, kairė ranka sulenkta per alkūnę iki kairiojo peties, dešinė padėta ant krūtinės. Ties kairiuoju raktika liu drabužis susegtas smeigtuku. Mirusiojo dešinėje pusėje viršūnėmis ties galva paguldytos dvi ietys, ant kojų ties šlaunimis įstrižai padėtas kovos peilis ašmenimis galvos link.

grave 28

VIII cent.

Male grave, head oriented 340° NW. The deceased lay on his back, left arm folded at elbow up to left shoulder, right hand placed on chest. Garment fastened with a pin at left collarbone. To the right of the dead man two spears were laid with their tips at his head level; a battle knife was placed diagonally on his thighs with the blade pointing headwards. LNM AR 31:125–128

172.	Smeigtukas žiedine galvute žalvaris ilg. 10,1 cm, galvutės sk. 1,5 cm	172.	Ring-headed pin bronze length 10.1 cm, pinhead diameter 1.5 cm
173.	Įtveriamasis ietigalis lauro lapo formos plunksna geležis ilg. 24,9 cm, plunksnos ilg. 12 cm	173.	hafted spearhead with laural-leaf blade iron length 24.9 cm, blade length 12 cm
174.	Įmovinis ietigalis tordiruota pailginta įmova geležis ilg. 27,3 cm, plunksnos ilg. 7 cm	174.	Socketed spearhead with elongated torqued casing iron length 27.3 cm, blade length 7 cm
175.	Platusis kovos peilis geležis ilg 29 cm, pl. 3,6 cm	175.	Broad battle knife iron length 29 cm, width 3.6 cm

ZIEDONSKOLA

kapas 1

VIII–IX a.

Kape palaidotas vyras galva į ŠR. Mirusiojo drabužis kairėje pusėje susegtas lankine sege, ties juosmeniu sujuostas diržu su apkalais. Dešinėje galvos pusėje padėti trys ietigaliai ir vedega, ant dešinės kojos – kirvis.

grave 1

VIII–IX cent.

Male burial, head in a NE orientation. Crossbow brooch fastens deceased's garment on left side and waist girt with studded (sheathed) belt. To the right of the head are three spearheads and an adze; an axe is placed on the right leg.

LVM A 10771:1–7

176–177. **Įtveriamieji ietigaliai lauro lapo formos plunksnomis**
geležis
ilg. 26,6 cm; 27,7 cm, plunksnų pl. 2,6 cm;
3,2 cm

178. **Įmovinis ietigalis karklo lapo formos plunksna**
geležis
ilg. 27,1 cm, plunksnos pl. 3,5 cm

179. **Vedega**
geležis
ilg. 29,1 cm, ašmenų ilg. 1,8 cm

176–177. **Hafted spearheads with laural leaf blades**
iron
length 26.6 cm; 27.7 cm, blade width
2.6 cm; 3.2 cm

178. **Socketed spearhead with willow leaf blade**
iron
length 27.1 cm, blade width 3.5 cm

179. **Adze**
iron
length 29.1 cm, blade length 1.8 cm

180.

181.

182.

183.

180.	Lankinė aguoninė segė žalvaris, geležis ilg. 15 cm, pl. 14,6 cm	180.	Crossbow brooch with poppyseed terminals bronze, iron length 15 cm, width 14.6 cm
181.	Diržo dalys: keturkampė sagtis suapvalinta kampais, apkalai ir galo apkalas žalvaris sagtis 4,4×4,3 cm, galo apkalas 10,3×2,8 cm, keturi apkalai 5,8×4,8 cm	181.	Belt parts: square buckle with rounded corners, mounting and terminal mounting bronze buckle 4.4×4.3 cm, tip mounting 10.3×2.8 cm, four mountings 5.8×4.8 cm
182.	Siauraašmenis pentinis kirvis geležis ilg. 21,4 cm, ašmenų ilg. 2,6 cm	182.	Narrow-bladed hoe iron length 21.4 cm, blade length 2.6 cm

ATVASES

kapas 1

X a.

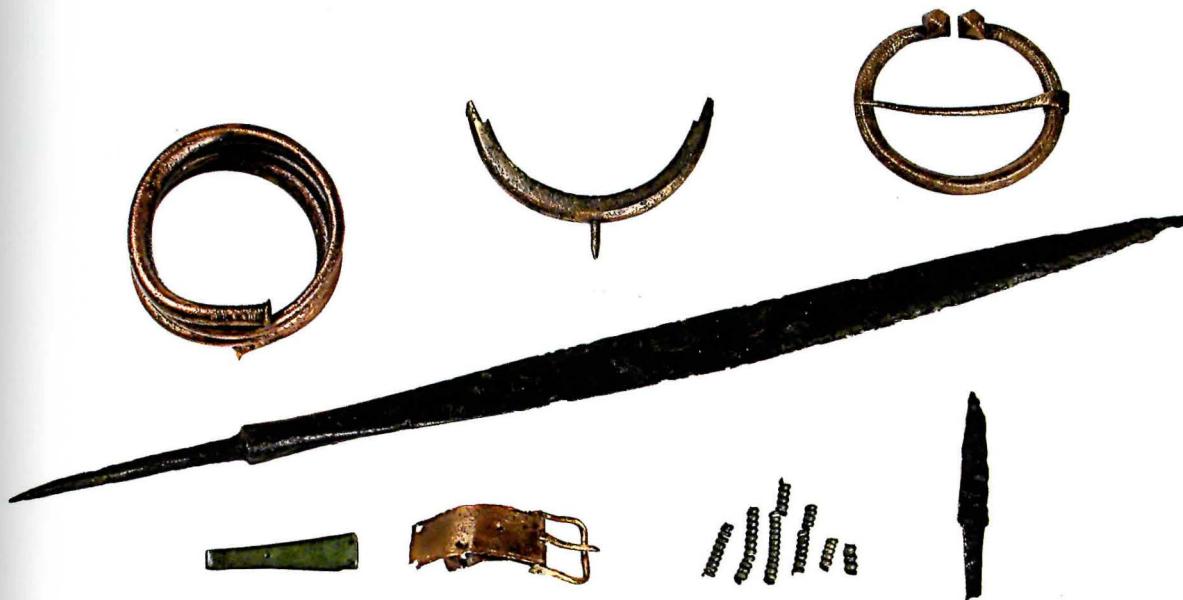
Kape palaidotas vyras galva į ŠV. Mirusysis paguldytas ant nugaros, dešinė ranka prilenkta prie smakro. Drabužis puoštas žalvarinėmis išvijelėmis, susegtas sege ir sujuostas diržu. Ant dešinės rankos užmauta apyrankė. Dešinėje galvos pusėje rastas ietigalis, ne vietoje – peilis, geležinis drožtuvas (?) ir pentinas.

grave 1

X cent.

A man is buried here with his head facing NW. The deceased lay on his back with his right hand bent at his chin. His clothing was decorated with bronze spirals and fastened with a brooch. He wore a belt. On his right arm he wears a bracelet. A spearhead was found to the right side of his head, while a knife, iron plane (?) and spur have been displaced.

LVM A 10697:1-11

183.	Įtveriamasis ietigalis karklo lapo formos plunksna geležis ilg. 47,5 cm, plunksnos pl. 2,5 cm	183.	Hafted spearhead with willow leaf blade iron length 47.5 cm, blade width 2.5 cm
------	--	------	--

184.	Pasaginė segė daugiakampiais galais žalvaris sk. 8,6 cm	184.	Penannular brooch with polygonal terminals bronze diameter 8.6 cm
185.	Įvijinė apyrankė, 3 apvijų, susukta iš antkaklės storėjančiais galais žalvaris sk. 8,9 cm, aukštis 2,9 cm	185.	Spiral bracelet, 3 spirals formed from a neck-ring with thickening terminals bronze diameter 8.9 cm, height 2.9 cm
186.	Diržo dalys: keturkampė diržo sagtis su apkalu ir galo apkalas žalvaris sagtis 2,7×2,6 cm, su apkalu ilg. 7 cm, galo apkalo ilg. 5,6 cm	186.	Belt parts: square belt buckle with mounting and tip sheath bronze buckle 2.7×2.6 cm, with 7 cm-long sheath, tip of sheath 5.6 cm long
187.	Įvijėlės (8 vnt.) žalvaris ilg. 0,9–3,1 cm, sk. 0,5 cm	187.	Spirals (8 items) bronze length 0.9–3.1 cm, diameter 0.5 cm
188.	Įtveriamasis peilis tiesia nugarėle geležis ilg. 8,3 cm, pl. 1,1 cm	188.	hafted knife with straight back iron length 8.3 cm, width 1.1 cm
189.	Pentinas daugiakampio pjūvio lankeliu, tuščiaviduris žalvaris ilg. 9,9 cm	189.	Spur with polygonal cross-section band, hollow bronze length 9.9 cm
* 190.	* Drožtuvo-lenkenos fragmentas geležis		* Fragment of plane – horse-shoe-shaped plane iron

ŠUKIONIAI

kapas 12

X–XI a.

Kape palaidota mergaitė galva į Š (360°). Mirusioji paguldyta aukštielninka, dešinė ranka sulenkta smailiu kampu, kairė ranka sulenkta per alkūnę iki kairiojo peties. Ant galvos uždėta kepuraitė ar puošni galvos juosta, kaklas padabintas antkakle, krūtinės srityje drabužis susegtas smeigtukais su grandinėle, rankos papuoštos įvijinėmis apyrankėmis. Ties mirusiosios juosmeniu įdėta yla.

grave 12

X–XI cent.

A girl was buried in this grave facing N (360°). The deceased was buried on her back with her right arm bend at a sharp angle and her left arm folded at the elbow up to her left shoulder. The girl's head was covered with a hat or decorative headband, her neck was adorned with a neck-ring; at her chest her garment was fastened with pins and a chain while her on her arms she wore spiral bracelets. An awl was placed beside her waist.

LNM AR 757:35–40; k.34

Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 187, pav. 26:1, 29.

190.	Galvos juosta, puošta spurgeliais su įkabintom įvijėlėm ir karoliais oda, žalvaris, emalis įvijų ilg. 9,5–10 cm, karolių sk. 1 cm	190.	Headband decorated with studs and hanging chains and beads leather, bronze, enamel spiral length 9.5–10 cm, bead diameter 1 cm
191.	Antkaklė su kilpele ir kabliuku, tordiruotais šonais žalvaris sk. 17,5 cm, lankelio sk. 0,5–0,6 cm	191.	Neck-ring with hook and loop, torqued sides bronze diameter 17.5 cm, band diameter 0.5–0.6 cm

192. Krūtinės papuošalas iš 2 kryžinių smeigtukų, sujungtų 2 tarpusavyje sukabintomis grandinėlėmis
žalvaris
smeigtukų ilg. 13,4 cm; 14,1 cm, galvučių pl. 3,5 cm, grandinėlių ilg. 56 cm

193–194. Žvijinės apyrankės, 3 apviju
žalvaris
sk. 6,3 cm; 5,8 cm, juostos pl. 1–0,9 cm

195. Yla su koteliu
geležis, medis
ilg. 7,3 cm

192. Chest ornament consisting of two cruciform pins joined by two linked chains
bronze
pin length 13.4 cm; 14.1 cm, pinhead width 3.5 cm, chains length 56 cm

193–194. Spiral bracelets, 3 twists
bronze
diameter 6.3 cm; 5.8 cm, band width 1–0.9 cm

195. Awl with handle
iron, wood
length 7.3 cm

ŠUKIONIAI

kapas 39

X–XI a.

Kape palaidotas vaikas (berniukas?) galva į ŠR (60°). Griaučiai sunykę. Mirusysis paguldytas aukštieninkas, ištiestomis kojomis, ant krūtinės sulenkta ranka (abiem?). Ant kaklo vaikui uždėta antkaklė, po ja buvęs rūbas puoštas alavo spurgeliais. Krūtinės srityje įsegta lankinė segė, viena ranka puošta apyrankėle. Dešinėje juosmens pusėje padėtas geležinis peiliukas.

grave 39

X–XI cent.

Child (boy?) buried in NE orientation (60°). Skeleton disintegrated. The deceased was buried on his back with legs outstretched and arm(s) folded on chest. A neck-ring was placed on the child's neck under which his clothing was decorated with tin studs. A crossbow broach was fastened onto the chest and one arm was decorated with a bracelet. To right of waist a small iron knife was laid.

Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 192, pav. 36.

LNM AR 757:83–86

<p>196. Antkaklė su kabliuku ir kilpele,
tordiruotais šonais
žalvaris
sk. 11,4×12,4 cm</p> <p>197. Lankinė aguoninė segė, lieta,
su grandinėle
žalvaris
dydis 8×6,85 cm, grandinėlės ilg. 8,5 cm</p> <p>198. Įvijinė apyrankė 2,5 apviju
žalvaris
sk. 3,25×3,4 cm, juostelės pl. 0,35 cm</p> <p>199. Peiliukas tiesia nugarėle
su kotelio liekana
geležis, medis
ilg. 8,3 cm, pl. 1,45 cm</p> <p>* Įvijėlės (6 vnt.?)
žalvaris
ilg. 1 cm</p> <p>** Grandelės ant strypelio
žalvaris, geležis</p> | <p>196. Neck-ring with hook and loop;
torqued edges
bronze
diameter 11.4×12.4 cm</p> <p>197. Crossbow brooch with poppyseed
terminals, moulded, with a chain
bronze
size 8×6.85 cm, chain length 8.5 cm</p> <p>198. Spiral bracelet with 2.5 twists
bronze
diameter 3.25×3.4 cm, band width 0.35 cm</p> <p>199. Small straight-backed knife
with remains of handle
iron, wood
length 8.3 cm, width 1.45 cm</p> <p>* Spirals (6 items?)
bronze
length 1 cm</p> <p>** Chains on strip
bronze, iron</p> |
|--|--|

ŠUKIONIAI

kapas 40

X–XI a.

Kape palaidotas vaikas (mergaitė?) galva į ŠV (300°). Griauciai visai sunykę. Vaikas paguldytas aukštielininkas, rankos sudėtos greta ir sulenkotos kairėje krūtinės pusėje. Ant krūtinės drabužis susegtas smeigtuku, rankos papuoštos apyrankėlėmis. Galvos ir krūtinės srityje aptikta alavo kruopelyčių, o ties juosmeniu – drabužį puošusių žalvario įvijelių. Ant juosmens buvo padėti peiliukas ir yla.

grave 40

X–XI cent.

Child (girl?) buried in 300° NW orientation; skeleton completely disintegrated. The child is lying on its back with its hands side by side folded on left part of chest. Garment fastened at chest with a pin, arms adorned with bracelets. Drops of tin found in head and chest area and at waist level archaeologists discovered bronze spirals that once decorated the child's clothing. A small knife and awl were placed on the waist.

LNM AR 757:87–91

Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 192, pav. 48.

200.	Žiedinis smeigtukas su grandinėle žalvaris ilg. 7,4 cm, sk. 1,4 cm, grandinėlės ilg. 16,5 cm	200.	Ring pin with chain bronze length 7,4 cm, diameter 1.4 cm, length of chain 16.5 cm
201–202.	Įvijinės apyrankėlės 2,5 apviju, padarytos iš vienos žalvaris sk. 3,1 cm, aukštis 2,9 cm; 3,9 cm	201–202.	Small spiral bracelets with 2.5 twists made from one item bronze diameter 3.1 cm, height 2.9 cm; 3.9 cm
203.	Įvijėlės (7 vnt.) drabužiui papuošti žalvaris sk. 0,5–0,6 cm, ilg. 4,3–3–1,4 cm	203.	Spirals (7 items) to decorate clothing bronze diameter 0.5–0.6 cm, length 4.3–3–1.4 cm
204.	Peilis lenkta viršūne su koto liekanomis geležis, medis ilg. 13,5 cm, pl. 1,5–1,9 cm	204.	Knife with bent tip and remains of handle iron, wood length 13.5 cm, width 1.5–1.9 cm
205.	Yla su koto liekanomis geležis, medis ilg. 6,9 cm	205.	Awl with remains of handle iron, wood length 6.9 cm

ŠUKIONIAI*kapas 42*

X–XI a.

Kape palaidotas vyras galva į PPR (150°). Mirusysis paguldytas aukštielninkas, kairė ranka sulenkta smailiu kampu. Vyrui ant kaklo uždėta antkaklė, krūtinės srityje drabužis susegtas sege, ant kairės rankos užmauta apyrankė. Dešinėje mirusiojo pusėje viršūnėmis prie galvos paguldytos dvi ietys. Ant kojų ties šlaunimis iš dešinės įstrižai padėtas platusis kovos peilis ašmenimis galvos link.

grave 42

X–XI cent.

A man is buried here oriented SSE (150°). The deceased lay on his back with his left arm folded at a sharp angle. The man has a neck-ring on his neck, his clothing is fastened in chest area with a brooch and he wears a bracelet on his left arm. On his right side there are two spears with their tips at the deceased's head. On his thighs a flat battle knife with the blade pointing headwards is placing diagonally from the right.

LNM AR 757:94–99

Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 193, pav. 37:1.

206.	Antkaklė su kabliuku ir kilpele, tordiruotais šonais
žalvaris
sk. 17–19,5 cm	206.	Neck-ring with hook and loop, torqued sides
bronze
diameter 17–19.5 cm
207.	Lankinė aguoninė segė su dviem grandinėlėmis
žalvaris
dydis 13,8×14,6 cm, grandinelių ilg. 10 cm;
13,5 cm	207.	Crossbow brooch with poppyseed terminals and two chains
bronze
size 13.8×14.6 cm, chains length 10 cm; 13.5 cm
208.	„Kario“ apyrankė, ornamentuota
žalvaris
sk. 9,6×11,2 cm, lankelio pl. 1,4–2,2 cm	208.	“Warrior’s” bracelet, decorated
bronze
diameter 9.6×11.2 cm, band width 1.4–2.2 cm

209–210.	Imoviniai ietigaliai karklo lapo formos plunksnomis geležis ilg. 22 cm; 19 cm, plunksnų ilg. 13 cm; 10,1 cm	209–210.	Socketed spearheads with willow leaf blades iron length 22 cm; 19 cm, blades length 13 cm; 10.1 cm
211.	Platusis kovos peilis geležis ilg. 37 cm, pl. 3,9–6,25 cm	211.	Broad battle knife iron length 37 cm, width 3.9–6.25 cm

PODINI–RUŠINI*kapas 13*

X–XI a.

Kape palaidotas vaikas galva į Š (?). Vaiko kaklas padabintas vėriniu iš karoliukų bei antkakle, drabužis krūtinės srityje susegtas dviem segėmis.

grave 13

X–XI cent.

The child in this grave lies in N (?) orientation; his neck was decorated with a string of beads and a neck-ring; two brooches fasten his clothes in the chest area.

LVM A 10177:1–4

212–213.	Apskritos plokštinės segės žalvaris, alavuota, geležis sk. 3,8 cm	212–213.	Flat round brooches bronze, tin plate, iron diameter 3.8 cm
214.	Antkaklė ramentiniais galais žalvaris sk. 11 cm, lankelio sk. 0,4–0,7 cm	214.	Neck-ring with crutch-form terminals bronze diameter 11 cm, band diameter 0.4–0.7 cm
215.	Kaklo vėrinio 3 karoliukai cilindro formos tamsiai mėlynas stiklas sk. 0,8 cm, aukštis 0,4 cm	215.	String for beads, 3 cylindrical beads dark blue glass diameter 0.8 cm, height 0.4 cm

PODINI–RUŠINI*kapas 20*

XI a.

Kape palaidotas vyras galva į PR. Drabužis susegtas pasagine sege ir sujuostas diržu, iš kurio liko tik žalvarinių apkalų kūgeliai ir sagtis. Ant kairės rankos užmauti du žvijiniai žiedai. Prie dešinio šono padėtas kalavijas ir peilis, kojūgalyje – kirvis ir ietigalis.

grave 20

XI cent.

Male buried with head turned to SE. Clothing fastened with penannular brooch and girt with a belt from which only the knobs of the bronze mounting and the buckle remain. He wears two spiral rings on his left hand. A sword and knife lie at his right side and at the tips of his feet are an axe and a spearhead.

LVM A 10184:1–9

Lit.: LPSR Arb., 1974, pav. 55:27.

216. Vienašmenis kalavijas rombo formos buožele, lenktu skersiniu geležis

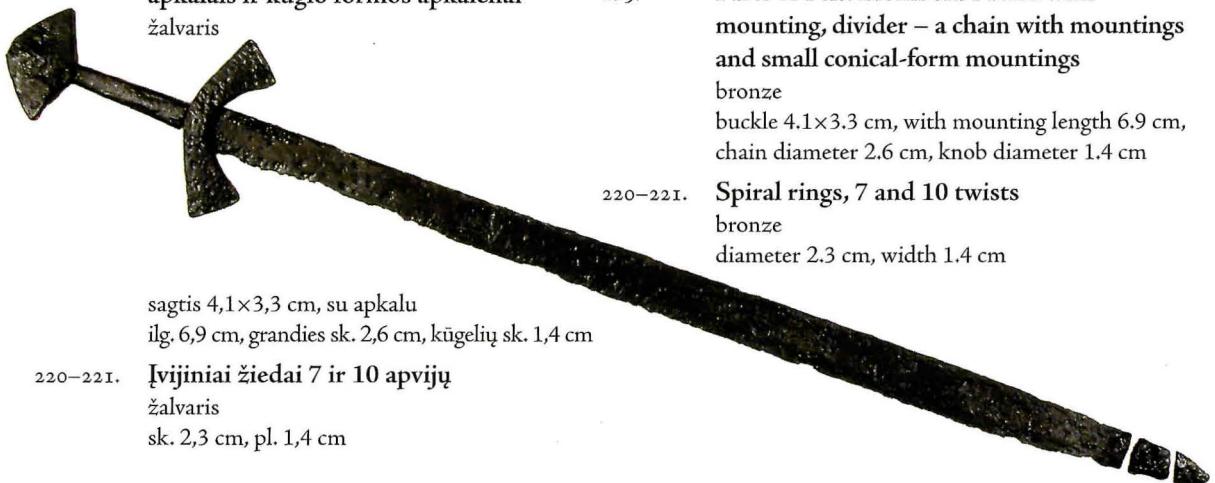
ilg. 82,5 cm, pl. 3,3 cm, skersinio ilg. 12 cm

217. Itveriamasis peilis tiesia nugarele, rankena apvyniota viela geležis, medis, žalvaris

ilg. 12,8 cm, pl. 1,4 cm

218. Pasaginė segė aguoniniai galais žalvaris
sk. 6,2 cm

219. Diržo dalys: rombo formos saggis su apkalu, skirstiklis – grandis su apkalais ir kūgio formos apkalėliai žalvaris

216.

Single-edge sword with rhomboid pommel, curved cross-guard

iron

length 82.5 cm, width 3.3 cm,
cross-guard length 12 cm

217.

Hafted knife with straight back,
handle decorated with twisted wire
iron, wood, bronze

length 12.8 cm, width 1.4 cm

218.

Penannular brooch with
poppyseed terminals
bronze
diameter 6.2 cm

219.

Parts of belt: rhomboid buckle with
mounting, divider – a chain with mountings
and small conical-form mountings
bronze

buckle 4.1×3.3 cm, with mounting length 6.9 cm,
chain diameter 2.6 cm, knob diameter 1.4 cm

220–221.

Spiral rings, 7 and 10 twists
bronze
diameter 2.3 cm, width 1.4 cm

saggis $4,1 \times 3,3$ cm, su apkalu
ilg. 6,9 cm, grandies sk. 2,6 cm, kūgelių sk. 1,4 cm

220–221. Ivvjiniai žiedai 7 ir 10 apvijų
žalvaris
sk. 2,3 cm, pl. 1,4 cm

222.	Įvijėlė žalvaris sk. 0,7 cm, ilg. 4,1 cm	222.	Spiral bronze diameter 0.7 cm, length 4.1 cm
223.	Ietigalis rombo formos plunksna su koto liekanomis geležis, medis ilg. 23,5 cm, pl. 3,6 cm	223.	Spearhead with rhomboid blade and remains of handle iron, wood length 23.5 cm, width 3.6 cm
	* Pentinis plačiaašmenis kirvis geležis		* Flat-ended, broad-edged axe iron

PODIŅI-RUŠINI

kapas 26

XI a.

Kape palaidota moteris. Mirusioji paguldyta ant nugaros, galva į Š. Galvūgalyje rastas gintaro karoliukas-amuletas. Drabužis krūtinės srityje susegtas dviem smeigtukais. Dešinėje pusėje ties juosmeniu padėtas pjautuvas, kairėje – yla, kojūgalyje – kaplys.

grave 26

XI cent.

Female grave. The woman lay on her back with her head oriented N. An amber bead or amulet was found above her head. Her clothing was fastened at the chest with two pins. A sickle was placed on her right at waist level, while on her left side lay an awl. A hoe was placed at her feet.

LVM A 10190:1-5

224.	Karoliuko-amuleto fragmentas, lęšio pjūvio gintaras sk. 1,9 cm	224.	Fragment of bead-amulet, convex cross section amber diameter 1.9 cm
225-226.	Kryžiniai SMEIGTUKAI su apskritomis plokšteliemis kryžmos galuose, su grandineliemis žalvaris, sidabro plokšteli smeigtukų ilg. 16,6 cm; 16,3 cm, pl. 4,7 cm	225-226.	Cruciform pins with round, flat crosses on terminals, with chains bronze, silver plate pin length 16.6 cm; 16.3 cm, width 4.7 cm

227.	Pjautuvo fragmentas geležis ilg. 11,4 cm, pl. 1,9 cm	227.	Sickle fragment iron length 11.4 cm, width 1.9 cm
228.	Kaplys geležis ilg. 14,7 cm, ašmenų ilg. 4,9 cm	228.	Hoe iron length 14.7 cm, blade length 4.9 cm
	* Ylos fragmentai geležis		* Awl fragments iron

MEŽOTNE

kapas 17

XI a.

Kape palaidota moteris galva į ŠV. Mirusioji paguldyta skobtiname karste ant nugaros, sulenkтомis per alkūnes rankomis. Moters kaklas papuoštas dviem antkaklėmis, skraistė susegta smeigtukais, ant rankų užmautos apyrankės.

grave 17

XI cent.

Woman buried with head oriented NW. The corpse was buried in a hooved out coffin on her back with her arms folded. The woman's neck was decorated with two neck-rings and her mantle was fastened with pins; on her arms she wears bracelets.

LVM A 9614:1–5

Lit.: Ginters, 1939; Lit.: LPSR Arh., 1974, pav. 57:2.

229–230.	Antkaklės ramentiniai galais žalvaris sk. 15,4 cm; 14,4–15 cm	229–230.	Neck-rings with crutch-formed terminals bronze diameter 15.4 cm; 14.4–15 cm
231.	Krūtinės papuošalas iš 2 kryžinių smeigtukų, ažūrinių kabučių ir i juos įvertų branktelių žalvaris, geležis, sidabras smeigtukų ilg. 17,5 cm, 18,8 cm; kabučių dydis 5,2×5,4 cm, branktelių ilg. 5,3 cm	231.	Chest ornament of two cruciform pins, openwork pendants and intersected bar links bronze, iron, silver pins lengths 17.5 cm; 18.8 cm, pendants size 5.2×5.4 cm, bars length 5.3 cm
232–233.	Įvijinės apyrankės, 11 ir 12 apvijų žalvaris sk. 7,1 cm; 7,5 cm, aukštis 9,5 cm; 9,2 cm	232–233.	Spiral bracelets, 11 and 12 stwists bronze diameter 7.1 cm; 7.5 cm, height 9.5 cm; 9.2 cm

CIEMALDE

kapas 10

XI a.

Kape palaidota moteris galva į PV. Mirusioji apie 160 cm īgio, paguldyta ant nugaras, rankos sukrýžiuotos ant krūtinės. Moters galvos danga puošta dviem eilėmis įvijėlių, ant kaklo uždėtos keturios antkaklės, ant pirštų užmauti trys žiedai. Skraistė susegta smeigtukais. Prie šono padėtas peilis, kojūgalyje dešinėje pusėje – darbo įrankiai: pjautuvėlis, šalia jo yla ir kaplys.

grave 10

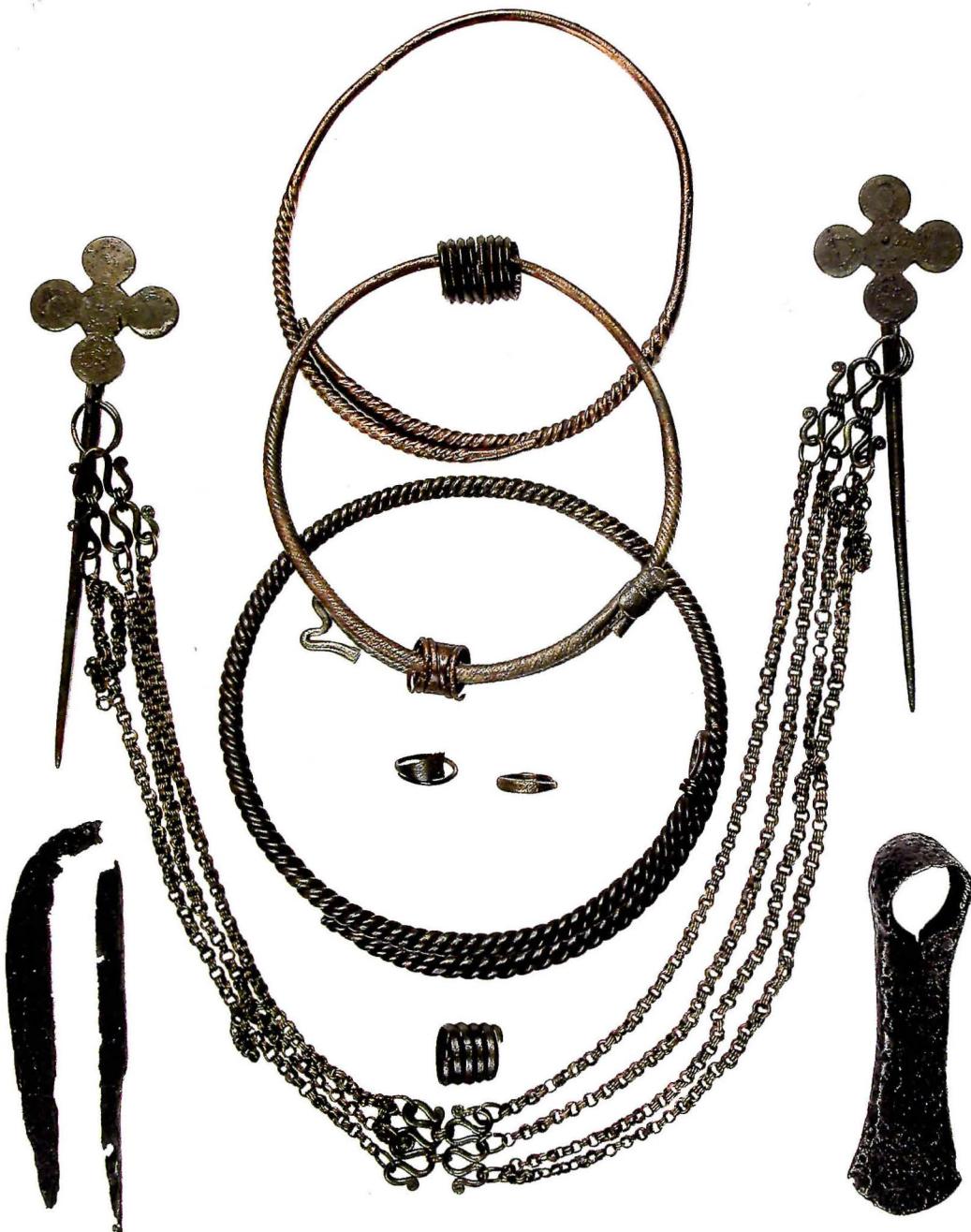
XI cent.

Woman buried in a SW orientation. The woman was approximately 160 cm tall, and lay on her back with her arms crossed on her breast. The woman's head was adorned with two rows of spirals and on her neck she wore four neck-rings; she wore three rings on her fingers. The mantle was fastened with pins. At her side lay a knife and to the right of her feet were work tools: a small sickle, next to it a smaller knife and hoe.

LVM KPM 1134–1142

Lit.: Boy, 1896; LPSR Arh., 1974, pav. 57:15, 16.

234.	Antkaklė balneliniai galais su 2 žiedais ant lankelio: įvijiniu ir paplatinta priekine dalimi žalvaris sk. 16,5 cm, žiedų sk. 2,6 cm; 2,3 cm	234.	Neck-ring with saddle-form terminals with two rings on the band: spiral and with a broadened front part bronze diameter 16.5 cm, rings diameter 2.6 cm; 2.3 cm
235.	Antkaklė siaurejantčiai užkeistais galais, tordiruotais šonais žalvaris sk. 15,2–18 cm	235.	Neck-ring with narrowing overcrossing terminals and torqued band on sides bronze diameter 15.2–18 cm
236.	Vytinė antkaklė kilpiniai galais žalvaris sk. 20 cm	236.	Plaited neck-ring with loop terminals bronze diameter 20 cm
237.	Antkaklė užkeistais apvaliais pastorintais galais žalvaris sk. 17,9–20,6 cm	237.	Neck-ring with overcrossing round thickened terminals bronze diameter 17.9–20.6 cm

238. Krūtinės papuošalas iš 2 kryžinių smeigtukų su apskritomis plokštelėmis galuose, W formos grandinėlių laikiklių, 4 eilių grandinėlių ir skirstiklio žalvaris
smeigtukų ilg. 21,9 cm; 21,7 cm, pl. 6 cm,
grandinėlių ilg. 80 cm

239. Įvijinis žiedas 5 apviju
žalvaris
sk. 2,5 cm, pl. 2,2 cm

238. Chest ornament comprising two cruciform pins with round flat terminals, W-shaped chain mounts, four rows of chains and a divider bronze
pin length 21.9 cm; 21.7 cm, width 6 cm,
chains length 80 cm

239. Spiral ring with 5 twists
bronze
diameter 2.5 cm, width 2.2 cm

240–241.	Žiedai užkeistais galais, paplatinta priekine dalimi žalvaris sk. 2,4–2,6 cm	240–241.	Rings with cross-over terminals and broadened front part bronze diameter 2.4–2.6 cm
242.	Įtveriamasis peiliukas tiesia nugarėle geležis ilg. 15,5 cm, pl. 1,2 cm	242.	Small hafted knife with straight back iron length 15.5 cm, width 1.2 cm
243.	Peiliukas lenkta viršune geležis ilg. 16,2 cm, pl. 1,9 cm	243.	Small knife with bent tip iron length 16.2 cm, width 1.9 cm
244.	Kaplys geležis ilg. 15,5 cm, ašmenų ilg. 4,7 cm	244.	Hoe iron length 15.5 cm, blade length 4.7 cm
* Yla geležis		* Awl iron	

PAVIRVYTĖ–GUDAI

kapas 135

XI a.

Kape palaidota paauglė mergaitė galva į ŠV (300°). Mirusioji paguldyta ant nugaros, smailiu kampu sulenkтомis per alkūnes rankomis. Mergaitės galva buvo papuošta apgalviu ir įvijų vainiku. Drabužiai krūtinės srityje susegti pasagine ir dviem lankinėmis laiptelinėmis segėmis. Dešinę ranką puošė šeši įvijiniai žiedai. Dvi mažos pasaginės segutės rastos ties mergaitės kromis, dubens srityje – peiliukas žalvariu kaustytose makštyste. Mirusiajai prie galvos padėtas akmeninis verpstukas, yla, žalvario juostelė ir trys liejimo formelės, kurios buvo susuktos į audinių. Masyvi žalvarinė apyrankė, matyt, įdėta mirusiajai kaip dovana, nes gulėjo daug aukščiau rankų. Kapas kiek apardytas.

grave 135

XI cent.

Adolescent girl buried in NW (300°) orientation. The deceased lay on her back with arms folded sharply at elbow. Her head was decorated with a headband and spiral wreath. Her garments were fastened on her chest with a penannular brooch and two crossbow ladder-brooches. Her right hand bore six spiral rings. Two small penannular brooches were found near the girl's legs and next to her pelvis was a small knife in a bronze-bound sheath. A stone spindle was placed besides the girl's head along with an awl, a bronze band and three small cast forms that once were wrapped into the cloth. A massive bronze bracelet, apparently, was also given to the girl as a gift because it lay much higher than her hands. The grave was slightly damaged.

MM I.n. 905–928

Lit.: Vaškevičiūtė, 2000c; Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 29–30; Vaškevičiūtė, 2004b, pav. 7, 8; Baškaviciute, 2004, pav. 5.

245.	Apgalvis iš 5 ornamentuotų skardelių ir 6 eilių įvijų su siūlais žalvaris, linas (pluoštasis supintas) sk. 19 cm, aukštis 3 cm, skardelių dydis 3×2,5 cm	245.	Headband comprising 5 decorated plates and 6 rows of spirals with threads bronze, linen (woven fibre) diameter 19 cm, height 3 cm, plates size 3×2.5 cm
246.	Įvijų vainikas iš 17 nevienodo dydžio įvijų, užvertų ant uždaros grandinėlės su įkabintomis 6 grandinėlėmis ir žvangučiais žalvaris sk. 16 cm, įvijų ilg. 3,4–1,6 cm, sk. 1,5–1,1 cm	246.	Spiral wreath consisting of 17 spirals of varying size threaded on a closed chain with 6 hanging chains and tiny bells bronze diameter 16 cm, spiral length 3.4–1.6 cm, diameter 1.5–1.1 cm

247. Lankinė laiptelinė segė
žalvaris, sidabro plokšteliė
dydis 8,7×8,7 cm

248. Lankinė laiptelinė segė
žalvaris, alavuota
dydis 6,3×5,5 cm

249. Pasaginė segė aguoninėmis
galvutėmis
žalvaris
sk. 4,2 cm

247. Crossbow ladder brooch
bronze, silver foil
size 8.7×8.7 cm

248. Crossbow ladder brooch
bronze, tin-plated
size 6.3×5.5 cm

249. Penannular brooch with
poppyseed terminals
bronze
diameter 4.2 cm

250–251.	Miniatūrinės pasaginės segės aguoninėmis galvutėmis žalvaris sk. 2,8 cm; 2,7 cm	250–251.	Miniature penannular brooches with small poppyseed heads bronze diameter 2.8 cm; 2.7 cm
252.	Miniatūrinė pasaginė segė cilindriniai galais žalvaris sk. 2,3 cm	252.	Miniature penannular brooch with cylindrical terminals bronze diameter 2.3 cm
253.	Masyvi juostinė apyrankė žalvaris sk. 6,3×8 cm	253.	Massive sash-like bracelet bronze diameter 6.3×8 cm
254–258.	Įvijiniai žiedai 15, 11, 8 apvijų, užsuktais galiukais žalvaris sk. 2–1,5 cm	254–258.	Spiral rings 15; 11; 8 spirals with small twisted terminals bronze diameter 2–1.5 cm
259.	Juostelė prasilenkiančias galais žalvaris sk. 2,6–3,5 cm	259.	Band with overcrossing terminals bronze diameter 2.6–3.5 cm
260.	Yla geležis ilg. 8,3 cm	260.	Awl iron length 8.3 cm
261.	Verpstukas suploto rutulio formos smiltainis sk. 6,2 cm, st. 1,7 cm	261.	Spindle, flattened spherical form sandstone diameter 6.2 cm, thickness 1.7 cm
262.	Peiliukas su makštimis geležis, žalvaris peilio ilg. 16,4 cm	262.	Small knife with sheath iron, bronze knife length 16.4 cm
263–265.	Dvipusių liejimo formelių dalys smiltainis dydis 6×4,8×0,5 cm; 8,2×5,3×0,7 cm; 8,3×5,2×0,5 cm	263–265.	Parts of two-sided cast matrix sandstone size 6×4,8×0.5 cm; 8.2×5,3×0.7 cm; 8.3×5.2×0.5 cm

PAVIRVYTĖ–GUDAI

kapas 138

XII a.

Kape palaidota moteris galva į ŠV (310°). Mirusioji paguldyta ant nugaros, smailiu kampu sulenkdomis per alkūnes rankomis, pirštai siekia smakrą. Moters galva buvo papuošta vilnonio audinio skepetėle – nuometėliu, apkraštuotu žalvario puošmenomis aplink veidą. Kakta padabinta įviju juosta, nesudarančia uždarą apgalvio. Prie galvos apdangalo dešinėje pusėje įkabinti du gintaro karoliukai – amuletai. Mirusiosios kaklas papuoštas dviem eilių karolių apvara ir antkaklėmis, po kaklu į drabužį įsegta sidabruota pasaginė segė, ant rankų uždėtos įvijinės apyrankės ir žiedai. Moters pečius turėjo gaubti didelė skraistė, į kurią įsegti krūtinės papuošalai iš smeigtukų su ilgomis grandinėlėmis, o skaros kampuose buvo „kutai“, išlikę dubens srityje ir prie pėdų. Juosmens dešinėje pusėje buvo prikabintas peilis makštyse. Neaišku, kur buvo įsegotos nedidelės pasaginės segutės, viena žemiau kairės alkūnės, kita netoli pėdų. Smulkios įvijėlės, grandelės ir viena įvija su grandinėle aptiktos tarp pėdų – gal tai apavo papuošimo detalės. Mirusiajai virš galvos į kapą įdėtas verpstukas, yla.

grave 138

XII cent.

In this grave a woman was buried with her head in a NW (310°) orientation. The deceased was laid on her back with her arms folded sharply at the elbows and her fingers extending to her chin. The woman's head was decorated with a woollen kerchief-married woman's headdress edged with bronze ornament around the face. The forehead was decorated with a band of spirals, which did not form a closed headband. On the right side of the headband two amber beads were hung as an amulet. The dead woman's neck was adorned with a string of two rows of beads and neck-rings; beneath the neck a penannular brooch with a silver foil was fixed to her garment and on her arms and hands she wore spiral bracelets and rings. The woman's shoulders must have been covered by a large mantle onto which her chest ornaments were fixed. These comprised pins with long chains. At the corners of the shawl there were "fringes" which have survived in the pelvis area and by her feet. A sheathed knife was affixed to the right side of her waist. It is not clear where her small penannular-shaped brooches were pinned; one is lower than her left elbow, the other is not far from her feet. Small spirals, chains and one spiral with a little chain were found between her feet and may have been decorations on her footwear. A spindle was placed above the dead woman's head along with an awl.

Lit.: Vaškevičiūtė, 1989, pav. 5; Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 20; Vaškevičiūtė, 2004b, pav. 9.

MM I.n. 945–970

266.	Galvos apdangalo fragmentai, pakraštyje puošti grandelėmis ir eilute iš 25 klevo sėklos formos kabučių audinys vilnonis, kai kurie siūlai dažyti indigu, kabučiai, žalvaris, alavuoti eilutės ilg. 32 cm	266.	Fragments of headband, decorated at edges with chains and a row of 25 maple-seed-shaped pendants woollen cloth, some threads dyed indigo, pendants, bronze, tin-plated length of row 32 cm
267.	Galvos juosta iš 6 eilių įvijų ir 4 skirstiklių, buvo suverta ant siūlo žalvaris, vilna įvijų ilg. 8 cm; 4,5 cm, skirstikliai 3,3×0,8 cm	267.	Headband comprising 6 rows of spirals and 4 dividers, threaded bronze, wool spirals length 8 cm; 4.5 cm, dividers 3.3×0.8 cm
268.	Vytinė antkaklė užkeistais kilpiniais galais žalvaris sk. 16,5 cm	268.	Plaited neck-rings with overcrossing loop terminals bronze diameter 16.5 cm
269.	Sudėtinė antkaklė, iš 4 antkaklių ramentiniai galais, sujungti tarpusavyje žalvaris sk. 15,5 cm, aukštis 2,1–6,5 cm	269.	Composite neck-ring comprising four neck-rings with crutch-shaped terminals, joined together bronze diameter 15.5 cm, height 2.1–6.5 cm
270.	Apvara iš 68 rantytų karolių mėlynas stiklas karolių sk. 0,8–1,1 cm, aukštis 4–6,5 cm	270.	Necklace of 68 notched beads blue glass beads diameter 0.8–1.1 cm, height 4–6.5 cm
271–272.	Karoliai-amuletais dvigubo nupjauto kūgio formos gintaras sk. 2 cm; 1,4 cm, aukštis 1,1 cm; 0,8 cm	271–272.	Bead amulets of truncated bi-conical form amber diameter 2 cm; 1.4 cm, height 1.1 cm; 0.8 cm
273.	Krūtinės papuošalas iš smeigtukų kiauraraštėmis galvutėmis, W formos grandinėlių laikiklių, sujungtų dviem stambiomis grandinėlėmis žalvaris smeigtukų ilg. 19 cm, grandinėlių ilg. 109 cm	273.	Chest ornament comprising pins with openwork heads, W-shaped chain mounts linked by two solid chains bronze pin length 19 cm, chains length 109 cm

274.	Krūtinės papuošalas iš kryžinių smeigtukų, sujungtų iš dvigubų branktelio sudaryta grandinėle su užmautomis 4 įvijomis ir prikabinto amuleto smeigtukai: žalvaris, alavuotas; brankteliai: geležis su žalvario vielute; jungiamieji žiedai: geležis; amuletas: kaulas smeigtukų ilg. 18,4 cm, grandinėlės ilg. 88 cm, įvijų ilg. 3 cm	274.	Chest ornament comprising cruciform pins linked by chain of double bar links with four spirals and added amulet pins bronze, tin-plated; bar links – iron with bronze wire; linking rings iron; bone amulet pins length 18.4 cm, chain length 88 cm, spiral length 3 cm
275.	Pasaginė segė žvaigždiniu galais žalvaris, sidabro plokštélé sk. 7 cm	275.	Penannular brooch with star-shaped terminals bronze, silver foil diameter 7 cm
276.	Miniatūrinė pasaginė segė žvaigždiniu galais žalvaris sk. 2,7 cm	276.	Miniature penannular brooch with star-shaped terminals bronze diameter 2.7 cm
277.	Miniatūrinė pasaginė segė aguoniniu galais žalvaris sk. 1,9 cm	277.	Miniatuire penannular brooch with poppyseed terminals bronze diameter 1.9 cm
278.	Įvjinė apyrankė 12 apvijų, kraštinės apvijos su įvijomis žalvaris sk. 7,5–6,9 cm, juostos pl. 0,8–0,6 cm	278.	Spiral bracelet of 12 twists, with further spiral on ends bronze diameter 7.5–6.9 cm, band width 0.8–0.6 cm
279.	Įvjinė apyrankė 13 apvijų, viena apvija su įvija žalvaris sk. 7,5 cm, juostos pl. 0,8–0,6 cm	279.	Spiral bracelet of 13 twists, with further spiral on end bronze diameter 7.5 cm, band width 0.8–0.6 cm
280–282.	Įvjiniai žiedai 9, 10, 12 apvijų žalvaris sk. 2,2 cm; 2,3 cm; 2,4 cm	280–282.	Spiral rings with 9, 10, 12 twists bronze diameter 2.2 cm, 2.3 cm, 2.4 cm
283.	Įvija su grandinėle žalvaris ilg. 2,5 cm, sk. 2,5 cm	283.	Spiral with chain bronze length 2.5 cm, diameter 2.5 cm
284–287.	„Kutai“ iš trijų įvijų, T formos skirstiklio, grandineliu ir žvangučiu žalvaris įvijų ilg. 10 cm; 12 cm, grandinelių ilg. 5–6 cm	284–287.	“Fringe” of three spirals, T-form divider, chains and small bells bronze spiral length 10 cm; 12 cm, chain length 5–6 cm
288.	Peilis su makštimis geležis, medis, žalvaris, oda ilg. 21,5 cm, rankenos ilg. 11,7 cm	288.	Sheathed knife iron, wood, bronze, leather length 21.5 cm, handle length 11.7 cm
289.	Yla su koto liekanomis geležis, medis ilg. 6,8 cm	289.	Awl with remains of handle iron, wood length 6.8 cm
290.	Verpstukas cilindro formos smiltainis sk. 5,4 cm, aukštis 1,2 cm	290.	Cylindrical spindle sandstone diameter 5.4 cm, height 1.2 cm
291.	Įvija žalvaris ilg. 3,3 cm, sk. 1 cm	291.	Spiral bronze length 3.3 cm, diameter 1 cm

JAKŠTAIČIAI-MEŠKIAI

kapas 60

XII–XIII a.

Kape palaidota moteris galva į ŠV (325°). Mirusioji paguldyta ant nugaros, kairė ranka atlenkta iki kairiojo peties, dešinė ranka sulenkta ant krūtinės. Galvos dešinėje pusėje rasta pasaginė segutė, matyt, tuošusi galvos apdangalą. Moters kaklas padabintas įvijine antkakle ir apvara iš kauri su įkabintais dviem kabučiais. Prie dešiniojo peties įsegtas lazdelinis smeigtukas, šalia rastas krūtinės papuošalas su grandinėlėmis iki juosmens. Dešinėje juosmens pusėje grandinėlės prisegtos pasagine sege. Drabužiai dar segti pasaginėmis segėmis, kurių trys aptiktos prie kairiojo peties, dar trys – dubens srityje. Mirusiosios pečius gaubė skraistė su „kutais“ kampuose, pastarieji rasti ties dubens ir kelių kaulais. Moteriai prie juosmens pakabinti du zoomorfiniai kabučiai ir yla, rankos papuoštos įvijinėmis apyrankėmis ir žiedais. Dvi pasaginės segės rastos kapo dugne ties krūtine.

grave 60

XII–XIII cent.

Woman buried in grave with head in NW orientation (325°). The dead woman lay on her back with her right arm folded on her chest, her left arm being folded up to her left shoulder. A small penannular brooch was found by her head on the right side and must have formed part of her headdress. The woman's neck was adorned with a spiral neck-ring and a necklace of cowry shells with two hanging pendants. A crook-like pin was fastened on her right shoulder and nearby archaeologists found her chest ornament with chains extending down to her waist. On the right side of the waist the chains were fastened with a penannular brooch. Her garments were also fastened with penannular brooches, three of which were found near her left shoulder and a further three near her pelvis. The dead woman's shoulders were covered by a mantle with "fringes" in the corners; the fringes were found next to her pelvis and knee bones. Two zoomorphic pendants were affixed to the woman's waist along with an awl; her arms and hands were adorned with spiral bracelets and rings. Two penannular brooches were found on the bottom of the grave at chest level.

LNM AR 630:219–252

292.	Įvijinė antkaklė suplotais galais, 3 apvijų, lankelis apsuktas vielute žalvaris sk. 17,5 cm	292.	Spiral neck-ring with flattened terminals, 3 spirals, wire wound around band bronze diameter 17.5 cm
293.	Kaklo apvara iš 22 kauri ir įvijelių kauri kiauteliai (importas), žalvaris įvijų ilg. 1,2–0,8 cm	293.	Necklace of 22 cowry shells and spirals cowry shells (imported), bronze spirals length 1.2–0.8 cm
294.	Krūtinės papuošalas iš 2 trikampių plokščių grandinėlių laikiklių su dviem grandinėlėmis ir skirstikliu bei lazdelinio smeigtuko žalvaris, geležis laikikliai $3,9 \times 4$ cm, grandinėlių ilg. 100 cm, skirstiklis $3,5 \times 2,2$ cm, smeigtuko ilg. 6,4 cm	294.	Chest ornament consisting of two triangular plates, chain mounts with two chains and a divider, and a crook-like pin bronze, iron mounts $3,9 \times 4$ cm, chains length 100 cm, divider $3,5 \times 2,2$ cm, pin length 6.4 cm
295.	Pasaginė segė pastorintais galais žalvaris sk. 4 cm	295.	Penannular brooch with thickened terminals bronze diameter 4 cm
296–297.	„Kutai“ iš 3 įvijų, T formos skirstiklio ir 3 žvangučių žalvaris, siūlai (augalinis pluoštas) įvijų ilg. 9,2–9,4 cm	296–297.	“Fringes” made of 3 spirals, T-form divider and 3 small bells bronze, threads (plant threads) spirals length 9.2–9.4 cm

298.	„Kutas“ iš 1vijos, T formos skirstiklio ir 2 žvangučių žalvaris ivijos ilg. 9,4 cm	298.	“Fringe” with spiral, T-form divider and 2 small bells bronze spiral length 9.4 cm
299.	„Kutas“ iš 3 ivijų, T formos skirstiklio žalvaris ivijų ilg. 9,4 cm	299.	“Fringe” comprising 3 spirals, T-form divider bronze spiral length 9.4 cm
300–301.	1vijos 6, 10 apvijų žalvaris sk. 2 cm; 2,5 cm	300–301.	Spirals with 6, 10 twists bronze diameter 2 cm; 2.5 cm
302.	Zoomorfinis kabutis, ažūrinis, plokščias žalvaris dydis 5,9×3,1 cm	302.	Zoomorphic pendant, openwork, flat bronze size 5.9×3.1 cm
303.	Zoomorfinis kabutis, ažūrinis, su brankteliu žalvaris dydis 6,2×3,1 cm, branktelio ilg. 7,5 cm	303.	Zoomorphic pendant, openwork with bar link bronze size 6.2×3.1 cm, linking bar length 7.5 cm
304.	Miniatūrinė pasaginė segė daugiakampėmis galvutėmis žalvaris sk. 2,1 cm	304.	Miniature penannular brooch with small polygonal heads bronze diameter 2.1 cm
305.	Miniatūrinė pasaginė segė aguoninėmis galvutėmis žalvaris sk. 2,1 cm	305.	Miniature penannular brooch with poppyseed heads bronze diameter 2.1 cm
306.	Pasaginė segė pastorintais galais su audinio fragmentu žalvaris, audinys – vilna, kai kurie siūlai dažyti indigu sk. 5 cm	306.	Penannular brooch with thickened terminals and fragment of cloth bronze, cloth – wool, some threads dyed indigo diameter 5 cm
307.	Pasaginė segė pastorintais galais žalvaris sk. 4,8 cm	307.	Penannular brooch with thickened terminals bronze diameter 4.8 cm
308.	Pasaginė segė aguoniniiais galais, suktu lankeliu žalvaris sk. 2,4 cm	308.	Penannular brooch with poppyseed terminals and torqued band bronze diameter 2.4 cm
309.	Pasaginė segė zoomorfiniais galais, suktu lankeliu žalvaris sk. 2,5 cm	309.	Penannular brooch with zoomorphic terminals and torqued band bronze diameter 2.5 cm
310.	Žiedas pastorinta sukta priekine dalimi žalvaris sk. 2,6 cm	310.	Ring with a thickened, torqued front part bronze diameter 2.6 cm
311–312.	1vijinės apyrankės 8, 6 apvijų žalvaris sk. 4,8 cm; 5,2 cm	311–312.	Spiral bracelets comprising 8, 6 twists bronze diameter 4.8 cm; 5.2 cm

313–315.	Įvijiniai žiedai 13, 10, 9 apvijų žalvaris sk. 2,2 cm; 2,3 cm; 2,5 cm, pl. 2,8 cm; 2,2 cm; 1,9 cm	313–315.	Spiral rings of 13, 10, 9 twists bronze diameter 2.2 cm; 2.3 cm; 2.5 cm, length 2.8 cm; 2.2 cm; 1.9 cm
316–317.	Įvijos 13, 12 apviju žalvaris sk. 1,8 cm; 1,9 cm, pl. 2,5 cm; 2 cm	316–317.	Spirals with 13, 12 twists bronze diameter 1.8 cm; 1.9 cm, length 2.5 cm; 2 cm
318–319.	Pasaginės segės daugiakampiai galais žalvaris sk. 2,2 cm; 2 cm	318–319.	Penannular brooches with polygonal terminals bronze diameter 2.2 cm; 2 cm
320.	Žiedas pastorintą suktą priekine dalimi žalvaris sk. 2,8 cm	320.	Ring with a thickened, torqued front part bronze diameter 2.8 cm
321.	Zoomorfinis kabutis, ažūrinis žalvaris dydis 3,1×5,7 cm	321.	Zoomorphic pendant, openwork bronze size 3.1×5.7 cm
322.	Zoomorfinis kabutis (paukščiukas), tūrinis žalvaris dydis 4,5×1,3 cm	322.	Zoomorphic pendant (small bird), voluminous bronze size 4.5×1.3 cm
323.	Plokštelinės apskritos segės dalis žalvaris, dengta alavu sk. 3,8 cm	323.	Part of flat round brooch bronze, covered in tin diameter 3.8 cm
* Ylos fragmentai geležis			* Awl fragments iron

PODINI–RUŠINI

kapas 14

XIII a.

Kape palaidota moteris galva į Š. Mirusioji paguldyta ant nugaros, dešinė ranka (?) išiesta palei šoną, kairė – sulenkta. Moters kaklas papuoštas vėriniu. Ant pečių buvusi skraistė susegta smeigtukais su tuošniu krūtinės papuošalu iš grandinélių. Dešinėje krūtinės pusėje kartu su vilnos audiniu rastos septynios pasaginės segės. Ant dešinės rankos pirštų buvę du žiedai, ant kairės – įvijinis žiedas, dar vienas žiedas rastas atsitiktinai. Mirusiajai prie kojų kairėje pusėje padėtas peiliukas.

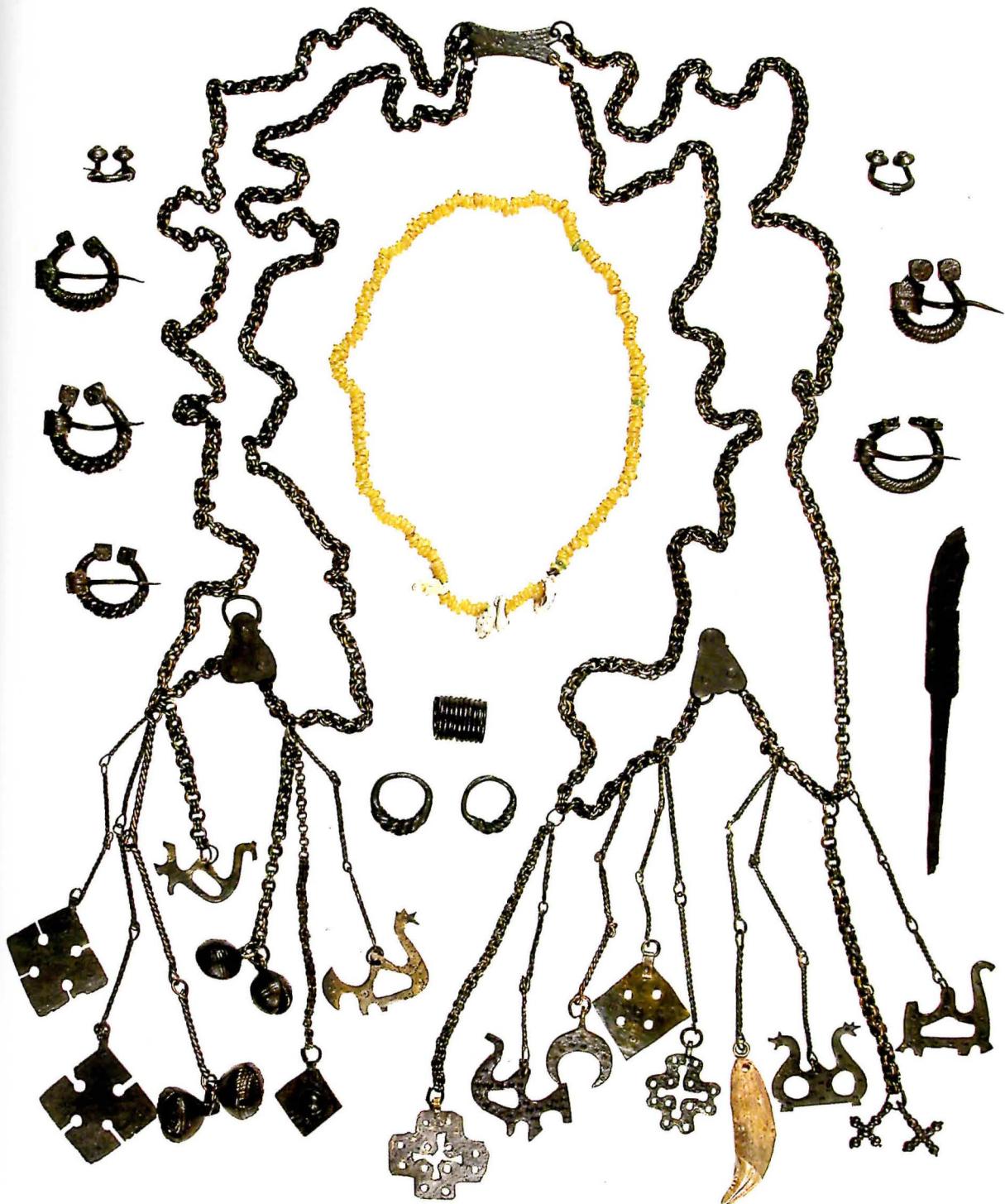
grave 14

XIII cent.

In this grave a woman was buried with her head oriented N. She was laid on her back with her right arm extended by her side and her left arm folded. The woman's neck was decorated with a necklace of beads and shells. On her shoulders her mantle was fastened with pins and a chest decoration of chains. Seven penannular brooches were found on the right side of the chest along with remnants of woollen cloth. Two rings were worn on fingers of her right hand and on her left hand she wore a spiral ring; another ring was found by chance. A small knife was placed to the left of the woman's legs.

LVM A 10178:1–14

Lit.: LPSR Arh., 1974, pav. 56:1.

324–325. Pasaginės segės aguoniniai galais
žalvaris
sk. $2 \times 2,2$ cm

326–329. Pasaginės segės daugiakampiai galais
žalvaris
sk. 3,6 cm; 3,9 cm; 4 cm; 3,7 cm

324–325. Penannular brooches with
poppyseed terminals
bronze
diameter $2 \times 2,2$ cm

326–329. Penannular brooches with
polygonal terminals
bronze
diameter 3.6 cm; 3.9 cm; 4 cm; 3.7 cm

330.	Pasaginė segė zoomorfiniu galais žalvaris sk. 4 cm	330.	Penannular brooch with zoomorphic terminals bronze diameter 4 cm
331–333.	Žiedai užkeistais galais, tordiruota priekine dalimi žalvaris sk. 2,7 cm; 2,9 cm; 3,1 cm	331–333.	Rings with overlapping terminals and a torqued front part bronze diameter 2.7 cm; 2.9 cm; 3.1 cm
334.	Įvijinis žiedas 10 apviju žalvaris sk. 2,1 cm, aukštis 2,5 cm	334.	Spiral ring with 10 twists bronze diameter 2.1 cm, height 2.5 cm
335.	Krūtinės papuošalas iš 2 trikampių grandinelių laikiklių, sujungtų 2 grandinėlėmis su skirstikliu viduryje ir į grandinėlę ant susuktu vielučių įkabintų 19 kabučių; 4 žvangučių, 2 kryželių, 2 ažūrinių kryželių, 1 rombo formos plokštelių, 3 rombo formos ažūrinių plokštelių, 5 zoomorfinių kabučių, 1 pusmėnulio formos kabučio, 1 amuleto iš ilties žalvaris, lokio iltis bendras grandinelių ilg. 196 cm	335.	Chest ornament comprising two triangular chain mountings linking 2 chains with a central divider and 19 pendants hanging by twisted wires on a chain: four small bells, two small crosses, two small openwork crosses, one rhomboid plate, 3 rhomboid openwork plates, five zoomorphic pendants, one half-moon pendant and one tooth amulet bronze, bear tooth chains total length 196 cm
336.	Kaklo vėrinyň iš 233 karolių, 4 kauri, 1 įvijėlės geltonas stiklas, kauri kiauteliai, žalvaris karoliukų sk. 0,5–0,7 cm, įvijėlės ilg. 0,5 cm, sk. 0,4 cm	336.	Necklace with 233 beads, 4 cowry shells, 1 spiral yellow glass, cowry shells, bronze beads diameter 0.5–0.7 cm, spiral length 0.5 cm, diameter 0.4 cm
337.	Peiliukas lenkta viršūne (nulūžusi) geležis ilg. 16,7 cm, pl. 1,6 cm	337.	Small knife with bent tip (broken) iron length 16.7 cm, width 1.6 cm

Papuošalai

Ornaments

Apgalvis ir įvijų vainikas in situ. Jauneikiai, moters kapas 439
Headband and spirals in situ. Jauneikiai, woman's grave 439

GALVOS PAPUOŠALAI. Apgalviai Žiemgaloje nešioti trejopi.

Apgalviais iš siaurų skiriamujų plokštelių ir trijų penkių eilių ilgesnių įvijų tarpuose puoštasi V–XI a., jais dabinosi žiemgalės, žemaitės, sélės ir latgalės.

Apgalviai su masyvesnėmis plokšteliėmis, dažniausiai lygiu paviršiumi, kartais kai kurios plokštélés puoštos taškučių ar akučių ornamentu. Ypač puošnūs apgalviai dengti ornamentuota sidabro plokštete. Plokšteliniai masyvesni apgalviai nešioti VI–VII a., kartais VIII a. pr. Jie būdingi pietų Žiemgalai, iš dalies Žemaitijai, rečiau aptinkami šiaurinės Žiemgalos kaupuose. Kartais mirusiajai į kapą buvo įdedama tik po vieną ar pora plokštelių arba šalia viso apgalvio dar viena papildoma plokštélé.

Apgalviai plonomis ornamentuotomis skardelių plokšteliems ir penkių šešių eilių ilgesnėmis įvijomis tarpuose Žiemgaloje nešioti IX–XI a. Panašiais apgalviais puošėsi sélės ir latgalės. Metalinių apgalvių tradicija išnyko XI a.

Žiemgaloje ir moterų, ir vyrų galvos danga buvo puošiama žalvariniaiš *spurgeliai*. Jie buvę kepuraičių pakraščiuose arba tiesiog įkabinti į odinę juostelę, kurios septynios, trys ar viena eilė puošė galvą. Galvos danga puošta ir žalvarinėmis *grandinėlėmis* ar *grandelėmis* su įkabinčiais kabučiais.

Žiemgalės galvas dabino įvijų vainikais ar ilgesnėmis žalvarinėmis įvijomis, kurių viduje būta lankstaus medinio virbo ir vilnonių siūlų. Įvijų bendras ilgis kartais siekia net iki 1 m. Įvijos dažniausiai randamos kartu su plokšteliuose apgalviais. Kai kurių trumpesnių įvijų galuose padaryta po skylutę. Tokie įvijų vainikai VI–VIII a. nešioti Žiemgaloje ir Žemaitijoje. Latgaloje panašiais dvieju eilių vainikais puoštasi IX–XII a.

HEAD ORNAMENTATION. In Semigallia three types of headband were worn.

Between the fifth and ninth centuries women of the Semigallian, Žemaitian, Selonian and Lettgallian tribes used to wear **headbands with narrow dividing plates** with three to five rows of longer spirals in between.

Headbands with massive plates, most often with a flat surface, although it was less common for some plates to be decorated with dots or small eyes. Particularly decorative headbands would be adorned with a silver plate. Flat massive headbands were worn between the sixth and seventh centuries and sometimes at the beginning of the eighth century too. These are typical of southern Semigallia and, partly, of Žemaitija; they are encountered less frequently in graves from northern Semigallia. Sometime a dead woman would be given only one or two plates in her grave, and sometimes an extra plate would be placed besides a complete headband.

Headbands with thin plates decorated with thin ornamental metal foils and five to six rows of longer spirals in-between were worn in Semigallia in the ninth-eleventh centuries. Selonian and Lettgallian women wore similar headbands. The tradition of wearing metal headbands died out in the eleventh century.

In Semigallia the headwear of both men and women was decorated with bronze studs. They would be placed on the edges of caps or attached directly to a leather band, of which one, three or seven rows adorned the head. Headwear would also be decorated with bronze chains, or chains with hanging pendants.

Semigallian women would adorn their heads with wreaths of spirals, or longer bronze spirals, in the middle of which there would be a flexible wooden rod and woollen threads. The general length of the spirals was sometimes as much as a metre. Spirals are encountered most often on plate headbands. A hole would be made on the ends of certain shorter spirals. Such spiral wreaths were worn in Semigallia and Žemaitija in the sixth to eighth centuries. In Lettgallia similar two-rowed wreaths were worn in the ninth-twelfth centuries.

338.

Apgalvis iš 9 plokštelių
ir 2 eilių įviju
VI–VIII a.
žalvaris, sidabro plokštélé
plokštelių dydis $6 \times 4,8$ cm, įviju ilg.
2–1 cm
Linksménai, kapas 1

338.

Headband made of nine plates
and two rows of spirals
VI–VIII cent.
bronze, silver foil
plates size 6×4.8 cm, spirals length 2–1 cm
Linksménai, grave 1 LNM AR 747:2

339–340.

Headbands made of ten plates
and two rows of spirals
VI–VIII cent.
bronze
plates size 5×3.6 cm; 3.8×1.8 cm
Jauneikių, graves 427; 436 LNM AR 537:909, 939

Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, ill. 2:7; Vaškevičiūtė, 1992, ill. 10:b; Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 40:4.5.

341–342.

Single plates from headbands
VI–VIII cent.
bronze
size 5.7×4.15 cm; 4.6×3.6 cm
Dovainiškis, Lieporai LNM AR 481:1, AR 432:4

338

339

- 339–340. Apgalviai iš 10 plokštelių ir 2 eilių žvijų
VI–VIII a.
žalvaris
plokštelių dydis 5×3,6 cm; 3,8×1,8 cm
Jauneikiai, kapai 427; 436
LNM AR 537:909; 939
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, pav. 2:7; Vaškevičiūtė, 1992, pav. 10:b; Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 40:4,5.

- 341–342. Pavienės apgalvių plokštėlės
VI–VIII a.
žalvaris
dydis 5,7×4,15 cm; 4,6×3,6 cm
Dovainiškis, Lieporai
LNM AR 481:1; AR 432:4

343. Apgalvis iš 9 stačiakampių plokštelių
ir 3 eilių žvijų
VI–VII a.
žalvaris
sk. 16 cm, aukštis 4,3 cm
Gaidejū–Viduči, kapas 15 LNM A 12898:30
Lit. Urtāns, 1994.

344. Galvos juosta (dalys) iš 3 juostelių,
puoštų spurgeliais, ir 6 įkabintų žvijų
X–XI a.
oda, žalvaris, vilnoniai siūlai (dažyta indigu)
visos pl. 5,2 cm, žvijų ilg. 6,6 cm, sk. 0,8 cm
Šukoniai, kapas 121 LNM AR 757:277
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, pav. 27:1.

344

- 345–346. Žvijos iš trikampio ir pusiau apskrito
pjūvio vielos
VI–VII a.
žalvaris
ilg. 21,3 cm; 13,5 cm, sk. 1,8 cm; 1,9 cm
Jauneikiai, kapas 436 LNM AR 537:942; 943
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, p. 22, pav. 22.

- 347–348. Žvijos iš trikampio pjūvio vielos
VI–VII a.
žalvaris
ilg. 13,1 cm; 1,4 cm, sk. 1,7 cm; 13,1 cm
Račiai, Berklainiai, pilkapis I, kapas 3
LNM AR 413:7; AR 570:4

343.

Headband comprising nine rectangular plates and three rows of spiral
VI–VII cent.
bronze
diameter 16 cm, height 4.3 cm
Gaidejū–Viduči, grave 15 LVM A 12898:30
Lit.: Urtāns, 1994.

343

344.

Headband (part of-) made
of 3 bands decorated with studs
and 6 pendant spirals
X–XI cent.
leather, bronze, woollen threads
(dyed indigo)
total width 5.2 cm, spirals length 6.6 cm,
diameter 0.8 cm
Šukoniai, grave 121 LNM AR 757:277
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, ill. 27:1.

345–346.

Spirals made of triangular-
and semi-circular cross section wire
VI–VII cent.
bronze
length 21.3 cm; 13.5 cm, diameter 1.8 cm;
1.9 cm
Jauneikiai, grave 436 LNM AR 537:942, 943
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, p. 22, ill. 22.

347–348.

Spirals made of triangular-cross-
section wire
VI–VII cent.
bronze
length 13.1 cm; 1.4 cm, diameter 1.7 cm;
13.1 cm
Račiai, Berklainiai, barrow I, grave 3
LNM AR 413:7, AR 570:4

345,346

KAKLO PAPUOŠALAI. Antkakles nešiojo tiek žiemgalių moterys, tiek vyrai. VI–VII a. laidota dažniausiai su viena antkakle, o VIII–XII a. turtingesniuose kapuose su dvimi, trimis ar keturiomis.

Antkaklės su kabliuku ir kilpele randamos visuose žiemgalių kapinynuose. Šios antkaklės dažniausiai būna žalvarinės, rečiau sidabrinės. Antkaklių lankelis lygus arba tordiruotas. Kabliukas ir kilpelė paprasti, tačiau puošnesniųjų kilpelė dekoratyviai paplatinta, o kabliukas virtęs į buoželę. Antkaklės su kabliuku ir kilpele pradėtos nešioti VI–VII a., tačiau ypač mėgstamos VIII–X a. Tai labiausiai paplitęs antkaklių tipas Žiemgaloje, tačiau jos nešiotos ir Vakarų bei Vidurio Lietuvoje.

Antkaklės užkeistais pastorintais galais dažniausiai būna žalvarinės, bet pasitaiko ir sidabrinės. Paprastai puoštį tiktais antkaklių galiukai skersinių rantelių grupėmis. Šias antkakles nešiojo daugiau moterys, jos būdingos žiemgaliams, kuršiams, pavienės žemaičiams. Antkaklės nešiotos V–XII a., labiausiai mėgtos VIII–IX a.

Pergniaužtinės antkaklės būna vien tik sidabrinės, neornamentuotos. Jos yra gana retos, randamos lobiuose arba vyru kapuose. Pergniaužtinės antkaklės datuojamos VI–VII a., žinomos tik Žiemgaloje ir Vidurio Lietuvoje.

Antkaklių užkeistais keturkampiais galais lankelio vidurinė dalis plonesnė, apskrito pjūvio, šonai tordiruoti, patys galai lygūs, keturkampio pjūvio. Tokios antkaklės randamos moterų ir mergaičių kapuose, nešiotos VIII a., ypač X–XI a. žiemgalių, latgalių ir kiek toliau į rytus (ŠR Baltarusijoje) plytinčiuose regionuose.

Balnelinių antkaklių lankelis lygus, ornamentuotas arba apvyniotas plona vielute. Antkaklės dažniausiai žalvarinės, lobiuose aptinkamos sidabrinės. Šios antkaklės vyru ir moterų nešiotos VI–XI a. Jos daugiausia randamos latgalių ir sėlių, kiek mažiau žiemgalių kapinynuose, pavienės žinomas iš žemaičių, aukštaičių ir kuršių kapų bei srityse toliau į šiaurę iki pat Suomijos.

Antkaklės ramentiniais galais buvusios tik žalvarinės, nešiotos vyru ir moterų. Jų lankelis beveik nepuoštas, kartaip apvyniotas plona vielute. Antkaklės ramentiniai galais atsirado VII a., ypač pamėgtos IX–X a. Šios antkaklės daugiausiai nešiotos sėlių ir žiemgalių, kiek mažiau latgalių. Pavienės žinomas iš lietuvių, žemaičių, kuršių genčių teritorijų bei Smolensko srities.

Sudėtinės antkaklės padarytos iš trijų keturių smulkesniais ramentiniai galais antkaklių, sukabinus lankelius tarpusavyje. Tokios sudėtinės antkaklės pasitaiko tik X–XI a. moterų kapuose, kiek dažnesnės šios antkaklės Latvijos teritorijoje.

Vytinių antkaklių kilpiniai galais lankelis vytas iš 3 apskritų vielų, lygus. Tokias antkakles nešiojo ir vyrai, ir moterys X–XII a. Šiomis antkaklėmis dabinosi ir Žiemgaloje, nors labiausiai jas mėgo pajūryje gyvenusios gentys.

NECK ORNAMENTATION. Neck-rings were worn by both men and women in Semigallia. In the sixth-seventh centuries it was most common for people to be buried with one neck-ring, while in the eighth-twelfth centuries two, three or even four neck-rings would be placed in the more wealthy graves.

Neck-rings with a hook and loop are found in all Semigallian cemeteries. These neck-rings are most often bronze, and on rarer occasions, silver. The band of a neck-ring can be plane or torqued. Its hook and loop are simple but on the more ornate neck-rings the loop may be broadened decoratively and the hook turned into a pommel. People began wearing neck-rings with a hook and loop in the sixth-seventh centuries but they were particularly popular in the eighth-to-tenth centuries. This is the most widespread type of neck-ring in Semigallia, but they were also worn in western and central Lithuania.

Neck-rings with overlapping thickened terminals are most commonly made of bronze, although silver ones may also be found. Usually only neck-ring terminals are decorated with

groups of slanted notches. These neck-rings worn by women are more typical of Semigallia, Curonia and occasionally, Žemaitija. Neck-rings were worn in the fifth-twelfth centuries but were most popular in the eighth-ninth centuries.

Neck-rings with inter-fitting terminals are only made of silver and are undecorated. The neck-rings are found quite seldom in hoards or male graves. Neck-rings with inter-fitting terminals date from the sixth-seventh centuries and are known from only Semigallia and central Lithuania.

The middle part of the band of **neck-rings with overlapping quadrangular terminals** is thinner, has a circular-cross-section and its sides are torqued. The terminals themselves are even and of quadrangular cross-section. Such neck-rings are found in the graves of women and girls and were worn in the eighth century and especially in Semigallian and Lettgallian areas and regions further to the east (in what is now north-eastern Belarus) in the tenth-eleventh centuries.

The bands of **saddle-shaped neck-rings** are even, decorated or coiled with a thin wire. The neck-rings are mostly made of bronze, although silver versions are found in hoards. Saddle-shaped neck-rings were worn by men and women between the sixth and eleventh centuries. They are found mostly in Lettgallian and Selonian cemeteries and slightly less often in Semigallia. Single examples have been found in Žemaitijan and Curonian graves and in areas as far north as Finland.

Neck-rings with crutch-like terminals were only made of bronze and were worn by men and women alike. The band on these was usually not decorated, although sometimes it would be bound with a thin wire. Neck-rings with crutch-like terminals appeared in the seventh century and were particularly popular in the ninth-tenth century. Such neck-rings were worn most commonly by Selonians and Semigallians and, to a lesser degree, by Lettgallians. Single examples have been found in areas inhabited by Lithuanian, Žemaitijan and Curonian tribes and the Smolensk region of North-eastern Russia.

Composite neck-rings were made of three or four neck-rings with crutch-like terminals with intertwined bands. Such composite neck-rings are encountered only in women's graves from the tenth-eleventh centuries. There are slightly more neck-rings of this type from the territory of what is now Latvia.

The bands of **plaited neck-rings with looped terminals** plaited from three separate wires are even. Such neck-rings were worn by men and women in the tenth-twelfth centuries. These neck-rings were worn in Semigallia, although they enjoyed greater popularity among coastal tribes.

349

349.

**Neck-ring with hook and loop,
and twisted wire sides**

V cent.

silver

diameter 17.2 cm

Kakuženi, grave 67

LVM VI 218:479

Lit.: Graudonis, 2003, p. 47–48.

350.

**Half a neck-ring with a hook,
and band with twisted wire**

IV–V cent.

bronze, silver

diameter 18.5 cm

Stačiūnai

ŠAM AL 25:1

350

349. Antkaklė su kilpele ir kabliuku,
viela apvyniotais šonais

V a.

sidabras

sk. 17,2 cm

Kakuženai, kapas 67

LVM VI 218:479

Lit.: Graudonis, 2003, p. 47–48.

350. Antkaklės su kilpele pusė,
lankelis apvyniotas viela

IV–V a.

žalvaris, sidabras

sk. 18,5 cm

Stačiūnai

ŠAM AL 25:1

351. Antkaklė su kabliuku ir kilpele,
tordiruotais šonais

VI–VII a.

sidabras

sk. 17,7–18 cm

Ringuvėnai

LNM AR 642:30

352. Antkaklė su kabliuku ir kilpele,
tordiruotu lankeliu

VI–VII a.

sidabras

sk. 12,9 cm

Jauneikiai, kapas 376

LNM AR 537:781

Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 25, pav. 14;

Vaškevičiūtė, 1987a, p. 24–25.

351.

**Neck-ring with hook and loop,
torqued sides**

VI–VII cent.

silver

diameter 17.7–18 cm

Ringuvėnai

LNM AR 642:30

351

**Neck-ring with hook and loop,
torqued band**

VI–VII cent.

silver

diameter 12.9 cm

Jauneikiai, grave 376

LNM AR 537:781

Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 25, ill. 14;

Vaškevičiūtė, 1987a, p. 24–25.

353–355.

**Neck-rings with hook and loop,
torqued sides**

IX–X cent.

bronze

diameter 18.3 cm; 17 cm; 17.2 cm

Jakštaičiai (Meškiai), grave 1, Šukioniai,
grave 53, Dvareliškiai

LNM AR 630:4; AR 757:118; ŠAM 205

Lit.: Starožytnosci.... 1994, nr. 284;

Vaškevičiūtė, 2000a, ill. 43:3.

353, 354, 357

353–355.	Antkaklės su kabliuku ir kilpele, tordiruotais šonais IX–X a. žalvaris sk. 18,3 cm; 17 cm; 17,2 cm Jakštaičiai (Meškiai), kapas 1, Šukioniai, kapas 53, Dvareliškiai LNM AR 630:4; AR 757:118; ŠAM 205 <i>Lit.: Starožytnosciai..., 1994, nr. 284; Vaskevičiūtė, 2000a, pav. 43:3.</i>	356.	Neck-ring with hooks on terminals, torqued sides IX–X cent. bronze diameter 14 cm Pamiškiai, grave 37 LNM AR 544:115
356.	Antkaklė su kabliukais galuose, tordiruotais šonais IX–X a. žalvaris sk. 14 cm Pamiškiai, kapas 37 LNM AR 544:115	357.	Child's neck-ring with hook and loop clasp, torqued sides VIII–IX cent. bronze diameter 12.1 cm Pamiškiai, grave 5 LNM AR 544:15
357.	Vaikiška antkaklė su kabliuku ir kilpele, tordiruotais šonais VIII–IX a. žalvaris sk. 12,1 cm Pamiškiai, kapas 5 LNM AR 544:15	358.	Neck-ring with hook and loop VII–IX cent. bronze diameter 19 cm Bālas–Šķērstaņi LVM A 3068
358.	Antkaklė su kabliuku ir kilpele VII–IX a. žalvaris sk. 19 cm Bālas–Šķērstaņi LVM A 3068	359.	Part of neck-ring with torqued band IX–X cent. bronze length 18 cm Jurgaičiai LNM AR 607:2
359.	Antkaklės tordiruotu lankeliu dalis IX–X a. žalvaris ilg. 18 cm Jurgaičiai LNM AR 607:2	360.	Neck-ring with double band and hook and loop V–VI cent. silver diameter 14.8 cm Oši, grave 3 LVM A 3992
360.	Antkaklė dvigubu lankeliu su kilpele ir kabliuku V–VI a. sidabras sk. 14,8 cm Oši, kapas 3 LVM A 3992	361.	Neck-ring with rounded thickened terminals, broken VI–VIII cent. bronze thickness 0.7–1.1 cm Ringuvėnai LNM AR 642:55
361.	Antkaklė apvaliais pastorintais galais, perlūžus VI–VIII a. žalvaris st. 0,7–1,1 cm Ringuvėnai LNM AR 642:55	362.	 Neck-ring with inter-fitting terminals VI–VII cent. silver diameter 14.9 cm Kakužēni, grave 6 LVM VI 218:86 <i>Lit.: Graudonis, 2003, ill. 19, 20:3.</i>
362.	Antkaklė pergniaužtiniais galais VI–VII a. sidabras sk. 14,9 cm Kakužēni, kapas 6 LVM VI 218:86 <i>Lit.: Graudonis, 2003, pav. 19, 20:3.</i>	362.	Neck-ring with inter-fitting terminals VI–VII cent. silver diameter 14.9 cm Kakužēni, grave 6 LVM VI 218:86 <i>Lit.: Graudonis, 2003, ill. 19, 20:3.</i>

363

363. Antkaklės pergniaužtiniais galais pusė VII a.
sidabras
pl. 2,5 cm
Jauneikiai, kapas 422 LNM AR 537:887
*Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 35, pav. 21;
Vaškevičiūtė, 1987a, pav. 5:4; Vaškevičiūtė,
2004a, pav. 48:3.*

364. Antkaklė užkeistais keturkampiais galais, tordiruotais šonais VIII–X a.
žalvaris
sk. 16,8 cm
Linksmučiai, kapas 70 LNM AR 31:216

364

365. Antkaklė užkeistais galais,
tordiruotais šonais
X–XI a.
žalvaris
sk. 17,4 cm
Ciemalde LVM KPM 1983 b:3

366–368. Antkaklės ramentiniai
užkeistais galais
IX–X a.
žalvaris
sk. 14 cm; 14 cm; 15 cm
Diržiai, kapas 2 LNM AR 60:2; 3; 4

369. Antkaklė ramentiniai
užkeistais galais
IX–X a.
žalvaris
sk. 15 cm
Žeimelis ŠAM A 99:5

363.

Half a neck-ring with
inter-fitting terminals

VII cent.

silver

width 2.5 cm

Jauneikiai, grave 422 LNM AR 537:887

Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 35, ill. 21;

Vaškevičiūtė, 1987a, ill. 5:4; Vaškevičiūtė,

2004a, ill. 48:3.

364.

Neck-ring with overlapping quadrangular
terminals and torqued sides

VIII–X cent.

bronze

diameter 16.8 cm

Linksmučiai, grave 70 LNM AR 31:216

365.

Neck-ring with overlapping terminals
and torqued sides

X–XI cent.

bronze

diameter 17.4 cm

Ciemalde LVM KPM 1983 b:3

365

366–368.

Neck-rings with crutch-shaped
overlapping terminals

IX–X cent.

bronze

diameter 14 cm; 14 cm; 15 cm

Diržiai, grave 2 LNM AR 60:2; 3; 4

369.

Neck-ring with crutch-shaped
overlapping terminals

IX–X cent.

bronze

diameter 15 cm

Žeimelis ŠAM A 99:5

370.

Neck-ring with crutch-shaped terminals
VI–VIII cent.

silver

diameter 15.6 cm

Lozbergi LVM A 8049:3

371.

Composite neck-ring

X–XI cent.

bronze

diameter 15.5 cm, band width 2.7 cm

Čapāni LVM KPM 1254:1

Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 62.

366–368

369

370. Antkaklė ramentiniais galais
VI–VIII a.
sidabras
sk. 15,6 cm
Lozbergi

LVM A 8049:3

371

- 372–374. Plaited neck-rings with
overlapping loop terminals
X–XII cent.
bronze
diameter 17.5 cm; 17.5 cm; 17 cm
Jakštaičiai (Meškiai), grave 35,
Ringuvėnai, Stačiūnai

LNM AR 630:99, AR 642:37, ŠAM A–L 25:8

371. Sudėtinė antkaklė

X–XI a.
žalvaris
sk. 15,5 cm, lankelio pl. 2,7 cm
Čapāni

LVM KPM 1254:1

Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 62.

- 372–374. Antkaklės vytinės užkeistais
kilpiniais galais
X–XII a.
žalvaris
sk. 17,5 cm; 17,5 cm; 17 cm
Jakštaičiai (Meškiai), kapas 35,
Ringuvėnai, Stačiūnai

LNM AR 630:99; AR 642:37; ŠAM A–L 25:8

374

KRŪTINĖS PAPUOŠALAI yra segės ir smeigtukai. Žiemgaliai aiškiai skyrė šių papuošalų nešioseną. Segėmis drabužį segėsi ir puošesi beveik tik vyrai. Segės vyrų kapuose dažniausiai randamos po vieną, rečiau kelias, jų kiek padaugėjo atėjus į madą pasaginėms segėms.

Lankinės segės palenkta kojele III–IV a. nešiotos nedidelės, atvira žvija. V a. segės gamintos kiek didesnės, žvija užbaigta buoželėmis. Segės darytos iš žalvario, geležies ar sidabro. Tokios segės nešiotos Vidurio ir Rytų Europoje, Žiemgalos teritorijoje jų rasta nedaug.

Lankinės ilgakojės segės yra žalvarinės, ornamentuotos mažai, tik skersiniai ranteliais. Ilgakojės lankinės segės nešiotos nuo V a. 2-osios p. iki VII a. 1-osios p. Jas nešiojo žiemgaliai ir kitos baltų gentys į pietus nuo šios teritorijos.

Lankinės žieduotosios segės puošniausios su rantytų žiedelių poromis, kurių tarpuse seges kojelė padengta kito metalo skardele. Tokiomis segėmis dabinosi ir moterys, ir vyrai. Lankinės žieduotosios segės pradėtos nešioti V a. pab., dažniau aptinkamos VII–VIII a. (IX a.) kapuose Vidurio ir Vakarų Lietuvoje, o Žiemgaloje labai retos.

Lankinės segės vėduokline kojele labai panašios į seges žvaigždine kojele, tačiau kiek vėlesnės. Žiemgaloje tokios segės kol kas aptiktos tik šiaurinėje dalyje. Segių žvaigždine ir vėduokline kojele paplitimo centras yra Sambija. Segės vėduokline kojele datuojamos VI a.

Lankinės pelėdinės segės skirstomos į dvi grupes. Pirmos grupės segės smulkesnės, žalvarinės. Antros grupės segės didesnės, ypač puošnios, jų skydelis ir kojelė dažnai dengti sidabro plokšteli, inkrustuota mėlyno stiklo akute. Pelėdinės segės datuojamos VII–VIII a., kai kada IX a. pr. Segės dažniau aptinkamos kuršių, latgalių, sėlių žemėse, pavienių egzempliorių rasta Žiemgaloje, Gotlande.

Lankinės skliutakojės segės paprastai aptinkamos tik žalvarinės. Skliutakojes lankines seges nešiojo tik vyrai VII–VIII a. Jos paplitusios visoje Žiemgalos teritorijoje ir piečiau – žemaičių bei aukštaičių žemėse. Pavienės segių radimvietės žinomas ir kitose srityse.

Lankinės zoomorfinės segės Žiemgaloje nėra dažnos, tačiau visas labai savitos (su viena ar dvieju stilizuotomis zoomorfinėmis galvutėmis, lietos). Žiemgalos teritorijoje jos nešiotos tik VI–VII a., pavienės segės žinomas ir gretimose gentyse, VIII–IX a. jas pamėgo kuršiai.

Lankinės laiptelinės segės skirstomos į dvi grupes. Ankstyvosios VI–VII a. lankinės segės ant kojelės turi du trumpus laiptelius. Vėlyvesnių IX–XI a. segių lankelis ir žvija suplokštėjė, laipteliai ilgi, platūs, dažnai puošti sidabro plokšteli ar tiesiog alavuoti. Laiptelinės segės aptinkamos ir vyrų, ir moterų kapuose. Lankinėmis laiptelinėmis segėmis, be žiemgalių, puošesi ir kitos baltų gentys, srityse pietų ir vakarų link (Vidurio, Vakarų Lietuva, Rytpėsiai).

Lankinių aguoninių segių daugiausiai aptinkama Žiemgalos kapinynuose. Pirmos grupės segės – siauresne kojele, dažniausiai žalvarinės, bet Žiemgaloje būta ir sidabrinių. Neretai žiemgaliai prie tokios segės dar įkabindavo grandinę. Šios grupės lankines aguonines seges VII–X a. (XI a.) nešiojo žiemgaliai, žemaičiai, séliai, latgaliai. Antrosios grupės lankinės segės plokštesnės, datuojamos VIII–X a. (XI a.), nešiotos kuršių ir srityse toliau į šiaurę iki Suomijos, Žiemgaloje jų reta.

Pasaginės segės sudaro labai gausią segių grupę. Jos skirstomos į seges cilindrinius, aguoniinius, keturkampius ar daugiakampius ir storėjančius galais. Pasaginės segės beveik visada žalvarinės, bet vėlyvesnės kartais būna sidabrinės ar tiesiog puoštos sidabro plokšteli. Pasaginės segės paplito Rytų Pabaltijje VIII a., ypač tapo madingos X a. ir nešiotos net iki XV–XVI a. Žiemgaloje mėgstamiausios buvo segės keturkampiai, daugiakampiai bei cilindrinius galais. Pasaginės segės aguoninėmis, žvaigždinėmis ar zoomorfinėmis galvutėmis dažniau pasitaiko Žiemgalos vakarinėje dalyje.

Plokštelinės segės Žiemgaloje aptinkamos tik pavienės – apskritos, kryžinės, kiauraraštės. Šios segės nešiotos XI–XII a. Plokštelinės segės labiau mięgo į pietvakarius nuo Žiemgalos gyvenusios gentys.

CHEST ORNAMENTATION comprises brooches and pins. Semigallians clearly distinguished the ways in which these two types were worn. Both men and women fastened their clothes with brooches. A single brooch is usually found in men's graves, although several are found on rarer occasions. These become more common when penannular brooches came into fashion.

Small crossbow brooches with a bent foot and open spiral were worn in the third-fourth centuries. In the fifth century slightly larger ones were made and the spiral would terminate with a pommel. Such brooches would be made from bronze, iron or silver. These were worn in central and eastern Europe; few have been found in Semigallian territory.

Crossbow brooches with long feet are made of bronze and decorated sparsely with only transversal notches. Crossbow brooches with long feet began to be worn between the second half of the fifth century and the first half of the seventh century. They were worn by Semigallians and Balts who lived farther south.

The most ornate ring-shaped crossbow brooches have pairs of notched rings between which the brooch's foot was covered with a sheet of other metal. Such brooches adorned both men and women. Ring-shaped crossbow brooches began to be worn at the end of the fifth century and are found more often in graves from the seventh-eighth (ninth) centuries in central and western Lithuania, but they are very rare in Semigallia.

Crossbows brooches with a fan-shaped foot are very similar to brooches with a star-shaped foot, but they are slightly later. In Semigallia such brooches have only been found in northern areas so far. Sambia (Samland) is the centre of the area where star-shaped brooches and brooches with a fan-shaped foot spread. Brooches with a fan-shaped foot are dated to the sixth century.

Owl-shaped crossbow brooches fall into two groups. Brooches from the first group are smaller and made of bronze. Brooches from the second group are larger and especially ornate. Their upper shield and foot are covered often with a silver plate inlaid with a blue glass eye. Owl-shaped brooches date from the seventh-eighth centuries and single examples are found from the early ninth century. These brooches are encountered mostly in Curonian, Lettgallian and Selonian lands, while single examples have been found in Semigallia and on Gothland.

Usually we come across only bronze crossbow brooches with adze-shaped feet and these were worn only by men in the seventh-eighth centuries throughout Semigallia and in Žemaitijam and Aukštaitijan lands further south. Find sites of single brooches are known from other areas.

Zoomorphic crossbow brooches are not common in Semigallia but they are all very particular (cast, with one or two stylised animal-shaped heads). In Semigallia they were worn only in the sixth-seventh centuries, while single brooches are also known among neighbouring tribes, later in the eighth-ninth centuries they were popular among the Curonians.

Ladder crossbow brooches fall into two groups. The earliest such brooches from the sixth-seventh centuries have two short 'steps' on their feet. The band and spiral of brooches from the later group (ninth-eleventh century) are flatter. The 'steps' are long and broad and are decorated often with a silver plate or just covered with tin. Ladder crossbow brooches are found in the graves of men and women alike. Other Balts in more southerly and westerly areas, such as western Lithuania and Eastern Prussia, wore such brooches.

Crossbow brooches with poppyseed terminals fall into two groups and are found most commonly in Semigallian cemeteries. The first group of brooches have a narrower foot and are most often made of bronze, but there are also silver ones from Semigallia. Frequently Semigallians would add a chain to such brooches. Between the seventh and tenth (eleventh) centuries Semigallians, Žemaitijans, Selonians and Lettgallians wore this type of crossbow brooches with poppyseed terminals. Brooches from the second group are flatter and can be dated to the eighth-tenth (eleventh) centuries and were worn in Curonia and areas as far north as Finland; they are rare in Semigallia.

Penannulars brooches form a very large group which contains brooches with cylindrical, poppyseed, quadrangular and polygonal terminals as well as those with thickened terminals. Penannular brooches are almost always made of bronze but in later periods there are sometimes silver examples or other covered with a silver plate. Penannular brooches spread through the eastern Baltic Sea area in the eighth century and became especially popular in the tenth century; they were sometimes worn even until the fifteenth-sixteenth centuries. In Semigallia the most popular form was that with quadrangular, polygonal and cylindrical terminals. Penannular brooches with star-shaped or zoomorphic terminals are found most frequently in western Semigallia.

Only single examples of flat brooches are found in Semigallia. They can be round, cruciform or openwork. These were worn in the eleventh-twelfth centuries. Flat brooches were more popular among the tribes who dwelt to the southwest of Semigallia.

375.	Lankinė segė palenkta kojele, tordiruotu liemenėliu V a. geležis ilg. 7,9 cm, pl. 4,3 cm Meldiniai, kapas 4	375.	Crossbow brooch with bent foot and torqued bow V cent. iron length 7.9 cm. width 4.3 cm Meldiniai, grave 4
			LNM AR 541:15
376–377.	Lankinės ilgakojės segės VI a. žalvaris ilg. 9,4 cm; 13 cm, pl. 2,9 cm; 9,5 cm Viekšnai, Jauneikiai	376–377.	Long-foot crossbow brooches VI cent. bronze length 9.4 cm; 13 cm, width 2.9 cm; 9.5 cm Viekšnai, Jauneikiai
	LNM AR 30:11; AR 537:3		LNM AR 30:11, AR 537:3
	Lit.: Tautavičius, 1996, ill. 79.		Lit.: Tautavičius, 1996, ill. 79.
378.	Lankinė ilgakojė segė VI a. žalvaris ilg. 13,3 cm, pl. 9,3 cm Lozbergi	378.	Long-foot crossbow brooch VI cent. bronze length 13.3 cm, width 9.3 cm Lozbergi
	LVM A 8049:1		LVM A 8049:1
	Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 59.		Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 59.
379.	Lankinė žieduotoji segė su žiedelių poromis VI a. sidabras, aukso plokštélė, geležis ilg. 9,9 cm, pl. 9,9 cm Plāvniekkalns, kapas 1	379.	Crossbow brooch decorated with ringlets, with pairs of rings VI cent. silver, gold foil, iron length 9.9 cm, width 9.9 cm Plāvniekkalns, grave 1
	LVM RDM I 194 n		LVM RDM I 194 n
	Lit.: Moora, p. 92–94; Urtāns, 1970, pav. 4:7; LPSR Arh., 1974, pav. 41:4.		Lit.: Moora, p. 92–94; Urtāns, 1970, ill. 4:7; LPSR Arh., 1974, ill. 41:4.
380.	Lankinė segė vėduokline kojele VI a. žalvaris, sidabro plokštélė ilg. 12,4 cm, pl. 8,9 cm Plāvniekkalns, kapas 9	380.	Crossbow brooch decorated with ringlets, with pairs of rings VI cent. silver, gold foil, iron length 9.9 cm, width 9.9 cm Plāvniekkalns, grave 1
	LVM A 6649		LVM RDM I 194 n
	Lit.: Moora, 1929, pav. IX:11		Lit.: Moora, 1929, ill. 4:7;

375

376, 377

376–377. Lankinės ilgakojės segės
VI a.
žalvaris
ilg. 9,4 cm; 13 cm, pl. 2,9 cm; 9,5 cm
Viekšnai, Jauneikiai

LNM AR 30:11; AR 537:3

Lit.: Tautavičius, 1996, pav. 79.

378. Lankinė ilgakojė segė

VI a.

žalvaris

ilg. 13,3 cm, pl. 9,3 cm

Lozbergi

Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 59.

379. Lankinė žieduotoji segė

su žiedelių poromis

VI a.

sidabras, aukso plokštélė, geležis

ilg. 9,9 cm, pl. 9,9 cm

Plāvniekkalns, kapas 1

LVM RDM I 194 n

Lit.: Moora, p. 92–94; Urtāns, 1970, pav. 4:7;

LPSR Arh., 1974, pav. 41:4.

380. Lankinė segė vėduokline kojele

VI a.

žalvaris, sidabro plokštélė

ilg. 12,4 cm, pl. 8,9 cm

Plāvniekkalns, kapas 9

LVM A 6649

Lit.: Moora, 1929, pav. IX:11

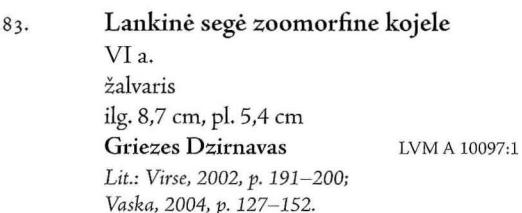
381. Lankinė pelėdinė segė
VII–VIII a.
žalvaris
ilg. 6 cm, pl. 4,6 cm
Šukioniai, kapas 47 LNM AR 757:105
*Lit.: Tautavičius, 1996, pav. 101;
Vaškevičiūtė, 2000a, pav. 38:2.*

381

382. Lankinė skliutakojė segė
VII a.
žalvaris
ilg. 9,3 cm, pl. 11,3 cm
Pamiškiai, kapas 27 LNM AR 544:78
*Lit.: Tautavičius, 1996, pav. 87:1;
Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 55:6.*

383. Lankinė segė zoomorfine kojele
VI a.
žalvaris
ilg. 8,7 cm, pl. 5,4 cm
Griezes Dzirnavas LVM A 10097:1
*Lit.: Virse, 2002, p. 191–200;
Vaska, 2004, p. 127–152.*

380. Crossbow brooch with a fan-shaped foot
VI cent.
bronze, silver foil
length 12.4 cm, width 8.9 cm
Plāvniekkalns, grave 9 LVM A 6649
Lit.: Moora, 1929, ill. IX:11.

381. Crossbow owl-form brooch
VII–VIII cent.
bronze
length 6 cm, width 4.6 cm
Šukioniai, grave 47 LNM AR 757:105
*Lit.: Tautavičius, 1996, ill. 101;
Vaškevičiūtė, 2000a, ill. 38:2.*

382. Crossbow brooch with adze-shaped foot
VII cent.
bronze
length 9.3 cm, width 11.3 cm
Pamiškiai, grave 27 LNM AR 544:78
*Lit.: Tautavičius, 1996, ill. 87:1;
Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 55:6.*

382. Crossbow brooch with zoomorphic foot
VI cent.
bronze
length 8.7 cm, width 5.4 cm
Griezes Dzirnavas LVM A 10097:1
*Lit.: Virse, 2002, p. 191–200;
Vaska, 2004, p. 127–152.*

384. Lankinė segė zoomorfine kojele, lieta
VI–VII a.
žalvaris
dydis 5,6×3,6 cm
Jauneikiai, kapas 381 LNM AR 537:788
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, pav. 1:6;
Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 55:4.

384

385. Lankinė laiptelinė segė su dviem laipteliais (be lankelio ir įvijos)
VIII a.
žalvaris, sidabro plokštélé
ilg. 12,6 cm, pl. 9,6 cm
Paliečiai LNM AR 433:17
386. Lankinė laiptelinė segė
su 3 laipteliais
VIII–IX a.
žalvaris, sidabro plokštélé
ilg. 5,7 cm, pl. 4,9 cm
Papilė LNM AR 15:44
Lit.: Salatkienė, 2004, pav. 26:5.

385, 386

387. Lankinė laiptelinė segė
X–XI a.
žalvaris
ilg. 6,6 cm, pl. 6,6 cm
Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:1696
Lit.: Ginters, 1939; LPSR Arb., 1974, pav. 57:22.

- 388–389. Lankinės laiptelinės segės
XI a.
žalvaris
ilg. 6,6 cm, pl. 6,5 cm; 6,4 cm
Drenēri–Čunkāni, kapas 43 LVM VI 250/1985:61, 62
Lit.: Atgāzis, Bebere, 1986, p. 19–25.

390. Lankinė laiptelinė segė
XI–XII a.
žalvaris
aukštis 9,1 cm, pl. 9,3 cm
Kraujas LVM A 7478:6

384

- Crossbow brooch with zoomorphic foot, cast
VI–VII cent.
bronze
size 5.6×3.6 cm
Jauneikiai, grave 381 LNM AR 537:788
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, ill. 1:6;
Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 55:4.

385.

- Crossbow ladder brooch with two rungs (no band and spirals)
VIII cent.
bronze, silver foil
length 12.6 cm; width 9.6 cm
Paliečiai LNM AR 433:17

386.

- Crossbow ladder brooch with three rungs
VIII–IX cent.
bronze, silver foil
length 5.7 cm, width 4.9 cm
Papilė LNM AR 15:44
Lit.: Salatkienė, 2004, ill. 26:5.

387.

- Crossbow ladder brooch
X–XI cent.
bronze
length 6.6 cm, width 6.6 cm
Mežotne, hillfort LVM A 11429:1696
Lit.: Ginters, 1939; LPSR Arb., 1974, ill. 57:22.

388–389.

- Crossbow ladder brooches
XI cent.
bronze
length 6.6 cm, width 6.5 cm; 6.4 cm
Drenēri–Čunkāni, grave 43 LVM VI 250/1985:61, 62
Lit.: Atgāzis, Bebere, 1986, p. 19–25.

388, 389

- 391–392. Lankinės aguoninės segės
(galvutės nulūžusios)
VIII–IX a.
sidabras
ilg. 13 cm; 8,7 cm
Jauneikiai, kapas 82, Ringuvėnai
LNM AR 537:214; AR 642:47
Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 75, pav. 45;
Vaškevičiūtė, 1987b, pav. 28.

391, 392

393. Lankinė aguoninė sege
su uždara grandinėle
VIII–IX a.
žalvaris
segės ilg. 12,7 cm, grandinėlės ilg. 63 cm
Šukioniai, kapas 50 LNM AR 757:114
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 174, pav. 31:1.
- 394–396. Lankinės aguoninės segės
VIII–IX a.
žalvaris
ilg. 10,7 cm; 14 cm; 8,5 cm, pl. 10,5 cm;
13,8 cm; 7,7 cm
Šukioniai, kapai 41; 53, Jauneikiai
LNM AR 757:92; 119; AR 537:1082
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, pav. 43:5.

390. Crossbow ladder brooch
XI–XII cent.
bronze
height 9.1 cm, width 9.3 cm
Kraujas LVM A 7478:6

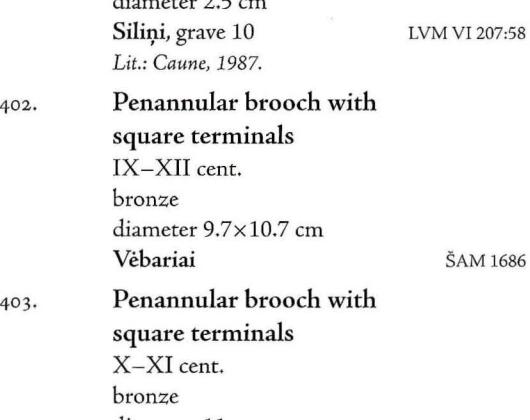
- 391–392. Crossbow poppyseed brooches
(heads broken)
VIII–IX cent.
silver
length 13 cm; 8.7 cm
Jauneikiai, grave 82, Ringuvėnai
LNM AR 537:214; AR 642:47
Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 75, ill. 45;
Vaškevičiūtė, 1987b, ill. 28.

393. Crossbow poppyseed brooch
with closed chain
VIII–IX cent.
bronze
brooch length 12.7 cm, chain length 63 cm
Šukioniai, grave 50 LNM AR 757:114
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 174, ill. 31:1.
- 394–396. Crossbow poppyseed brooches
VIII–IX cent.
bronze
length 10.7 cm; 14 cm; 8.5 cm,
width 10.5 cm; 13.8 cm; 7.7 cm
Šukioniai, graves 41; 53, Jauneikiai
LNM AR 757:92; 119; AR 537:1082
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, ill. 43:5.

397. Crossbow poppyseed brooch
VIII–XII cent.
bronze
length 12 cm, width 12 cm
Smilgeliai VDKM 809:10

394, 395, 397

397.	Lankinė aguoninė segė VIII–XII a. žalvaris ilg. 12 cm, pl. 12 cm Smilgeliai	VDKM 809:10	398.	Crossbow poppyseed brooch VIII–IX cent. bronze, iron length 11.3 cm, width 11.3 cm Vilces park	LVM A 10469:4	
398.	Lankinė aguoninė segė VIII–IX a. žalvaris, geležis ilg. 11,3 cm, pl. 11,3 cm Vilces parks	LVM A 10469:4	399.	Crossbow brooch with a flat foot, cast VIII–IX cent. bronze size 7.1×6.5 cm Jauneikiai	LNM AR 537:1090	
399.	Lankinė segė plokščia kojele, lieta VIII–IX a. žalvaris dydis 7,1×6,5 cm Jauneikiai	LNM AR 537:1090	400.	Crossbow brooch, cast VIII–IX cent. bronze length 8.3 cm, width 5.5 cm Linksmučiai	LNM AR 31:261	
400.	Lankinė segė, lieta VIII–IX a. žalvaris ilg. 8,3 cm, pl. 5,5 cm Linksmučiai	LNM AR 31:261	 399, 400			
401.	Pasaginė segė cilindriniais galais XI–XII a. žalvaris sk. 2,5 cm Siliņi, kapas 10 <i>Lit.: Caune, 1987.</i>	LVM VI 207:58	401.	Penannular brooch with cylindrical terminals XI–XII cent. bronze diameter 2.5 cm Siliņi, grave 10 <i>Lit.: Caune, 1987.</i>	LVM VI 207:58	
402.	Pasaginė segė keturkampiais galais IX–XII a. žalvaris sk. 9,7×10,7 cm Vēbariai	ŠAM 1686	402.	Penannular brooch with square terminals IX–XII cent. bronze diameter 9.7×10.7 cm Vēbariai	ŠAM 1686	
 403		 403				
403.	Pasaginė segė keturkampiais galais X–XI a. žalvaris sk. 11 cm Drengėri–Čunkāni, kapas 6 <i>Lit.: Atgāzis, Bebere, 1986.</i>	LVM VI 250/1984:28	404–407.	Penannular brooches with polygonal terminals IX–XII cent. bronze diameter 7.1 cm; 10.4 cm; 8.5 cm; 6.7 cm Ringuvėnai, Pamiškiai, Daugėlaičiai	LNM AR 642:24, 33, AR 544:172, ŠAM 1166	

- 404–407. Pasaginės segės daugiakampiai galais
IX–XII a.
žalvaris
sk. 7,1 cm; 10,4 cm; 8,5 cm; 6,7 cm
Ringuvėnai, Pamiškiai, Daugėlaičiai
LNM AR 642:24; 33; AR 544:172, ŠAM 1166

405.

407

408. Pasaginė segė daugiakampiai galais,
tordiruotu lankeliu
X–XII a.
žalvaris
sk. 3,8 cm
Pamūšis
LNM AR 491:1

409. Pasaginė segė daugiakampiai galais
X–XI a.
žalvaris
sk. 7,6 cm
Čapāni
LVM KPM XX 83

410. Pasaginė segė daugiakampiai galais
XIII a.
žalvaris
sk. 4,6 cm
Guntiņas
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 63.

- 411–412. Pasaginės segės aguoniniai galais
X–XII a.
žalvaris
sk. 5,6 cm; 5,5 cm
Pamiškiai, Papilė
LNM AR 544:173; AR 15:43
Lit.: Salatkienė, 2004, pav. 26:2.

408. Penannular brooch with polygonal
terminals and torqued band
X–XII cent.
bronze
diameter 3.8 cm
Pamūšis
LNM AR 491:1

409. Penannular brooch with
polygonal terminals
X–XI cent.
bronze
diameter 7.6 cm
Čapāni
LVM KPM XX 83

410. Penannular brooch with
polygonal terminals
XIII cent.
bronze
diameter 4.6 cm
Guntiņas
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 63.
LVM A 9659

- 411–412. Penannular brooches with
poppyseed terminals
X–XII cent.
bronze
diameter 5.6 cm; 5.5 cm
Pamiškiai, Papilė
LNM AR 544:173, AR 15:43
Lit.: Salatkienė, 2004, ill. 26:2.

411

- 413–414. Penannular brooches with
poppyseed terminals
X–XI cent.
bronze
diameter 8.6 cm; 7 cm
Drengėri–Čunkāni, grave 309
LVM VI 250/1989:137, A 9062:4
Lit.: Atgāzis, 1990; Atgāzis, 1994;
LPSR Arh., 1974, ill. 57:21.

415. Penannular brooch with
poppyseed terminals
XII–XIII cent.
bronze
diameter 2.2 cm
Gaidejī–Viduči
LVM A 5621
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 63.

416.

Penannular brooch with thickening terminals
XII–XIII cent.
bronze
diameter 4.4 cm
Mežotne, hillfort LVM A 10032:148

417.

Penannular brooch with zoomorphic terminals, torqued band
XI–XIV cent.
bronze
diameter 3.2 cm
Martyniškiai VDKM 1395:1

412.

413–414. **Pasaginės segės aguoniniai galais**
X–XI a.
žalvaris
sk. 8,6 cm; 7 cm
Drengėri–Čunkāni, kapas 309
LVM VI 250/1989:137; A 9062:4
Lit.: Atgāzis, 1990; Atgāzis, 1994;
LPSR Arb., 1974, pav. 57:21.

415. **Pasaginė segė aguoniniai galais**
XII–XIII a.
žalvaris
sk. 2,2 cm
Gaidelji–Viduči LVM A 5621
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 63.

416. **Pasaginė segė platėjančiai galais**
XII–XIII a.
žalvaris
sk. 4,4 cm
Mežotne, piliakalnis LVM A 10032:148

417. **Pasaginė segė zoomorfiniai galais,**
tordiruotu lankeliu
XI–XIV a
žalvaris
sk. 3,2 cm
Martyniškiai VDKM 1395:1

418–419. **Pasaginės segės zoomorfiniai galais**
XII–XIII a.
žalvaris
sk. 2,7 cm; 5,4 cm
Gaidelji–Viduči, Mežotne, piliakalnis LVM A 5623; CVVM 64902
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 63.

420. **Pasaginė segė žvaigždinius**
sujungtais galais
IX–XII a.
žalvaris, sidabro plokštélę
sk. 5,3 cm
Jakštaičiai (Meškiai) LNM AR 630:407
Lit.: Vasiliauskas, 1999, pav. 8:3.

420.

Penannular brooch with zoomorphic terminals
XII–XIII cent.
bronze
diameter 2.7 cm; 5.4 cm
Gaidelji–Viduči, Mežotne, hillfort LVM A 5623, CVVM 64902
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 63.

Penannular brooch with star-shaped linked terminals

IX–XII cent.
Bronze, thin silver plate

diameter 5.3 cm
Jakštaičiai (Meškiai) LNM AR 630:407
Lit.: Vasiliauskas, 1999, ill. 8:3.

420.

Penannular brooch with star-shaped terminals
XI cent.
bronze

diameter 9.1 cm
Kakuženai LVM A 10672:1
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 63.

Penannular brooch with star-shaped terminals

XI–XII cent.
bronze

diameter 4.7 cm
Mazgrauži LVM KPM 2001 A 20

			Round flat brooch
		VIII cent.	
		bronze, silver foil	
		diameter 4.4 cm	
		Jauneikiai, grave 351	LNM AR 537:725
		<i>Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 81, ill. 50; Vaškevičiūtė, 1987b, ill. 3:7; Tautavičius, 1996, ill. 104:8.</i>	
		Round flat openwork brooch	
		XI–XII cent.	
		bronze	
		diameter 6.8 cm	
		Ringuvėnai	LNM AR 642:96
421.		Pasaginė segė žvaigždiniai galais XI a. žalvaris sk. 9,1 cm Kakuženė LVM A 10672:1 <i>Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 63.</i>	
422.		Pasaginė segė žvaigždiniai galais XI–XII a. žalvaris sk. 4,7 cm Mazgrauži LVM KPM 2001 A 20	
423.		Apskrita plokštelinė segė VIII a. žalvaris, sidabro plokšteli sk. 4,4 cm Jauneikiai, kapas 351 LNM AR 537:725 <i>Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 81, pav. 50; Vaškevičiūtė, 1987b, pav. 3:7; Tautavičius, 1996, pav. 104:8.</i>	
424.		Apskrita plokštelinė kiauraraštė segė XI–XII a. žalvaris sk. 6,8 cm Ringuvėnai LNM AR 642:96	
425.		Apskrita plokštelinė kiauraraštė segė, lieta XI–XII a. žalvaris, alavuotas sk. 5,1 cm Ringuvėnai LNM AR 642:72	
426.		Apskrita plokštelinė kryžiaus formos segė X a. žalvaris, sidabro plokšteli sk. 3,4 cm Linkuva, kapas 3 LNM GRD 85397 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 59:10.</i>	
427–428.		Kiauraraštės kryžinės segės XI a. žalvaris dydis 5,5×5 cm Drengėri–Čunkāni, kapas 43 LVM VI 250/1985:64, 65 <i>Lit.: Atgāzis, Bebere, 1986, pav. 3:11.</i>	
		Openwork cruciform brooches XI cent. bronze size 5.5×5 cm Drengėri–Čunkāni, grave 43 LVM VI 250/1985:64, 65 <i>Lit.: Atgāzis, Bebere, 1986, ill. 3:11.</i>	

399, 400

429.	Kiauraraštė plokštinė segė X–XI a. žalvaris sk. 5,2 cm Mežotne, piliakalnis	429.	Openwork flat brooch X–XI cent. bronze diameter 5.2 cm Mežotne, hillfort
430.	Apskrita segė XI–XIII a. žalvaris, alavo plokštelė sk. 3,8 cm Mežotne, piliakalnis	430.	Round brooch XI–XIII cent. bronze, tin foil diameter 3.8 cm Mežotne, hillfort
	LVM A 11429:1421 <i>Lit.: LPSR Arb., 1974, pav. 58:12.</i>		LVM A 11429:1421 <i>Lit.: LPSR Arb., 1974, p. 58, ill. 12.</i>

KRŪTINĖS PAPUOŠALAI – SMEIGTUKAI. Tai tipiškas žiemgalės moters papuošalas, nors paprastesniais smeigtukais segėsi ir vyrai bei vaikai. Dažnai žiemgalės drabužį puošė smeigtukų pora, sujungta net labai ilgomis grandinėlėmis, kartais smeigtukus papildė tikrai kabučiai.

Lazdeliniai smeigtukai dažniausiai yra geležiniai, retai žalvariniai. Lazdelinius smeigtukus dažniau nešiojo vyrai ir vaikai. Lietuvoje lazdeliniai smeigtukais segėsi visos gentys, Latvijoje jų daugiausia rasta Žiemgalos teritorijoje. Tai būdingas baltų genčių papuošalas, nešiotas visą I tūkstantmetį, populiarusias buvo V–VIII a.

Nuokamieniai smeigtukai beveik visi žalvariniai. Vienų smeigtukų galvutės su pusrutulio formos buožele, kitų viršus lygus. Dažniausiai galvučių viršus puoštas kryžma. Smeigtukai pusrutulio formos galvute būdingesni vyrams, nešioti tiktais po vieną, plokščia galvute – moterų papuošalas, dėvėti poromis, sujungti grandinėle. Smeigtukais nuokamienė galvute puošesi žiemgaliai ir žemaičiai V–VII a., pavieniai smeigtukų aptikta aukštaičių, jotvingių ir lyvių žemėse.

Smeigtukai ratelinėmis galvutėmis yra žalvariniai, dažnai jų galvutė dengta sidabro plokšteli ar tiesiog sidabruota. Rato formos smeigtuko galvutė baigiasi nuokamienė viršune ar plokšteli lyg karūnėle. Rateliniai smeigtukai gana reti. Tokius smeigtukus V–VII a. nešiojo žiemgaliai, o kiek ankstyvesnius ir žemaičiai.

Smeigtukai plokščia trikampe galvute nešioti Žiemgaloje V–VI a., dar aptinkami lyvių kapinynuose.

Smeigtukai trikampe galvute su apskritomis plokšteliėmis kampuose dažnai dengti ornamentuota sidabro plokšteli, į jų ąselę įkabintas sidabru puoštas pusmėnulio formos kabutis su grandinėlėmis. Smeigtukai nešioti žiemgalių moterų VIII a., tačiau randami gana retai.

Smeigtukai trikampe galvute su pusrutulio formos buoželėmis kampuose aptinkami dažniausiai. Vienų smeigtukų buoželės iškilesnės, kitų kiek suplokštėjusios. Pirmųjų smeigtukų galvutės kartais dengtos sidabro plokšteli ir inkrustuotos stiklo akute arba tiesiog sidabruotos. Tokios smeigtukais puošesi žiemgaliai VI–VIII a. (IX a.), vyrai nešiojo po vieną, moterys – po du. Pavieniai smeigtukai žinomi estų žemėse ir datuojami V a., žemaičių ir sėlių žemėse – vėlesni.

Žiediniai smeigtukai žalvariniai, kartais įraižomis arba akutėmis puošta galvute, bei geležiniai, plona žalvario vielute apsukta galvute. Vyrai ir vaikai segėsi vienu smeigtuku, o moterys visada pora. Žiedinius smeigtukus VIII–IX a. (X a.) nešiojo žiemgaliai ir jų kaimynai žemaičiai, sėliai, latgaliai, geležinius smeigtukus vielute apsukta galvute – ir lyviai.

Kryžiniai smeigtukai yra vieni gausiausių ir įvairiausiu.

Kryžiniai smeigtukai, kurių žalvarinė galvutė puošta 5 aukštais sidabruotais kūgeliais, o lenkta adata, kartais geležinė, pritvirtinta galvutės centre, nešioti VI–VII a. Jie reti Žiemgaloje, kiek dažniau jais puošesi žemaitės, pavieniai žinomi ir aukštaičių bei skalvių gentyse.

Kiaurakryžmiai smeigtukai visi žalvariniai, su rombine išpjovos viduryje ir buoželėmis kampuose, beveik neornamentuoti. Kiaurakryžmuis smeigtukus, dažniausiai poromis, VI–VIII a. nešiojo žiemgalės ir žemaitės, pavienių rasta sėlių, estų žemėse.

Kryžiniai smeigtukai su pusrutulio formos buoželėmis galvutės kampuose panašūs į kiaurakryžmius, tik be rombinės išpjovos. Dažnai į smeigtuko ąselę būna įkabintas pusmėnulio formos kabutis. Smeigtuko galvutė ir kabutis būna padengti sidabro plokštele su mėlyno stiklo akute. Tokie smeigtukai kaip ir kiaurakryžmuis VI–VII a. (VIII a.) nešioti žiemgalių ir žemaičių moterų.

Kryžiniai smeigtukai kiek suplotomis buoželėmis kampuose yra smulkesni už kitus kryžinius smeigtukus, nešioti poromis su prikabintais pusmėnulio formos kabučiais ir kelių eilių grandinėlėmis. Tokiais smeigtukais puošesi tik žiemgalės ir žemaitės VIII–IX a. (X a.), labiausiai pietinėje Žiemgaloje ir šiaurės Žemaitijoje.

Kryžiniai smeigtukai su apskritomis plokštelėmis kryžmos galuose gausiausi ir įvairiausi savo puošyba. Visi smeigtukai žalvariniai, kartais dengti sidabro plokštele, tiesiog sidabruoti ar alavuoti. Smeigtukų plokštelės puoštos koncentriniais ratukais ar šiaip išlietu raštu. Į smeigtukų ąselę įkabinti labai įvairių formų kabučiai – grandinėlių laikikliai. Smeigtukai sujungti ilgomis kelių grandinėlių eilėmis, kurios tarpusavy sukabintos ir sujungtos skirstikliais, kartais tokios grandinėlės sudarytos iš geležinių branktelių. Kryžinius smeigtukus su išplotomis plokštelėmis kryžmos galuose VII–IX a. (X a.) nešiojo žiemgalės, taip pat žemaitės, kuršės, latgalės iki XII a., pavienių smeigtukų aptikta Estijoje.

Kryžiniai smeigtukai su reljefine rombo formos plokštuma kryžmos centre ir plokščiomis ataugėlėmis nešioti VIII–IX a. pr. Žiemgaloje, daugiau šiaurinėje jos dalyje.

Krūtinės papuošalai in situ. Jauneikiai, moters kapas 29 / Chest ornaments in situ. Jauneikiai, woman's grave 29

Kryžiniai smeigtukai su aukštais kūgeliais dideli, jų galvutės dažniausiai dengtos sidabro plokštele. Tokius kryžinius smeigtukus IX–X a. (XI a.) daugiausia nešiojo kuršės, nedaug jų rasta žiemgalių kapuose.

Smeigtukai **kiauraraštėmis galvutėmis** reti, Žiemgaloje žinoma tik keletas tokių smeigtukų, datuotų XI a.

CHEST ORNAMENTATION – PINS. Pins are a typical item of jewellery for Semigallian women, but simpler pins and brooches were also worn by men and children. Often Semigallian women would adorn their clothing with a pair of pins linked with chains which could be very long. Sometimes just pendants would complement pins.

Crook-shaped pins are most often iron; more seldom are they made of bronze. Men and children wore crook-shaped pins more often than women. In Lithuania all tribes wore crook-shaped pins and brooches, but in Latvia they are found more frequently in Semigallian areas. This is an ornament that is typical of the Baltic tribes which was worn throughout the first millennium A.D. and was most popular in the fifth-eighth centuries.

Almost all pins with a flask-shaped head were made of bronze. The heads of some pins had a hemispherical knob while the others have an even top. Most often pins are decorated with a cross. Pins with a hemispherical head are more characteristic of men and were worn singly; flat-headed pins are worn in pairs, linked with a chain, by women. Pins with a flask-shaped head were worn by Semigallians and Žemaitijans. Between the fifth and seventh centuries single pins were worn in Aukštaitijan, Jatwing and Liv territories.

Pins with a wheel-shaped head are made of bronze and their heads are often covered with a silver plate or a simply silvered. The wheel-shaped pinhead ends with a flask-shaped tip or a crown-like plate. Pins with a wheel-shaped head are quite rare. Such pins were worn by Semigallians in the fifth-sixth centuries; the slightly earlier type was also worn by Žemaitijans.

Pins with a flat triangular head were worn in Semigallia in the fifth-sixth centuries and are also found in Liv cemeteries.

Pins with a triangular head with round plates at the corners are decorated often with a silver plate and a silver-decorated crescent-shaped pendant would be attached by chains to their tab. Semigallian women wore such pins in the eighth century but they are encountered quite rarely.

Pins with a triangular head and hemispherical knobs in the corners are found very frequently. The knobs of some pins are more raised, while some are slightly flattened. The heads of pins of the first type are covered sometimes with a silver plate and inlaid with a glass eye or are simply silvered. Semigallians wore such pins between the sixth and eighth (ninth) centuries. Men would wear one pin while women would wear two. Single pins are known from what is now Estonian territory and are dated to the fifth century, while those found in Žemaitija or Selonia are of a later date.

Ring-head pins are bronze and sometimes their heads have notches or are decorated with an eye; there are also iron pins with heads wound with a thin bronze wire. Men and children always wore one pin while women always wore two. In the eighth-ninth (tenth) centuries Semigallians and their Žemaitijan, Selonian and Lettgallian neighbours wore ring-head pins, while Livs also wore iron pins with wired heads.

Cruciform pins form one of the most numerous and diverse groups.

Cruciform pins have bronze heads five tall, silvered cones on their bronze head and a curved needle, while sometimes an iron needle is affixed to the centre of the head. Ornate and complex pendants can be hung on such pins. They were worn in the sixth-seventh centuries. They are rare in Semigallia and were worn somewhat more commonly by Žemaitijan women. Single examples are known from Aukštaitijan and Skalvian cemeteries.

All openwork cruciform pins are bronze, with a rhomboid middle cut-out and knobs at the corners. They are only slightly decorated. Semigallian and Žemaitijan women would wear

mostly pairs of openwork cruciform pins in the sixth-seventh centuries (eighth century). Single examples are found in Selonian and Estonian territories.

Cruciform pins with hemispherical knobs at the corners of the heads are similar to the openwork cruciform pins, except that they do not have a rhomboid cut-out. Often a crescent pendant is attached to the pin tab. The pinhead and pendant are covered with a silver plate with a blue glass eye. Such pins, like those of the openwork cruciform variety were worn by Semigallian and Žemaitijan women in the sixth-seventh (eighth) centuries.

Cruciform pins with slightly flattened knobs at the corners are smaller than the other cruciform pins and were worn in pairs and hung with crescent pendants and several rows of chains. Only Semigallian and Žemaitijan women used to wear such pins in the eighth-ninth (tenth) centuries, mostly in southern Semigallia and northern Žemaitija.

Cruciform pins with round plates at the ends of the cross arms are the most common and diverse as far as their ornamentation is concerned. All such pins are made of bronze; sometimes they are covered with a silver plate, or simply silvered or tinned. The pin plates are decorated with concentric rings or a moulded design. Pendants-chain mounts of very diverse shapes are attached to the pin tabs. The pins are linked with long rows of several chains, which are joined together with dividers. Sometimes such chains are made from iron bar-links. Cruciform pins with flattened plates at the end of the cross arms were worn in the seventh-ninth (tenth) centuries by Semigallian women and as late as the twelfth century also by Žemaitijan, Curonian and Lettgallian women. Single examples of such pins are found also in what is now Estonia.

Cruciform pins with a relief rhomboid plate in the centre of the cross and flat off-shoots were worn in the eighth and early-ninth centuries in Semigallia, mostly in the northern part of the territory.

Cruciform pins with high cones are large, and their heads are most often covered with a silver plate. Such cruciform pins were worn most commonly by Curonian women in the ninth-tenth (eleventh) centuries; only a few are found in Semigallian graves.

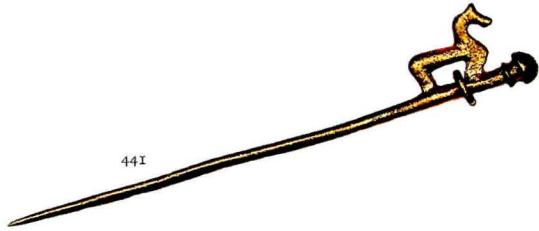
Pins with openwork heads are rare in Semigallia and only a few examples are known. These are dated to the eleventh century.

431.	Lazdelinis smeigtukas I tūkst. geležis ilg. 14,8 cm Kalnelis, gyvenvietė	431. JIKM 8973	Crook-like pin I millennium iron length 14.8 cm Kalnelis, settlement	JIKM 8973
432.	Lazdelinis smeigtukas su grandinėle VI–VII a. žalvaris ilg. 11,6 cm Jauneikiai, kapas 103 LNM AR 537:256 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, pav. 30; Tautavičius, 1996, pav. 107:1.			
433.	Lazdelinis smeigtukas V–VI a. žalvaris ilg. 11,8 cm, galvutės pl. 1,4 cm Plavniekkalns, kapas 11 LVM A 6657	432.	Crook-like pin with chain VI–VII cent. bronze length 11.6 cm	
434–435.	Lazdeliniai smeigtukai XIII a. geležis ilg. 13,8 cm; 9,5 cm, galvučių pl. 1,5 cm; 1,1 cm Mežotne, piliakalnis, gyvenvietė LVM A 11429:1985, A 10033:981		Jauneikiai, grave 103 LNM AR 537:256 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, ill. 30; Tautavičius, 1996, ill. 107:1.	

436.	Nuokamienis smeigtukas plokščia galvute V–VII a. žalvaris ilg. 15,5 cm Jauneikiai, kapas 430	LNM AR 537:929 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, pav. 30; Tautavičius, 1996, pav. 108:5.	433. Crook-like pin V–VI cent. bronze length 11.8 cm, head width 1.4 cm Pļavniekkalns, grave 11	LVM A 6657
437.	Nuokamienis smeigtukas plokščia galvute su grandinėle V–VII a. žalvaris ilg. 12,9 cm, grandinėlės ilg. 10,5 cm Jauneikiai, kapas 449	LNM AR 537:978 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, pav. 4:3.	434–435. Crook-like pins XIII cent. iron length 13.8 cm; 9.5 cm, head width 1.5 cm; 1.1 cm Mežotne, hillfort, settlement	LVM A 11429:1985, A 10033:981
438.	Nuokamienis smeigtukas pusrutulio formos galvute su grandinėle V–VII a. žalvaris ilg. 12,7 cm, grandinėlės ilg. 34 cm Jauneikiai, kapas 418	LNM AR 537:882 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, pav. 30.	436, 437	
439.	Nuokamienis smeigtukas pusrutulio formos galvute V–VII a. žalvaris ilg. 15,9 cm Petroniai	LNM AR 611:3	436. Pin with a flask-shaped, flat head V–VII cent. bronze length 15.5 cm Jauneikiai, grave 430	LNM AR 537:929 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, ill. 30; Tautavičius, 1996, ill. 108:5.
		437. Pin with a flask-shaped, flat head and chain V–VII cent. bronze length 12.9 cm, chain length 10.5 cm Jauneikiai, grave 449	LNM AR 537:978 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, ill. 4:3.	
	438. Pin with a flask-shaped, hemi-spherical head, with chain V–VII cent. bronze length 12.7 cm, chain length 34 cm Jauneikiai, grave 418	LNM AR 537:882 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, ill. 30.		
	439. Pin with a flask-shaped, hemi-spherical head V–VII cent. bronze length 15.9 cm Petroniai	LNM AR 611:3		

438, 439

440.	Nuokamienis smeigtukas V–VI a. žalvaris ilg. 12,8 cm, galvutės pl. 0,9 cm Kalnapläteri LVM A 8145:1 <i>Lit.: Šnore, 1930.</i>	440.	Pin with a flask-shaped head V–VI cent. bronze length 12.8 cm, head width 0.9 cm Kalnapläteri LVM A 8145:1 <i>Lit.: Šnore, 1930.</i>
441.	Nuokamienis smeigtukas pusrutulio formos galvute su žirgelio figūrelė V a. žalvaris ilg. 13,2 cm, galvutės sk. 0,8 cm, figūrėlės ilg. 2,2 cm Kakuženė, kapas 10 LVM VI 218:95 <i>Lit.: Graudonis, 2003, p. 55–56.</i>	441.	Pin with a flask-shaped, hemi-spherical head and small horse figure V cent. bronze length 13.2 cm, head diameter 0.8 cm, figure length 2.2 cm Kakuženė, grave 10 LVM VI 218:95 <i>Lit.: Graudonis, 2003, p. 55–56.</i>
442.	Ratelinis smeigtukas V–VI a. žalvaris ilg. 17,8 cm, pl. 3,9 cm Plavniekkalns LVM RDM I 270 <i>Lit.: Moora, 1929, pav. X:9.</i>		
443.	Smeigtukas trikampe galvute su apskritomis plokštélémis kampuose ir pusménulio formos kabutis VIII a. žalvaris, sidabro plokštélė dydis 13,4×4,8 cm, kabučio pl. 3,1 cm Šukioniai, kapas 99 LNM AR 757:240 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 177, pav. 50:1.</i>	442.	Pin with a wheel-shaped head V–VI cent. bronze length 17.8 cm, width 3.9 cm Plavniekkalns LVM RDM I 270 <i>Lit.: Moora, 1929, ill. X:9.</i>
		443.	Pin with a triangular head, with round plates at the corners and a crescent pendant VIII cent. bronze, silver foil size 13.4×4.8 cm, pendant width 3.1 cm Šukioniai, grave 99 LNM AR 757:240 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 177, ill. 50:1.</i>
		444.	Pin with a triangular head with round plates in the corners VIII–IX cent. bronze length 19.6 cm, head width 6.8 cm Bālas–Šķērstaņi, grave 15 LVM A 4509
		445–448.	Pins with a triangular head with knobs in the corners and a chain VIII–IX cent. bronze length 10.5 cm; 10.1 cm; 10.5 cm; 10.3 cm, chains length 14 cm; 7 cm; 3 cm; 10 cm Pamiškiai, graves 5, 13, loose find, Šukioniai, grave 16 LNM AR 544:14, 24, 178, AR 757:47 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 177, ill. 51:1; Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 62:4.</i>

Pin with a triangular head, horse figure (441)

V–VI cent.
bronze
length 13.2 cm, head diameter 0.8 cm,
figure length 2.2 cm
Kakuženė, grave 10 LVM VI 218:95
Lit.: Graudonis, 2003, p. 55–56.

Pin with a triangular head,
with round plates at the corners
and a crescent pendant
VIII cent.
bronze, silver foil
size 13.4×4.8 cm, pendant width 3.1 cm
Šukioniai, grave 99 LNM AR 757:240
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 177, ill. 50:1.

Pin with a triangular head with
round plates in the corners
VIII–IX cent.
bronze
length 19.6 cm, head width 6.8 cm
Bālas–Šķērstaņi, grave 15 LVM A 4509

Pins with a triangular head with
knobs in the corners and a chain
VIII–IX cent.
bronze
length 10.5 cm; 10.1 cm; 10.5 cm; 10.3 cm,
chains length 14 cm; 7 cm; 3 cm; 10 cm
Pamiškiai, graves 5, 13, loose find,
Šukioniai, grave 16
LNM AR 544:14, 24, 178, AR 757:47
*Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 177, ill. 51:1;
Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 62:4.*

444.

Smeigtukas trikampe galvute su
apskritomis plokštélémis kampuose
VIII–IX a.
žalvaris
ilg. 19,6 cm, galvutės pl. 6,8 cm
Bālas–Šķērstaņi, grave 15 LVM A 4509

445–448

445–448. Smeigtukai trikampe galvute su buoželėmis kampuose ir grandinėle
VIII–IX a.
žalvaris
ilg. 10,5 cm; 10,1 cm; 10,5 cm; 10,3 cm,
grandinėlių ilg. 14 cm; 7 cm; 3 cm; 10 cm
Pamiškiai, kapai 5; 13, atsitikt., Šukioniai,
kapas 16

LNM AR 544:14; 24; 178; AR 757:47

Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 177, pav. 51:1;
Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 62:4.

449. Smeigtukas trikampe galvute su buoželėmis kampuose ir pusmėnulio formos kabutis su grandinėlėmis
VIII a.
žalvaris, galvutė sidabruota, kabutis
su sidabro plokšteli
smeigtuko ilg. 14,8 cm, pl. 5 cm, kabučio
pl. 3,6 cm

Pamiškiai LNM AR 544:311

Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 105, pav. 63;
Starozytności..., 1994, nr. 345; Žiemgaliai...,
2003, p. 60.

450. Smeigtukas trikampe galvute su buoželėmis kampuose
VII a.
žalvaris
ilg. 15,4 cm, galvutės pl. 3,3 cm

Bałas–Šķērstaņi LVM A 3070

449.

Pin with a triangular head with knobs at the corners, a crescent pendant and chains

VIII cent.

bronze, head is silvered, pendant has silver foil
pin length 14.8 cm, width 5 cm;
pendant width 3.6 cm

Pamiškiai LNM AR 544:311

Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 105, ill. 63;
Starozytności..., 1994, nr. 345; Žiemgaliai...,
2003, p. 60.

450.

Pin with triangular head with knobs at corners

VII cent.

bronze
length 15.4 cm, head width 3.3 cm
Bałas–Šķērstaņi
LVM A 3070

451.

Pin with a triangular head with knobs at the corners and a closed chain

VIII cent.

bronze, silver foil
length 13.1 cm, head width 3.9 cm
Drenēri–Čunkāni, grave 119

Lit.: Atgāzis, 1988, ill. 6:2. LVM VI 250/1986:31

452–455.

Pins with a ring head

VIII–X cent.

bronze
length 11.6 cm; 10.4 cm; 14.8 cm, 12.6 cm,
width 1.7 cm; 2 cm; 2.8 cm; 1.6 cm
Šukioniai, grave 66, Norušaičiai,
settlement; Pamiškiai, Jauneikiai

LNM AR 757:145, GRD 73543/1,
AR 544:188, AR 537:1101

Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, ill. 53:2.

452–457

451.	Smeigtukas trikampe galvute su buoželėmis kampuose ir uždara grandinėle VIII a. žalvaris, sidabro plokšteli ilg. 13,1 cm, galvutės pl. 3,9 cm Drengėri–Čunkāni, kapas 119 LVM VI 250/1986:31 <i>Lit. Atgāzis, 1988, pav. 6:2.</i>	456–457.	Chest ornament made of two ring-head pins plus chain VIII–X cent. bronze pins length 18 cm, chain length 97 cm, pins length 15.3 cm. 9.9 cm, chains length 37 cm Linksmučiai, graves 58, 19 LNM AR 31:194, 58, 66 <i>Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 60.</i>
452–455.	Smeigtukai žiedine galvute VIII–X a. žalvaris ilg. 11,6 cm; 10,4 cm; 14,8 cm, 12,6 cm, pl. 1,7 cm; 2 cm; 2,8 cm, 1,6 cm Šukioniai, kapas 66, Norušaičiai, gyvenvietė; Pamiškiai, Jauneikiai LNM AR 757:145; GRD 73543/1; AR 544:188; AR 537:1101 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 2000, pav. 53:2.</i>	458.	Ring-head pin with chain VIII–IX cent. bronze length 14.4 cm, head width 2.1 cm Drengėri–Čunkāni, grave 175 LVM VI 250/1987:44
456–457.	Krūtinės papuošalai iš 2 žiedinių smeigtukų su grandinėle VIII–X a. žalvaris smeigtukų ilg. 18 cm, grandinės ilg. 97 cm; smeigtukų ilg. 15,3 cm, 9,9 cm, grandinėlės ilg. 37 cm Linksmučiai, kapai 58; 19 LNM AR 31:194; 58, 66 <i>Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 60.</i>	459.	Pair of heads of cruciform pins with cones V–VI cent. bronze, silver foil size 5.2×5.2 cm; 5.1×4.9 cm Grinerti, grave 5 LVM A 9034:8 <i>Lit.: Šnore, 1937, p. 84–89; Urtāns, 1970, ill. 4:1; Vaska, 2004, p. 132–135.</i>
		460–462.	Pins with open cross heads VI–VII cent. bronze length 11.9 cm; 18.3 cm; 17.9 cm, width 3.8 cm; 5.15 cm; 4.9 cm Jauneikiai, Petroniai, Pašvitinys LNM AR 537:1115, AR 611:2, ŠAM A–L 37:1 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, p. 32.</i>
		463–464.	Pins with open-cross heads VI–VII cent. bronze length 15 cm; 14.3 cm, width 4.3 cm; 4.2 cm Bālas–Šķērstaņi, grave 13 LNM A 4219–4220 <i>Lit.: Šnore, 1930, p. 39.</i>
		465.	Pin with a cruciform head with knob terminals and chain VI–VII cent. bronze, silver foil, former glass eye length 16.3 cm, width 5.3 cm Jauneikiai, grave 448 LNM AR 537:977 <i>Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 94. ill. 56; Vaškevičiūtė, 1987b, p. 33.</i>
		466.	Pair of pins with cross heads and knob terminals VI cent. bronze, silver foil, former glass eye length 22.4 cm, width 6.7 cm Aukščadvaris ŠAM 95585–86

457

458. Žiedinis smeigtukas su grandinėle
VIII–IX a.
žalvaris
ilg. 14,4 cm, galvutės pl. 2,1 cm
Drengėri–Čunkāni, kapas 175
LVM VI 250/1987:44

459

- 460–462. Smeigtukai kiaurakryžmėmis
galvutėmis
VI–VII a.
žalvaris
ilg. 11,9 cm; 18,3 cm; 17,9 cm, pl. 3,8 cm;
5,15 cm; 4,9 cm
Jauneikiai, Petroniai, Pašvitinys
LNM AR 537:1115, AR 611:2, ŠAM A–L 37:1
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, p. 32.

466

Chest ornament formed of two cross pins with flattened pommels on cross terminals and with two semi-crescent pendants linked by three rows of chains

- 463–464. Smeigtukai kiaurakryžmėmis
galvutėmis
VI–VII a.
žalvaris
ilg. 15 cm; 14,3 cm, pl. 4,3 cm; pl. 4,2 cm
Bālas–Šķērstaīni, kapas 13
Lit.: Šnore, 1930, p. 39.

467.

VIII–IX cent.
bronze
pin length 12.5 cm, width 2.6 cm, pendant size 3x3.5cm, chain length 60 cm
Šukioniai, grave 118 LNM AR 757:266
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 176, ill. 45:1–2.

468.

Pin with cruciform head and flattened knob terminals
VIII–IX cent.
bronze
length 15.5 cm, width 4.8 cm
Stungiai ŠAM AL 2:164

469.

Chest ornament formed of two cross pins with round plates on cross-shaped terminals, linked by two heavy chains
VII–IX cent.
bronze
pin length 21.3 cm, chain length 120 cm; 90 cm
Žeimelis ŠAM A–L 99:8–10

461, 465

465. Smeigtukas kryžine galvute su buoželėmis galuose ir grandinėle VI–VII a.
žalvaris, sidabro plokštėlė,
buvo stiklo akutė
ilg. 16,3 cm, pl. 5,3 cm
Jauneikiai, kapas 448 LNM AR 537:977
Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 94, pav. 56;
Vaškevičiūtė, 1987b, p. 33.

466. Smeigtukų pora kryžinėmis galvutėmis su buoželėmis galuose VI a.
žalvaris, sidabro plokštėlė,
buvo stiklo akutė
ilg. 22,4 cm, pl. 6,7 cm
Aukštadvaris ŠAM 95585–86

467. Krūtinės papuošalas iš 2 kryžinių smeigtukų su suplotomis buoželėmis kryžmų galuose ir dviejų pusmėnulio formos kabučių, sujungtų trimis grandinelių eilėmis VIII–IX a.
žalvaris
smeigtukų ilg. 12,5 cm, pl. 2,6 cm, kabučių dydis 3×3,5cm, grandinelių ilg. 60 cm
Šukioniai, kapas 118 LNM AR 757:266
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 176, pav. 45:1–2.

468. Smeigtukas kryžine galvute ir suplotomis buoželėmis galuose VIII–IX a.
žalvaris
ilg. 15,5 cm, pl. 4,8 cm
Stungiai ŠAM AL 2:164

470. Pair of pins with cross-shaped heads and round plates on the tips of the cross arms, and hanging crescent-shaped pendants and chains VII–VIII cent.
bronze, silver foil
pins length 16 cm; 16.4, width 5.5 cm,
pendants size 37–38×4.5 cm
Linksmėnai, grave 1 LNM AR 747:3, 4

471. 470
Pair of pins with cross-shaped heads and round plates and hanging crescent pendants with an off-shoot and three chains, cast VII–IX cent.
bronze, plated tin
pins length 16.2 cm, width 4.4 cm,
pendants size 4×4.1 cm, chains length 6 cm
Jauneikiai LNM AR 537:1127
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, p. 33–34.

472. Chest ornament comprising two pins with cross-shaped heads and round plates, linked with a double-barred chain, cast VIII–XI cent.
bronze, plated tin, iron
pins length 19 cm; 17.5 cm, width 4.6 cm,
bar length 4.6–5.4 cm
Degėsiai LNM AR 59:98

469.	<p>Krūtinės papuošalas iš 2 kryžinių smeigtukų su apskritomis plokšteliemis kryžmų galuose, sujungtų dviem stambiomis grandinėlėmis</p> <p>VII–IX a. žalvaris smeigtukų ilg. 21,3 cm, grandinėlių ilg. 120 cm; 90 cm Žeimelis</p>	473.	<p>Chest ornament comprising two pins with cross-shaped heads and round plates and crescent pendants with off-shoots, linked with three chains and divider</p> <p>X–XI cent. bronze, silver foil pins length 22.8 cm, width 5.9 cm, pendant size 3.4×3.7 cm, chains length 48 cm</p>
470.	<p>Smeigtukų pora kryžinėmis galvutėmis su apskritomis plokšteliemis kryžmų galuose ir įkabintais pusmėnulio formos kabučiais su grandinėlėmis</p> <p>VII–VIII a. žalvaris, sidabro plokšteli smeigtukų ilg. 16 cm; 16,4 cm, pl. 5,5 cm, cabučių dydis 37–38×4,5 cm Linksmėnai, kapas 1</p>	Jauneikiai, grave 58	LNM AR 537:151 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, p. 33–34.</i>
471.	<p>Smeigtukų pora kryžinėmis galvutėmis su apskritomis plokšteliemis ir įkabintais pusmėnulio formos kabučiais su ataugėlėmis bei trimis grandinėlėmis, lieti</p> <p>VII–IX a. žalvaris, alavuotas smeigtukų ilg. 16,2 cm, pl. 4,4 cm, cabučių dydis 4×4,1 cm, grandinėlių ilg. 6 cm Jauneikiai</p>	LNM AR 537:1127 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 1987b, p. 33–34.</i>	

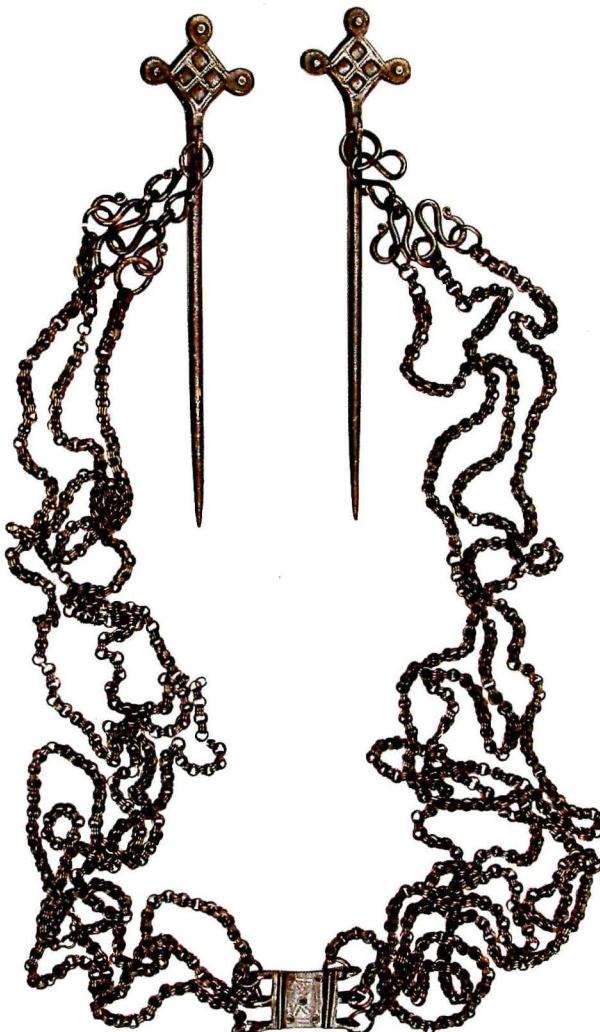
471

474

474.	<p>Chest ornament comprising two pins with cross-shaped heads and round plates on the terminals of the arms of cross, two crescent pendants, two lyre-shaped pendants linked by four chains</p> <p>X cent. bronze pins length 18 cm, heads width 5–5,2 cm, chains length ~ 43 cm Kaijukrogs</p>	LVM A 11813:1 <i>Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 60.</i>
------	---	---

472.	Krūtinės papuošalas iš 2 smeigtukų lietomis kryžinėmis galvutėmis su apskritomis plokšteliemis, sujungtų dvigubų branktelį grandine VIII–XI a. žalvaris, alavuotas, geležis smeigtukų ilg. 19 cm; 17,5 cm, pl. 4,6 cm, branktelio ilg. 4,6–5,4 cm Degėsiai	475.	Cruciform pin with round plates on cruciform terminals X cent. bronze, silver foil length 20 cm, width 6.8 cm Drengėri–Čunkāni
473.	Krūtinės papuošalas iš 2 kryžinių smeigtukų su apskritomis plokšteliemis ir pusménulio formos kabučiu su ataugėlėmis, sujungtų 3 grandinėlėmis su skirstikliu X–XI a. žalvaris, sidabro plokštélė smeigtukų ilg. 22,8 cm, pl. 5,9 cm, kabučio dydis 3,4×3,7 cm, grandinėlių ilg. 48 cm Jauneikiai, kapas 58	476.	Cruciform pin with round plates on cruciform terminals with crescent moon pendants and chains X cent. bronze, silver length 10.2 cm, width 6.5 cm Kėkėi
474.	Krūtinės papuošalas iš 2 kryžinių smeigtukų su apskritomis plokšteliemis kryžmų galuose, 2 pusménulio formos kabučiu, 2 lyros formos kabučiu, sujungtų 4 grandinėlėmis X a. žalvaris smeigtukų ilg. 18 cm, galvučią pl. 5–5,2 cm, grandinėlių ilg. ~ 43 cm Kaijukrogs	477.	Cruciform pin with eight-leaved clover head XII–XIII cent. iron length 15.1 cm, width 6.1 cm Tērvete, hillfort
475.	Kryžinis smeigtukas su apskritomis plokšteliemis kryžmų galuose X a. žalvaris, sidabro plokštélė ilg. 20 cm, pl. 6,8 cm Drengėri–Čunkāni	A 6107	Lit.: <i>Žiemgaliai...</i> , 2003, p. 60.
476.	Kryžinis smeigtukas su apskritomis plokšteliemis kryžmų galuose ir pusménulio formos kabučiu su grandinėlėmis X a. žalvaris, sidabras ilg. 10,2 cm, pl. 6,5 cm Kėkėi	LVM A 9709:1	Lit.: <i>Бриевкалне</i> , 1959.
477.	Kryžinis smeigtukas aštuonlapio dobilo formos galvute XII–XIII a. geležis ilg. 15,1 cm, pl. 6,1 cm Tērvete, pilialkalnis	LVM VI 24 a:842	Lit.: <i>Бриевкалне</i> , 1959.

478

478.	Krūtinės papuošalas iš 2 smeigtukų rombo formos galvute su ataugėlėm ir 2 M formos grandinėlių laikiklių, sujungtų 3 grandinėlėmis su skirstikliu X–XI a. žalvaris smeigtukų ilg. 19,6 cm, pl. 4,3–4,4 cm, grandinėlių ilg. 181 cm Ciemalde Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 60.	478.	Chest ornament made of two rhomboid-headed pins with off-shoots and two M-shaped chain mounts linked by three chains and a divider X–XI cent. bronze pin length 19.6 cm, width 4.3–4.4 cm; chain length 181 cm Ciemalde LVM KPM 1983 b:1 Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 60.
479.	Kryžinių smeigtukų pora su 5 kūgeliais ir pusmėnulio formos ažūriniais kabučiais X–XI a. žalvaris, sidabras smeigtukų ilg. 24,8 cm; 25,3 cm, pl. 7,8 cm Mežotnes centrš, kapas 80 LVM A VI 150:354 Lit.: Atgāzis, 1971, p. 27–30; LPSR Arh., 1974, pav. 57.	479.	Pair of cruciform pins with five cones and crescent openwork pendants X–XI cent. bronze, silver pins length 24.8 cm; 25.3 cm, width 7.8 cm Mežotnes centrš, grave 80 LVM A VI 150:354 Lit.: Atgāzis, 1971, p. 27–30; LPSR Arh., 1974, ill. 57.
480.	Krūtinės papuošalas iš grandinėlės ir 12 klevo sėklos formos kabučių X–XII a. žalvaris, buvo geležiniai smeigtukai grandinėlių ilg. 8,6 cm Mutstrauti LVM A 8230:11	480.	Chest ornament comprising chain and 12 maple-seed-shaped pendants X–XII cent. bronze, formerly iron pins chains length 8.6 cm Mutstrauti LVM A 8230:11
481.	Ažūrinis kabutis – grandinėlių laikiklis XIII a. žalvaris ilg. 5,1 cm, pl. 4,9 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:1447	481.	Openwork pendant – chain mount XIII cent. bronze length 5.1 cm, width 4.9 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:1447
482.	Ažūrinis kabutis – grandinėlių laikiklis su grandinėlėmis XI a. žalvaris ilg. 6,4 cm, pl. 5,3 cm, grandinėlių ilg. 18,5 cm Ciemalde LVM RLB 738	482.	Openwork pendant – chain mount with chains XI cent. bronze length 6.4 cm, width 5.3 cm, chains length 18.5 cm Ciemalde LVM RLB 738
481.	Ažūrinis kabutis – grandinėlių laikiklis XIII a. žalvaris ilg. 5,1 cm, pl. 4,9 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:1447		
482.	Ažūrinis kabutis – grandinėlių laikiklis su grandinėlėmis XI a. žalvaris ilg. 6,4 cm, pl. 5,3 cm, grandinėlių ilg. 18,5 cm Ciemalde LVM RLB 738		

481. Ažūrinis kabutis – grandinėlių laikiklis
XIII a.
žalvaris
ilg. 5,1 cm, pl. 4,9 cm
Mežotne, piliakalnis
LVM A 11429:1447
482. Ažūrinis kabutis – grandinėlių laikiklis su grandinėlėmis
XI a.
žalvaris
ilg. 6,4 cm, pl. 5,3 cm,
grandinėlių ilg. 18,5 cm
Ciemalde
LVM RLB 738

RANKŲ PAPUOŠALAI. Apyrankėmis rankas dabinosi vyrai, moterys ir vaikai. Vyrai dažniausiai puošėsi viena masyvesne apyranke ant kairės rankos, moterys visada dviem lengvesnėmis.

Juostinės apyrankės buvo žalvarinės, jomis dabinosi ir vyrai, ir moterys. Žiemgaloje šios apyrankės trikampio ar pusiau apskrito pjūvio, paprastai ornamentuotu lankeliu. Juostinės apyrankės nešiotos nuo senojo geležies amžiaus, populariausios buvo VI–VII a. ir išliko iki VIII a. Juostinėmis apyrankėmis puošėsi visos baltų gentys.

Apyrankės su trikampe iškilia briauna buvo tiktais žalvarinės. Trikampė briauna būna pilnavidurė arba tuščiavidurė, abi jos plokštumos ornamentuotos gana standartiškai – trikampėliais. Šių apyrankių poromis V–VI a. puošėsi tik žiemgalės ir žemaitės, pavienių apyrankių rasta aukštaičių ir finougrų kapinynuose.

Rankogalinės apyrankės labai panašios į apyrankes su trikampe iškilia briauna, tiktais gerokai platesniu lankeliu, visada tuščiavidure briauna. Rankogalinėmis apyrankėmis dabinosi žiemgalės, žemaitės ir latgalės VII–VIII a. Žiemgalių apyrankės kiek masyvesnės.

Storagalėmis apyrankėmis Žiemgaloje V–VI a. puošėsi ir vyrai, ir moterys, tačiau ne dažnai. Šios apyrankės būdingos labai plačiam Europos arealui.

Ivijinės apyrankės būna nuo dviejų iki penkiolikos apvijų, dažniausiai iš plonos žalvarinės juostelės plokščio trikampio ar pusiau apskrito pjūvio, labai kukliai ornamentuotos zigzagine linija. Tokių apyrankių poromis puošėsi vyrai, moterys ir vaikai labai ilgą laiką. Žiemgaloje jos buvo ypač madingos VII–XI a.

Masyvios ivijinės apyrankės būna dviejų su puse ar trijų apvijų iš trikampio pjūvio žalvario juostos smailėjančiais galais. Jos nešiotos po vieną tik žiemgalių vyru VIII–XI a.

Masyvios apyrankės dvejopos: „kario“ ir paprastosios masyvios. „Kario“ apyrankės pačios masyviausios, trapecinio skerspjūvio, beveik uždaru lankeliu, galuose puoštos iš taškučių sudarytais trikampėliais su ataugėlėmis. „Kario“ apyrankes X–XI a. ant kairės rankos nešiojo žiemgaliai, bet dar dažniau latgaliai vyrai.

Apyrankės zoomorfiniais galais pradėtos nešioti XI a. Jas labai mėgo kuršiai ir latgaliai, tačiau žiemgalių kapinynuose itin retos.

Apyrankės in situ. Pamiškiai, moters kapas 4 / Bracelets in situ. Pamiškiai, woman's grave 4

ARM ORNAMENTATION. Men, women and children would adorn their arms with bracelets. Men usually wore a single massive bracelet on their left arm and women always wore two lighter ones.

Bronze sash-like bracelets were worn by men and women. In Semigallia these bracelets had a triangular or hemispherical cross-section and a simply decorated band. Sash-likes bracelets came to be worn in the Old Iron Age and were most popular in the sixth-seventh centuries and flourished until the eighth century. All Baltic tribes wore sash-like bracelets.

Bracelets with a medial angular moulding are only made of bronze. The angular moulding can be solid or hollow and both plane surfaces are decorated in quite standard ways – with triangles. Only women from Semigallia and Žemaitija used to wear pairs of such bracelets in the fifth-sixth centuries; single bracelets are found in Aukštaitijan and Finno-Ugric cemeteries.

Armband bracelets are very similar to bracelets with a medial angular moulding but they have a much broader band and their ridges are always hollow. Armband bracelets were worn by women from Semigallia, Žemaitija and Lettgallia in the seventh-eighth centuries. The Semigallian bracelets were somewhat more massive.

Bracelets with thick terminals were worn by men and women in Semigallia in the fifth-sixth centuries, but not very often. These bracelets are typical of a very broad swathe of European territory.

Spiral bracelets with between two and five twists, usually made from thin bronze strips with a flat triangular or semi-round cross-section, usually only very modestly decorated with a zig-zag. Pairs of such bracelets would be worn by men, women and children over a very long period. They were especially popular in Semigallia in the VII–XI cent.

Massive spiral bracelets comprising two and half-three twists made from bronze strips of triangular cross-section, with tapering terminals were worn singly only by Semigallian men in the eighth-eleventh centuries.

Massive bracelets are found in two types, those for “warriors” and simple hefty ones. “Warrior” bracelets are the largest and have a trapezoid cross-section with an almost closed band and decorated terminals – with triangles or off-shoots made of dots. Semigallian men wore “warrior” bracelets on their left arms in the tenth-eleventh centuries, and Lettgallian men wore them even more frequently.

Bracelets with zoomorphic terminals began to be worn in the XI cent. They were very popular among the Curonians and Lettgallians, but in Semigallian graves they are particularly rare.

483.	Juostinė apyrankė pusiau apskrito pjūvio lankeliu V a. žalvaris sk. 6,6×5,4 cm, galų pl. 0,8 cm Sakališkiai, pilkapis 1, kapas 1 LNM AR 69:2	483. Sash-like bracelet with half-round cross-section band V cent. bronze diameter 6.6×5.4 cm, terminals width 0.8 cm Sakališkiai, barrow 1, grave 1 LNM AR 69:2
484–485.	Juostinių apyrankių, pusiau apskrito pjūvio lankeliu, pora V–VI a. žalvaris sk. 6×5,4 cm, pl. 1,6–1,7 cm Jauneikiai, kapas 4 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, pav. 1:1; Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 68:3.	484–485. Pair of sash-like bracelets with half-round cross-section band V–VI cent. bronze diameter 6×5.4 cm, width 1.6–1.7 cm Jauneikiai, grave 4 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, ill. 1:1; Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 68:3.
		486. Sash-like bracelet with triangular cross-section V–VI cent. bronze diameter 6.5×5.5 cm, width 1.4–2.1 cm Jauneikiai Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 71–72.

484, 485

486. Juostinė apyrankė trikampio skerspjūvio
V–VI a.
žalvaris
sk. $6,5 \times 5,5$ cm, pl. 1,4–2,1 cm
Jauneikiai LNM AR 537:1148
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 71–72.
- 487–488. Juostinės apyrankės pusiau apskrito pjūvio lankeliu (viena sulenkta į vaikišką)
V–VII a.
žalvaris
sk. $7,2 \times 5,2$ cm; $5,4 \times 4,8$ cm
Kauksnūjai ŠAM 486; 1059
489. Juostinė apyrankė pusiau apskritu lankeliu
VI a.
žalvaris
sk. $7,1 \times 5,7$ cm, lankelio pl. 1,5 cm
Stūri, kapas 12 LVM A 10719:3
- 490–492. Apyrankės trikampe iškilia briauna
V–VI a.
žalvaris
sk. $8,7 \times 7,8$ cm; $8,5 \times 7,5$ cm; $7,3 \times 6,1$ cm,
pl. 2,4 cm; 3 cm; 2 cm
Rudiškiai, Spirakiai, Lauksodis
LNM AR 482:5, AR 538:1, ŠAM AL 40:1
Lit.: Tautavičius, 1996, pav. 121.
- 493–494. Apyrankių trikampe iškilia briauna pora
V–VI a.
žalvaris
sk. $7,2 \times 6,3$ cm, pl. 2 cm
Jauneikiai, kapas 392 LNM AR 537:817, 818
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, pav. 1:4; Tautavičius, 1996, pav. 122:3; Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 69:1.
495. Apyrankė trikampe iškilia briauna
V–VI a.
žalvaris
sk. $9,2 \times 8,9$ cm, pl. 5 cm
Linkavičiai ŠAM A–L 39

487, 488

487–488. Sash-like bracelets with half-round cross-section band (one bent to form a child's bracelet)

V–VII cent.
bronze
diameter $7,2 \times 5,2$ cm; $5,4 \times 4,8$ cm
Kauksnūjai ŠAM 486; 1059

489. Sash-like bracelet with half-round band
VI cent.
bronze
diameter $7,1 \times 5,7$ cm, band width 1.5 cm
Stūri, grave 12 LVM A 10719:3

490–492. Bracelets with medial angular moulding
V–VI cent.
bronze
diameter $8,7 \times 7,8$ cm; $8,5 \times 7,5$ cm;
 $7,3 \times 6,1$ cm, width 2.4 cm; 3 cm; 2 cm
Rudiškiai, Spirakiai, Lauksodis
LNM AR 482:5, AR 538:1, ŠAM AL 40:1
Lit.: Tautavičius, 1996, ill. 121.

493–494. Pair of bracelets with a medial angular moulding
V–VI cent.
bronze
diameter $7,2 \times 6,3$ cm, width 2 cm
Jauneikiai, grave 392 LNM AR 537:817, 818
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, ill. 1:4; Tautavičius, 1996, ill. 122:3; Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 69:1.

490

493, 494

495

495.

Bracelet with a medial angular moulding

V–VI cent.

bronze

diameter 9.2×8.9 cm, width 5 cm

Linkavičiai

ŠAM A–L 39

496.
Apyrankė trikampe iškilia briauna
V–VI a.
žalvaris
sk. $7,4 \times 6,1$ cm, pl. 1,4 cm

Plāvniekkalns LVM RDM I 283

497.
Apyrankė trikampe iškilia briauna
VII a.
žalvaris
sk. $6,2-8,3$ cm, pl. 3 cm

Ziedoņskola LVM A 10768:6

Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 62.

498.
Rankogalinė apyrankė
VIII a.
žalvaris
sk. $6,8-10,6$ cm, aukštis 10 cm

Kakužēni LVM VI 218:278

Lit.: Graudonis, 2003, p. 69–71.

499.
Storagalė apyrankė daugiakampio skerspjūvio galais
V–VII a.
žalvaris
sk. 7,9 cm, pl. 0,6–1,9 cm

Rudiškiai LNM AR 482:1

500.
Vaikiška apyrankė platėjančias galais (sulenktai iš didelės)
V–VII a.
žalvaris
sk. $5,8 \times 5,2$ cm, pl. 0,5–1,8 cm

Jauneikiai LNM AR 537:1166

Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 72.

500

496.

497.

498.

499.

500.

Bracelet with a medial angular moulding

V–VI cent.

bronze

diameter 7.4×6.1 cm, width 1.4 cm

Plāvniekkalns

LVM RDM I 283

Bracelet with a medial angular moulding

VII cent.

bronze

diameter $6.2-8.3$ cm, width 3 cm

Ziedoņskola

LVM A 10768:6

Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 62.

Armband bracelet

VIII cent.

bronze

diameter $6.8-10.6$ cm, height 10 cm

Kakužēni

LVM VI 218:278

Lit.: Graudonis, 2003, p. 69.–71.

498

Thick-ended bracelet with polygonal cross-section terminals

V–VII cent.

bronze

diameter 7.9 cm, width 0.6–1.9 cm

Rudiškiai

LNM AR 482:1

Child's bracelet with broadening terminals (bent from a large bracelet)

V–VII cent.

bronze

diameter 5.8×5.2 cm, width 0.5–1.8 cm

Jauneikiai

LNM AR 537:1166

Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 72.

501.	Apyrankė storėjančiais galais VI a. žalvaris sk. 8,3×6,5 cm, galų pl. 2,1 cm Lozbergi LVM A 8049:2 Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 62.	501.	Bracelet with thickening terminals VI cent. bronze diameter 8.3×6.5 cm, terminals width 2.1 cm Lozbergi LVM A 8049:2 Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 62.
502–503.	Pora įvijinių apyrankių 7 apvijų VIII–XI a. žalvaris sk. 6,7–6,9 cm, aukštis 7 cm Ringuvėnai LNM AR 642:5, 6	502–503.	Pair of spiral bracelets, 7 twists VIII–XI cent. bronze diameter 6.7–6.9 cm, height 7 cm Ringuvėnai LNM AR 642:5, 6
504–505.	Pora įvijinių apyrankių 6 apvijų VIII–XI a. žalvaris sk. 6,5 cm, aukštis 6,7 cm Pamiškiai, kapas 4 LNM AR 544:6, 7 Lit.: Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 70:3.	504–505.	Pair of spiral bracelets, 6 twists VIII–XI cent. bronze diameter 6.5 cm, height 6.7 cm Pamiškiai, grave 4 LNM AR 544:6, 7 Lit.: Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 70:3.
506–507.	Pora vaikiškų įvijinių apyrankių 8 apvijų VIII–XI a. žalvaris sk. 4,8 cm, aukštis 5,5 cm Ringuvėnai LNM AR 642:25, 26	506–507.	Pair of children's spiral bracelets, 8 twists VIII–XI cent. bronze diameter 4.8 cm, height 5.5 cm Ringuvėnai LNM AR 642:25, 26
508–509.	Įvijinės apyrankės 13 apvijų XI a. žalvaris sk. 7,7 cm; 8 cm, aukštis 19 cm; 15 cm Kerkliņi LVM KPM 14 a, b	508–509.	Spiral bracelets, 13 twists XI cent. bronze diameter 7.7 cm; 8 cm, height 19 cm; 15 cm Kerkliņi LVM KPM 14 a, b
510–513.	Įvijinės pusiau masyvios apyrankės 2 ir 3 apvijų VIII–XI a. žalvaris sk. 7,3 cm; 6,6 cm; 5,4 cm; 6,2 cm Jauneikiai, kapai 260; 282; 285; 290 LNM AR 537:560, 606, 614, 624 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 73, pav. 2:2.		

515

508, 509

510–513.	Semi-massive spiral bracelets with two and three twists VIII–XI cent. bronze diameter 7.3 cm; 6.6 cm; 5.4 cm; 6.2 cm Jauneikiai, graves 260, 282, 285, 290 LNM AR 537:560, 606, 614, 624 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 73, ill. 2:2.
----------	--

514–515.	Įvijinės masyvios apyrankės, 3 apviju VIII–XI a. žalvaris sk. 8,6 cm, aukštis 5,6 cm; 6 cm Jauneikiai, kapas 31, Pamiškiai, kapas 276b LNM AR 537:75; AR 544:87 <i>Lit.:</i> Vaškevičiūtė, 1987c, p. 73; Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 70:7.	514–515.	Massive spiral bracelets, 3 twists VIII–XI cent. bronze diameter 8.6 cm, height 5.6 cm; 6 cm Jauneikiai, grave 31, Pamiškiai, grave 276b LNM AR 537:75, AR 544:87 <i>Lit.:</i> Vaškevičiūtė, 1987c, p.73; Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 70:7.
516.	Masyvi įvijinė apyrankė 3 apviju X–XI a. žalvaris sk. 8,1 cm, aukštis 6,3 cm Eži	516.	Massive spiral bracelet, 3 twists X–XI cent. bronze diameter 8.1 cm, height 6.3 cm Eži
517.	Masyvi apyrankė trapezinio pjūvio X–XI a. žalvaris sk. 9,4×6,5 cm, lankelio sk. 2×1,3 cm Paliečiai	517.	Massive bracelet, with trapezoid cross-section X–XI cent. bronze diameter 9.4×6.5 cm; band diameter 2×1.3 cm Paliečiai
518–520.	Masyvios „kario“ apyrankės X–XI a. žalvaris dydis 11,6×10,2 cm; 9,2×8,2 cm; 9,2×8,5 cm; lankelio pl. 2,7–1,9 cm; 2,7–1,7 cm; 2,2–1,6 cm Peleniškiai, Šukioniai, kapas 53, Jauneikiai, kapas 100a LNM AR 705:1; AR 757:121; AR 537:251 <i>Lit.:</i> Vaškevičiūtė, 1987c, p. 73; Vaškevičiūtė, 2000a, pav. 43:2, p. 178; Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 71:3.	518–520.	Massive “warrior” bracelets X–XI cent. bronze size 11.6×10.2 cm; 9.2×8.2 cm; 9.2×8.5 cm, band width 2.7–1.9 cm; 2.7–1.7 cm; 2.2–1.6 cm Peleniškiai, Šukioniai, grave 53, Jauneikiai, grave 100a LNM AR 705:1; AR 757:121, AR 537:251 <i>Lit.:</i> Vaškevičiūtė, 1987c, p. 73; Vaškevičiūtė, 2000a, ill. 43:2, p. 178; Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 71:3.

518

519

521.

522.

522.

Massive bracelet with triangular cross-section band

X–XI cent.

bronze

diameter 7.5×9.4 cm, band width 2.2 cm

Kaijukrogs

LVM A 11913:21

Lit.: LPSR Arb., 1974, ill. 57:23.

521.	„Kario“ apyrankė IX a. žalvaris sk. 8,3×8,8 cm, lankelio pl. 2,4 cm Drenēri–Čunkāni, kapas 241 <i>Lit.: Atgāzis, 1994.</i> LVM VI 1988/250:88	523.	Massive bracelet with trapezoid cross-section band X–XI cent. bronze diameter 7.7×9 cm, band width 2.4 cm Jumpravmuīža LVM A 10781:2
522.	Masyvi apyrankė trikampio pjūvio lankeliu X–XI a. žalvaris sk. 7,5×9,4 cm, lankelio pl. 2,2 cm Kaijukrogs LVM A 11913:21 <i>Lit.: LPSR Arb., 1974, pav. 57:23.</i>	524.	Bracelet with zoomorphic terminals, with square-cross-section band XII–XIII cent. bronze diameter 8.6×6.6 cm, terminals width 1.1 cm Ciemalde LVM KPM 1984:1 <i>Lit.: LPSR. Arb., 1974, ill. 57:24.</i>
523.	Masyvi apyrankė trapecinio pjūvio X–XI a. žalvaris sk. 7,7×9 cm, lankelio pl. 2,4 cm Jumpravmuīža LVM A 10781:2		
524.	Apyrankė zoomorfiniais galais, keturkampio pjūvio lankeliu XII–XIII a. žalvaris sk. 8,6×6,6 cm, galų pl. 1,1 cm Ciemalde LVM KPM 1984:1 <i>Lit.: LPSR Arb., 1974, pav. 57:24.</i>		

ŽIEDAIS žiemgaliai puošėsi nedažnai. Kapuose tik du trys procentai mirusiuju buvo palaidoti su žiedais. Žiedai nešioti kelių tipų: įvijiniai iš siauros juostelės, paplatinta vidurine apvija ar tiesiog juostiniai prasilenkiančiais galais. VI–IX a. paprastai puoštasi tik vienu žiedu. XII–XIII a. turėta ir daugiau žiedų, ypač šiaurinėje Žiemgaloje, taip pat paribyje su kaimynais kuršiais.

RINGS were not worn often by Semigallians. Only two or three percent of burials included rings. Several types of ring were worn: some made of spirals from narrow strips, others had a broadened middle twist or there were simply sash rings with overlapping terminals. In the VI–IX centuries it was usual for just one ring to be worn. In the XII–XIII centuries more rings would be worn, especially in Northern Semigallia and also on the borders of neighbouring Curonian lands.

525.	Įvijinis žiedas priekyje paplatinta vidurine apvija VIII a. žalvaris, sidabro plokštélé sk. 2,6 cm, pl. 2,3 cm Kyburiai , kapas 1 LNM AR 522:6 <i>Lit.: Tautavičienė, 1981, nr. 141, pav. 80; Kazakjavichius, 1988, pav. 11.</i>	525.	Spiral ring with a broadened central spiral in front VIII cent. bronze, silver foil diameter 2.6 cm, width 2.3 cm Kyburiai , grave 1 LNM AR 522:6 <i>Lit.: Tautavičienė, 1981, nr.141, ill. 80; Kazakjavichius, 1988, ill. 11.</i>
		526–529.	Sash-shaped rings with overtaking terminals VIII–X cent. bronze diameter 2.2–2.3 cm, width 0.6–0.7 cm Šukioniai , graves 69, 76, 121 LNM AR 757:155, 172, 281, 282 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 180, ill. 44:3, 28:2; Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 73:4.5.</i>

525

526–529.	Juostiniai žiedai prasilenkiančiais galais VIII–X a. žalvaris sk. 2,2–2,3 cm, pl. 0,6–0,7 cm Šukioniai, kapai 69; 76; 121 LNM AR 757:155; 172; 281; 282 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 180, pav. 44:3, 28:2; Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 73:4, 5.	530–531.	Spiral rings with five and six twists VIII–X cent. bronze diameter 1.7 cm; 2.4 cm, width 1.2 cm; 1.4 cm Šukioniai, grave 47, Jauneikiai, grave 334 LNM AR 757:108, AR 537:679 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 74; Vaškevičiūtė, 2000a, p. 180, ill. 38:5.
530–531.	Ivijiniai žiedai 5 ir 6 apvijų VIII–X a. žalvaris sk. 1,7 cm; 2,4 cm; pl. 1,2 cm; 1,4 cm Šukioniai, kapas 47, Jauneikiai, kapas 334 LNM AR 757:108, AR 537:679 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 74; Vaškevičiūtė, 2000a, p. 180, pav. 38:5.	532.	
532.	Ivjinis žiedas 4 apvijų XII–XIII a. žalvaris sk. 2,2 cm, pl. 2,1 cm Žvelgaitis	532.	Spiral ring with four twists XII–XIII cent. bronze diameter 2.2 cm, width 2.1 cm Žvelgaitis
533–534.	 Ivjiniai žiedai 6 apvijų VI–VIII a. žalvaris sk. 2,3 cm; 2,4 cm, pl. 2,3 cm; 2,4 cm Oši LVM A 3233, 3234 Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 64.	533–534.	Spiral rings with six twists VI–VIII cent. bronze diameter 2.3 cm; 2.4 cm, width 2.3 cm; 2.4 cm Oši LVM A 3233, 3234 Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 64.
535–536.	Ivjiniai žiedai 8 ir 4 apvijų XII–XIII a. žalvaris sk. 2,5 cm; 2,3 cm, pl. 1,7 cm; 2,2 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:653, A 10033:830 Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 64.	535–536.	Spiral rings with eight and four twists XII–XIII cent. bronze diameter 2.5 cm; 2.3 cm, width 1.7 cm; 2.2 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:653, A 10033:830 Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 64.
537.	Žiedas sraiginiai galais XI a. žalvaris sk. 2,4 cm Bālas–Šķērstaņi, kapas 16 LVM A 4477	538.	Ring with snail-shaped terminals XI cent. bronze diameter 2.4 cm Bālas–Šķērstaņi, grave 16 LVM A 4477
538.	Žiedas užkeistais galais, tordiruota priekine dalimi X–XIII a. žalvaris sk. 2,9 cm Podiņi–Rušiņi LVM A 9751:6	539.	Ring with overlapping terminals and a torqued front part X–XIII cent. bronze diameter 2.9 cm Podiņi–Rušiņi LVM A 9751:6
			Ring with overlapping terminals and interwoven front part X–XIII cent. bronze diameter 2.6×3.6 cm Tērvete, hillfort LVM VI 1959:3

539.	Žiedas užkeistais galais, pinta priekine dalimi X–XIII a. žalvaris sk. 2,6×3,6 cm Tērvete, piliakalnis	540.	Ring with overlapping terminals and broadened front part XIII–XIV cent. bronze diameter 2.4×2.1 cm Guntiņas
540.	Žiedas užkeistais galais, paplatinta priekine dalimi XIII–XIV a. žalvaris sk. 2,4×2,1 cm Guntiņas	541.	Fragment of ring with overlapping terminals XIII–XIV cent. tin diameter 2.7 cm Mežotne, hillfort
541.	Žiedo užkeistais galais fragmentas XIII–XIV a. alavas sk. 2,7 cm Mežotne, piliakalnis		LVM A 11429:25

Apeiginės paskirties dirbiniai

Ritual Artefacts

A MULETAIS gali būti laikomi įvairūs dirbiniai priklausomai nuo istorinio laikotarpio. Nuo I tūkst. vidurio amuleto apeiginę-sakralinę funkciją atliko karoliukai, prikabinti prie kito papuošalo ar drabužio. Nuo V–VI a. žiemgalių kapuose aptinkami vienas ar du gintaro bei stiklo karoliukai-amuletais. Tokius amuletus nešiojo ir kitos baltų gentys, ypač kuršiai bei žemaičiai. Žiemgalias taip pat mėgo prie krūtinės papuošalo prikabinti žalvarinių žvangučių, kryželių, zoomorfinių ar kitos formos kabutų, žvėries dantų ar nagačių. Įvairūs pusmėnuliai formos kabučiai ir grandinėlių laikikliai prie smeigtukų buvo sakraliniai savo forma. Karoliai-amuletais nešioti iki X–XI a., o amuletais iš meškos ilčių randami XIV a. kapuose. Vėliau panašiai paskirtimi nešioti žalvariu apkaustyti žvérių nagai bei dantys.

VARIOUS ARTEFACTS may be regarded as serving the function of amulets depending on the relevant historical period. From the middle of the first millennium beads fastened onto another ornament or piece of clothing fulfilled the ritual-sacral function of an amulet. From the fifth-sixth centuries we find one or two amber or glass amulet beads in Semigallian graves. Such amulets were also worn or carried by people belonging to other Baltic tribes, especially the Curonians and Žemaitijans. Semigallians also had a liking for attaching a small bronze bell, small cross or zoomorphic or other type of pendant to their chest ornaments. They would also hang an animal's tooth or claw to such jewellery. Various crescent-moon pendants and chain mounts on pins were sacral in form. Amulet beads were worn until the tenth and eleventh centuries, while bear's teeth are found in fourteenth-century graves too. Later animal claws and teeth were worn in a similar way with bronze mountings.

542–547.	Amuletais – dvigubo nupjauto kūgio formos karoliai VIII–XI a. gintaras sk. 1,2–2,1 cm, aukštis 0,7–1,3 cm Ringuvénai	542–547.	Amulets – truncated bi-conical beads VIII–XI cent. amber diameter 1.2–2.1 cm, height 0.7–1.3 cm Ringuvénai
548–549.	Vaiko (mergaitės?) amuletais – dvigubo nupjauto kūgio ir statinaitės formos karoliai VIII–XI a. gintaras sk. 1,4 cm; 1,3 cm, aukštis 1,2 cm; 0,7 cm Jauneikiai, kapas 92	548–549.	Children's (girls'?) amulets – truncated bi-conical and barrel-shaped beads VIII–XI cent. amber diameter 1.4 cm; 1.3 cm, height 1.2 cm; 0.7 cm Jauneikiai, grave 92
	LNM AR 537:233; 234 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, p. 26.		LNM AR 537:233, 234 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, p. 26.
550–551.	Moters amuletais – statinaitės formos karoliai VIII–XI a. gintaras sk. 1,3 cm; 1,4 cm, aukštis 2 cm; 1,2 cm Jauneikiai, kapas 349	550–551.	Women's amulets – barrel-shaped beads VIII–XI cent. amber diameter 1.3 cm; 1.4 cm, height 2 cm; 1.2 cm Jauneikiai, grave 349
	LNM AR 537:718; 719		LNM AR 537:718, 719
		552.	Amulet – tooth with a drilled hole X–XII cent. bear's tooth length 8.2 cm Degėsiai, grave 8
			LNM AR 59:13

548, 549, 550, 551

552. Amuletas – dantis su pragrėžta skyle
X–XII a.
lokio dantis
ilg. 8,2 cm
Degėsiai, kapas 8 LNM AR 59:13

Krūtinės papuošalo dalis –

5 žvangučiai

X–XIII a.
žalvaris
aukštis 3,2 cm

Balsiai ŠAM 1285

554. Du kryželiai storėjančiais galais,
iškabinti į grandeletę
XII–XIII a.
žalvaris, geležis
ilg. 3,4 cm, pl. 2,4 cm
Mežotne, kapas 27 LVM A 9623:13

Kryželis paplatintais galais,
su reljefiniu kryžiumi centreXII–XIII a.
žalvaris, geležis
ilg. 4,6 cm, pl. 3,6 cm

Mežotne, kapas 27 LVM A 9623:11

Ažūrinis kryželis

XIII a.
sidabras
ilg. 6,3 cm, pl. 5 cm

Kakuženai LVM A 7229

Lit.: Mugurėvičs, 1974, p. 220–239.

Zoomorfinis kabutis „paukščiukas“

XII–XIII a.
žalvaris
dydis 4,5×2,4 cm
Tėrvete, piliakalnis LVM VI 20:219

Ažūrinis zoomorfinis kabutis

XII–XIII a.
žalvaris
4,7×6 cm
Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:1944

Ažūrinis zoomorfinis kabutis

XIII a.
žalvaris
4,3×4,4 cm
Tėrvete, piliakalnis LVM VI 24a:740

552

Part of chest ornament – 5 small bells
X–XIII cent.bronze
height 3.2 cm

Balsiai ŠAM 1285

Two small crosses with thickened
terminals hung on a chain
XII–XIII cent.
bronze, iron
length 3.4 cm, width 2.4 cm

Mežotne, grave 27 LVM A 9623:13

Small cross with broadened terminals
and a bas-relief cross in the centre
XII–XIII cent.
bronze, iron
length 4.6 cm, width 3.6 cm

Mežotne, grave 27 LVM A 9623:11

Openwork cross

XIII cent.
silver
length 6.3 cm, width 5 cm

Kakuženai LVM A 7229

Lit. Mugurėvičs, 1974, p. 220–239.

Zoomorphic “bird” pendant

XII–XIII cent.
bronze
size 4.5×2.4 cm
Tėrvete, hillfort LVM VI 20:219

Openwork zoomorphic pendant

XII–XIII cent.
bronze
4,7×6 cm
Mežotne, hillfort LVM A 11429:1944

Openwork zoomorphic pendant

XIII cent.
bronze
4,3×4,4 cm
Tėrvete, hillfort LVM VI 24a:740

560.	Apskritas ažūrinis kabutis XIII a. žalvaris sk. 6,5 cm Tėrvete , piliakalnis	560.	Round openwork pendant XIII cent. bronze diameter 6.5 cm Tėrvete , hillfort
	LVM VI 24b:291		LVM VI 24b:291

G E R I A M I E J I R A G A I, matyt, naudoti tiek buityje, tiek per apeigas. Apie IV a. paprotys dėti ragą mirusiam jų kapą buvo žinomas visose baltų gentyse, tačiau ne visur buvo vienodai paplitęs, daugiausia jų žinoma iš pajūrio kapinynų. Žiemgaloje VIII–XI a. vos du keturi procentai mirusių vyrų palaidoti su geriamuoju ragu. Dažniausiai rago angos kraštas apkaustomas žalvario skardele, tačiau Žiemgaloje žinomi ir puošnūs juostiniai sidabriniai ragų apkalai.

D R I N K I N G H O R N S, apparently, featured as much in domestic use as during rituals. Some time around the fourth century we come across the custom of placing a horn in graves for the use of the deceased among all Baltic tribes, but the practice was not spread evenly in all areas. Most horns are known from cemeteries in coastal areas. In the eighth-eleventh centuries barely two to four percent of males in Semigallia were buried with a drinking horn. Most frequently the tip of the horn would be covered (mounted) with a bronze plate. However, ornate sash-like silver horn mounts are also known from Semigallia.

561–566.	Geriamujų ragų apkalai VIII–XI a. žalvaris sk. 7,8 cm; 9,7 cm; 6 cm; 7,3 cm; 8,2 cm; 5,6 cm Jauneikiai, kapai 48; 78; 111; 177; 254, Šukoniai, kapas 129 LNM AR 537:117; 204; 270; 394; 549; AR 757:298 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, pav. 63:4; Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 76:1, 5.	561–566.	Drinking horn mounts VIII–XI cent. bronze diameter 7.8 cm; 9.7 cm; 6 cm; 7.3 cm; 8.2 cm; 5.6 cm Jauneikiai, graves 48, 78, 111, 177, 254, Šukoniai, grave 129 LNM AR 537:117, 204, 270, 394, 549, AR 757:298 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, ill. 63:4; Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 76:1.5.
----------	--	----------	--

567.	Plokštelių fragmentas (geriamojo rago apkalas ?) VI–VII a. oda ?, sidabro plokštélé st. 0,3 cm Jauneikiai, kapas 226 (išplėstas)
	LNM AR 537

567

564, 566

567.	Plate – fragment (mounting for a drinking horn ?) VI–VII cent. leather?, silver foil thickness 0.3 cm Jauneikiai, grave 226 (plundered)
	LNM AR 537

Drabužių puošybos detalės

Elements of Garment Decoration

SKARAS galima rekonstruoti iš likusių žalvarinių detalių. Pietų Žiemgalos X a. moterų kapuose aptiktos tokios skaros (prijuostės) iš vilnonio audinio, puoštos keliomis eilėmis žalvarinių skardelių, įkabintų audinio krašte rombine tvarka. Menamų skarų kampai papuošti žalvariniais „kutais“.

SCARVES can be reconstructed from surviving bronze parts. In southern Semigallian women's graves in the tenth century we find such scarves (aprons) made of wool and decorated with several rows of bronze plates, which would be fixed to the edges of the cloth in a rhomboid pattern. The corners of what we presume to have been scarves were decorated with bronze "fringes".

568.	Rombo formos skardelės skaros (?) kraštams papuošti (23 vnt.) X a. žalvaris, audinys – vilna skardelių dydis 3,6×3,4 cm; 4×3 cm Šukioniai, kapas 134 LNM AR 757:311 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 184, pav. 64:3; 203; Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 79:2.	568.	Rhomboid plates to decorate the edges of a scarf (?) (23 items) X cent. bronze, woolen cloth size of plates 3.6×3.4 cm; 4×3 cm Šukioniai, grave 134 LNM AR 757:311 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 184, ill. 64:3; 203; Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 79:2.
569.	Rombo formos (15 vnt.), trikampio formos (2 vnt.) skardelės prijuostės (skaros ?) galui papuošti X a. žalvaris skardelių dydis 3,6×4 cm; 2,5×3,1 cm Jauneikiai, kapas 354 LNM AR 537:738; 739	569.	Rhomboid (15 items), triangular (2 items) plates to decorate the bottom of an apron (scarf ?) X cent. bronze plates size 3.6×4 cm; 2.5×3.1 cm Jauneikiai, grave 354 LNM AR 537:738, 739
570.	Rombo formos skardelės X a. žalvaris, vilna skardelių dydis 4×3,4 cm Ringuvėnai LNM AR 642:99	570.	Rhomboid plates X cent. bronze, wool plates size 4×3.4 cm Ringuvėnai LNM AR 642:99

570

571

571. Skaros keturių kampų papuošimai – „kutai“ iš 3 įvijų, sujungtų skirstikliu su įkabintomis 6 grandinėlėmis ir trikampio–trapecijos formos kabučiais
X a.
žalvaris
įvijų ilg. 8,9 cm., „kutų“ ilg. 18,7 cm
Šukioniai, kapas 134 LNM AR 757:311
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 185, 203,
pav. 64:1–2, 65:1–2.

572. Skaros kampų papuošimai „kutai“
iš 3 įvijų, skirstiklio ir grandinelių
su trapeciniais kabučiais
X a.
žalvaris
ilg. 21 cm
Ringuvėnai LNM AR 642:76

571.

Decorations (“fringes”) from
the four corners of a scarf –
fringes comprising three spirals
linked by a divider with six hanging
chains and triangular-trapezoid
pendants

X cent.
bronze
spirals length 8.9 cm, “fringes” length 18.7 cm
Šukioniai, grave 134 LNM AR 757:311
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 185, 203,
ill. 64:1–2, 65:1–2.

572.

Decorations from corners
of scarf – fringes made of three
spirals, a divider and chains
with trapezoid pendants

X cent.
bronze
length 21 cm
Ringuvėnai LNM AR 642:76

DIRŽAI. Nedaug duomenų turima apie žiemgalių nešiotus diržus, dažniausiai, matyt, buvo juosiamasi austinėmis juostomis. VIII–XII a. odinius diržus su sagtimis turėjė tik apie du procentus vyrų. Aptinkamos diržų sagtys paprastai yra žalvarinės, kai kurie diržai buvę su skirstikliais, kaustytai žalvariniai apkalėliai ar puošti „kutais“. Būdinga žiemgalių diržų detalė – žalvariniai kūgeliai-spurgeliai puošybai naudoti daug kur Europoje. Spurgeliais puoštos ir retai aptinkamos perpetės, žinomas iš šiaurinės Žiemgalos. Žiemgalos paribiuose su kitomis gentimis aptinkama kiek daugiau puošnių diržų detalių.

BELTS. We do not possess much information about belts worn by Semigallians, as apparently woven sashes were worn more frequently. In the eighth-twelfth centuries only around two percent of men wore leather belts with buckles. The buckles we find are usually made of bronze, while some belts had dividers, and some were studded with bronze mounts or decorated with "fringes". A typical element on Semigallian belts comprised bronze cone-studs, which were used as decoration widely in Europe. Shoulder straps decorated with studs are also found, albeit rarely, in northern Semigallia. Somewhat more decorative belt ornamentation is found on the borderlands of Semigallia where there was contact with other tribes.

573. Diržo dalys: sagtis ir galo apkalas
VIII–IX a.
žalvaris
sagties dydis 3,6×3,1 cm,
apkalo dydis 7,8×2,2 cm
Jauneikiai, kapas 78 (išplėštas)
LNM AR 537:203, 201
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 76–77.

573

574. Diržo dalys: sagtis su apkalu, galo apkalas ir „kutai“ iš 7(8) įvijų
X–XI a.
žalvaris
sagties dydis 3×3 cm, apkalo dydis
4,6×2 cm, galo apkalo dydis 8,8×1,7–1,1 cm,
īvijų dydis 8,5×0,8 cm
Jauneikiai, kapas 107 (išplėštas)
LNM AR 537:261, 264, 266
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 76–77.

574

575. Diržo dalys: galo apkalai ir „kutai“
iš įvijų su 6 kabučiais
X–XI a.
žalvaris
Jauneikiai, kapas 47 (išplėštas)
LNM AR 537:113
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 76–77.

576. Diržo dalis, puošta spurgeliais
IX–X a.
oda, žalvaris
pl. 1 cm, spurgelių sk. 0,6 cm
Šukioniai, kapas 46 (išplėštas)
LNM AR 757:104
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, pav. 55:3.

573. Belt parts: buckle and terminal
mounting
VIII–IX cent.
bronze
buckle size 3.6×3.1 cm, mounting
size 7.8×2.2 cm
Jauneikiai, grave 78 (plundered)
LNM AR 537:203, 201
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 76–77.

574. Belt parts: buckle with mounting,
terminal mounting and "fringes"
comprising 7 (8) spirals
X–XI cent.
bronze
buckle size 3×3 cm, mounting
size 4.6×2 cm, terminal mounting size
8.8×1.7–1.1 cm, spiral size 8.5×0.8 cm
Jauneikiai, grave 107 (plundered)
LNM AR 537:261, 264, 266
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 76–77.

575

575. Belt parts: terminal mounts
and "fringes" made of spirals
with 6 pendants
X–XI cent.
bronze
Jauneikiai, grave 47 (plundered)
LNM AR 537:113
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 76–77.

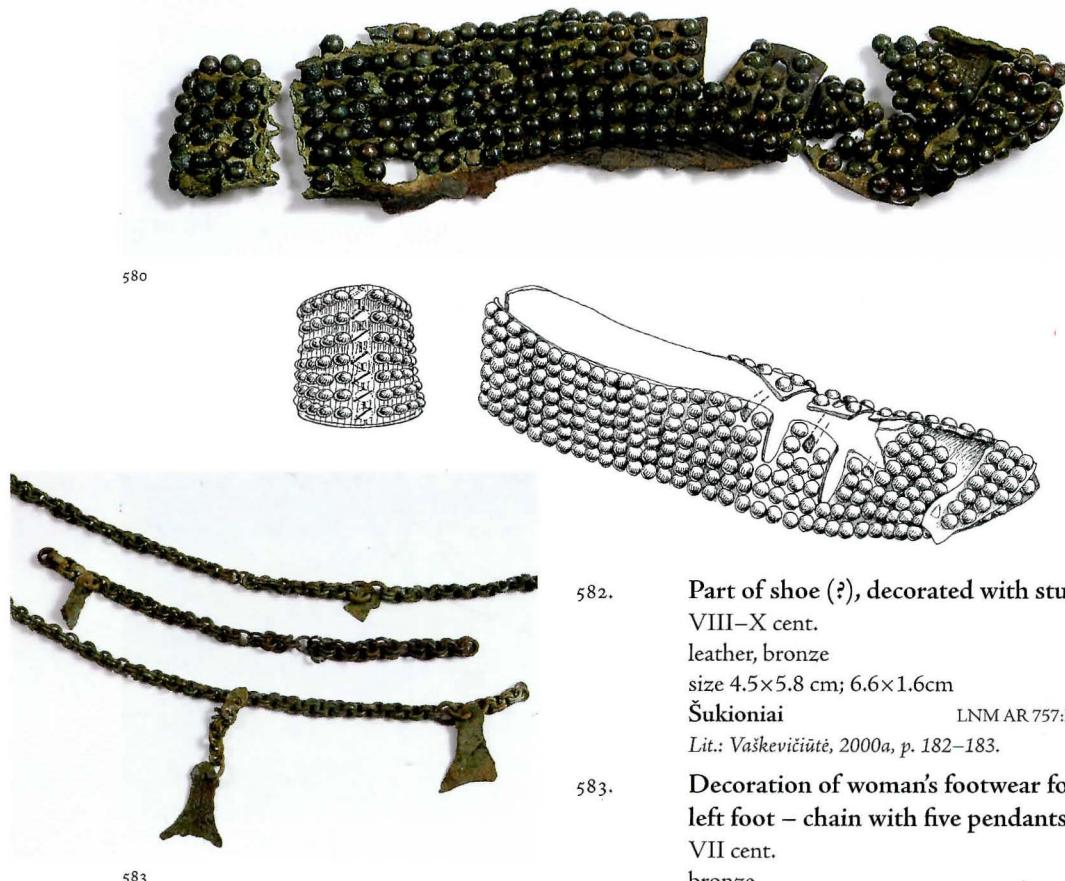
576

577.	Diržo skirstiklis su 2 apkalais XI–XIII a. žalvaris grandies sk. 3,4 cm, apkalų ilg. 3,1–3,5 cm Lielbertuši	576.	Part of studded belt IX–X cent. leather, bronze width 1 cm, stud diameter 0.6 cm Šukioniai, grave 46 (plundered) LNM AR 757:104
578.	Diržo sagtis keturkampio formos XII–XIII a. geležis dydis 4,2×3,3 cm Mežotne, piliakalnis	577.	Belt divider with two mounts XI–XIII cent. bronze chain diameter 3.4 cm, mounts length 3.1–3.5 cm Lielbertuši
579.	Diržo sagtis trikampio formos, suapvalintais kampais XII–XIII a. geležis dydis 6,6×4,7 cm Tērvete, piliakalnis	578.	Quadrangular belt buckle XII–XIII cent. iron size 4,2×3,3 cm Mežotne, hillfort
	LVM VI 24d:1274		LVM A 10032:258
		579.	Triangular belt buckle with rounded corners XII–XIII cent. iron size 6,6×4,7 cm Tērvete, hillfort
			LVM VI 24d:1274

A PAVO LIEKANŲ kapuose pasitaiko gana nedaug, dažniausiai jos išsilaikiusios metalinės puošybos dėka. Turtingesni vyrai dėvėjo aukštus odinius batus, kuriuos blaždų srityje sujuodavo dirželiu su žalvarine sagtele. Grynai puošybinė apavo detalė – kairės kojos bato auliukas ties čiurna papuoštas žalvarine grandinėle ar odine juosta su keliomis žalvarinių spurgelių eilutėmis. Diržių, Drengėri–Čiunkanų kapinynuose aptiktos moteriškos nagišės ištisai puoštos žalvariniai spurgeliai. Panašūs reti VI–XI a. radiniai žinomi žemaičių žemėse.

REMAINS OF FOOTWEAR are found rarely in graves and most often they survive thanks to their metal decorations. Richer men would wear tall leather boots, which they would tie at the shins with a belt and bronze buckle. One purely decorative element we have is the top of a left shoe decorated at the tarsus with a bronze chain or leather strip with several rows of bronze studs. In the cemeteries at Diržai, Drengėri–Čiunkanai women's sandals-shoes have been found that were decorated all over with bronze studs. Similar rare finds from the sixth-eleventh centuries are known from Žemaitija.

580.	Moteriški batai, paviršius puoštas spurgeliais (1088 vnt.) VIII–IX a. oda, žalvaris Diržai, kapas 51	580.	Woman's shoes, top decorated with studs (1,088 items) VIII–IX cent. leather, bronze Diržai, grave 51
	ŠAM GRD l. n. 431 <i>Lit.: Skučienė, Striškienė, 2000, p. 242.</i>		ŠAM GRD l.n.431 <i>Lit.: Skučienė, Striškienė, 2000, p. 242.</i>
581.	Bato aulo dalis, puošta spurgeliais, ir dvi sagtelės-žiedeliai VIII–X a. oda, žalvaris dydis 7,1×3,5 cm, žiedelio sk. 1,9 cm Šukioniai, kapas 90	581.	Part of top of shoe, decorated with studs, and two ring-buckles VIII–X cent. leather, bronze size 7.1×3.5 cm, ring diameter 1.9 cm Šukioniai, grave 90
	LNM AR 757:189 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, pav. 73.</i>		LNM AR 757:189 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, ill. 73.</i>

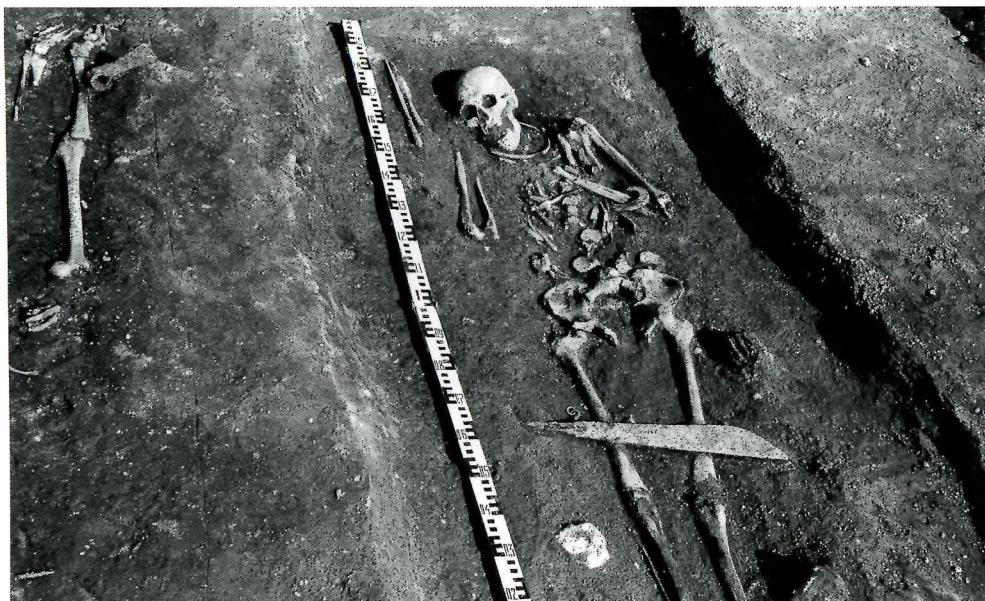
582. **Bato dalis (?), puošta spurgeliais**
 VIII–X a.
 oda, žalvaris
 dydis 4,5×5,8 cm; 6,6×1,6cm
Šukioniai LNM AR 757:XLII
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 182–183.
583. **Moteriško kairės kojos apavo**
 papuošimas – grandinėlė
 su 5 kabučiais
 VII a.
 žalvaris
 grandinėlės ilg. 75 cm, kabučiai 2,5×2 cm
Jauneikiai, kapas 399 LNM AR 537:840
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 77.

Part of shoe (?), decorated with studs
 VIII–X cent.
 leather, bronze
 size 4.5×5.8 cm; 6.6×1.6cm
Šukioniai LNM AR 757:XLII
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 182–183.

Decoration of woman's footwear for left foot – chain with five pendants
 VII cent.
 bronze
 chain length 75 cm, pendants 2.5×2 cm
Jauneikiai, grave 399 LNM AR 537:840
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 77.

Ginkluotė

Weaponry

Kovos peilis in situ. Jauneikiai, vyro kapas 113 / Battle knife in situ. Jauneikiai, man's grave 113

ŽIEMGALIAMS VYRAMS ginklų į kapą dėdavo gerokai daugiau nei darbo įrankių, tačiau ginkluotė nebuvo įvairi: ietys ir kovos peiliai.

Kovos peiliai – tipiškas baltų kovos ginklas. Tokie peiliai-kalavijai ypač buvo mėgstami žiemgalių. Platusis kovos peilis žiemgalių visada dedamas įstrižai ant kojų ar dubens. Be žiemgalių, VI–XI a. (XII a.) juos naudojo ir kaimynai – šiaurinai žemaičiai ir latgaliai. Kartais šalia plačiojo peilio kapuose randami tokios pat formos miniatiūriniai peiliukai, matyt, turėję simbolinę prasmę. Siauri ilgi kovos peiliai – tai vienašmenių kalavijų prototipai. Kai kurie jų turėjo žalvarinį žiedą ant įkotės. Šie peiliai naudoti V–VI a. žiemgalių, aukštaičių, rečiau žemaičių. Peiliai be rankenos apkausto naudoti nuo V–VII a. iki XI a. ir nešioti baltų žemėse nuo prūsų iki latgalių.

Kalavijai žiemgaliams nebūdingi, žinomi tik pavieniai egzemplioriai iš šiaurinės Žiemgalos.

Ietigaliai – viena būdingiausiai žiemgalių vyrų įkapė. Vyrai laidoti dažnai su dvimi trimesmis, kartais net šešiomis ietimis. Žiemgaloje žinomas ietigalių rūšys būdingos visoms baltų gentims, tačiau vienos labiau mėgstamos, kitos retesnės. Labiausiai paplitę įmoviniai karklo (VII–XII a.) ir lauro (VII–XI a.) lapo formų ietigaliai, retesni rombine (VI–VIII a.) ir profiliuota (VI–VII a.) plunksnomis. Juostiniai ietigaliai X–XI a. Žiemgaloje naudoti retai, matyt, buvo įvežami iš Skandinavijos. Itveriamieji ietigaliai karklo ar lauro lapo formos plunksna daug retesni, į kapą buvo dedami kartu su įmoviniais ietigaliais.

Lankas ir strėlės baltų genčių ginkluotėje buvo antraeilės svarbos. Šiuos ginklus tikriausiai dažniau naudojo per pilį ir pilaičių šturmą. Strėlių antgalius ir jų formą nelabai galima sieti su gyventojų etnine priklausomybe.

Skydas – viena iš seniausių gynybos priemonių, dažniausiai buvo medinis. Pirmaisiais amžiais po Kr. baltai pradėjo tvirtinti ir puošti savo skydus metaliniais antskydžiais, tačiau apie

VIII a. šis paprotys išnyko. Geležinių antskydžių daugiau aptikta Rytų ir Vakarų Lietuvoje, tiktais keletas žinoma iš Žiemgalos.

Plačiaašmeniai pentiniai kirviai, priešingai nei įmoviniai, matyt, buvo daugiau ginklai nei darbo įrankiai.

SEMIGALLIANS were wont to place more weapons in men's graves than they were working tools, but the types of weaponry they buried was not very diverse. It comprised spears and battle knives.

The battle knife was a typical weapon among the Balts. Such sword-knives were especially popular among the Semigallians. The broad battle knife was always placed diagonally by Semigallians on a dead man's legs or pelvis. These weapons were also used by the Semigallians' neighbours, the northern Žemaitijans and Lettgallians, between the sixth and eleventh (or twelfth) centuries. Sometimes we encounter miniature broad battle knives alongside the full-sized version; these appear to have had a symbolic significance.

Long narrow battle knives are prototypes of the single-edged sword. Some of these had a bronze ring on the hilt socket. This type of knife was used in the fifth-sixth centuries by Semigallians, Aukštaitijans (from eastern Lithuania) and, less frequently, Žemaitijans. Knives without a hilt mounting were used from the fifth-seventh centuries to the eleventh century and were carried by Baltic tribes from Prussia to Lettgallia.

Swords are not typical Semigallian weapons and only occasional examples are known from Northern Semigallia.

Spearheads are one of the most typical grave goods of Semigallian men. Men would be buried with two or three and sometimes as many as six spears. The types of spearhead known in Semigallia were characteristic of all Baltic tribes, but some were more popular and others, less so. The most widespread are the socketed maple- and laurel-leaf spearheads (in the seventh-twelfth and seventh-eleventh centuries respectively). Spearheads with rhomboid (sixth-eighth centuries) and profiled (sixth-seventh centuries) blades are rarer. Only sash-like spearheads were used rarely in Semigallia in the tenth-eleventh centuries and these appear to have been imports from Scandinavia. Hafted spearheads with maple-leaf or laurel-leaf blades were placed in graves much more rarely together with socketed spearheads.

Bows and arrows were of secondary importance among the Balts' weaponry. These weapons may have been used more commonly during the storming of castles and forts. It is not very possible to connect arrowheads and their shape with the ethnic affiliation of their users.

The shield is one of the most ancient implements of defence and most often it would be made of wood. During the first centuries A.D. the Balts began to strengthen and decorate their shields more often with metal bosses, but this custom disappeared around the eighth century. Iron shield bosses are encountered more in eastern and western Lithuania, while only a few examples are known from Semigallia.

Broad-bladed, blunt-ended axes, unlike socketed axes, were used more commonly as a weapon than a work tool.

584–590.	Įmoviniai ietigaliai karklo lapo formos plunksnomis
VII–XII a.
geležis
ilg. 22 cm; 41 cm; 37,2 cm; 16,3 cm;
26,5 cm; 15 cm; 19,2 cm
Degėsiai, kapas 10, Linksmučiai, kapai 20, 65,
Ringuvėnai, Valdomai, kapas 12,
Norušaičiai LNM AR 59:14; AR 31:63;
64; 204, AR 642:9; AR 395:18; ŠAM 2916
Lit.: LAB, 1961, pav. 294:1; Vaškevičiūtė, 1986,
p. 46; Kazakavičius, 1988, p. 48–52. | 584–590. | Socketed spearheads with maple-leaf blades
VII–XII cent.
iron
length 22 cm; 41 cm; 37.2 cm; 16.3 cm;
26.5 cm; 15 cm; 19.2 cm
Degėsiai, grave 10, Linksmučiai, graves 20, 65,
Ringuvėnai, Valdomai, grave 12,
Norušaičiai LNM AR 59:14, AR 31:63, 64, 204,
AR 642:9, AR 395:18, ŠAM 2916
Lit.: LAB, 1961, ill. 294:1; Vaškevičiūtė, 1986,
p. 46; Kazakavičius, 1988, p. 48–52. |
|----------|---|----------|---|

591–596

- 591–596. Vieno kario ietigaliai, įmoviniai, karklo lapo formos plunksna
VIII a.
geležis
ilg. 37,5 cm; 32 cm; 34,5 cm; 34 cm;
21,8 cm; 25,4 cm
Šukioniai, kapas 69 LNM AR 757:148–153
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 68, pav. 22:1–3.

597. Įmovinis ietigalis karklo lapo
formos plunksna
VIII–XI a.
geležis
ilg. 19,9 cm, plunksnos pl. 2,8 cm
Podini–Rušinė LVM A 10195:42
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 91.

598. Įmovinis ietigalis karklo lapo
formos plunksna
X–XI a.
geležis
ilg. 52,3 cm, plunksnos pl. 2,9 cm
Ciemalde, kapas 3 LVM KPM 1984:9
Lit.: Boy, 1896, p. 98–99;
LPSR Arh., 1974, p. 243, pav. 54:1.

591–596. Spearheads belonging
to one warrior, socketed,
with maple-leaf blade
VIII cent.
iron
length 37.5 cm; 32 cm; 34.5 cm; 34 cm;
21.8 cm; 25.4 cm
Šukioniai, grave 69 LNM AR 757:148 – 153
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 68, ill. 22:1–3.

597. Socketed spearhead
with maple-leaf blade
X–XI cent.
iron
length 19.9 cm, blade width 2.8 cm
Podini–Rušinė LVM A 10195:42
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 91.

598. Socketed spearhead with
maple-leaf blade
X–XI cent.
iron
length 52.3 cm, blade width 2.9 cm
Ciemalde, grave 3 LVM KPM 1984:9
Lit.: Boy, 1896, p. 98–99;
LPSR Arh., 1974, p. 243, ill. 54:1.

599–602. Socketed spearheads with
laurel-leaf blade
VII–VIII cent.
iron
length 29.1 cm; 17.8 cm; 29.5 cm; 20.5 cm
Jauneikiai, Vaidžiūnai, Lieporai
LNM AR 537:1283, 1286, AR 750:1, AR 432:7
Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, p. 46–47.

599, 600, 602

604, 605, 607, 608

- 599–602. **Įmoviniai ietigaliai lauro lapo formos plunksnomis**
VII–VIII a.
geležis
ilg. 29,1 cm; 17,8 cm; 29,5 cm; 20,5 cm
Jauneikiai, Vaidžiūnai, Liepporai
LNM AR 537:1283, 1286, AR 750:1, AR 432:7
Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, p. 46–47.
603. **Įmovinis ietigalis lauro lapo formos plunksna**
XI–XIII a.
geležis
ilg. 42,7 cm, plunksnos pl. 3,7 cm
Rūsiši–Debeši LVM A 12071:2
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 91.
- 604–608. **Įmoviniai ietigaliai rombo formos plunksna**
VI–VIII a.
geležis
ilg. 8,6 cm; 19,3 cm; 40 cm; 13,1 cm; 28,5 cm
Jauneikiai, kapas 135; atsitiktinai rad.,
Jurgaičiai, gyvenvietė, Kyburiai, kapas 1
LNM AR 537:329, 1287, 1293; AR 782:2, AR 522:4
Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, pav. 2:6; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 53; Kazakjavichas, 1988, p. 22–36,
pav. 11, 12:1; Salatkienė, 2000, p. 24, pav. 3:5.
603. **Socketed spearhead with laurel-leaf blade**
XI–XIII cent.
iron
length 42.7 cm, blade width 3.7 cm
Rūsiši–Debeši LVM A 12071:2
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 91.
- 604–608. **Socketed spearheads with rhomboid blade**
VI–VIII cent.
iron
length 8.6 cm; 19.3 cm; 40 cm; 13.1 cm;
28.5 cm
Jauneikiai, grave 135, loose finds,
Jurgaičiai, settlement, Kyburiai, grave 1
LNM AR 537:329, 1287, 1293, AR 782:2, AR 522:4
Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, ill. 2:6; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 53; Kazakjavichas, 1988, p. 22–36,
ill. 11,12:1; Salatkienė, 2000, p. 24, ill. 3:5.
609. **Socketed spearhead with rhomboid blade**
V–VIII cent.
iron
length 22.8 cm, blade width 3.9 cm
Rūsiši–Debeši LVM A 9510:15
610. **Socketed spearhead with small rhomboid blade**
VII–IX cent.
iron
length 25 cm, blade width 2.3 cm
Oši LVM A 3216
- 611–613. **Socketed spearheads with profiled blade**
VI–VII cent.
iron
length 24 cm; 20 cm; 21 cm
Jauneikiai, grave 431, loose find, Degėsiai
LNM AR 537:930, 1268, AR 59:103
Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, ill. 47–48; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 53–54; Kazakjavichas, 1988,
p. 36–40.
614. **Socketed spearhead with profiled blade**
V–VI cent.
iron
length 33.2 cm, blade width 3.9 cm
Gailiši, barrow III, grave Q LVM A 8445:5
Lit.: Šnore, 1938.
615. **Socketed sash-like spearhead**
IX–XI cent.
iron
length 33.6 cm
Pamiškiai, grave 27 b LNM AR 544:86
Lit.: Kazakjavichas, 1988, p. 36–40.

609. **Įmovinis ietigalis rombo formos plunksna**
V–VIII a.
geležis
ilg. 22,8 cm, plunksnos pl. 3,9 cm
Rūsiši–Debeši LVM A 9510:15
610. **Įmovinis ietigalis maža rombo formos plunksna**
VII–IX a.
geležis
ilg. 25 cm, plunksnos pl. 2,3 cm
Oši LVM A 3216
- 611–613. **Įmoviniai ietigaliai profiliuota plunksna**
VI–VII a.
geležis
ilg. 24 cm; 20 cm; 21 cm
Jauneikiai, kapas 431, atsitiktinis rad.,
Degėsiai LNM AR 537:930, 1268, AR 59:103
Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, pav. 47–48;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 53–54;
Kazakjavichius, 1988, p. 36–40.
- 611–613
-
- 616–620
-
- 616–620. **Hafted spearheads with laurel- and maple- leaf blades**
VI–IX cent.
iron
length 36 cm; 29.2 cm; 34 cm; 24.4 cm; 21.5 cm
Linksmučiai, graves 1, 27, Paliečiai,
Jauneikiai, grave 252, loose find
LNM AR 31:1, 123, AR 433:15, AR 537:544, 1302
Lit.: LAB, 1961, ill. 294:2,29; Vaškevičiūtė,
1986, p. 48; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 55;
Kazakjavichius, 1988, p. 57–59, ill. 23:3, 12.
- 621–622. **Hafted spearheads with laurel leaf and triangular blades, quadrangular cross-section setting**
XIII–XIV cent.
iron
length 14.4 cm; 13.3 cm
Jurgaičiai, settlement, Kalnelis, settlement
LNM AR 782:5, JIKM 8974
Lit.: Salatkienė, 2000, p. 24, ill. 3:4.
623. **Socketed spearhead, blade with pronounced midrib**
XII–XIII cent.
iron
length 29 cm, blade width 1 cm
Podiņi–Rušini LVM A 10195:43
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 91.

- 616–620. **Įtveriamieji ietigaliai lauro ir karklo lapo formos plunksna**
VI–IX a.
geležis
ilg. 36 cm; 29,2 cm; 34 cm; 24,4 cm;
21,5 cm
Linksmučiai, kapai 1, 27; Paliečiai,
Jauneikiai, kapas 252; atsitiktinis rad.
LNM AR 31:1, 123; AR 433:15, AR 537:544, 1302
Lit.: LAB, 1961, pav. 294:2, 29; Vaškevičiūtė, 1986, p. 48; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 55;
Kazakavichius, 1988, p. 57–59, pav. 23:3, 12.

- 621–622. **Įtveriamieji ietigaliai lauro lapo ir trikampio formos plunksna, keturkampio pjūvio įtvara**
XIII–XIV a.
geležis
ilg. 14,4 cm; 13,3 cm
Jurgaičiai, gyvenvietė, Kalnelis, gyvenvietė
LNM AR 782:5, JIKM 8974
Lit.: Salatkienė, 2000, p. 24, pav. 3:4.

621, 622

623

623. **Įmovinis ietigalis rombo pjūvio plunksna**
XII–XIII a.
geležis
ilg. 29 cm, plunksnos pl. 1 cm
Podiņi–Rušiņi LVM A 10195:43
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 91.
- 624–625. **Įmoviniai strėlių antgaliai su 2 užbarzdėmis**
XI–XIII a.
geležis
ilg. 6,5 cm; 6,6 cm, plunksnų pl.
2,3 cm; 1,5 cm
Mežotne, piliakalnis
LVM A 10033:798, A 11429:985
Lit.: Ginters, 1939a, pav. 21.

- 626–627. **Įmoviniai strėlių antgaliai ylos formos plunksna**
XI–XIII a.
geležis
ilg. 8,2 cm; 10,9 cm, plunksnos pl.
0,5 cm; 1 cm
Mežotne, piliakalnis
LVM A 11429:1752, A 11429:666

624

- 624–625. **Socketed arrowheads with 2 barbs**
XI–XIII cent.
iron
length 6.5 cm; 6.6 cm, blade width 2.3 cm; 1.5 cm
Mežotne, hillfort

LVM A 10033:798, A 11429:985

Lit.: Ginters, 1939a, ill. 21.

- 626–627. **Socketed arrowheads with awl-shaped blade**
XI–XIII cent.
iron
length 8.2 cm; 10.9 cm, blade width 0.5 cm; 1 cm
Mežotne, hillfort

LVM A 11429:1752, A 11429:666

- 628–636. **Broad battle knives**
VI–XI cent.
iron
length 41 cm; 41 cm; 54 cm; 31 cm;
39 cm, 46 cm, 36.5 cm; 56.5 cm; 50.5 cm
Šukioniai, grave 41, Ringuvėnai, Jauneikiai,
graves 43, 147, Linksmučiai, Pamiškiai,
graves 23, 31, Papilė, Jakštaičiai–Meškiai

LNM AR 757:93, AR 642:41, AR 537:97, 352,
AR 31:86, AR 544:59, 105, AR 15:37, AR 630:84Lit.: LAB, 1961, ill. 294:6; Vaškevičiūtė, 1986,
p. 43; Vaškevičiūtė, 2000a, ill. 25:2; Vaškevičiūtė,
2004a, p. 47–48; Kazakavichius, 1988,
p. 109–117, ill. 45:10.

628–636.	Platieji kovos peiliai VI–XI a. geležis ilg. 41 cm; 41 cm; 54 cm; 31 cm; 39 cm, 46 cm, 36,5 cm; 56,5 cm; 50,5 cm Šukioniai, kapas 41, Ringuvėnai, Jauneikiai, kapai 43, 147, Linksmučiai, Pamiškiai, kapai 23, 31; Papilė, Jakštaičiai–Meškiai	637–639.	Narrow battle knives VI–XI cent. iron length 35 cm; 16.5 cm; 26.5 cm Pamiškiai, Jauneikiai, grave 442, loose find LNM AR 544:282, AR 537:963, 1238 Lit.: LAB, 1961, pav. 294:6; Vaškevičiūtė, 1986, p. 43; Vaškevičiūtė, 2000a, pav. 25:2; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 47–48; Kazakavičius, 1988, p. 109–117, pav. 45:10.
637–639.	Siaurieji kovos peiliai VI–XI a. geležis ilg. 35 cm; 16,5 cm; 26,5 cm Pamiškiai, Jauneikiai, kapas 442, atsitiktinis LNM AR 544:282; AR 537:963, 1238 Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, p. 44; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 50.	640–642.	Narrow battle knives with ring on handle joint V–VII cent. iron length 46.5 cm; 27.5 cm; 16.7 cm Jauneikiai, graves 371, 431, Jauneikiai LNM AR 537:775, 931, 1215 Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, p. 44, ill. 1:4; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 49–50, ill. 32:1.
640–642.	Siaurieji kovos peiliai su žiedu ant įkotės V–VII a. geležis ilg. 46,5 cm; 27,5 cm; 16,7 cm Jauneikiai, kapai 371, 431, Jauneikiai LNM AR 537:775, 931, 1215 Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, p. 44, pav. 1:4; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 49–50, pav. 32:1.	643–644.	Narrow-bladed battle knives VII–VIII cent. iron length 27.8 cm, width 2 cm, 2.8 cm Rūsiši–Debeši, Ziedoņskola LVM A 9510:18, A 1650
643–644.	Siauraašmeniai kovos peiliai VII–VIII a. geležis ilg. 27,8 cm, pl. 2 cm, 2,8 cm Rūsiši–Debeši, Ziedoņskola LVM A 9510:18; A 1650	645.	Narrow-bladed battle knife X–XI cent. iron length 40.1 cm, width 2.3 cm Podiņi–Rušini LVM A 9344:3
		646–650.	Miniature, symbolic knives V–XI cent. iron length 16.2 cm; 20 cm; 15.5 cm; 21.2 cm; 12.5 cm Pamiškiai, grave 46, Valdomai, Jauneikiai, grave 288, loose find LNM AR 544:125, AR 395:15, 21, AR 537:621, 1319 Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, p. 43; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 49.

630, 635, 636

640-642

645. Siauraašmenis kovos peilis
X–XI a.
geležis

645

ilg. 40,1 cm, pl. 2,3 cm
Podiņi–Rušinī

LVM A 9344:3

- 646–650. Miniatiūriniai, simboliniai peilai
V–XI a.
geležis

ilg. 16,2 cm; 20 cm; 15,5 cm; 21,2 cm;
12,5 cm
Pamiškiai, kapas 46; Valdomai,
Jauneikiai, kapas 288, atsitiktinis

LNM AR 544:125; AR 395:15, 21;
AR 537:621; 1319

Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, p. 43;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 49.

651.

651

651. Plačiojo peilio-kalavijo makštų
galo apkallas U formos
VI–VII a
žalvaris
pl. 7,2 cm
Jauneikiai, kapas 226 (išplėstas)

LNM AR 537:500

652. Kalavijo makštų galo apkallas III tipo
X a.
žalvaris
pl. 3,5 cm
Kalnelis II, gyvenvietė

JIKM GEK 10122

Lit.: Vasiliausks, 2004, pav. 4:3.

U-shaped sheath-tip mount
for broadsword

VI–VII cent.

bronze

width 7.2 cm

Jauneikiai, grave 226 (plundered)

LNM AR 537:500

Sword sheath tip mounting, type III

X cent.

bronze

width 3.5 cm

Kalnelis II, settlement

JIKM GEK 10122

Lit.: Vasiliausks, 2004, ill. 4:3.

653–654.

Blunt-ended broad-bladed battle-axes

X–XII cent.

iron

length 15.8 cm; 16 cm, blade width 14.4 cm;
15.5 cm

Kaupriai, Budraičiai

LNM AR 438:1, JIKM 9518

654

<p>653–654. Pentiniai placiaašmeniai kovos kirviai
X–XII a.
geležis
ilg. 15,8 cm; 16 cm, ašmenų ilg. 14,4 cm;
15,5 cm
Kaupriai, Budraičiai</p>	<p>655–656. Broad-bladed blunt-ended axes
XI–XII cent.
iron
length 15.5 cm; 16.1 cm, blade length
8.5 cm; 8.8 cm
Mežotne, grave 24, Auce</p>
LNM AR 438:1; JIKM 9518	LVM A 9620:6, RDM III 303
<p>655–656. Pentiniai placiaašmeniai kirviai
XI–XII a.
geležis
ilg. 15,5 cm; 16,1 cm, ašmenų ilg. 8,5 cm;
8,8 cm
Mežotne, kapas 24, Auce</p>	<p><i>Lit.: Žiemgalių..., 2003, p. 91;</i>
<i>LPSR Arb., 1974, ill. 54:10.</i></p>
LVM A 9620:6; RDM III 303	
<p>657. Antskydis kūgio formos viršūne
VI–VII a.
geležis
sk. 16,5 cm, aukštis 7 cm
Ivoškiai</p>	<p>657. Conical top of shield boss
VI–VII cent.
iron
diameter 16.5 cm, height 7 cm
Ivoškiai</p>
ŠAM 1551	ŠAM 1551

Raitelio ir žirgo apranga

Equipment for Horseman and Steed

ŽIEMGALIAI savo mirusiuju nelaidojo su žirgais. Pagal šį paprotį jie panašesni į savo rytinius ir šiaurės rytinius kaimynus sėlius ir latgalius. Baltų gentyse į pietus ir į vakarus nuo žiemgalių laidosenos ritualuose neabejotinai dalyvavo žirgas. VI–XI a. turtingą, matyt, ir kilmingą žiemgalį laidojo su pentinu, dažniausiai ant kairės kojos. Pentinai prie batų tvirtinti dirželiais su sagtelėmis arba tiktais kniedėmis. Žirgo aprangos elementų, įdėtų raiteliui, aptinkama tik labai turtinguose kapuose. Tokie tyrinėtojų atidengti kapai buvo jau seniau išplėsti, todėl ne visada pasiseka iki galio rekonstruoti įkapes. Kamanų liekanų, kurių išlikusios tik metalinės detalės, rasta VI–VIII a. turtingų vyrių kapuose.

SEMITALLIANS did not bury their dead with horses (steeds). In this custom they are more like their eastern and north-eastern neighbours, the Selonians and Lettgallians. Horses played a clear part in the burial rituals of Baltic tribes dwelling to the south and west of Semigallia. Between the sixth and eleventh centuries wealthy and apparently highborn Semigallian men would be buried with spurs, usually worn on the left foot. Spurs were fixed to the footwear with straps that had buckles or just rivets. Horse equipment was placed alongside only wealthy horsemen. Such wealthy graves that researchers have uncovered would have been plundered long before and so they do not always present a full picture of the original grave goods. Bridles, of which only the metal parts remain, have been found in the graves of wealthy men from the sixth-eighth centuries.

658.	Pentinas tordiruotu lankeliu atriestais galais IX–X a. žalvaris atstumas tarp galų 9,2 cm Šukioniai LNM AR 757:328 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 182, pav. 64:4; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82, pav. 75:8.	658.	Spur with torqued band and curled terminals IX–X cent. bronze space between terminals 9.2 cm Šukioniai LNM AR 757:328 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 182, ill. 64:4; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82, ill. 75:8.
659.	Pentinas trigubu tordiruotu lankeliu su kilpelėmis IX–X a. žalvaris atstumas tarp galų 9,5 cm Šukioniai, kapas 54 LNM AR 757:128 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 182, pav. 10:8; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82, pav. 75:8.	659.	Spur with triple torqued band and loops IX–X cent. bronze space between terminals 9.5 cm Šukioniai, grave 54 LNM AR 757:128 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 182, ill. 10:8; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82, ill. 75:8.
660.	Pentinas juostinis su kilpelėmis IX–X a. žalvaris atstumas tarp galų 10,3 cm Šukioniai, kapas 91 LNM AR 757:191 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p. 182, pav. 61:2; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82, pav. 75:9.		

658, 660, 661

661.	Pentinas su kilpelėmis galuose, keturkampio pjūvio lankeliu IX–XI a. žalvaris atstumas tarp galų 8,6 cm Linkuva, kapas 5 Lit.: Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82.	660.	Sash-like spur with loops IX–X cent. bronze space between terminals 10.3 cm Šukioniai, grave 91 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000a, p.182, ill. 61:2; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82, ill. 75:9.
662–663.	Pentinas juostinis su kniedėmis ir sagtelė dirželiui VIII–XI a. žalvaris ilg. 6,8 cm, sagtelė 1,8×1,9 cm Jauneikiai, kapas 107 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 74–75.	661.	Spur with loops on terminals and quadrangular-cross-section band IX–XI cent. bronze space between terminals 8.6 cm Linkuva, grave 5 Lit.: Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82.
662–663.	Pentinas juostinis su kniedėmis ir sagtelė dirželiui VIII–XI a. žalvaris ilg. 6,8 cm, sagtelė 1,8×1,9 cm Jauneikiai, kapas 107 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 74–75.	662–663.	Sash-like spur with rivets and buckle for strap VIII–XI cent. bronze length 6.8 cm, buckle 1.8×1.9 cm Jauneikiai, grave 107 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 74–75.
664.	Pentinas juostinis (be spyglį ir kniedžių) VII–VIII a. žalvaris ilg. 4,85 cm, juostos pl. 0,65–1 cm Šukioniai, kapas 69 (išplėstas) Lit.: Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82.	664.	Sash-like spur (without a spike or rivets) VII–VIII cent. bronze length 4.85 cm, band width 0.65–1 cm Šukioniai, grave 69 (plundered) Lit.: Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82.
665.	Pentinas apvaliu lankeliu, keturkampiais galais ir profiliuotu spygliu XII–XIII a. geležis ilg. 12,2 cm, pl. 9,9 cm Rūsiši–Debeši LVM A 12071:7	665.	Spur with round band, quadrangular terminals and profiled spike XII–XIII cent. iron length 12.2 cm, width 9.9 cm Rūsiši–Debeši LVM A 12071:7
666.	Pentinas ovaliu lankeliu, apvaliais galais ir su spygliu pastorintu kakleliu XII–XIII a. geležis ilg. 13,9 cm, pl. 10,7 cm Tėrvete, piliakalnis LVM VI 24a:652	666.	Spur with oval band, round terminals and a spike with thickened neck XII–XIII cent. iron length 13.9 cm, width 10.7 cm Tėrvete, hillfort LVM VI 24a:652
667–668.	Trinariai žąslai su grandimis IX–XI a. geležis grandžių sk. 6,7 cm; 7,6 cm Šukioniai, kapai 73, 77 Lit.: Vaškevičiūtė, 2000, p. 182, pav. 59:1; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82, pav. 74:1.	666.	Spur with oval band, round terminals and a spike with thickened neck XII–XIII cent. iron length 13.9 cm, width 10.7 cm Tėrvete, hillfort LVM VI 24a:652

662, 663

665, 666,

670

671

669. **Trinariai žąslai su grandimis miniatiūriniai**
VII–VIII a.
geležis
grandžių sk. 3 cm
Jauneikiai, kapas 27 LNM AR 537:52
*Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 74;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82*

670. **Trinariai žąslai su grandimis**
VIII a.
geležis
grandžių sk. 7,1 cm; 8,1 cm, narelių ilg.
7,7 cm; 5,7 cm; 7,2 cm
Šukioniai, kapas 69 (išplėstas)
LNM AR 757:154
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000, p. 182, pav. 22:4.

671. **Dvinariai žąslai su laužukais**
XIII a.
geležis
narelių ilg. 10,4 cm; 10,7 cm, žiedų sk.
3,2 cm, 3,4 cm, visas ilg. 25 cm
Tėrvete, piliakalnis LVM VI 24a:653
Lit.: LPSR Arb., 1974, pav. 55:36.

667–668. **Bridle bit with three-jointed mouthpiece and rings**
IX–XI cent.
iron
rings diameter 6.7 cm; 7.6 cm
Šukioniai, graves 73, 77
LNM AR 757:161, 176
*Lit.: Vaškevičiūtė, 2000, p. 182, ill. 59:1;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82, ill. 74:1.*

669. **Bridle bit with three-jointed mouthpiece and rings in miniature**
VII–VIII cent.
iron
rings diameter 3 cm
Jauneikiai, grave 27 LNM AR 537:52
*Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 74;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 82.*

670. **Bridle bit with three-jointed mouthpiece and rings**
VIII cent.
iron
rings diameter 7.1 cm; 8.1 cm, mouthpieces length 7.7cm; 5.7 cm; 7.2 cm
Šukioniai, grave 69 (plundered)
LNM AR 757:154
Lit.: Vaškevičiūtė, 2000, p. 182, ill. 22:4.

671.

Bridle bit with two-jointed mouthpiece and curbs
XIII cent.

iron

mouthpieces length 10.4 cm; 10.7 cm,
rings diameter 3.2 cm, 3.4 cm,
total length 25 cm

Tėrvete, hillfort

LVM VI 24a:653

Lit.: LPSR Arh., 1974, ill. 55:36.

672.

Parts of bridle: conical mount and two oval buckles with mountings
VI–VII cent.

bronze

mountings diameter 3.4 cm, height
1.7 cm, buckles size 3.9×2.6–1.4 cm

Jauneikiai, grave 123 (plundered)

LNM AR 537:299, 300

Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 76–77.

672.

Kamanų dalys: kūgio formos apkalas
ir dvi ovalinės sagtelės su apkaliukais
VI–VII a.

žalvaris

apkalo sk. 3,4 cm; aukštis 1,7 cm, sagtelės
dydis 3,9×2,6–1,4 cm

Jauneikiai, kapas 123 (išplėštas)

LNM AR 537:299, 300

Lit.: Vaškevičiūtė, 1987c, p. 76–77.

673.

Kamanų dalys: 5 stačiakampiai,
7 kūgio formos apkalai ir 3 pailgi
apkalai-kabučiai

VI–VII a.

žalvaris, sidabras

stačiakampiai 3,1×1,9 cm, kūgio sk. 2,5 cm,
pailgi ilg. 5,5 cm; 11 cm

Jauneikiai, kapas 226 (išplėštas)

LNM AR 537:504, 505, 503

674.

Kamanų dalys: dirželiai, puošti
segmentiniai spurgeliai, apkalėliai,
skirstikliai, 3 sagtelės, kūginis
skirstiklis, trapecinis kabutis-apkalėlis
VII–VIII a.

oda, žalvaris, sidabras

juostelės pl. 1,3–1,6 cm, spurgelių sk. 1,1 cm
Šukoniai, kapas 69 (išplėštas)

LNM AR 757:157

Lit.: Vaškevičiūtė, 2000, pav. 57;

Vaškevičiūtė, 2004a, pav. 77:1.

673.

Parts of bridle: 5 rectangular,
7 conical mountings and three long
pendant mountings

VI–VII cent.

bronze, silver

rectangular mountings diameter

3.1×1.9 cm, conical mountings size

2.5 cm, long mountings length 5.5 cm; 11 cm
Jauneikiai, grave 226 (plundered)

LNM AR 537:504, 505, 503

673

Parts of bridle: straps decorated
with segmented studs, mountings,
dividers, 3 buckles, conical divider,
trapezoid pendant-mount.

VII–VIII cent.

Leather, bronze, silver

straps width 1.3–1.6 cm,

studs diameter 1.1 cm

Šukoniai, grave 69 (plundered)

LNM AR 757:157

Lit.: Vaškevičiūtė, 2000, ill. 57;

Vaškevičiūtė, 2004a, ill. 77:1.

674

675. Kamanų diržo skirstiklis
su 2 apkalais
XI–XII a.
žalvaris
grandies sk. 5,1 cm, apkalų ilg. 3,7 cm
Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:92

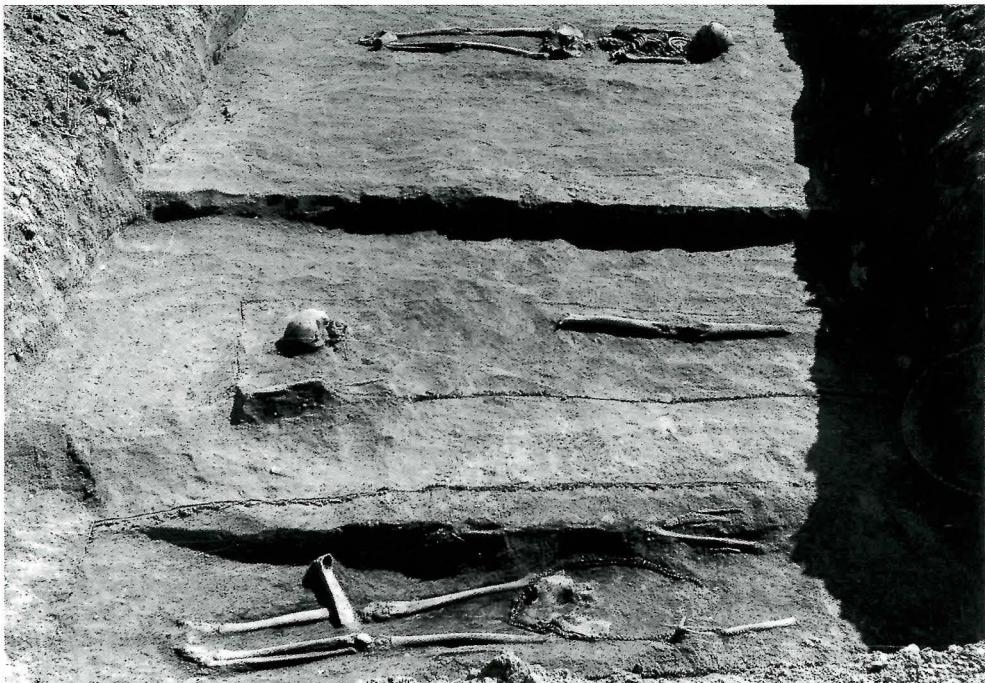

- 676–677. Pasagos
XII–XIII a.
geležis
dydis 10,8×9,7 cm; 11,2×10,2 cm
Mežotne, piliakalnis, gyvenvietė
LVM A 10032:279, A 11429:1849
Lit.: LPSR Arb., 1974, p. 156–158, lent. 39, 55.

675. Bridle-belt divider
with two mountings
XI–XII cent.
bronze
chain diameter 5.1 cm, mountings
length 3.7 cm
Mežotne, hillfort LVM A 11429:92

- 676–677. Horseshoes
XII–XIII cent.
iron
size 10.8×9.7 cm; 11.2×10.2 cm
Mežotne, hillfort, settlement
LVM A 10032:279, A 11429:1849
Lit.: LPSR Arb., 1974, p. 156–158, table. 39, 55.

Žemdirbystė, medžioklė, žvejyba Agriculture, Hunting, Fishing

Kaplys in situ. Jauneikiai, moters kapas 121 / Hoe in situ. Jauneikiai, woman's grave 121

KAPLIAI. Pagrindinis įrankis dirvai apdirbtai buvo geležinis kaplys. Matyt, žemę pureno daugiausia moterys, nes kapliai su retom išimtimi randami tik moterų kapuose. Žiemgaloje šis laidosenos paprotys buvo įsigalėjęs V–X a. Kaplį į kapą taip pat dėdavo sėlių ar aukštaičių gentys, tačiau rečiau.

Pjautuvas – svarbiausias derliaus nuėmimo įrankis. Žiemgaloje buvo naudoti pjautuvėliai lanku lenkta geležte ir pjautuvėliai aukštyn atriestu galu. Nuo I tūkst. vidurio pjautuvą moterims déjo į kapą ne tik žiemgaliai, bet ir kitos baltų gentys.

Peilis lenkta viršūne, matyt, atliko panašią funkciją kaip pjautuvas, taip pat buvo naudotas kituose ūkio darbuose. Tokių peilių randama VII–XI a. žiemgalių ir sėlių moterų kapuose.

Dalgis – įrankis šienui ir javams pjauti Žiemgaloje pasirodė V a. Dalgių randama šiaurinės Žiemgalos vyrių kapuose. Pietinėje Žiemgaloje jie labai retai aptinkami, paplitę arčiau pajūrio srities.

Žvejyba bei medžioklė nuo akmens amžiaus buvo labai svarbios ūkio šakos, tačiau archeologiniuose paminkluose žinomi labai fragmentiški radiniai, nes nebuvo papročio dėti žvejybos įrankių mirusiajam į kapą. Medžioklei galėjo būti skirtos tos pačios ietybės, kurios aptartos prie ginkluotės.

HOES. The basic implement for working the soil was the iron hoe. Gardens appear to have been tended mainly by women since hoes are found, with only rare exceptions, in women's graves. In Semigallia this burial practice was common between the fifth and tenth centuries. Selonian and Aukštaitian tribes also placed a hoe in graves but thus they did more seldom.

Sickle – this was the main implement used for gathering in the harvest. In Semigallia small sickles with curved tips or tips turned straight upwards were used. From the middle of the first millennium not only Semigallians but also other Balts would place a sickle in a woman's grave.

Knives with a curved top seem to have fulfilled the same function as sickles. They were also used for other domestic applications. Such knives are found in the graves of Semigallian and Selonian women in the seventh-eleventh centuries.

The scythe was used for cutting hay and corn. Scythes appeared in Semigallia in the fifth century and can be found in the graves of North Semigallian men. In southern Semigallia they are very rare finds and are more common the closer we come to the coastal area.

Hunting and Fishing were very important parts of human activity from the Stone Age onwards, but only very fragmentary finds come from archaeological sites because there was no custom of placing fishing equipment in graves. The spears we have discussed as weapons may have been used for hunting too.

678–681. **Kaplai**

V–X a.

geležis

ilg. 15,1 cm; 14,5 cm; 22,7 cm; 22,8 cm,
ašmenų ilg. 5,3 cm; 4,3 cm; 5,9 cm; 6,9 cm
Jauneikiai, kapai 4, 40, 121, atsitiktinis rad.

LNM AR 537:20, 92, 286, 1212

Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, p. 54–55, pav. 5:1;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 43–44.

678–681

682. **Kaplys**

X–XII a.

geležis

ilg. 17,4 cm, ašmenų ilg. 5,7 cm

Rūsiši–Debeši

LVM A 9510:14

Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 70.

683–687. **Pjautuvai**

XI a.

geležis

ilg. 13,6 cm; 14 cm; 14,2 cm; 20,3 cm;
25,7 cm, pl. 1,8 cm; 1,3 cm; 1,5 cm;
1,4 cm; 2,8 cm

Mežotne, piliakalnis, gyvenvietė

LVM A 11429:1860, A 10032:277, A 10032:351,
A 11429:1839, A 11429:1764

678–681. **Hoes**

V–X cent.

iron

length 15.1 cm; 14.5 cm; 22.7 cm; 22.8 cm,
blade length 5.3 cm; 4.3 cm; 5.9 cm; 6.9 cm
Jauneikiai, graves 4, 40, 121, loose finds

LNM AR 537:20, 92, 286, 1212

Lit.: Vaškevičiūtė, 1986, ill. 5:1, p. 54–55;
Vaškevičiūtė, p. 43–44, 2004a.

Hoe

X–XII cent.

iron

length 17.4 cm, blade length 5.7 cm

Rūsiši–Debeši

LVM A 9510:14

Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 70.

683–687. **Sickles**

XI cent.

iron

length 13.6 cm; 14 cm; 14.2 cm; 20.3 cm;
25.7 cm, width 1.8 cm; 1.3 cm; 1.5 cm;
1.4 cm; 2.8 cm

Mežotne, hillfort, settlement

LVM A 11429:1860, A 10032:277, A 10032:351,
A 11429:1839, A 11429:1764

684, 686, 687

688–689. **Sickles with curled tip**

VI–VIII cent.

iron, wood

length 22 cm; 20.5 cm

Meldiniai, grave 11, Jauneikiai

LNM AR 541:35, AR 537:1253

Lit.: Tautavičius, 1996, p. 112–114.

688, 689

<p>688–689. Pjautuvai ariesta viršūne
VI–VIII a.
geležis, medis
ilg. 22 cm; 20,5 cm
Meldiniai, kapas 11, Jauneikiai
LNM AR 541:35; AR 537:1253
<i>Lit.: Tautavičius, 1996, p. 112–114.</i></p>	<p>690. Sickle with broken tip
VI–VII cent.
iron
length 21 cm
Karpiškiai
LNM AR 47:9</p>
<p>690. Pjautuvas nulūžusia viršūne
VI–VII a.
geležis
ilg. 21 cm
Karpiškiai
LNM AR 47:9</p>	<p>691–698. Knives with curved top
VI–XII cent.
iron
length 22 cm; 15 cm; 15 cm; 15,5 cm;
13,5 cm; 14 cm; 9 cm; 17 cm
Diržiai, grave 2, Šukioniai, kapai 40, 48,
Ringuvėnai, Linksmučiai, graves 12,
Jauneikiai, grave 335, Meldiniai,
Valdomai, grave 9
LNM AR 60:1, AR 757:90, 111, AR 642:92, AR 31:37,
AR 537:685, AR 541:39, AR 395:14
<i>Lit.: LAB, 1961, p. 404, ill. 283; Tautavičius,
1996, ill. 36; Vaškevičiūtė, 1985, p. 54;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 165, pav. 33:1, 47:3.</i></p>
<p>691–698. Peiliai lenkta viršūne
VI–XII a.
geležis
ilg. 22 cm; 13,5 cm; 15 cm; 15 cm; 15,5 cm;
14 cm; 9 cm; 17 cm
Diržiai, kapas 2, Šukioniai, kapai 40, 48,
Ringuvėnai; Linksmučiai, kapas 12,
Jauneikiai, kapas 335, Meldiniai;
Valdomai, kapas 9
LNM AR 60:1; AR 757:90, 111; AR 642:92;
AR 31:37, AR 537:685; AR 541:39; AR 395:14
<i>Lit.: LAB, 1961, p. 404, pav. 283; Tautavičius,
1996, pav. 36; Vaškevičiūtė, 1985, p. 54;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 165, pav. 33:1, 47:3.</i></p>	<p>699–700. Scythes
V–VI cent.
iron
length 27 cm; 28 cm; width 2.7 cm; 3.8 cm
Oši, grave 10, Rūsiši–Debeši, grave 13
LVM A 4024, A 10078:14
<i>Lit.: Stepinė, 1939; Žiemgaliai..., 2003, p. 69.</i></p>

692, 693, 695, 697

<p>701. Scythe
X cent.
iron
length 50.5 cm, width 2.8 cm
Bālas–Škērstaini, grave 18
LVM A 4530
<i>Lit.: LPSR Arh., 1974, ill. 68:16.</i></p>
<p>702. Shoe for bull
XIII cent.
iron
length 10.8 cm
Mežotne, hillfort
LVM A 11429:557
<i>Lit.: LPSR Arh., 1974, ill. 55:23.</i></p>

699–700. **Dalgiai**
V–VI a.
geležis
ilg. 27 cm; 28 cm, pl. 2,7 cm; 3,8 cm
Oši, kapas 10, Rūsiši–Debeši, kapas 13
LVM A 4024; A 10078:14
Lit.: Stepinč, 1939; Žiemgaliai..., 2003, p. 69.

701. **Dalgis**
X a.
geležis
ilg. 50,5 cm, pl. 2,8 cm
Bāļas–Šķērstaņi, kapas 18
LVM A 4530
Lit.: LPSR Arh., 1974, pav. 68:16.

702. **Pasaga jaučiui**
XIII a.
geležis
ilg. 10,8 cm
Mežotne, piliakalnis
LVM A 11429:557
Lit.: LPSR Arh., 1974, pav. 55:23.

703. **Kastuvo apkalas**
XIII a.
geležis
ilg. 24 cm, pl. 18 cm
Tērvete, piliakalnis
LVM VI 24 d:1156
Lit.: LPSR Arh., 1974, pav. 151.

703. **Spade mounting**
XIII cent.
iron
length 24 cm, width 18 cm
Tērvete, hillfort
LVM VI 24 d:1156
Lit.: LPSR Arh., 1974, ill. 151.

704–706. **Weights for net**
XIII cent.
clay
length 3.5 cm; 5.7 cm; 6.1 cm
Mežotne, hillfort
LVM A 10033:16, A 10033:1035, A 11429:548
Two-hooked fishing hook
XIII cent.
bronze
length 2.5 cm
Mežotne, hillfort
LVM A 11429:1184

704–706. **Tinklo pasvarai**

XIII a.

molis

ilg. 3,5 cm; 5,7 cm; 6,1 cm

Mežotne, piliakalnis

LVM A 10033:16, A 10033:1035, A 11429:548

707. **Dvikablis žvejybos kabliukas**

XIII a.

žalvaris

ilg. 2,5 cm

Mežotne, piliakalnis

LVM A 11429:1184

708–709. **Įtveriamieji žeberkliniai ietigaliai su viena užbardza**

XIII a.

geležis

ilg. 25 cm; 26,4 cm

Mežotne, piliakalnis, gyvenvietė

LVM A 11429:2042, A 11429:2173

Lit.: Žiemgalių..., 2003, p. 91.

704–706

708–709. **Socketed harpoon spearheads with one barb**

XIII cent.

iron

length 25 cm; 26.4 cm

Mežotne, hillfort, settlement

LVM A 11429:2042, A 11429:2173

Lit.: Žiemgalių..., 2003, p. 91.

709

Medžio apdirbimas

Woodworking

DARBO ĮRANKIŲ didesnė įvairovė žinoma iš gyvenviečių tyrinėjimų. Kai kurių archeologijos paminklų tyrinėjimai leidžia daryti išvadas, kad beveik pusė (43 proc. Araišių gyvenvietėje) buities daiktų buvo mediniai. Juos pagaminti reikėjo įvairių įrankių. Kirviai, peiliai, peikenos aptinkami dažniau, nes buvo dedami kaip įkapės mirusiajam, kiti, labiau specializuoti medžio apdirbimo įrankiai aptinkami tik tyrinėjant piliakalnius ar gyvenvietes.

Kirvis – vyriškas darbo įrankis. Žiemgaloje naudoti įmoviniai ir pentiniai kirviai. Įmoviniai kirviai V–VII a. gaminti stambesni, VIII–X a. mažesni ir lengvesni, matyt, skirti daugiau specialiems medžio darbams. Įmoviniai kirviai paplitę vakarinėje Žiemgalos dalyje. Pentiniai kirviai randami II–X a. paminkluose, jie būdingesni rytinei Žiemgalai ir toliau į rytus gyventose žemėse.

Peiliai sudaro gausiausią darbo įrankių grupę. Visi peiliai įtveriamieji, mediniaiši kotais, rečiau kada aptinkami su makštimis. Peiliai beveik nepakitusių formų naudoti visą tūkstantmetį. Peilius į kapą dėdavo ir vyrams, ir moterims.

Peikenos (vedegos) skirtos ledui prakirsti ar drevėms skobti. Tai retas radinys tiek žiemgalių, tiek aplinkinių baltų genčių vyru kapuose. Peikenos nekeitė savo formos visą geležies amžių.

A GREATER VARIETY of tools is known from excavations of settlements. Research from some sites allows us to draw the conclusion that almost half of domestic implements were wooden (43 percent in the Āraiši settlement). Various tools were required to make them. Axes, knives and ice-picks are encountered most often because they were placed as grave goods alongside the dead. Other more specialised tools are found only in excavations of hillforts or settlements.

The axe is a male implement. Socketed and blunt-ended axes were used in Semigallia. Socketed axes from the fifth-seventh centuries are more solid, while those made between the eighth and tenth centuries tend to be smaller and lighter and were, it seems, intended for more specialised work with wood. Socketed axes are widespread in western Semigallia, while the blunt-ended axes found in sites dating from the second to the tenth centuries are more typical of eastern Semigallia and areas further eastwards.

Knives make up the largest group of work tools. As the knives are hafted and had wooden handles; it is more seldom we come across knives with sheaths. Knives did not change their form and were used for almost an entire millennium. Knives were placed in the graves of both men and women.

Ice-picks (adzes) were used to break ice or gouge out logs. This is a rare find in the graves of Semigallian males and the Balts as a whole. The shape of ice-picks remained constant throughout the Iron Age.

710-711. Įmoviniai kirviai

V–VI a.

geležis

ilg. 16,3 cm; 20,2 cm, ašmenų ilg. 4,4 cm;

5,4 cm

Gailiši, pilkapis III, kapas Q, Kalnaplāteri

LVM A 8448:4; A 8145:4

Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 70.

710-711. Socketed axes

V–VI cent.

iron

length 16.3 cm; 20.2 cm, blade length

4.4 cm; 5.4 cm

Gailiši, barrow III, grave Q, Kalnaplāteri

LVM A 8448:4, A 8145:4

Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 70.

712, 714

712–714. **Įmoviniai kirviai**
geležis
VI–VII a.
ilg. 18 cm; 17,1 cm; 14,2 cm, ašmenų ilg.
4,2 cm; 5,1 cm; 5 cm
Rukuižiai, kapas 18, Daunorava,
Slėpsniai
LNM AR 610:2, ŠAM A–L 26:5, A–L 11:16

715–717. **Įmoviniai kirviai**
V–VII a.
geležis, medis
ilg. 19,6 cm; 20,8 cm; 21,5 cm, ašmenų ilg.
5,5 cm; 5,8 cm; 5,4 cm
Jauneikiai, Račiai
LNM AR 537:1201, 1206; AR 413:1
Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, p. 54; Vaškevičiūtė,
1996, p. 103–105; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 40–41.

718. **Siauraašmenis pentinis kirvis**
VIII–X a.
geležis
ilg. 19,8 cm, ašmenų ilg. 6,6 cm
Kaijukrogs LVM A 11913:31
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 70.

718

719–722. **Pentiniai siauraašmeniai kirviai**
VI–X a.
geležis
ilg. 22,5 cm; 22 cm; 21,5 cm; 20 cm,
ašmenų ilg. 7,3 cm; 6,6 cm; 5,7 cm; 5,5 cm
Meldiniai, Kyburiai, kapas 1, Pamiškiai,
kapas 56, Berklainiai, kapas 1
LNM AR 541:41; AR 522:1; AR 544:151; AR 507a:1
Lit.: Tautavičius, 1996, p. 105–108;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 41; Kazakjavichyos,
1988, ill. 11.

712–714. **Socketed axes**
iron
VI–VII cent.
length 18 cm; 17.1 cm; 14.2 cm,
blade length 4.2 cm; 5.1 cm; 5 cm
Rukuižiai, grave 18, Daunorava, Slėpsniai
LNM AR 610:2, ŠAM A–L 26:5, A–L 11:16

715–717. **Socketed axes**
V–VII cent.
iron, wood
length 19.6 cm; 20.8 cm; 21.5 cm, blade
length 5.5 cm; 5.4 cm; 5.8 cm; 5.3 cm
Jauneikiai, Račiai

LNM AR 537:1201, 1206, AR 413:1

Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, p. 54;
Vaškevičiūtė, 1996, p. 103–105;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 40–41.

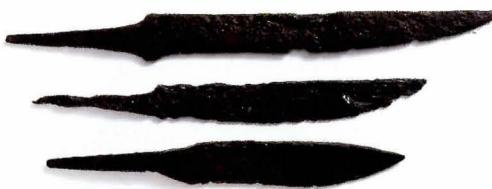
718. **Narrow-bladed, blunt-ended axe**
VIII–X cent.
iron
length 19.8 cm, blade length 6.6 cm
Kaijukrogs LVM A 11913:31
Lit.: Žiemgaliai..., 2003, p. 70.

719–722. **Blunt-ended narrow-bladed axes**
VI–X cent.
iron
length 22.5 cm; 22 cm; 21.5 cm; 20 cm,
blade length 7.3 cm; 6.6 cm; 3.4 cm;
5.7 cm; 5.5 cm
Meldiniai, Kyburiai, grave 1, Pamiškiai,
grave 56, Berklainiai, grave 1
LNM AR 541:41, AR 522:1, AR 544:151, AR 507a:1
Lit.: Tautavičius, 1996, p. 105–108;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 41; Kazakjavichyos,
1988, ill. 11.

719, 722

723. **Small blunt-ended narrow-bladed axe**
VI–X cent.
iron
length 9.2 cm, blade length 3.4 cm
Pamiškiai, grave 47 LNM AR 544:121

723.	Pentinis siauraašmenis kirvelis VI–X a. geležis ilg. 9,2 cm, ašmenų ilg. 3,4 cm Pamiškai, kapas 47	LNM AR 544:121	724–726. Broad-bladed blunt-ended axes X–XII cent. iron length 10.7 cm; 17.6 cm; 17 cm, blade length 5 cm; 10.2 cm; 10.4 cm Mežotne, hillfort, settlement Podini–Rušiņi	LVM A 11429:94, A 10034:1, A 9344:1
724–726.	Plačiaašmeniai pentiniai kirviai X–XII a. geležis ilg. 10,7 cm; 17,6 cm; 17 cm, ašmenų ilg. 5 cm; 10,2 cm; 10,4 cm Mežotne, piliakalnis, gyvenvietė, Podini–Rušiņi	LVM A 11429:94, A 10034:1, A 9344:1	727–731. Knives with straight backs X–XII cent. iron length 11.7 cm; 12.5 cm; 13.1 cm; 13.5 cm; 17 cm, width 1–1.5 cm Mežotne, hillfort, settlement	LVM A 11429:2161, A 10034:12, A 11429:1836, A 10032:349, A 10033:407
727–731.	Peilių tiesia nugarėlė X–XII a. geležis ilg. 11,7 cm; 12,5 cm; 13,1 cm; 13,5 cm; 17 cm, pl. 1–1,5 cm Mežotne, piliakalnis, gyvenvietė	LVM A 11429:2161, A 10034:12, A 11429:1836, A 10032:349, A 10033:407	732–736. Small knives with straight backs VI–XII cent. iron length 11 cm; 15 cm; 13 cm; 16.4 cm; 11.8 cm Jauneikiai, graves 428, 429, Jurgaičiai, hillfort, Kalnelis, settlement	LNM AR 537:926, 927, AR 782:6, 7, JIKM 5646 Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, p. 52; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 42; Salatkienė, 2000, p. 22, pav. 3:1, 3.
732–736.	Peiliukai tiesia nugarėlė VI–XII a. geležis ilg. 11 cm; 15 cm; 13 cm; 16.4 cm; 11.8 cm Jauneikiai, kapai 428, 429, Jurgaičiai, piliakalnis, Kalnelis, gyvenvietė	LNM AR 537:926, 927; AR 782:6, 7, JIKM 5646 Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, p. 52; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 42; Salatkienė, 2000, p. 22, pav. 3:1, 3.	734–736	
737–740.	Peiliukai tiesia nugarėlė su koto liekanomis VIII–XI a. geležis, medis ilg. 11,3 cm; 15,7 cm; 10,5 cm; 11,5 cm Šukioniai, kapai 45, 46; Jauneikiai, kapai 75, 375	LNM AR 757:100, 103; AR 537:193, 780 Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, p. 42; Vaškevičiūtė, 2000a, p. 165, 193.	737–740. Small knives with straight backs and remains of handle VIII–XI cent. iron, wood length 11.3 cm; 15.7 cm; 10.5 cm; 11.5 cm Šukioniai, graves 45, 46, Jauneikiai, graves 75, 375	LNM AR 757:100, 103, AR 537:193, 780 Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, p. 42; Vaškevičiūtė, 2000a, p. 165, 193.
737, 738		741.	Knife with straight back, decorated XIII cent. iron length 6 cm, width 1.3 cm Tērvete, hillfort	LVM VI 24a:335
741.	Peilis tiesia nugarėlė, ornamenuotas XIII a. geležis ilg. 6 cm, pl. 1,3 cm Tērvete, piliakalnis	LVM VI 24a:335	742. Adze V–VI cent. iron length 32 cm, blade length 3.3 cm Plāvniekkalns, grave 37	LVM A 6742

742. **Vedega**
V–VI a.
geležis
ilg. 32 cm, ašmenų ilg. 3,3 cm
Pļavniekkalns, kapas 37 LVM A 6742

743–745. **Vedegos (peikenos) įmovinės**
V–XI a.
geležis
ilg. 26,5 cm; 29 cm; 23 cm, ašmenų
ilg. 2,3 cm; 2,6 cm; 2,1 cm
Jauneikiai, kapai 82, 344; Paliečiai
LNM AR 537:216, 699; AR 433:1
Lit.: Tautavičius, 1996, p. 118;
Vaškevičiūtė, 1985, p. 55, pav. 7:1;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 42, pav. 24:2.

746. **Pjūklo fragmentas**
XIII a.
geležis
ilg. 6,6 cm, pl. 2,5 cm
Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:15

747. **Drožtuvas-lenkena, įrankis**
žieviniui
XIII a.
geležis
ilg. 13,4 cm, pl. 2,9 cm
Mežotne, piliakalnis LVM A 10033:282

748. **Kaltas pleišto pavidalo ašmenimis**
XII–XIII a.
geležis
ilg. 24,5 cm, pl. 1,4–1,7 cm
Tērvete, piliakalnis LVM VI 24b:426
Lit.: Бриквалне, 1959, pav. I:8; Brīvkalne, 1964, pav. 12:5; LPSR Arb., 1974, tab. 70:17.

743–745. **Adzes (ice-picks), socketed**
V–XI cent.
iron
length 26.5 cm; 29 cm; 23 cm,
blade length 2.3 cm; 2.6 cm; 2.1 cm
Jauneikiai, graves 82, 344, Paliečiai
LNM AR 537:216, 699, AR 433:1
Lit.: Tautavičius, 1996, p. 118;
Vaškevičiūtė, 1985, p. 55, ill. 7:1;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 42, ill. 24:2.

746. **Fragment of saw**
XIII cent.
iron
length 6.6 cm, width 2.5 cm
Mežotne, hillfort LVM A 11429:15

746, 747

Plane – horseshoe-shaped implement for shaving bark
XIII cent.
iron
length 13.4 cm, width 2.9 cm
Mežotne, hillfort LVM A 10033:282

Chisel with cuneiform blades
XII–XIII cent.
iron
length 24.5 cm, width 1.4–1.7 cm
Tērvete, hillfort LVM VI 24b:426
Lit.: Бриквалне, 1959, ill. I:8; Brīvkalne, 1964, ill. 12:5; LPSR Arb., 1974, ill. 70:17.

hafted chisel with cuneiform blades
XII–XIII cent.
iron
length 26 cm, width 1.1 cm
Tērvete, hillfort LVM VI 24a:943
Lit.: Бриквалне, 1959, ill. I:7; Brīvkalne, 1964, ill. 12:3.

Turnery chisels
XIII cent.
iron
length 14.8 cm; 22.5 cm, width 0.7 cm;
1.3–3.2 cm
Mežotne, hillfort, Tērvete, hillfort
LVM A 11429:226, LVM VI 24a:190
Lit.: Бриквалне, 1959, ill. I:6; Brīvkalne, 1964, ill. 12:4; LPSR Arb., 1974, ill. 70:18.

749.	Įtveriamasis kaltas pleišto pavidalo ašmenimis XII–XIII a. geležis ilg. 26 cm, pl. 1,1 cm Tėrvete , piliakalnis LVM VI 24a:943 <i>Lit.: Brivkalne, 1959, pav. I: 7; Brīkalne, 1964, pav. 12:3.</i>	752–753.	Drills XIII cent. iron length 25.5 cm; 34.5 cm, width 0.9 cm; 1.3 cm Tėrvete , hillfort LVM VI 24a:1, VI 20:150 <i>Lit.: Brīkalne, 1964, ill. 12:2; LPSR Arb., 1974, ill. 70:19.</i>
750–751.	Tekinimo kaltas XIII a. geležis ilg. 14,8 cm; 22,5 cm, pl. 0,7 cm, 1,3–3,2 cm Mežotne , piliakalnis, Tėrvete , piliakalnis LVM A 11429:226, VI 24a:190 <i>Lit.: Brīkalne, 1959, pav. I: 6; Brīkalne, 1964, pav. 12:4, LPSR Arb., 1974, tab. 70:18.</i>	754.	Socketed pick (chisel for metal) XIII cent. iron length 8.6 cm, width 3 cm Mežotne , settlement LVM A 11429:2098
752–753.	Grąžtai XIII a. geležis ilg. 25,5 cm; 34,5 cm, pl. 0,9 cm; 1,3 cm Tėrvete , piliakalnis LVM VI 24a:1, VI 20:150 <i>Lit.: Brīkalne, 1964, pav. 12:2; LPSR Arb., 1974, tab. 70:19.</i>	755.	Handed hook-shaped gouge XIII cent. iron length 22 cm, width 2.2 cm Mežotne , hillfort LVM A 11429:1255
754.	Įmovinis kirtiklis (kirstukas) XIII a. geležis ilg. 8,6 cm, pl. 3 cm Mežotne , gyvenvietė LVM A 11429:2098	756.	Gouge with reversed curved blade IX–XIII cent. iron length 14.2 cm, blade length 2 cm Kalnelis I , hillfort JIKM 5648 <i>Lit.: Merkevičius, 1998, ill. 2:2.</i>
755.	Įtveriamasis skobtelis kablio formos XIII a. geležis ilg. 22 cm, pl. 2,2 cm Mežotne , piliakalnis LVM A 11429:1255	756.	
756.	Skobtelis statmenai užlenktas gaubtais ašmenimis IX–XIII a. geležis ilg. 14,2 cm, ašmenų ilg. 2 cm Kalnelis I , piliakalnis JIKM 5648 <i>Lit.: Merkevičius, 1998, pav. 2:2.</i>	755, 758	
757–758.	Plėšiai – įrankiai pažymėti rąstuoose griovelius XII–XIII a. geležis ilg. 6,3 cm, ilg. 8,5 cm Tėrvete , piliakalnis LVM VI 24d:640, VI 24a:353 <i>Lit.: Brivkalne, 1959, pav. I:17; Brīkalne, 1964, pav. 10:7; LPSR Arb., 1974, pav. 73:5.</i>	757–758.	Chisels for marking grooves in logs XII–XIII cent. iron length 6.3 cm, length 8.5 cm Tėrvete , hillfort LVM VI 24d:640, VI 24a:353 <i>Lit.: Brivkalne, 1959, ill. I:17; Brīkalne, 1964, ill. 10:7; LPSR Arb., 1974, ill. 70:5.</i>

Metalų apdirbimas

Metalworking

METALŲ APDIRBIMO – kalvių bei juvelyrų įrankiai aptinkami tiktais piliakalniuose ir gyvenvietėse. Tokių įrankių rasta šiaurinės Žiemgalos tyrinėtuose paminkluose, tačiau ne visada tampa aiški tiksliai darbinė jų paskirtis.

Akmeninės liejimo formelės iš kalkakmenio skirtos smulkiesiems papuošalamams ar detalėms iš alavo ir žalvario lieti. Formelės dažniausiai randamos piliakalniuose, tačiau dviejuose žiemgalų kapinynuose aptiktos jaunų moterų X–XI a. kapuose. VIII–XI a. akmeninės liejimo formelės daugiau žinomos iš finougrų genčių tyrinėtų paminklų.

METALWORKING AND BLACKSMITHS' tools are only found in hillforts and settlements. Such tools have been found at sites in Northern Semigallia, but their exact application is not always clear. Stone casting moulds made of limestone were used for making small ornaments or parts of jewellery out of molten tin and bronze. Such moulds are found more commonly in hillforts but they have also been encountered in the graves of young women in two Semigallian cemeteries dating from the tenth-eleventh centuries. In the eighth-eleventh centuries stone casting moulds are known more often from Finno-Ugric sites.

- 759–760. Liejimo formelės dviejų dirbinių liejimui viena pusė
XI–XIII a.
kalkakmenis
ilg. 5,9 cm, pl. 5 cm, st. 1–2 cm,
ilg. 6,9 cm, pl. 3,9–4,6 cm, st. 2,4 cm
Tėrvete, piliakalnis
LVM VI 24e:61, VI 24e:49
Lit.: Brīvkalne, 1964, pav. 6:1, 8.

761. Liejimo formelės vieno dirbinio liejimui viena pusė
XI–XIII a.
kalkakmenis
ilg. 5,4 cm, pl. 4,8 cm, st. 1,4–1,6 cm
Tėrvete, piliakalnis LVM VI 24b:185
Lit.: Brīvkalne, 1964, pav. 4:2.

- 759–760. One side of mould for casting two artefacts
XI–XIII cent.
limestone
length 5.9 cm, width 5 cm, thickness
1–2 cm; length 6.9 cm, width 3.9–4.6 cm,
thickness 2.4 cm
Tērvete, hillfort LVM VI 24e:61, VI 24e:49
Lit.: Brīvkalne, 1964, ill. 6:1, 8.

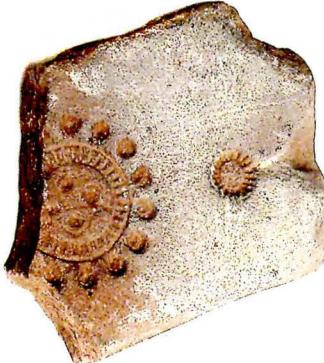
761. One side of mould for casting one object
XI–XIII cent.
limestone
length 5.4 cm, width 4.8 cm, thickness
1.4–1.6 cm
Tērvete, hillfort LVM VI 24b:185
Lit.: Brīvkalne, 1964, ill. 4:2.

762.	Liejimo formelė apskrito kabučio liejimui XI–XIII a. kalkakmenis ilg. 9 cm, pl. 5,7 cm, st. 3,1 cm Tērvete, piliakalnis LVM VI 24d:992 Lit.: Brīvkalne, 1964, pav. 5:2.	762.	Mould for casting a round pendant XI–XIII cent. limestone length 9 cm, width 5.7 cm, thickness 3.1 cm Tērvete, hillfort LVM VI 24d:992 Lit.: Brīvkalne, 1964, ill. 5:2.
763.	Liejimo formelės zoomorfinio kabučio liejimui vienos pusės dalis XI–XIII a. kalkakmenis ilg. 5,8 cm, pl. 5,3 cm, st. 1,3–2 cm Tērvete, piliakalnis LVM VI 24e:56 Lit.: Brīvkalne, 1964, pav. 6:4; LPSR Arb., 1974, pav. 73:5.	763.	Part of one side of mould for casting a rhomboid pendant XI–XIII cent. limestone length 5.8 cm, width 5.3 cm, thickness 1.3–2 cm Tērvete, hillfort LVM VI 24e:56 Lit.: Brīvkalne, 1964, ill. 6:4; LPSR Arb., 1974, ill. 73:5.
764–765.	Dvipusių liejimo formelių vieno dirbinio liejimui (su vienu kanalu metalo liejimui) fragmentai XII–XIII a. kalkakmenis ilg. 4,2 cm, pl. 5 cm, st. 1,4 cm; ilg. 4,9 cm, pl. 5 cm, st. 1,5–1,7 cm Tērvete, piliakalnis LVM VI 24e:83, VI 24d:564 Lit.: Brīvkalne, 1964, pav. 6:13; 5:1.	764–765.	Fragments of two-sided mould for casting one object (with a single channel for molten metal) XII–XIII cent. limestone length 4.2 cm, width 5 cm, thickness 1.4 cm, length 4.9 cm, width 5 cm, thickness 1.5–1.7 cm Tērvete, hillfort LVM VI 24e:83, VI 24d:564 Lit.: Brīvkalne, 1964, ill. 6:13; 5:1.
766.	Dvipusės liejimo formeles dangtelis XI–XIII a. kalkakmenis ilg. 7,2 cm, pl. 4,5 cm, st. 1,2 cm Tērvete, piliakalnis LVM VI 24d:1036 Lit.: Brīvkalne, 1964, pav. 5:4; LPSR Arb., 1974, pav. 73: 6.	764.	Lid of two-side mould XI–XIII cent. limestone length 7.2 cm, width 4.5 cm, thickness 1.2 cm; Tērvete, hillfort LVM VI 24d:1036 Lit.: Brīvkalne, 1964, ill. 5:4; LPSR Arb., 1974, ill. 73:6.
767–768.	One side of casting mould with one channel for molten metal XII–XIII cent. limestone length 6.7 cm, width 5.2 cm, thickness 2 cm; length 5.9 cm, width 4.2 cm, thickness 1.7 cm Mežotne, hillfort, settlement LVM A 11429:1673, A 11085	765.	Image of the fragment of the two-sided mould for casting one object (with a single channel for molten metal). It is a rectangular limestone block with a circular impression containing a stylized animal motif.

763

764

765

766.	Dvipusės liejimo formeles dangtelis XI–XIII a. kalkakmenis ilg. 7,2 cm, pl. 4,5 cm, st. 1,2 cm Tērvete, piliakalnis LVM VI 24d:1036 Lit.: Brīvkalne, 1964, pav. 5:4; LPSR Arb., 1974, pav. 73: 6.
------	---

767–768.	Liejimo formelių su vienu kanalu metalo liejimui viena pusė XII–XIII a. kalkakmenis ilg. 6,7 cm, pl. 5,2 cm, st. 2 cm; ilg. 5,9 cm, pl. 4,2 cm, st. 1,7 cm Mežotne, piliakalnis, gyvenvietė LVM A 11429:1673, A 11085	769.	One side of mould for casting two ingots XIII cent. bronze length 6.3 cm, width 3.9 cm, thickness 0.8 cm Tėrvete, hillfort LVM VI 24e:251 Lit.: Brīvkalne, 1964, ill. 7; LPSR Arb., 1974, ill. 73:8.
769.	Liejimo formelės dviejų lydinių liejimui viena pusė XIII a. žalvaris ilg. 6,3 cm, pl. 3,9 cm, st. 0,8 cm Tėrvete, piliakalnis LVM VI 24e:251 Lit.: Brīvkalne, 1964, pav. 7; LPSR Arb., 1974, pav. 73: 8.	770.	One side of casting mould (with one channel for molten metal) bronze length 8.5 cm, width 3.8 cm, thickness 1.6 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:779
770.	Liejimo formelės (su vienu kanalu metalo liejimui) viena pusė žalvaris ilg. 8,5 cm, pl. 3,8 cm, st. 1,6 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:779	771.	Round-bottomed crucible XI cent. clay diameter 4.7 cm, height 5.4 cm Mežotne, hillfort LVM A 10032:252 Lit.: Daiga, Grosvalds, 1964, p. 15.
771.	Tiglis puodelio užapvalintu dugnu formos XI a. molis sk. 4,7 cm, aukštis 5,4 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 10032:252 Lit.: Daiga, Grosvalds, 1964, p. 15.	772.	Coal shovel X–XIII cent. iron length 31 cm, width 14 cm Tėrvete, hillfort LVM VI 24e:200
772.	Jeweller's hammers XI–XIII cent. iron length 8.2 cm; 9.3 cm; 10.6 cm, width 2.1 cm; 4.4 cm; 1.5 cm Tėrvete, hillfort LVM VI 24e:161, VI 24d:369, VI 24b:616 Lit.: Brīvkalne, 1964, ill. 10:3; LPSR Arb., 1974, ill. 73: 42, 43.	773–775.	Jeweller's hammers XI–XIII cent. iron length 8.2 cm; 9.3 cm; 10.6 cm, width 2.1 cm; 4.4 cm; 1.5 cm Tėrvete, hillfort LVM VI 24e:161, VI 24d:369, VI 24b:616 Lit.: Brīvkalne, 1964, ill. 10:3; LPSR Arb., 1974, ill. 73: 42, 43.
773–775.	Juvelyro plaktukai XI–XIII a. geležis ilg. 8,2 cm; 9,3 cm; 10,6 cm, pl. 2,1 cm; 4,4 cm; 1,5 cm Tėrvete, piliakalnis LVM VI 24e:161, VI 24d:369, VI 24b:616 Lit.: Brīvkalne, 1964, pav. 10:3; LPSR Arb., 1974, pav. 73: 42, 43.	776.	Jeweller's hammer IX–XIII cent. iron length 10.3 cm Kalnelis II, hillfort JIKM 5647 Lit.: Merkevičius, 1998, ill. 6:6.

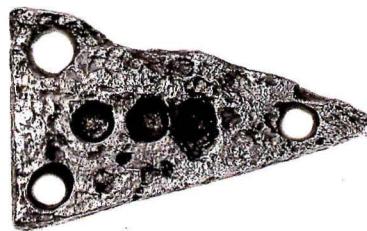
769

776

776.	Juvelyro plaktukas IX–XIII a. geležis ilg. 10,3 cm Kalnelis II , piliakalnis <i>Lit.: Merkevičius, 1998, pav. 6:6.</i>	JIKM 5647	778, 779	
777–778.	Plaktukai XII–XIII a. geležis ilg. 7,5 cm; 11,1 cm, pl. 1,5 cm; 1,9 cm Tērvete , piliakalnis, Mežotne , piliakalnis <i>LVM VI 24d:319, A 11429:416</i> <i>Lit.: Ginters, 1939b, pav. 25; LPSR Arb., 1974, pav. 73: 45.</i>		777–778.	
779.	Kalvio plaktukas XIII a. geležis ilg. 14.6 cm Kalnelis II , gyvenvietė	JIKM GEK 10128	779.	Hammers XII–XIII cent. iron length 7.5 cm; 11.1 cm, width 1.5 cm; 1.9 cm Tērvete , hillfort, Mežotne , hillfort <i>LVM VI 24d:319, A 11429:416</i> <i>Lit.: Ginters, 1939b, ill. 25; LPSR Arb., 1974, ill. 73:45.</i>
780–784.	Kirstukai XII–XIII a. geležis ilg. 5 cm; 6,8 cm; 6,8 cm; 6,9 cm; 7,4 cm, pl. 1,7 cm; 2,1 cm; 2,2 cm; 1,7 cm; 1,2 cm Mežotne , piliakalnis, gyvenvietė <i>LVM A 10033:993, A 11429:487, A 10032:106, A 11429:1865, A 11429:2092</i> <i>Lit.: Ginters, 1939b, pav. 25.</i>		780–784.	Blacksmith's hammer XIII cent. iron length 14.6 cm Kalnelis II , settlement <i>JIKM GEK 10128</i>
785.	Kirstukas stačiakampio pjūvio IX–XIII a. geležis ilg. 6 cm, pl. 0,9 cm Jurgaičiai , gyvenvietė	LNM AR 782:3	785.	Chisels XII–XIII cent. iron length 5 cm; 6.8 cm; 6.8 cm; 6.9 cm; 7.4 cm, width 1.7 cm; 2.1 cm; 2.2 cm; 1.7 cm; 1.2 cm Mežotne , hillfort, settlement <i>LVM A 10033:993, A 11429:487, A 10032:106, A 11429:1865, A 11429:2092</i> <i>Lit.: Ginters, 1939b, ill. 25.</i>
786.	Dildės fragmentas XI–XII a. geležis ilg. 5,5 cm, pl. 0,9 cm Tērvete , piliakalnis	LVM VI 24b:612	786.	Chisel with rectangular cross-section IX–XIII cent. iron length 6 cm; width 0.9 cm Jurgaičiai , settlement <i>LNM AR 782:3</i> <i>Lit.: Salatkienė, 2000, p. 22, pav. 3:7.</i>
787.	Dildė XI–XII a. geležis ilg. 18 cm, pl. 0,9 cm Mežotne , piliakalnis	LVM A 11429:1613	787.	Fragment of file XI–XII cent. iron length 5.5 cm, width 0.9 cm Tērvete , hillfort <i>LVM VI 24b:612</i> <i>Lit.: LPSR Arb., 1974, ill. 73:41.</i>
788.			788.	File XI–XII cent. iron length 18 cm, width 0.9 cm Mežotne , hillfort <i>LVM A 11429:1613</i>
				Scaffold – small triangular anvil XIII cent. iron length 4.9 cm, width 3.1 cm Tērvete , hillfort <i>LVM VI 22:258</i> <i>Lit.: Salatkienė, 2000, p. 25.</i>

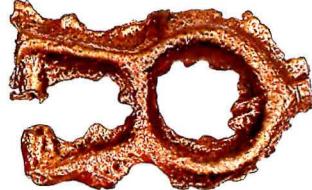
788.	Pastovas – priekalėlis trikampio formos
XIII–XIV a.
geležis
ilg. 4,9 cm, pl. 3,1 cm
Tėrvete, piliakalnis
Lit.: Salatkienė, 2000, p. 25.	LVM VI 22:258	
789.	Kalvio žaizdras apskritos formos
XIII–XIV a.
geležis
dydis 11,7×11,3×3,4 cm
Jurgaičiai, gyvenvietė	789.
LNM AR 782:ln.8	778
Blacksmith's round forge
IX–XIII cent.
iron
size 11.7×11.3×3.4 cm
Jurgaičiai, settlement
790.	Diržo sagties ruošinys
XII–XIII a.
žalvaris
ilg. 4 cm, pl. 2,4 cm
Tėrvete, piliakalnis
Lit.: Brivkalne, 1959, pav. 13:2;
Brivkalne, 1964, pav. 18:9;
LPSR Arb., 1974, pav. 73:22.	790.
LVM VI 24b:605	Blank of belt buckle
XII–XIII cent.
bronze
length 4 cm, width 2.4 cm
Tėrvete, hillfort
791.	Žiedo ruošinys
XIII a.
žalvaris
ilg. 3,9 cm, pl. 2,7 cm
Mežotne, gyvenvietė	791.
LVM A 11429:1932	Blank of ring
XIII cent.
bronze
length 3.9 cm, width 2.7 cm
Mežotne, settlement
792.	Pasaginės segės ruošinys
XII a.
žalvaris
ilg. 8 cm, galų pl. 0,7 cm
Tėrvete, piliakalnis
Lit.: Brivkalne, 1964, pav. 18:2.	792.
LVM VI 24d:797	Blank of penannular brooch
XII cent.
bronze
length 8 cm, terminals width 0.7 cm
Tėrvete, hillfort
790–792			
793.	Strypo formos ruošinys nusiaurintu galu (kirstukas ?)
XIII–XIV a.
geležis
ilg. 10,8 cm, sk. 0,8×0,6 cm
Jurgaičiai, gyvenvietė
Lit.: Salatkienė, 2000, p. 22, pav. 3:8.	793.
LNM AR 782:4	Blank of strip with narrowed end
XIII–XIV cent.
iron
length 10.8 cm, diameter 0.8×0.6 cm
Jurgaičiai, settlement
794.	Pasaginės segės liežuvėlio ruošinys
XIII–XIV a.
žalvaris
ilg. 10 cm
Jurgaičiai, gyvenvietė	794.
LNM AR 782:10	Blank of tongue for penannular brooch
IX–XIII cent.
bronze
length 10 cm
Jurgaičiai, settlement

778

790-792

793.	Strypo formos ruošinys nusiaurintu galu (kirstukas ?) XIII–XIV a. geležis ilg. 10,8 cm, sk. 0,8×0,6 cm Jurgaičiai, gyvenvietė LNM AR 782:4 <i>Lit.: Salatkienė, 2000, p. 22, pav. 3:8.</i>	793.	Blank of strip with narrowed end XIII–XIV cent. iron length 10.8 cm, diameter 0.8×0.6 cm Jurgaičiai, settlement LNM AR 782:4 <i>Lit.: Salatkienė, 2000, p. 22, ill. 3:8.</i>
794.	Pasaginės segės liežuvėlio ruošinys XIII–XIV a. žalvaris ilg. 10 cm Jurgaičiai, gyvenvietė LNM AR 782:10	794.	Blank of tongue for penannular brooch IX–XIII cent. bronze length 10 cm Jurgaičiai, settlement LNM AR 782:10

794

795. Nebaigtta pasaginės segės
zoomorfiniais galais pusė
XIII a.
žalvaris
ilg. 10 cm
Kalnelis II, gyvenvietė JIKM GEK 10126
Lit.: Vasiliauskas, 2004, pav. 4:4.

795.

**Blank of penannular brooch
with zoomorphic terminals**
XIII cent.
bronze
length 10 cm
Kalnelis II, settlement JIKM GEK 10126
Lit.: Vasiliauskas, 2004, ill. 4:4.

796. Ruošinys-juostelė (juostų
audimo peiliukas?)
XIII a.
žalvaris
ilg. 6,2 cm, pl. 0,8 cm, st. 0,1 cm
Jurgaičiai, gyvenvietė LNM AR 782:11
Lit.: Salatkienė, 2000, p. 24.

796.

Blank of sash
IX–XIII cent.
bronze
length 6.2 cm, width 0.8 cm,
thickness 0.1 cm
Jurgaičiai, settlement LNM AR 782:11
Lit.: Salatkienė, 2000, p. 24.

Namų apyvoka, buitis

Domestic Chores

YLOS – universalus darbo įrankis, būdingiausia žiemgalių kaip ir kitų baltų genčių moterų papildoma įkapė. Verpstukais moterys verpė siūlus, tačiau Žiemgaloje nebuvo papročio dėti verpstuko į kapą. Daugiau verpstukų – akmeninių ar šiferinių aptikta tyrinėjant gyvenvietes šiaurinėje Žiemgaloje.

Visa Žiemgala priklausė grublėtos keramikos paplitimo teritorijai. Daugiau šios keramikos rasta šiaurinės Žiemgalos tyrinėtuose piliakalniuose bei gyvenvietėse, kur jos gausu dar iki IX–X a. Žiemgalių kapinynuose, išskyrus vieną kapą Drengerų–Čiunkanuose, neaptikta jokių ritualinės keramikos pėdsakų. I–II tūkst. sandūroje, pradėjus naudoti žiedžiamajį ratą, atsirada žiestos keramikos puodai.

A WLS – are a universal tool, which is the most typical supplementary grave good to be found among Semigallian and other Baltic women. With spindles women used to spin thread, but in Semigallia it was not the custom to place spindles in graves. We find more spindles, be they made of stone or slate, in excavations of settlements in northern Semigallia. The whole of Semigallia belonged to the area where coarse pottery was widespread. More of this pottery is found in hillforts and settlements in Northern Semigallia, where it is common until the ninth-tenth centuries. No remains of ritual pottery have been found in Semigallian graves except for one grave in Drenēri–Čunkāni. At the turn of the first and second millennia potter's wheels came to be used and thrown pots are found from that date.

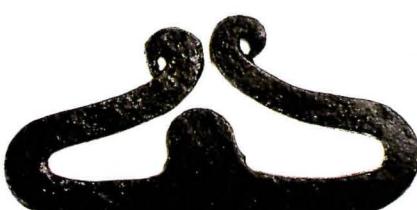
797–801.	Ylos keturkampio pjūvio įtvara XIII a. geležis ilg. 9,2 cm; 10,3 cm; 11,8 cm; 13,5 cm; 18,2 cm Mežotne , piliakalnis, gyvenvietė LVM A 10032:84, A 11429:7, A 11429:2008, A 10033:301, A 11429:1956
802–808.	Ylos V–XI a. geležis ilg. 14,3 cm; 16,8 cm; 12,6 cm; 9,5 cm; 12,3 cm, 7,8 cm; 10,4 cm Jauneikiai , kapai 251, 346, 349, 385, 442, Papilė , gyvenvietė LNM AR 537:542, 709, 721, 797, 964, AR 790:3, 4

797–801.	Awls with a quadrangular cross-section hafting part XIII cent. iron length 9.2 cm; 10.3 cm; 11.8 cm; 13.5 cm; 18.2 cm Mežotne , hillfort, settlement LVM A 10032:84, A 11429:7, A 11429:2008, A 10033:301, A 11429:1956
802–808.	Awls V–XI cent. iron length 14.3 cm; 16.8 cm; 12.6 cm; 9.5 cm; 12.3 cm, 7.8 cm; 10.4 cm Jauneikiai , graves 251, 346, 349, 385, 442, Papilė , settlement LNM AR 537:542, 709, 721, 797, 964, AR 790:3, 4
809–812.	Awls with remnants of handle V–XI cent. iron, wood length 10.6 cm; 11 cm; 8 cm; 9.8 cm Jauneikiai , grave 276, Šukioniai, graves 23, 45, 83 LNM AR 537:586, AR 757:55, 101, 181

802–806

809–812.	Ylos su koto liekanomis V–XI a. geležis, medis ilg. 10,6 cm; 11 cm; 8 cm; 9,8 cm Jauneikiai, kapas 276, Šukoniai, kapai 23, 45, 83 LNM AR 537:586; AR 757:55, 101, 181	813.	Needle XIII cent. iron length 6.1 cm Mežotne, settlement LVM A 11429:2045
813.	Adata XIII a. geležis ilg. 6,1 cm Mežotne, gyvenvietė LVM A 11429:2045	814.	Needle XIII cent. bronze length 12.8 cm Mežotne, hillfort LVM A 10033:554
814.	Adata XIII a. žalvaris ilg. 12,8 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 10033:554	815.	Darning needle – awl with hole I millennium bone length 10.4 cm Papilė, settlement AR 790:5
815.	Adiklis – yla su skylute I tūkst. kaulas ilg. 10,4 cm Papilė, gyvenvietė AR 790:5	816–818.	Darning needles XII–XIII cent. bone length 8.3 cm; 10.1 cm; 11.3 cm Mežotne, hillfort LVM A 10033:1043, A 10033:856, A 11429:45
816–818.	Adikliai XII–XIII a. kaulas ilg. 8,3 cm; 10,1 cm; 11,3 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 10033:1043, A 10033:856, A 11429:45	819.	Darning needle (tool for weaving) XIII cent. bone length 16.6 cm Mežotne, hillfort LVM A 10032:91
819.	Adiklis (pynimo įrankis) XIII a. kaulas ilg. 16,6 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 10032:91	820.	Oval-cross-section spindle VIII–XII cent. sandstone diameter 4 cm, thickness 1.4 cm Norai LNMR 46:7
820.	Verpstukas ovalo skerspjūvio VIII–XII a. smiltainis sk. 4 cm, st. 1,4 cm Norai LNM AR 46:7	821–822.	Cylindrical spindles V–XII cent. sandstone diameter 3.8 cm; 4.6 cm, thickness 1.7 cm Viekšniai, Jauneikiai, grave 388 Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, p. 55; Vaškevičiūtė, 2000a, p. 45. LNM AR 30:13, AR 537:805
821–822.	Verpstukai cilindro formos V–XII a. smiltainis sk. 3,8 cm; 4,6 cm, st. 1,7 cm Viekšniai, Jauneikiai, kapas 388 LNM AR 30:13; AR 537:805 Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, p. 55; Vaškevičiūtė, 2000a, p. 45.	823.	Half-made spindle XIII cent. limestone diameter 6.8 cm, thickness 1.8 cm Mežotne, settlement LVM A 11429:2056
823.	Verpstuko ruošinys XIII a. kalkakmenis sk. 6,8 cm, st. 1,8 cm Mežotne, gyvenvietė LVM A 11429:2056	824.	Cylindrical spindle XIII cent. limestone diameter 5.5 cm Mežotne, settlement LVM A 11429:2034
824.	Verpstukas cilindro formos XIII a. kalkakmenis sk. 5,5 cm Mežotne, gyvenvietė LVM A 11429:2034	825.	Cylindrical spindle XIII cent. limestone diameter 4.6 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:1680

825.	Verpstukas cilindro formos XIII a. kalkakmenis sk. 4,6 cm Mežotne , piliakalnis	LVM A 11429:1680	826.	Hemi-spherical spindle XIII cent. limestone diameter 6.1 cm Mežotne , settlement	LVM A 11087
826.	Verpstukas pusrutulio formos XIII a. kalkakmenis sk. 6,1 cm Mežotne , gyvenvietė	LVM A 11087	827.	Truncated bi-conical spindle XIII–XIV cent. stone diameter 2.7 cm Mežotne , settlement	LVM A 11429:687
827.	Verpstukas dvigubo nupjauto kūgio formos XIII–XIV a. akmuo sk. 2,7 cm Mežotne , gyvenvietė	LVM A 11429:687	828.	Single-jointed scissors XIII cent. iron length 23 cm Tērvete , hillfort	LVM VI 24e:136
828.	Žirklys vienanarės XIII a. geležis ilg. 23 cm Tērvete , piliakalnis	LVM VI 24e:136			
829–830.	Skiltuvai ovalo formos, atriestais galais XI a. geležis dydis 9,2×2,7 cm; 5,6×2,5 cm Jauneikiai , Šukoniai, kapas 54	LNM AR 537:1323; AR 757:131 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, p. 55; Vaškevičiūtė, 2000a, p. 183–184, 195, pav. 10:6; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 85.</i>	829–830.	Oval steels with out-curled ends XI cent. iron size 9.2×2.7 cm; 5.6×2.5 cm Jauneikiai , Šukoniai, grave 54	LNM AR 537:1323, AR 757:131 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 1985, p. 55; Vaškevičiūtė, 2000a, p. 183–184, 195, ill. 10:6; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 85.</i>
831.	Skiltuvas ovalo formos, atriestais galais XIII a. geležis dydis 7,4×3,7 cm Mežotne , piliakalnis	LVM A 10033:321	831.	Oval steel with straight ends XIII cent. iron size 7.4×3.7 cm Mežotne , hillfort	LVM A 10033:321
832.			832.	Rectangular whetstones with rectangular cross-section and ends used for sharpening IX–XIII cent. stone size 17.7×3.3×1 cm Jurgaičiai , settlement	LNM AR 782:13 <i>Lit.: Merkevičius, 1998, ill. 6:3.</i>
832.	Galastuvas stačiakampio formos ir pjūvio, nugalaistais paviršiais XIII–XIV a. akmuo, smiltainis dydis 17,7×3,3×1 cm Jurgaičiai , gyvenvietė	LNM AR 782:13 <i>Lit.: Merkevičius, 1998, pav. 6:3.</i>	833.	Rectangular whetstone with unfinished hole XIII cent. grey slate size 8.1×1.1×0.5–0.9 cm Mežotne , hillfort	LVM A 11429:1086

833.	Galąstuvas stačiakampio formos, nebaigtą gręžti skylyte XIII a. pilkas šiferis dydis 8,1×1,1×0,5–0,9 cm Mežotne, piliakalnis	LVM A 11429:1086	834.	Hafted candlestick with holder for candle XIII cent. iron length 9.5 cm, holder diameter 2.3 cm Tėrvete, hillfort	LVM VI 24a:377
834.	Žvakidė įtveriamoji su žmova žvakei XIII a. geležis ilg. 9,5 cm, žmovo sk. 2,3 cm Tėrvete, piliakalnis	LVM VI 24a:377	835.	Hook with octagonal loop XIII cent. iron length 7.4 cm; 4.9 cm Tėrvete, hillfort	LVM VI 24d:1118
835.	Kablys su aštuoniukės formos kilpele XIII a. geležis ilg. 7,4 cm; 4,9 cm Tėrvete, piliakalnis	LVM VI 24d:1118	836.	Rivet XIII cent. iron length 3.9 cm Mežotne, hillfort	LVM A 10032:285
836.	Kniedė XIII a. geležis ilg. 3,9 cm Mežotne, piliakalnis	LVM A 10032:285	837–838.	Twig-shaped keys XIII cent. iron length 10.3 cm; 11 cm Mežotne, hillfort	LVM A 11429:417, A 11429:55
837–838.	Raktai virbo formos XIII a. geležis ilg. 10,3 cm; 11 cm Mežotne, piliakalnis	LVM A 11429:417, A 11429:55	839–840.	Keys to cylindrical lock, inlaid XIII cent. iron, bronze length 7.6 cm; 9.1 cm Mežotne, hillfort	LVM A 11429:19, A 10032:166
839–840.	Raktai nuo cilindrinių spynų, inkrustuoti XIII a. geležis, žalvaris ilg. 7,6 cm; 9,1 cm Mežotne, piliakalnis	LVM A 11429:19, A 10032:166	841.	Musical instrument XII–XIII cent. bone length 6.6 cm Mežotne, hillfort	LVM A 11429:43
841.	Muzikos instrumentas XII–XIII a. kaulas ilg. 6,6 cm Mežotne, piliakalnis	LVM A 11429:43	842.	Two-sided comb XII–XIII cent. horn length 3.8 cm, width 4 cm Mežotne, hillfort	LVM A 10032:65
842.	Šukos dvipusės XII–XIII a. ragas ilg. 3,8 cm, pl. 4 cm Mežotne, piliakalnis	LVM A 10032:65	843, 844		
843–844.	Apdirbtai kaulai XIII a. dydis 6×1,3×2,7 cm Mežotne, piliakalnis	LVM A 10033:925, A 11429:1691	848, 850, 851		

845–851.	Nuopjovos XIII a. ragas, kaulas dydis 3,1×2,4×1,9–16×4,5×3,1 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:1060, A 10033:906, A 10033:811, A 10033:926, A 10033:946, A 10033:781, A 10033:782	843–844. Bones adapted for human application XIII cent. size 6×1.3×2.7 cm Mežotne, hillfort LVM A 10033:925, A 11429:1691
852–854.	Lipdytų puodų grublėtu paviršiumi fragmentai I tūkst. 2-oji pusė keramika Pamiškiai, gyvenvietė, Ažuolpamūšė, gyvenvietė, Kalnelis II, gyvenvietė LNM GRD, JIKM Lit.: Merkevičius, 1998, pav. 5:2–6:3.	845–851. Cut pieces of horn, bone XIII cent. horn, bone size 3.1×2.4×1.9–16×4.5×3.1 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:1060, A 10033:906, A 10033:811, A 10033:926, A 10033:946, A 10033:781, A 10033:782
855–856.	Žiesti puodai profiliuotais kakleliais, su ženklu ant dugno XIII a. molis sk. 14,9–16,4–9,2 cm; aukštis 14,2 cm, sk. 17,1–19,5–10,5 cm, aukštis 16,5 cm Mežotne, gyvenvietė LVM A 11429:2311, A 11429:2319	852–854. Fragments of shaped pots with coarse surface Second half of I millennium pottery Pamiškiai, settlement, Ažuolpamūšė, settlement, Kalnelis II, settlement LNM GRD, JIKM Lit.: Merkevičius, 1998, ill. 5:2–6:3.
857.	Žiestas puodas profiliuotu kakleliu su sudegusiais grūdais XIII a. molis sk. 15,2–16–9,2 cm, aukštis 14,2 cm Mežotne, gyvenvietė LVM A 11429:2320	855–856. Thrown pots with profiled necks and mark on base XIII cent. clay diameter 14.9–16.4–9.2 cm, height 14.2 cm, diameter 17.1–19.5–10.5 cm, height 16.5 cm Mežotne, settlement LVM A 11429:2311, A 11429:2319
858.	Žiestų puodų fragmentai XII–XIII a. keramika Jurgaičiai, gyvenvietė LNM AR 782:ln. 2–20	857. Thrown pot with profiled neck and burned grain XIII cent. clay diameter 15.2–16–9.2 cm, height 14.2 cm Mežotne, settlement LVM A 11429:2320
858.		858. Fragments of thrown pots XII–XIII cent. pottery Jurgaičiai, settlement LNM AR 782:ln.2–20

857

Žiemgalių ryšiai su kaimynais

Semigallian Relations with their Neighbours

Runų akmuo, Mervalla, Švedija / Rune stone, Mervalla, Sweden

Importas

VĖLYVAJAME GELEŽIES AMŽIUJE žiemgalių kartu su kitomis baltų gentimis įsi-traukė į Baltijos jūros regiono tarptautinę prekybą. Svarbus Žiemgalos prekybos kelias buvo Lielupė ir jos intakai, jungę žiemgalių gyvenamą teritoriją su Baltijos jūra ir Dauguvos žemupio sritimi. Dauguvos žemupyje svarbus prekybos centras buvo Daugmalė, Henriko Latvio kronikoje minimas „Žiemgalių uostas“. Pietinė Žiemgala buvo periferinė sritis Dauguvos–Lielupės kelio atžvilgiu. Tai nulėmė, kad čia archeologiniuose paminkluose randama mažiau įvežtiniai dirbinių nei centrinėje Žiemgalos dalyje. Importinių gaminių plitimui nemaža įtaką darė ir artima aktyviųjų kuršių kaimynystė. Prekės, kurias galėjo pasiūlyti Žiemgala mainais už įvežtinius dirbinius, buvo vergai, grūdai, kailinių žvėrelių kailiai, vaškas, amatininkų dirbiniai.

X–XI a. pastebima suaktyvėjusi skandinavų veikla Žiemgaloje. Tai patvirtina žiemgalių archeologiniuose paminkluose rasti skandinaviškos kilmės dirbiniai – ietigaliai, trilapės segės, plačiaašmeniai kirviai. Labiausiai tikėtina, kad tarpininkaujant skandinavams į Žiemgalą pateko Silinių, Ciemaldės, Mežuotnės kapinynuose rasti arabų dirhamai. Šiuo laikotarpiu skandinavų runų akmenyse, sagose pradedamas minėti Žiemgalos vardas. Abipusius ryšius patvirtina Gotlande rasti X a. žiemgališki papuošalai. XII–XIII a. importo iš Skandinavijos sumažėjo, tačiau jis ir toliau patekdavo į Žiemgalą. Iš Vakarų Europos žiemgalių žemes galėjo pasiekti tokie išskirtiniai brangūs ginklai kaip kalavijas iš Pavarvytės–Gudų kapinyno. Ilgainiui importinių ginklų puošybos stilistiką ėmė imituoti vietiniai baltų meistrai, patys gaminę kalavijų rankenų buožėles, skersinius, makštų apkalus, kai kuriuos skliautiniu raštu puoštus įmokinius ietigalius. Tokį reiškinį galima įvardyti kaip formos idėjos importą.

Imports

Nuo XI a. pabaigos pastebimi glaudesni prekybiniai ryšiai su Senaja Rusia. Mežuotnės ir Tērvetės piliakalniuose rasta Senajai Rusiai būdingų strėlių antgalių, emaliuotų kryželių, bizantiškos ir rusiškos kilmės stiklinių karolių, kauri kiautelių, šiferinių verpstukų. Manoma, kad Dauguvos vandens keliu į Žiemgalą pateko Pliavniekalno kapinyne rastas trispalvis karolis. Sunku nustatyti tikslią visų žiemgalių žemėse rastų stiklo karolių gamybos vietą – VIII–XII a. jie galėjo atkeliauti ne tik iš Bizantijos, Rusios ar pietinio Viduržemio jūros arealo, bet ir iš įvairių stiklo dirbtuvų Europoje. Pavirytės–Gudų kapinyne rastoji stiklinė apyrankė greičiausiai pateko iš Rusios. Anksčiausiai šio meno išmokta Kijeve – XI a. bizantiečių meistrų dėka. Pavirytės–Gudų apyrankė tiek lankelio forma, tiek spalvų deriniu skiriasi nuo daugumos rusiškių apyrankių, galbūt tai graikų–bizantiečių stiklių darbas.

Apie buvusių prekybinių ryšių per Daugmalę intensyvumą su Baltijos ugrofiniais, ypač lyviais, liudija rasti įvairūs zoomorfiniai kabučiai, peiliai puošniose žalvarinėse makštyse, ažūriiniai grandinėlių laikikliai, kurie žiemgalių materialinėje kultūroje paplito nuo XI a. pabaigos, ypač XII–XIII a. Dalis papuošalų – zoomorfiniai ar skiltuvo formos kabučiai gaminti vietoje pagal įvežtinius pavyzdžius.

Buvo palaikomi ryšiai ir su Baltijos jūros pietinėmis pakrantėmis. Prūsiškos lankinės segės pavyzdžiu padaryta segė rasta Kakuženė kapinyne. Ryšius šia kryptimi liudija gintarinių dirbinių – karolių ir verpstukų radiniai. V–XIII a. gintaras į Žiemgalą galėjo patekti iš pietinio Kuršo arba Sembos pusiasalio per dabartinės Lietuvos teritoriją. Tērvetės piliakalnyje rasti kalavijų makštų apkalai, daryti kuršių arba prūsų teritorijoje.

Sidabras daugiausia aptinkamas sidabro lydinių pavidalu. Tokia mokėjimo priemonė plačiai naudota Skandinavijoje, Gotlande, Šiaurės ir Rytų Vokietijoje, Prūsijoje, Lenkijoje. Anksčiausiai XI a. sidabro lydiniai rasti žiemgalių gyvenamoje teritorijoje. Nuo XI a. pradžios, dažnai kartu su dirhamais, į Rytų Pabaltiją pradeda plaukti Vakarų Europos monetos. Nuo XII a. vidurio Baltijos jūros rytinėje dalyje suaktyvėja vokiečių pirklių veikla.

IN THE LATE IRON AGE the Semigallians and other Baltic tribes took part in international trade in the Baltic sea region. The river Lielupe was a major trade route and its tributaries linked the area inhabited by the Semigallians with the Baltic Sea and the lower reaches of the Daugava (Dvina, Dūna) River. A major trading point on the lower Daugava was Daugmale, which Henricus Lettus calls the "Semigallian capital" in his chronicle. Southern Semigallia was a peripheral area where the Dauguva–Lielupe route was concerned. This meant that here we come across fewer imported items in archaeological site here than we do in the central part of Semigallia. No small influence on the spread of imported goods was played by closeness to the Semigallians' Curonian neighbours.

The goods which Semigallia could offer in exchange for imported items included slaves, grain, animal furs, wax and artisan-made objects.

In the X–XI centuries we can see a more active Scandinavian presence in Semigallia. This is confirmed by the Scandinavian goods we find in archaeological sites such as spearheads, trefoil brooches and broad-bladed axes. It is most probable that it was through Scandinavian intermediaries that the Arab dirhams, found in the cemeteries at Silini, Ciemalde and Mežotne, found their way to Semigallia. In this period the name Semigallia came to be found inscribed on Scandinavian rune stones and mentioned in sagas. Mutual relations are confirmed by the tenth-century Semigallian jewellery found on Gotland. In the twelfth and thirteenth centuries the amount of Scandinavian imports decreased but they still came to Semigallia. Such exceptional and expensive weapons could find their way from Western Europe to Semigallia as the swords found in the Gudi–Pavirvyte cemetery. Local Baltic craftsmen imitated the decorative style of imported weapons. They made their own hilt pommels, cross-guards and sheath mountings and certain socketed spearheads decorated with vaulted designs. We could term such a phenomenon a form of importation of ideas.

From the end of the eleventh century there were ever closer trading connections with Rus'. In Mežotne and Tērvete hillforts we find arrowheads that are typical of Rus', enamelled crosses, glass beads of Rus'ian or Byzantine origin, cowry shells, slate spindles. The tri-coloured bead found at the Pļavniekkalns cemetery is thought to have come to Semigallia via the Daugava river route. It is hard to locate precisely the production centre of all the glass beads that have been found in Semigallian territory; in the eight-twelfth centuries they could have come not just from Byzantium, Rus' or the southern Mediterranean area, but also from various glass workshops in Western Europe. The glass bracelet found in the cemetery at Gudai-Pavirvītē most probably came from Rus'. This art was mastered earliest in this region in Kiev thanks to Byzantine masters. From the form of its band as well as the mix of its colours the bracelet found at Gudai-Pavirvītē differs from most Rus'ian bracelets and it may be of Byzantine Greek manufacture.

Various zoomorphic pendants, knives in ornamental bronze sheaths, and openwork chain mounts which spread in Semigallian material culture from the end of the eleventh century and especially in the twelfth-thirteenth centuries illustrate the intensity of former trade connections via Daugmale with the Ugro-Finnic tribes of the Baltic, especially the Livs. Some of the jewellery, such as the zoomorphic or steel-shaped pendants, was made locally according to imported models.

Relations were maintained too with tribes on the southern shore of the Baltic sea. The brooch found in the cemetery at Kakužēni was made on the model of a Prussian crossbow brooch. Contacts in this direction are illustrated by finds of amber artefacts – beads and spindles. In the fifth-thirteenth centuries amber may have reached Semigallia from southern Courland or the samland peninsula via what is now Lithuanian territory. The sword-sheath mounting found in Teērvete Hillfort were made in Curonian or Prussian territory.

Silver is found mostly in the form of silver ingots. Such a form of payment was used in Scandinavia, Gothland, northern and eastern Germany, Prussia and Poland. The earliest eleventh-century silver ingots have been found in Semigallian territory.

From the early eleventh century western European coins came to the Eastern Baltic region along with Arab dirhams. From the mid-twelfth century the activity of German merchants became more frequent in the eastern part of the Baltic Sea region.

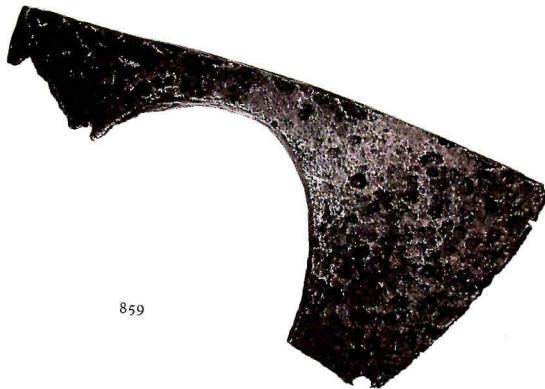
Lit.: Myzurėvič, 1965, p. 144; Radiņš, 2002, p. 143–152.

IMPORTAS IŠ SKANDINAVIJOS

859. Plaćiaašmenis kirvis įsmaugtu liemeniu (Petersen, C)
X a., Skandinavija
geležis
ilg. 22,5 cm, ašmenų ilg. 11,2 cm
Čapāni LVM KPM 164
Lit.: Atgāzis, 1971; LPSR Arh., 1974, p. 241.
- 860–861. Įmoviniai ietigaliai, puošti skliautiniu ornamentu (Petersen E)
IX–X a., Skandinavija
arba „ornamento importas“
geležis
ilg. 27,5 cm; 27,7 cm
Jakštaičiai–Meškiai, kapas 5, Ringuvėnai
LNM AR 630:12, AR 642:75

IMPORTS FROM SCANDINAVIA

859. Broad-bladed axe with narrowed stem (Petersen. C)
X cent., Scandinavia
iron
length 22.5 cm, blade length 11.2 cm
Čapāni LVM KPM 164
Lit.: Atgāzis, 1971; LPSR Arh., 1974, p. 241.
- 860–861. Socketed spearhead decorated with arched ornamentation (Petersen E)
IX–X cent., Scandinavia
or “ornamentation import”
iron
length 27.5 cm; 27.7 cm
Jakštaičiai–Meškiai, grave 5, Ringuvėnai
LNM AR 630:12. AR 642:75

859

862. **Įmovinis ietigalis rombinio pjūvio plunksna, profiliuota įmova**
(Petersen, K)
X–XI a., Skandinavija
geležis
ilg. 59,6 cm, plunksnos pl. 4,1 cm
Drenēri–Čunkāni, kapas 307
LVM VI 250/1989:111
Lit.: Atgāzis, 1990, p. 38, pav. 7:18.

863. **Įmovinis ietigalis rombinio pjūvio plunksna, inkrustuota įmova**
(Petersen, K)
XI a., Skandinavija
geležis, sidabro, žalvario inkrustacija
ilg. 28,9 cm, plunksnos pl. 2,3 cm
Drenēri–Čunkāni LVM VI 250/1988:336
Lit.: Atgāzis, 1990, p. 38, pav. 8:9.

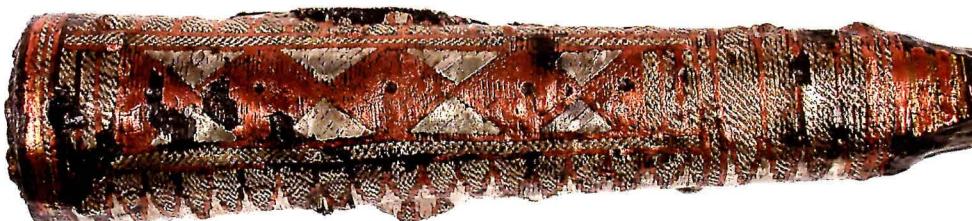
864. **Įmovinis juostinės ietigalis, inkrustuota įmova** (Petersen, E)
XI a., Skandinavija
geležis, sidabro, žalvario inkrustacija
ilg. 21,5 cm, plunksnos pl. 1,5 cm
Drenēri–Čunkāni, kapas 396
LVM VI 250/1991:52
Lit.: Atgāzi, 1992a, p. 28;
Kazakevičius, 2002, pav. 4:3.

865. **Įmovinis ietigalis rombinio pjūvio plunksna, inkrustuota įmova**
(Petersen, K)
XI a., Skandinavija
geležis, sidabro, žalvario inkrustacija
ilg. 29,6 cm, plunksnos pl. 3,1 cm
Drenēri–Čunkāni, kapas 412
LVM VI 250h:93
Lit.: Atgāzis, 1992a, p. 28, pav. 5:14.

863, 864, 865

- Socketed spearhead with pronounced midrib and profiled casing** (Petersen, K)
X–XI cent., Scandinavia
iron
length 59.6 cm, blade width 4.1 cm
Drenēri–Čunkāni, grave 307
LVM VI 250/1989:111
Lit.: Atgāzis, 1990, p. 38, ill. 7:18.
Socketed spearhead with pronounced midrib and inlaid casing (Petersen, K)
XI cent., Scandinavia
iron, silver, bronze inlay
length 28.9 cm, blade width 2.3 cm
Drenēri–Čunkāni LVM VI 250/1988:336
Lit.: Atgāzis, 1990, p. 38, ill. 8:9.

857

866.	Itveriamasis trikampio formos tribriaunis strėlės antgalis X–XI a., Skandinavija geležis ilg. 11,6 cm, plunksnos pl. 0,9 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:1762 <i>Lit.: Ginters, 1939a, pav. 22; LPSR Arh., 1974, p. 244, lent. 55:5.</i>	864.	Socketed sash-like spearhead, with inlaid casing (Petersen. E) XI cent., Scandinavia iron, silver, bronze inlay length 21.5 cm, blade width 1.5 cm Drenēri–Čunkāni, grave 396 LVM VI 250/1991:52 <i>Lit.: Atgāzi, 1992a, p. 28; Kazakevičius, 2002, ill. 4:3.</i>
867.	Kalavijo rankenos buoželė su viršutiniu skersiniu (Petersen T) X–XI a., Skandinavija ar kuršiai geležis, sidabro inkrustacija dydis 5,4 cm, aukštis 3,3 cm, skersinio ilg. 6,7 cm, pl. 2,4 cm Jakštaičiai–Meškiai LNM AR 630:481	865.	Socketed spearhead with pronounced midrib and inlaid casing (Petersen. K) XI cent., Scandinavia iron, silver, bronze inlay length 29.6 cm, blade width 3.1 cm Drenēri–Čunkāni, grave 412 LVM VI 250/1991:93 <i>Lit.: Atgāzis, 1992a, p. 28, ill. 5:14.</i>
868.	Kalavijo makštu galu apkalas, puoštas Borre stiliumi (Kazakevičius Ib1) X–XI a., Skandinavija žalvaris ilg. 7,9 cm, pl. 4,1 cm Linkuva, kapas 5 LNM GRD 85397/26	866.	hafted triangular three-ridged arrowhead X–XI cent., Scandinavia iron length 11.6 cm, blade width 0.9 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:1762 <i>Lit.: Ginters, 1939a, ill. 22; LPSR Arh., 1974, p. 244, ill. 55:5.</i>
869.	Kalavijo makštu galu ažūrinis apkalas (Kazakevičius, Ib3) XII–XIII a., Skandinavija, Birka žalvaris ilg. 6,4 cm, pl. 4,3 cm Tērvete, piliakalnis LVM VI 24d:1246 <i>LPSR Arh., 1974, p. 242, pav. 55: 28.</i>	867.	Sword hilt pommel with upper cross-guard (Petersen. T) X–XI cent., Scandinavia or Curonian iron, silver inlay size 5.4 cm, h 3.3 cm, cross-guard length 6.7 cm, width 2.4 cm Jakštaičiai–Meškiai LNM AR 630:481
870.	Apkalas trikampio formos puoštas pintiniu raštu XII–XIII a., Skandinavija žalvaris dydis 3,9×2,9 cm Tērvete, piliakalnis LVM VI 24e:46	868.	End mounting of sword sheath decorated in the Borre style (Kazakevičius Ib1) X–XI cent., Scandinavia bronzes length 7.9 cm, width 4.1 cm Linkuva, grave 5 LNM GRD 85397/26
		869.	Openwork mounting for tip of sword sheath (Kazakevičius. Ib3) X–XI cent., Scandinavia, Birka bronzes length 6.4 cm, width 4.3 cm Tērvete, hillfort LVM VI 24d:1246 <i>LPSR Arh., 1974, p. 242, ill. 55:28.</i>

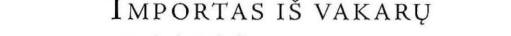
868, 869

867.

870

871–872.	Trilapės formos segės (Petersen, 90) X–XI a., Skandinavija, Birka žalvaris dydis 5,6×5,9 cm Drengėri–Čunkāni , kapas 324 LVM VI 250f:303, 304 Lit.: Atgāzis, 1990, p. 42, pav. 8:4; Atgāzis, 1992b, p. 19–33.	870. Triangular mount decorated with woven pattern XII–XIII cent., Scandinavia bronzes size 3.9×2.9 cm Tērvete , hillfort LVM VI 24e:46
		
873.	Įvijinė apyrankė 5 apviju susuktais galais XI–XII a., Skandinavija, Gotlandas sidabras sk. 4,5 cm, aukštis 8,9 cm Mežotne , piliakalnis LVM A 11429:1761 Lit.: Myzgrevič, 1965, p. 83–85.	871–872. Trefoil brooches (Petersen. 90) X–XI cent., Scandinavia, Birka bronzes size 5.6×5.9 cm Drengėri–Čunkāni , grave 324 LVM VI 250f:303, 304 Lit.: Atgāzis, 1990, p. 42, ill. 8:4; Atgāzis, 1992b, p. 19–33.
873.		Spiral bracelet with five twists and twisted terminals XI–XII cent., Scandinavia, Gothland silver diameter 4.5 cm, height 8.9 cm Mežotne , hillfort LVM A 11429:1761 Lit.: Myzgrevič, 1965, p. 83–85.
	IMPORTAS IŠ VAKARŲ EUROPOS	IMPORTS FROM WESTERN EUROPE
874.	Kalavijas dviašmenis, su apatiniu rankenos skersiniu, geležtėje įrašai abiejose pusėse: vienoje HGEROHRSNDERN, kitoje – matosi HNRG XII–XIII a. pr., geležtė – Vakarų Europa geležis, žalvaris ilg. 92 cm, geležtės ilg. 77 cm, skersinio ilg. 9 cm. Pavirvytė–Gudai LNM AR 510:13 Lit.: Vaškevičiūtė, 1989, p. 60; Kazakevičius, 1996, p. 54–57.	874. Two-edged sword with lower hilt cross-guard. Inscriptions on both sides of the blade: HGEROHRSNDERN on one side, HNRG on the other XII– early-XIII cent., blade – Western Europe iron, bronze length 92 cm; blade length 77 cm, length of cross-guard 9 cm Pavirvytė–Gudai LNM AR 510:13 Lit.: Vaškevičiūtė, 1989, p. 60; Kazakevičius, 1996, p. 54–57.
		
875.	Moneta. Anglija, Aethelred II (978–1016). Denaras. Vinčesteris sidabras sk. 2 cm, sv. 1,25 g Mežotne , piliakalnis LVM A 10033:146	875. Coin. England, Aethelred II (978–1016). Penny, minted in Winchester silver diameter 2 cm, weight 1.25 g Mežotne , hillfort LVM A 10033:146

874

Moneta. Anglija, Aethelred II (978–1016). Denaras. Vinčesteris
sidabras
sk. 2 cm, sv. 1,25 g
Mežotne, piliakalnis LVM A 10033:146

876.	Moneta. Vokietija, Briuselis, kalta iki 1071 m. Denaras sidabras sk. 1,9 cm, sv. 0,55 g Mežotne, piliakalnis	876. LVM A 10033:44 <i>Lit.: Berga, 1978, p. 121, 122.</i>	Coin. Brussels penny, minted before 1071 silver diameter 1.9 cm, weight 0.55 g Mežotne, hillfort	LVM A 10033:44 <i>Lit.: Berga, 1978, p. 121, 122.</i>
------	--	--	--	--

IMPORTAS IŠ RUSIOS

877–879.	Karoliai dvigubo nupjauto kūgio formos X–XI a., Rusia, Novgorodas tamsiai mėlynas stiklas sk. 1,5 cm, aukštis 0,9–1 cm Mežotne, kapas 29	877–879. LVM A 9625:5–7	Truncated bi-conical beads X–XI cent., Rus', Novgorod dark blue glass diameter 1.5 cm, height 0.9–1 cm Mežotne, grave 29	LVM A 9625:5–7
880.	Apyrankė, apskrita, uždaros juostos XI a., Rusia ar Bizantija mėlynas stiklas su rusvai ruda ir baltomis juostomis sk. 7,2 cm, juostos pl. 1,3 cm, st. 0,5 cm Pavirvytė–Gudai	880. MM I. n. 338	Bracelet, round with closed band XI cent., Rus' or Byzantium blue glass with reddish-brown and white bands diameter 7.2 cm, band width 1.3 cm, thickness 0.5 cm Pavirvytė–Gudai	MM I. n. 338
881.	Dekoratyvinis neaiškios paskirties galų apkalas su skylyte XIII a., Novgorodas žalvaris 3,3×2,7 cm Mežotne, piliakalnis	881. LVM A 10033:448	Ornamental end mounting of uncertain application with a hole XIII cent., Novgorod bronze 3.3×2.7 cm Mežotne, hillfort	LVM A 10033:448
882.	 881.	882.	Hilted arrowhead with rhomboid blade and high ridges XII–XIII cent., Rus' iron length 10.9 cm, blade width 2.2 cm Mežotne, hillfort	LVM A 10033:937 <i>Lit.: Ginters, 1939a, ill. 21; LPSR Arh., 1974, p. 244, ill. 55:10.</i>
883.	Įtveriamasis strėlės antgalis rombo formos plunksna, aukštais peteliais XII–XIII a., Rusia geležis ilg. 10,9 cm, plunksnos pl. 2,2 cm Mežotne, piliakalnis	883–885. LVM A 10033:937 <i>Lit.: Ginters, 1939a, pav. 21; LPSR Arh., 1974, p. 244, pav. 55:10.</i>	Crosses with equal arms and a tab (two have a chain) XII–XIII cent., Rus' or Rus'ian influence bronze, enamel size 3.7×3.2 cm, 3.5×3.2 cm, 3.2×3.2 cm Tėrvete, hillfort	LVM VI 24b:13. VI 24b:15. VI 24b:654 <i>Lit.: Ginters, 1939a, ill. 21; LPSR Arh., 1974, p. 244, pav. 55:10.</i>
883–885.	Kryželiai lygiomis kryžmomis su asele (2 su grande) XII–XIII a., Rusia ar Rusios įtaka žalvaris, emalė dydis 3,7×3,2 cm, 3,5×3,2 cm, 3,2×3,2 cm Tėrvete, piliakalnis	886. LVM VI 24b:13, VI 24b:15, VI 24b:654	Cross with equal arms, tab and chain XII–XIII cent., Rus' or Rus'ian influence bronze, enamel size 3.9×3.2 cm, chain length 8.7 cm Tėrvete, hillfort	LVM VI 24b:703 <i>Lit.: LPSR Arh., 1974, ill. 59:10.</i>
887.		887.	Cross with equal arms and depiction of saint in centre, plus tab XII–XIII cent., Rus' bronze size 3.5×2.6 cm Mežotne, grave 27	LVM A 9623:10 <i>Lit.: Mugurėvič, 1974, p. 223.</i>

886. Kryželis lygiomis kryžmomis su ąsele
ir grandinėle
XII–XIII a., Rusia ar Rusios jtaka
žalvaris, emalė
dydis 3,9×3,2 cm, grandinėlės ilg. 8,7 cm
Tērvete, piliakalnis LVM VI 24b:703
Lit.: LPSR Arh., 1974, pav. 59:10.
887. Kryželis lygiomis kryžmomis
su šventojo atvaizdu centre ir ąsele
XII–XIII a., Rusia
žalvaris
dydis 3,5×2,6 cm
Mežotne, kapas 27 LVM A 9623:10
Lit.: Mugurėvičs, 1974, p. 223.

887

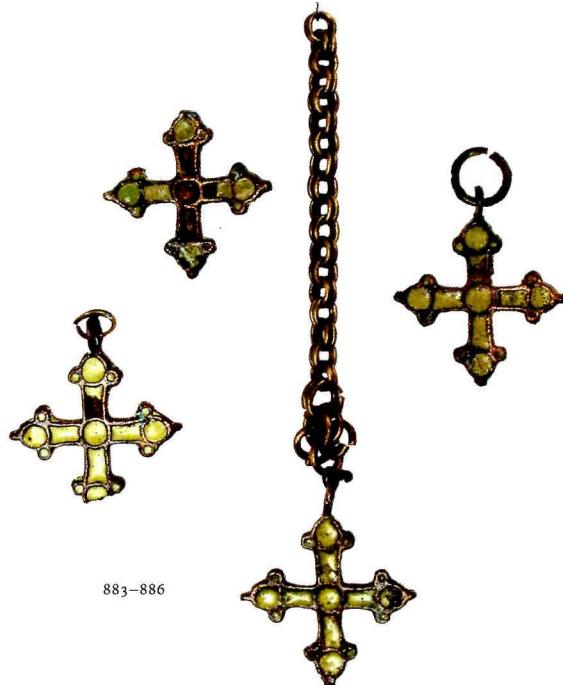
888. Galastuvas stačiakampio formos
IX–XIII a., Rusia
šiferis
dydis 10,6×2,3×1,6 cm
Kalnelis II, gyvenvietė JIKM AR 16:54

889. Galastuvas stačiakampio formos,
su skylute
V a., Volynė
rausvas šiferis
dydis 9,6×2,6×1,3 cm
Priediši, kapas 2 LVM A 12651:14
Lit.: Asaris, 1994, pav. 3:6.

890. Galastuvas pailgas siaurėjančias
galais, su skylute
V–VI a., Volynė
rausvas šiferis
dydis 10,6×2 cm
Cibeni, lobis LVM A 10404:7

IMPORTAS IŠ ARABŲ PASAULIO

- 891–892. Monetas-kabučiai: Muhamedija,
Nasras ibn Ahmadas, kalta 942/
943 m.; Samarkandas, Nūhas ibn
Nasras, kalta 946/947 m., dirhamai
Vidurinieji Rytais
sidabras
sk. 2,6 cm, sv. 3,31 g, sk. 2,8 cm, sv. 2,36 g
Siliņi, kapas 6 LVM VI 207:29, 30
Lit.: Caune, 1987, p. 52.

- 883–886. Rectangular whetstone
IX–XIII cent., Rus'
slate
size 10,6×2,3×1,6 cm
Kalnelis II, settlement JIKM AR 16:54
889. Rectangular whetstone with hole
V cent., Volyn
reddish slate
size 9,6×2,6×1,3 cm
Priediši, grave 2 LVM A 12651:14
Lit.: Asaris, 1994, ill. 3:6.
890. Long whetstone with narrowing
terminals and hole
V–VI cent., Volyn
reddish slate
size 10,6×2 cm
Cibeni, hoard LVM A 10404:7

IMPORTS FROM THE ARAB WORLD

- 891–892. Coin pendants: Al-Muhammedia.
Nasir ibn Ahmad, minted A.D.
942/943; Samarqand. Nūh ibn Nasir,
minted A.D. 946/947, dirhams
Middle East
silver
diameter 2.6 cm, weight 3.31 g, diameter
2.8 cm, weight 2.36 g
Siliņi, grave 6 LVM VI 207:29, 30
Lit.: Caune, 1987, p. 52.

	ARTIMIAUSIŲ KAIMYNŲ ĮTAKA IR DIRBINIAI	INFLUENCE OF, AND ARTEFACTS FROM NEAREST NEIGHBOURS
893.	Peilio makštų apkalai, puošti pynimo ornamentu XI–XII a., lyviai žalvaris ilg. 10 cm, pl. 3,9–6,7 cm Mežotne, piliakalnis Lit.: Ginters, 1939b, p. 27.	893. Knife sheath mounts decorated with a woven pattern XI–XII cent., Livs bronze length 10 cm, width 3.9–6.7 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:857 Lit.: Ginters, 1939b, ill. 27.
894–895.	Ažūrinijų skiltuvų fragmentai XIII a., Pabaltijo finougrai žalvaris dydis 2,8×3,1 cm, 3,3×3,1 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:1279, A 11429:1295 Lit.: Ginters, 1939b, pav. 29.	894–895. Fragments of openwork steel XIII cent., Baltic Finno-Ugrians bronze size 2.8×3.1 cm, 3.3×3.1 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:1279. A 11429:1295 Lit.: Ginters, 1939b, ill. 29.
896.	Kabutis, zoomorfinis – simetrinė slibinų pora XIII a., lyvių įtaka žalvaris aukštis 4,3 cm, pl. 4,75 cm Papilė LNM AR 15:24 Lit.: Vasiliauskas, 2003, p. 42, pav. 7:1.	896. Zoomorphic pendant – symmetrical pair of dragons XIII cent., Livs influence bronze height 4.3 cm, width 4.75 cm Papilė LNM AR 15:24 Lit.: Vasiliauskas, 2003, p. 42, ill. 7:1.
897.	Kabutis šukų formos su grandinėle (apgaliuo?) XI–XII a., lyvių įtaka žalvaris aukštis 5,7 cm, pl. 3,6 cm, grandinėlės ilg. 7,5 cm Pamiškiai, kapas 38 LNM AR 544:177 Lit.: Tautavičienė, 1974, p. 44, pav. 6; Vaškevičiūtė 2004a, p. 77.	897. Comb-shaped pendant with chain (from headband?) XI–XII cent., Livs influence bronze height 5.7 cm, width 3.6 cm, chain length 7.5 cm Pamiškiai, grave 38 LNM AR 544:177 Lit.: Tautavičienė, 1974, p. 44, ill. 6; Vaškevičiūtė, 2004a, p. 77.
898.	Plokštelinė segė iš ažūrinio kryžiaus formos kabučio XII–XIII a., lyvių įtaka žalvaris aukštis 4,7 cm, pl. 4,5 cm Norvaišiai ŠAM A–L 45:7	898. Flat brooch made of openwork cross-shaped pendant XII–XIII cent., Livs influence bronze height 4.7 cm, width 4.5 cm Norvaišiai ŠAM A–L 45:7
899.	Plokštinė kiauraraštė segė su susuktais žalčiuukais IX–X a., kuršių ir finougrų stiliumi įtaka žalvaris dydis 5,3×4,1 cm Papilė LNM AR 15:41	899. Flat openwork brooch with small twisted snakes IX–X cent., Curonian and Finno-Ugric influence bronze size 5.3×4.1 cm Papilė LNM AR 15:41
900.		Crossbow brooch – cast, decorated with S-shaped relief design VI cent., Prussian bronze length 7.2 cm, band width 6.2 cm Kakuženai, grave 17 LVM VI 218:141 Lit.: Graudonis, 2003, p. 87; Vaska, 2004, p. 130, 131.

899

900.	Lankinė segė, puošta reljefiniu S motyvo ornamentu, lieta VI a., prūsai žalvaris ilg. 7,2 cm, lankelio pl. 6,2 cm Kakuženų, kapas 17 LVM VI 218:141 Lit.: Graudonis, 2003, p. 87; Vaska, 2004, p. 130, 131.	
901–902.	Karoliai dvigubo nupjauto kūgio formos XII–XIII a., kuršiai gintaras sk. 1,7 cm, aukštis 1 cm Mežotne, kapas 31 LVM A 9627:1,7	900
903.	Verpstukas cilindro formos X–XII a., kuršiai gintaras sk. 4 cm, aukštis 2,2 cm Skare LVM A 8817	901–902. Truncated bi-conical beads XII–XIII cent., Curonian amber diameter 1.7 cm, height 1 cm Mežotne, grave 31 LVM A 9627:1.7
904.	Kalavijo makštų galų apkalas (Kazakevičius, Va) XII a., kuršiai žalvaris ilg. 8,2 cm, pl. 3,4 cm Tērvete, piliakalnis LVM VI 24a:175 Lit.: Mygryebių, 1965, p. 53–54, lent. VI:6; LPSR Arh., 1974, p. 242; Kazakevičius, 1998, p. 308, 318.	903. Cylindrical spindle X–XII cent., Curonian amber diameter 4 cm, height 2.2 cm Skare LVM A 8817
905–906.	Pusapvalės lazdelės formos lietuviški lydiniai su įkartomis XIV a. 1-oji p., Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė sidabras ilg. 9,4 cm, sv. 76,55 g; ilg. 9,9 cm, sv. 87,82 g Mežotne, piliakalnis LVM A 10032:227, A 11429:1382	904. Mount for tip of sword sheath (Kazakevičius, Va) XII cent., Curonian bronze length 8.2 cm, width 3.4 cm Tērvete, hillfort LVM VI 24a:175 Lit.: Mygryebių, 1965, p. 53–54, table VI:6; LPSR Arh., 1974, p. 242, pav. 55:30; Kazakevičius, 1998, p. 308, 318.
907.	Karolis vos suploto rutulio formos VI a., Artimieji Rytai baltas stiklas, puoštas raudona ir mėlyna sp. sk. 1,3 cm, aukštis 1,1 cm Pļavniekkalns, kapas 19 LVM RDM I 214c Lit.: Moora, 1929, p. 100.	905–906. Semi-circular crook-shaped Lithuanian ingots with notches First half of XIV cent., Grand Duchy of Lithuania silver length 9.4 cm, weight 76.55 g, length 9.9 cm, weight 87.82 g Mežotne, hillfort LVM A 10032:227, A 11429:1382
908–909.	Karoliai statinaitės formos VIII–X a. mėlynas stiklas, skaidrus sk. 0,8 cm; 0,85 cm, aukštis 6 cm; 5,5 cm Jauneikiai, kapas 199 LNM AR 537:436–437 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, p. 27, pav. 5:11.	907. Various beads, necklaces etc VI cent., Near East white glass decorated with red and blue diameter 1.3 cm, height 1.1 cm Pļavniekkalns, grave 19 LVM RDM I 214c Lit.: Moora, 1929, p. 100.
908–909.	Karoliai statinaitės formos VIII–X a. mėlynas stiklas, skaidrus sk. 0,8 cm; 0,85 cm, aukštis 6 cm; 5,5 cm Jauneikiai, kapas 199 LNM AR 537:436–437 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, p. 27, ill. 5:11.	908–909. Barrel-shaped beads VIII–X cent. blue glass, clear diameter 0.8 and 0.85 cm, height 6 cm; 5.5 cm Jauneikiai, grave 199 LNM AR 537:436–437 Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, p. 27, ill. 5:11.

I VAIRŪS KAROLIAI,
APVAROS

907. **Karolis vos suploto rutulio formos**
VI a., Artimieji Rytai
baltas stiklas, puoštas raudona ir mėlyna sp.
sk. 1,3 cm, aukštis 1,1 cm
Pļavniekkalns, kapas 19 LVM RDM I 214c
Lit.: Moora, 1929, p. 100.
- 908–909. **Karoliai statinaitės formos**
VIII–X a.
mėlynas stiklas, skaidrus
sk. 0,8 cm; 0,85 cm, aukštis 6 cm; 5,5 cm
Jauneikiai, kapas 199 LNM AR 537:436–437
Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, p. 27, pav. 5:11.

910.	Karolis statinaitės formos, puoštas trimis akutėmis IX–XI a. melsvas stiklas su raudona ir balta inkrustacija sk. 0,85 cm, aukštis 6,5 cm Jauneikiai, kapas 202 LNM AR 537:446 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, p. 27.</i>	910.	Barrel-shaped bead decorated with three eyes IX–XI cent. blue glass with red and white inlay diameter 0.85 cm, height 6.5 cm Jauneikiai, grave 202 LNM AR 537:446 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 1987a, p. 27.</i>
911.	Karolis rantytas, suplotos statinaitės formos X–XII a. mėlynas stiklas, skaidrus sk. 1,35 cm, aukštis 7,5 cm Jakštaičiai–Meškiai LNM AR 630:377	911.	Flat barrel-shaped bead, notched X–XII cent. blue glass, clear diameter 1.35 cm, height 7.5 cm Jakštaičiai–Meškiai LNM AR 630:377
912.	Karolis rantytas, statinaitės formos X–XI a. žalias stiklas sk. 1,35–1,45 cm, aukštis 11,5 cm Pamiškiai, kapas 27a LNM AR 544:84	912.	Barrel-shaped bead, notched X–XI cent. green glass diameter 1.35–1.45 cm, height 11.5 cm Pamiškiai, grave 27a LNM AR 544:84
913–914.	Kauri kiauteliai XII–XIII a., Ryтай (Indijos vandenynas–Vidurinė Azija/Kaukazas–Volga/Dniepras–Daugava) kauri Cypraea ilg. 2,1 cm; 2,4 cm Mežotne, gyvenvietė	913–914.	Cowry shells XII–XIII cent. Orient (Indian Ocean–Central Asia/Caucasus–Volga/Dnepr–Daugava) cowry Cypraea length 2.1 cm; 2.4 cm Mežotne, settlement
915.	Apvara iš 11 kauri kiautelių, 8 žvangučių, 2 karolių XII–XIII a., kauri–Rytai kauri, žalvaris, gintaras, melsvas stiklas kauri ilg. 1,6 cm, žvangučių aukštis 2 cm, karolių sk. 1,2 cm Jakštaičiai, kapas 45 LNM AR 539:104	915.	String of 11 cowry shells, 8 small bells, 2 beads XII–XIII cent., cowry shells–Orient cowry, bronze, amber, bluish glass cowry length 1.6 cm, bells height 2 cm; bead diameter 1.2 cm Jakštaičiai, grave 45 LNM AR 539:104

915

917

916. Kaklo apvara iš 12 kauri kiautelių
XVI a., Rytai
ilg. 1,5 cm
Diduli, kapas 2 LVM A 6508

917. Apvara iš 2 žvangučių, 2 kabučių
(anoniminiai prancūziški skaičiavimo
žetonai su skylute), 6 kauri kiautelių,
žvijelės
XV–XVI a., kauri – Rytai, kabučiai –
Vakarų Europa
žalvaris, varis, kauri
žvangučių aukštis 2 cm, kabučių sk. 2,8 cm,
kauri ilg. 2–2,5 cm, žvijelės ilg. 1,7 cm
Jakštaičiai, kapas 182 LNM AR 539:436–440

Lit.: Ivanauskas, 2001, p. 7, pav. 7.

916.

Necklace of 12 cowry shells

XVI cent., Orient

length 1.5 cm

Diduli, grave 2

LVM A 6508

917.

**Necklace comprising 2 small bells,
2 pendants (anonymous French
counting tokens with hole), 6 cowry
shells, spirals**

XV–XVI cent., cowry – Orient,
pendants – Western Europe

bronze, copper, cowry

belts height 2 cm, beads diameter
2.8 cm, cowries length 2–2.5 cm,
spiral length 1.7 cm

Jakštaičiai, grave 182

LNM AR 539:436–440

Lit.: Ivanauskas, 2001, p. 7, ill. 7.

Prekyba

Trade

IŠAUGUS ARABŲ PREKYBINIAMS interesams su išsivysčiusiais Europos centrais, IX a. Dauguvos kelias tampa ypač svarbus. Pagrindinė atsiskaitymo priemonė už prekes buvo sidabras. Svarstyklės, kuriomis buvo sveriamas sidabras, Žiemgaloje paplito X a. 2-ojoje pusėje. Baltijos jūros pakrantes pasiekusios sidabrinės arabų monetos buvo vertinamos ne pagal nominalą, o pagal svorį. Vidutinis arabų dirhamo svoris buvo apie 2,97 g. Taigi vienu Linkuvos svarstyklių svoreliu (29,3 g dab. svoris) buvo galima nustatyti 10 dirhamų svorį. Svorelių sistema rėmėsi savu vienetu, kuris atitiko arba rytietiškajį svorio matą (apie 4,25 g), arba skandinaviškajį (8,5 g = artūga, 24,5 g = èré, 204 g = markë). Vienu Linkuvos kapyno svoreliu buvo galima pasverti 2 ères sidabro. Be tikrujų svorelių, buvo naudojami panašaus svorio žalvariniai karoliai arba papuošalų nuolaužos. X a. pasirodė Vakarų Europoje kaldintos sidabrinės monetos (denarai). Dirhamų srautas nutrūko XI a. pradžioje, o denarų – XII a. Baltų žemėse prekybiniuose atsiskaitymuose svarbiausi tampa X–XI a. atsiradę kaltiniai ir lieti sidabro lydiniai. XII a. pab.–XIII a. pradėtos lieti pastovaus svorio sidabro lazdelės, kurios tiesiogiai galėjo atlikti pinigų funkciją. Latvijoje, Lietuvoje, Rusijoje naudotų sidabro lydinių svorio normos buvo tarpusavyje susijusios, todėl vieno krašto pirklių greta savujų naudojo ir kaimyninių svorio standartų lydinius. Visi Joniškio lobio, vienas Pudžių ir 19 Rijniekų lobų lydiniai priklauso archaiškesnių kaltinių lydinių grupei. Jų daugiausia randama Gotlando lobiucose, taip pat Pietų Švedijoje, Lenkijoje. Kiti 20 lydinių iš Rijniekų lobio ir Kalnelio II lydinių yra lieti.

XI a. Lenkijos ir Rusios rinkų kainomis už du tris Joniškio kaltinius lydinius buvo galima įsigyti arklių, o viso Joniškio lobio pakako nusipirkti keturiems kalavijams. Belaisvės moters kaina buvo lygi dviem Joniškio kaltiniams lydiniams. Vieno lydinio (apie 100 g sidabro) pakako užmokėti už karvę.

IN THE NINTH CENTURY as Arab trade interests in developed European centres flourished the Daugava river route became particularly important. The basic means of exchange for good was silver. Scales for weighing silver spread through Semigallia in the second half of the tenth century. Arab silver coins, which reached the shores of the Baltic Sea, were valued for their weight rather than their nominal value. The average weight of an Arab dirham was 2.97 g. Thus it was possible to weigh 10 dirhams with the weight from one scale from Linkuva (which weighs 29.3 g today). The system of weights was based on a unit that coincided with an oriental measure (approximately 4.25 g) or a Scandinavian one (8.5 g = 1 artiger, 24.5 g = 1 öre, 204 g = 1 mark). It was possible to weigh 2 öre of silver with one weight from the Linkuva cemetery. Bronze beads or fragments of jewellery of similar weight were also used alongside real weights. In the tenth century minted silver coins appeared in western Europe called *denarii* in Latin (or in English, the penny). The flow of Arab silver began to dry up in the early eleventh century, as did the silver *denarii* in the twelfth century. Forged and cast silver ingots appeared in the tenth-eleventh centuries in commercial exchange in the Baltic lands and became the most important form of exchange there. At the turn of twelfth and thirteenth centuries silver strips of regular weight began to be made and these could directly fulfil the function of money. Norms for the weight of silver ingots used in Livonia, Lithuania and Rus' were interconnected. Thus merchants from one area could use ingots made according to their neighbours' standards alongside their own. All the Joniškis hoard ingots, one from Pudžas and nineteen of those from Rijnieki belong to the more archaic ingot group. They are found mostly

in Gothland hoards and in southern Sweden and Poland. The other twenty ingots from the Rīnieti hoard and those from Kalnelis Hoard II were cast.

According to eleventh-century prices in Polish and Rus'ian markets it was possible to buy a horse for 2–3 Joniškis ingots and the whole of the Joniškis hoard was sufficient to purchase four swords. The price of a slave woman was equal to two Joniškis ingots. One ingot (weighing approximately 100 g) was enough buy a cow.

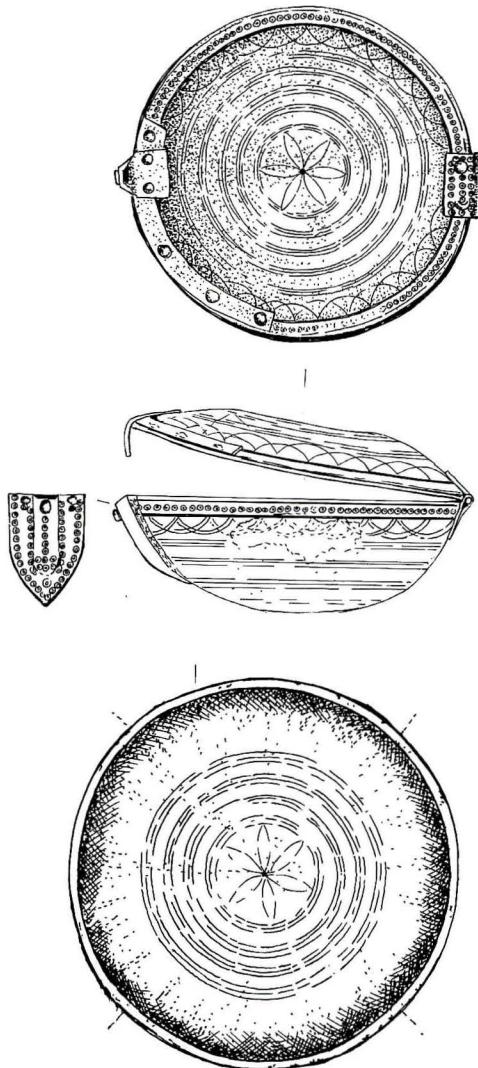
918. Svarstyklės su dėžute.
Abi dėžutės pusės išorėje puoštos
X–XI a.
žalvaris
dėžutės sk. 7,3–7,7 cm, svarstyklų
petelių ilg. 12,4 cm
Linkuva LNM GRD 85397/50–57
Lit.: Vaškevičiūtė, 2001, p. 276, 278, pav. 2;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 88.

918

- 919–925. Svoreliai su įraižomis
X–XI a.
geležis, dengta žalvariu
sv. 9,5 g; 29,3 g; 37,5 g; 47,1 g, trys apnykė
Linkuva LNM GRD 85397/51–57
Lit.: Vaškevičiūtė, 2001, p. 276, 278, pav. 2.

918. Scales with box. Both sides of the box were decorated on the outside
X–XI cent.
bronze
box diameter 7.3–7.7 cm, dishes
6.5–6.6 cm, length of arms of scales 12.4 cm,
Linkuva LNM GRD 85397/50–57
Lit.: Vaškevičiūtė, 2001, p. 276, 278, ill. 2;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 88.

919–925

Weights with incisions

X–XI cent.

iron plated with bronze
weight 9.5 g, 29.3 g, 37.5 g, 47.1 g
(other three are not full pieces)

Linkuva LNM GRD 85397/50–57

Lit.: Vaškevičiūtė, 2001, p. 276, 278, ill. 2;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 88.

926.

Barrel-shaped weight

X–XI cent.

iron

width 3.1 cm, height 2.3 cm, weight 82.6 g
Jauneikiai, grave 47 LNM AR 537:115

927.

Weight (?) – barrel-shaped bead with raised ridges, decorated in same way a weight is marked

IX–X a.

bronze

width 1.9–2.1 cm, height 1.8 cm, weight
31.846 g

Linkuva LNM GRD 85397/46

Lit.: Vaškevičiūtė, 2001, p. 276, 278, ill. 2;
Vaškevičiūtė, 2004a, p. 88.

928–932.

Weights (?) – cones from neck-ring

X–XI cent.

bronze

width 1.2–1.4 cm, height 1.1–1.3 cm,
weight 6.431 g; 6.535 g; 6.904 g; 6.980 g;
7.011 g

Jauneikiai, grave 107 LNM AR 537:207

933–935.

Weights like double truncated cones, decorated with small eyes

XI–XIII cent.

bronze

diameter 1.8 cm, height 1.1 cm, weight
23.63 g, diameter 2.2 cm, height 1.6 cm,
weight 32.94 g, diameter 3.1 cm, height
2.3 cm, weight 101.57 g

Tėrvete, hillfort

LVM VI 24d:461; VI 24b:607; VI 24b:395

Lit.: Radiņš, 2004, ill. 2:16, 17, 19.

927

- 928–932. **Svoreliai (?) – antkaklės kūgeliai**
X–XI a.
žalvaris
sk. 1,2–1,4 cm, aukštis 1,1–1,3 cm,
sv. 6,431 g; 6,535 g; 6,904 g; 6,980 g;
7,011 g
Jauneikiai, kapas 107 LNM AR 537:207

- 933–935. **Svoreliai dvigubo nupjauto kūgio formos, puošti akutėmis**
XI–XIII a.
žalvaris
sk. 1,8 cm, aukštis 1,1 cm, sv. 23,63 g;
sk. 2,2 cm, aukštis 1,6 cm, sv. 32,94 g;
sk. 3,1 cm, aukštis 2,3 cm, sv. 101,57 g
Tėrvete piliakalnis
LVM VI 24d:461; VI 24b:607; VI 24b:395
Lit.: Radiņš, 2004, pav. 2:16, 17, 19.

933–937

Decorated barrel-shape weights

XI–XIII cent.

bronze

diameter 2.2 cm, height 1.6 cm, weight
38.22 g, diameter 2.3 cm, height 1.5 cm,
weight 35.94 g

Tėrvete, hillfort LVM VI 24e:162; VI 24d:619

Lit.: Radiņš, 2004, ill. 2:18.

936–937. **Svoreliai statinaitės formos, puošti**

XI–XIII a.

žalvaris

sk. 2,2 cm, aukštis 1,6 cm, sv. 38,22 g,
sk. 2,3 cm, aukštis 1,5 cm, sv. 35,94 g

Tērvete, piliakalnis

LVM VI 24e:162; VI 24d:619

Lit.: Radiņš, 2004, pav. 2:18.

938

938. **Lietviškas pusapvalės lazdelės formos lydinys**

XIII a.

sidabras

ilg. 11,7 cm, sv. 105 g

Kalnelis II, piliakalnis

JIKM GEK 9997/N781

938.

Lithuanian half-round crook-shaped ingot

XIII cent.

silver

length 11.7 cm, weight 105 g

Kalnelis II, hillfort JIKM GEK 9997/N781

939. **Lietviško pusapvalės lazdelės formos lydinio fragmentas**

XIII a.

sidabras

ilg. 1,7 cm, sv. 13,06 g

Kalnelis II, piliakalnis

JIKM GEK 10124

939.

Fragment of Lithuanian half-round crook-shaped ingot

XIII cent.

silver

length 1.7 cm, weight 13.06 g

Sidabrė, Kalnelis, hillfort JIKM GEK 10124

940. **Runų akmuo su įrašu „Sigrida nurodė pastatyti šį akmenį savo vyro Sveno atminimui. Jis turtingais laivais plaukiodavo į Žiemgalą aplink Koklos raga.“**

Kopija, dailininkas Pātrijs Stoklasa, 2001 m.
poliestero pluoštas, armuotas stikloplastu
130×138 cm

1040 m., Mervala, Iterselės savivaldybė,
Södermanlandas, Švedija LVM AP 82

940.

**Rune stone with inscription meaning
“Sigrida had this stone made
in memory of her husband Sven.
He sailed in wealthy prows
to Semigallia around Kokla Horn”**

Copy, artist Pātrijs Stoklasa, 2001

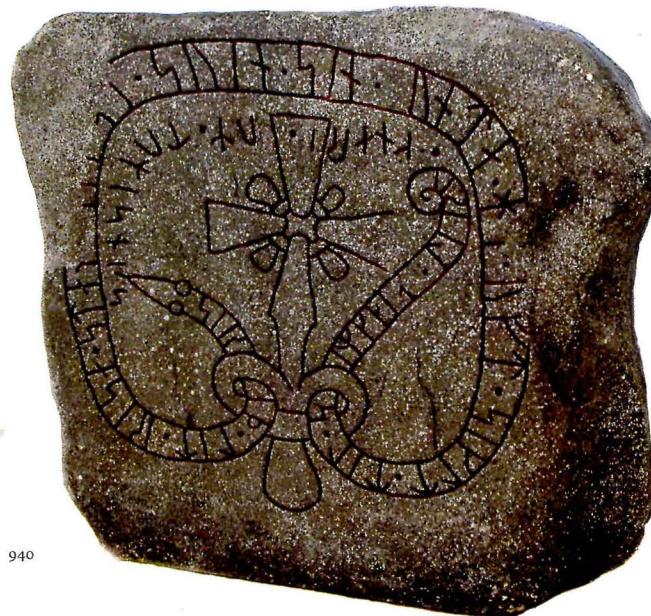
Polyester, covered with glass fibre

130×138 cm

1040, Mervalla, Ytterselo Authority,

Södermanland, Sweden

LVM AP 82

940

Lobiai

Hoards

LOBIAI yra viena mīslingiausių archeologinių radinių grupių. Turtas buvo slepiamas neramumų metu, pavojams užklupus keliaujančius pirklius ar aiškėjant prekybinių sandorių nepatikimumui. Tam tikra dalis lobijų buvo palikti kaip aukos. Papuošalų lobiai atspindi ne tik jo buvusio savininko turtinę padėtį, bet ir tą laiką juvelyriskos geriausius pavyzdžius. Tieki sidabrinį papuošalą, kiek jų buvo paslėpta Lejaslepjų ar Dumpjų lobiuose, nerandama net labai turtinguose V–VII a. kapuose. Vėlesnio laikotarpio lobiuose papuošalų prekinė vertė gali būti lyginama pagal sidabro lydinių vertę, kurie paprastai lobyje randami drauge (Pudžios ir Rijniekai). Deja, tik lobio slėpėjas galėtų nurodyti, kokią vertęs dalį greta sidabro svorio sudaro juvelyro darbas. Tikėtina, kad Pudžių lobis priklausė keliaujančiam asmeniui, kuris buvo priverstas jį slėpti kelyje – Lielupės upės pakrantėje. Dalis lobiuose atrandamo turto galėjo būti paslėpta neteisėtai jį atėmus iš tikrujų savininkų.

Gerokai rečiau pasitaikantys yra žalvarinių papuošalų lobiai (Daugalaičiai).

HOARDS are one of the most mysterious types of archaeological find. Wealth would be hidden during times of unrest, or when travelling merchants were faced with peril, or when it appeared that trade agreements were not to be trusted. A certain number of hoards were offered in sacrifice. Jewellery hoards not only reveal the wealth of their former owner but also provide the best examples of jewellery in a given period. We do not come across as many silver ornaments even in very rich graves from the fifth-seventh centuries as were hidden in the Lejaslepji or Dumpji hoards. The commercial value of ornaments in later graves can be compared with the value of silver ingots, which are found usually alongside jewellery in hoards (in Pudžas and Rijnieki, for example). Unfortunately, only the person who hid the hoard could say how much value the jeweller's art added to the net weight of his silver. It is likely that the Pudžas hoard belonged to a travelling person, who was forced to hide it during his journey on the banks of the Lielupe River. Some of the wealth found in hoards may have been hidden after it had been taken away unjustly from its owner. It is much less common to find bronze ornaments in a hoard (as in the case of Daugalaičiai).

LEJASLEPJI

V–VI a.

Lobi sudarė 7 antkaklės, visas jo svoris 1092,61 g.

V–VI cent.

This hoard comprises 7 neck-rings and has a total weight of 1,092.61 g.

Lit.: Moora, 1938a, p. 691, 692; Urtāns, 1977, pav. 55, p. 16–20, 149–150.

LVM A 8300:1–6. A 9050

941–944.	Antkaklės ruplētais galais sidabras sk. 18,5 cm; 18,7 cm; 19,2 cm; 19,5 cm	941–944.	Neck-rings with faceted terminals silver diameter 18.5 cm, 18.7 cm, 19.2 cm, 19.5 cm
945.	Antkaklės ruplētais galais pusē sidabras sk. 14,7 cm	945.	Half a neck-ring with faceted terminals silver diameter 14.7 cm

946.	Antkaklė su kilpele, nepažymiai facetuotu lankeliu sidabras sk. 22,1 cm	946.	Neck-ring with a hook, and slightly faceted band silver diameter 22.1 cm
947.	Antkaklė tordiruotais šonais sidabras sk. 19,8 cm	947.	Neck-ring with moulded sides silver diameter 19.8 cm

DUMPJI

VII–VIII a. sandūra

Lobj, kurio svoris 563,30 g, sudaro dvi antkaklės ir lankinės segės fragmentas.

Turn of VII–VIII cent.

Hoard weighing 563.30 g comprising 2 neck-rings and fragment of crossbow brooch.

Lit.: Sb. Rig. 1898..., p. 40, 41, 118; Urtāns, 197, pav. 64, p. 20–22, 26, 157.

LVM RDM III 74–76

948.	Antkaklė su kilpele ir kabliuku, tordiruotu lankeliu sidabras sk. 18,8 cm	948.	Neck-ring with hook and eye and moulded foot silver diameter 18.8 cm
949.	Antkaklė plokščiais užkeistais galais sidabras sk. 16,8–18,6 cm	949.	Neck-ring with flat overlapping terminals silver diameter 16.8–18.6 cm
950.	Lankinės segės fragmentas sidabras lankelio aukštis 3,6 cm, ilg. 8,2 cm	950.	Fragment of crossbow brooch silver height of bow 3.6 cm, length 8.2 cm

PUDŽAS

X–XI a. sandūra

Dabartinis lobio svoris 1781,325 g. Ji sudaro dešimt dirbinių: dvi antkaklės ir du jų fragmentai, viena lankinė segė, trys išvijinės apyrankės ir du kalti lydiniai (vienas neišliko).

Turn of X–XI cent

Hoard. Present weight of hoard 1,781.325 g. It comprises ten artefacts: two neck-rings and two fragments of neck-rings, one crossbow brooch, three spiral bracelets and two forged ingots (one no longer extant).

LVM KPM 799–803. 869. 1002. 2054

Lit.: Sb. Kurl., 1883, p. 17–18; Šnore, 1938b, p. 169, 177, 194; Urtāns, 1977, pav. 87, p. 20, 27, 37, 38, 110, 178–180.

951.	Antkaklė ramentiniai ir balneliniai galais sidabras sk. 22 cm	951.	Neck-ring with crutch-shaped and saddle-shaped terminals silver diameter 22 cm
952–953.	Antkaklių balneliniai galais fragmentai sidabras ilg. 11,3 cm; 18,2 cm	952–953.	Fragments of neck-rings with saddle-shaped terminals silver length 11.3 cm; 18.2 cm
954.	Vytinė antkaklė su aplūžusiomis kilpelėmis galuoše sidabras sk. 32 cm	954.	Plaited neck-ring with broken hooks on the terminals silver diameter 32 cm
955.	Lankinė aguoninė segė sidabras ilg. 7,9 cm, lankelio pl. 14,7 cm	955.	Crossbow brooch with poppyseed terminals silver length 7.9 cm, band width 14.7 cm

956–957.	Įvijinės apyrankės iš vytinių antkaklių plokšteliniais galais, 4 apvijų sidabras sk. 7,9 cm; 9,2 cm	956–957.	Spiral bracelets made from plaited neck-rings with spiral-disc terminals, 4 twists silver diameter 7.9 cm; 9.2 cm
958.	Įvijinė apyrankė susuktais galais, 5 apvijų sidabras sk. 9,4 cm	958.	Spiral bracelet with snail terminals, 5 twists silver diameter 9.4 cm
959.	Kaltas lydinys sidabras sk. 9,4 cm, sv. 97,25 g	959.	Forged ingot silver diameter 9.4 cm, weight 97.25 g

DAUGALAIČIAI

X–XI a.

Daugalaičių lobio papuošalai neišskiria savo formomis ar gamybos technologija tarp kitų IX–X a. dirbinių. Sunku apskaičiuoti ir lobio tuometinę materialinę vertę. Jis įdomus savo visuma – vienuolika antkaklių ir šešios įvijinės apyrankės turėjo būti gana didelis turtas. Kita vertus, prieistoriniai laikais antkaklės ir apyrankės buvo vienas būdingiausių papuošalų – auksimo objekty. Daugalaičių lobio radimas pelketoje vietoje leidžia daryti prielaidą, kad turtas turėjo aukos paskirtį.

X–XI cent.

The Daugalaičiai hoard ornaments are not special among other IX–X cent. artefacts as far as their form or the way they were made are concerned. It is difficult to calculate the hoard's original material value. It is interesting for its entirety – the eleven neck-rings and six spiral bracelets must have been quite a considerable treasure. On the other hand in prehistoric times neck-rings and bracelets were the most common type of treasure sacrifice. The circumstances in which the Daugalaičiai hoard was found in a marshy location are sufficient for us to draw the conclusion that this treasure was offered as a sacrifice.

ŠAM I–A 220:1–17

960–966.	Vytinės antkaklės kilpiniai užkeistais galais žalvaris sk. 18–24 cm	960–966.	Plaited neck-rings with hooked overlapping terminals bronze width 18–24 cm
967–969.	Antkaklės apvaliais pastorintais užkeistais galais žalvaris sk. 19,3–22,1 cm, 19,3–20 cm, 20,3–22,15 cm	967–969.	Neck-rings with round, thickened overlapping terminals. bronze width 19,3–22,1 cm, 19,3–20 cm, 20,3–22,15 cm
970.	Antkaklė, užkeistais keturkampio skerspjūvio galais žalvaris sk. 18 cm	970.	Neck-ring with overlapping rectangular cross-section terminals bronze width 18 cm
971–976.	Įvijinės apyrankės, 7, 11, 12, 13 apvijų (vienos apyrankės galas nulaužtas) žalvaris ilg. 20 cm; 19,5 cm; 17,5 cm; 18,5 cm; 14 cm; 8,5 cm	971–976.	Spiral bracelets with 7, 11, 12, 13 twists (a terminal of one bracelet is broken) bronze length 20 cm; 19.5 cm; 17.5 cm; 18.5 cm; 14 cm; 8.5 cm

RIJNIEKI

XI a. pradžia

Lobj sudarė antkaklė, dvidešimt lietu ir devyniolika kaltų įvijinių lydinių, dvi smulkios susi-lydžiusio sidabro plokštelių. Rasti du lydinių pundeliai, apvynioti kaltais įvijiniais lydiniais ir apsukti antkakle. I muziejų patekusi lobio dalis sveria 5749 g. Visas lobis turėjo būti apie 11 kg svorio.

Early XI cent.

This hoard comprises one neck-ring, twenty cast and nineteen forged spiral ingots, two small cast silver plates. Two bundles of ingots found bound with forged spiral ingots and wrapped in a neck-ring. The part of the hoard held by the museum weighs 5,749 g. The whole hoard must have weighed approximately 11 kg.

LVM A 8959:1–41

Lit.: Šnore, 1938a, p. 97–105; Šnore, 1938b, p. 172; Urtāns, 1977, pav. 90, p. 110, 180–182.

977.	Antkaklė balneliniai galais sidabras lankelio sk. 0,8 cm	977.	Neck-ring with saddle-shaped terminals silver diameter of band 0.8 cm
978–997.	Lieti pusapvalės lazdelės formos lydiniai sidabras 1) ilg. 15,9 cm, pl. 1,9 cm, sv. 197,95 g; 2) ilg. 13 cm, pl. 1,9 cm, sv. 193,30 g; 3) ilg. 14,9 cm, pl. 2 cm, sv. 201,50 g; 4) ilg. 14,8 cm, pl. 1,8 cm, sv. 199,60 g; 5) ilg. 8,6 cm, pl. 2,1 cm, sv. 93,100 g; 6) ilg. 12,3 cm, pl. 1,8 cm, sv. 202,95 g; 7) ilg. 16,5 cm, pl. 1,8 cm, sv. 199,85 g; 8) ilg. 13,9 cm, pl. 1,9 cm, sv. 209,65 g; 9) ilg. 13,3 cm, pl. 1,6 cm, sv. 103,90 g; 10) ilg. 14,3 cm, pl. 1,7 cm, sv. 203,10 g; 11) ilg. 12,7 cm, pl. 2,4 cm, sv. 159,90 g; 12) ilg. 18,2 cm, pl. 2 cm, sv. 197,55 g; 13) ilg. 14,8 cm, pl. 2 cm, sv. 201,55 g; 14) ilg. 17,8 cm, pl. 1,9 cm, sv. 203,95 g; 15) ilg. 14,8 cm, pl. 2 cm, sv. 194,40 g; 16) ilg. 16,3 cm, pl. 2 cm, sv. 199,70 g; 17) ilg. 14,2 cm, pl. 1,8 cm, sv. 205,60 g; 18) ilg. 14 cm, pl. 2 cm, sv. 200,45 g; 19) ilg. 14,5 cm, pl. 2 cm, sv. 203,75 g; 20) ilg. 8,6 cm, pl. 2 cm; sv. 95,90 g	978–997.	Cast half-round crook-shaped ingots silver 1) length 15.9 cm, width 1.9 cm, weight 197.95 g; 2) length 13 cm, width 1.9 cm, weight 193.30 g; 3) length 14.9 cm, width 2 cm, weight 201.5 g; 4) length 14.8 cm, width 1.8 cm, weight 199.60 g; 5) length 8.6 cm, width 2.1 cm, weight 93.1 g; 6) length 12.3 cm, width 1.8 cm, weight 202.95 g; 7) length 16.5 cm, width 1.8 cm, weight 199.85 g; 8) length 13.9 cm, width 1.9 cm, weight 209.65 g; 9) length 13.3 cm, width 1.6 cm, weight 103.90 g; 10) length 14.3 cm, width 1.7 cm, weight 203.10 g; 11) length 12.7 cm, width 2.4 cm, weight 159.90 g; 12) length 18.2 cm, width 2 cm, weight 197.55 g; 13) length 14.8 cm, width 2 cm, weight 201.55 g; 14) length 17.8 cm, width 1.9 cm, weight 203.95 g; 15) length 14.8 cm, width 2 cm, weight 194.40 g; 16) length 16.3 cm, width 2 cm, weight 199.70 g; 17) length 14.2 cm, width 1.8 cm, weight 205.60 g; 18) length 14 cm, width 2 cm, weight 200.45 g; 19) length 14.5 cm, width 2 cm, weight 203.75 g; 20) length 8.6 cm, width 2 cm; weight 95.90 g
998–1007.	Kalti lydiniai sidabras 1) sk. 5,6 cm, pl. 1,2 cm, sv. 97,60 g; 2) sk. 9,7 cm, pl. 1 cm, sv. 99,35 g; 3) sk. 5 cm, pl. 1 cm, sv. 101,95 g; 4) sk. 4,3 cm, pl. 1 cm, sv. 90,50 g; 5) sk. 6,8 cm, pl. 1,3 cm, sv. 101,35 g; 6) sk. 5,3 cm, pl. 1 cm, sv. 99,10 g; 7) sk. 6,9 cm, pl. 1 cm, sv. 56,90 g; 8) sk. 6,4 cm, pl. 1,3 cm, sv. 126,20 g; 9) sk. 10,3 cm, pl. 1,3 cm, sv. 200,25 g; 10) sk. 8,6 cm, pl. 1,1 cm, sv. 127,95 g; 11) sk. 8,6 cm, pl. 1,1 cm, sv. 100,35 g; 12) sk. 7,9 cm, pl. 1,1 cm, sv. 97,80 g; 13) sk. 7,1 cm, pl. 1,1 cm, sv. 97,60 g; 14) sk. 6,6 cm, pl. 1 cm, sv. 100,60 g; 15) sk. 8 cm, pl. 1,1 cm, sv. 101,15 g; 16) ilg. 28 cm , pl. 1 cm, sv. 100,90 g; 17) ilg. 5,6 cm, pl. 0,9 cm, sv. 15,10 g; 18) ilg. 8 cm, pl. 1 cm, sv. 26,75 g; 19) ilg. 28 cm, pl. 1,2 cm, sv. 96,90 g	998–1007.	Forged ingots silver 1) diameter 5.6 cm, width 1.2 cm, weight 97.60 g; 2) diameter 9.7 cm, width 1 cm, weight 99.35 g; 3) diameter 5 cm, width 1 cm, weight 101.95 g; 4) diameter 4.3 cm, width 1 cm, weight 90.50 g; 5) diameter 6.8 cm, width 1.3 cm, weight 101.35 g; 6) diameter 5.3 cm, width 1 cm, weight 99.10 g; 7) diameter 6.9 cm, width 1 cm, weight 56.90 g; 8) diameter 6.4 cm, width 1.3 cm, weight 126.20 g; 9) diameter 10.3 cm, width 1.3 cm, weight 200.25 g; 10) diameter 8.6 cm, width 1.1 cm, weight 127.95 g; 11) diameter 8.6 cm, width 1.1 cm, weight 100.35 g; 12) diameter 7.9 cm, width 1.1 cm, weight 97.80 g; 13) diameter 7.1 cm, width 1.1 cm, weight 97.60 g; 14) diameter 6.6 cm, width 1 cm, weight 100.60 g; 15) diameter 8 cm, width 1.1 cm, weight 101.15 g; 16) length 28 cm, width 1 cm, weight 100.90 g; 17) length 5.6 cm, width 0.9 cm, weight 15.10 g; 18) length 8 cm, width 1 cm, weight 26.75 g; 19) length 28 cm, width 1.2 cm, weight 96.90 g

JONIŠKIO APYLINKĖS

XI–XII a.

Joniškio lobio žiediniai lydiniai priklauso kaltų archajinių lydinių grupei. Jų daugiausia aptinkama Gotlando lobiuose su lietais netaisyklingos formos lydiniais, taip pat pietų Švedijoje, Latvijoje, Lenkijoje.

XI–XII cent.

The ring ingots of the Joniškis hoard belong to the group of archaic forged ingots. They are found mostly in Gothland hoards with cast, irregularly shaped ingots, and also in southern Sweden, Latvia and Poland.

LNM AR 485:1–5

Lit.: Duksa, 1981, p. 102; Tautavičienė, 1981, pav. 131, p. 25; Žiemgaliai..., 2003, p. 76.

1008–1010. Kaltiniai lydiniai iš keturkampio pjūvio juostelės, susukti į spiralę, trijų, pustrečios, dviejų apvijų sidabras
juostelės pl. 1,1–1,2 cm, sk. 4,2–4,8 cm,
sv. 101,94 g; 101,94 g; 101,79 g

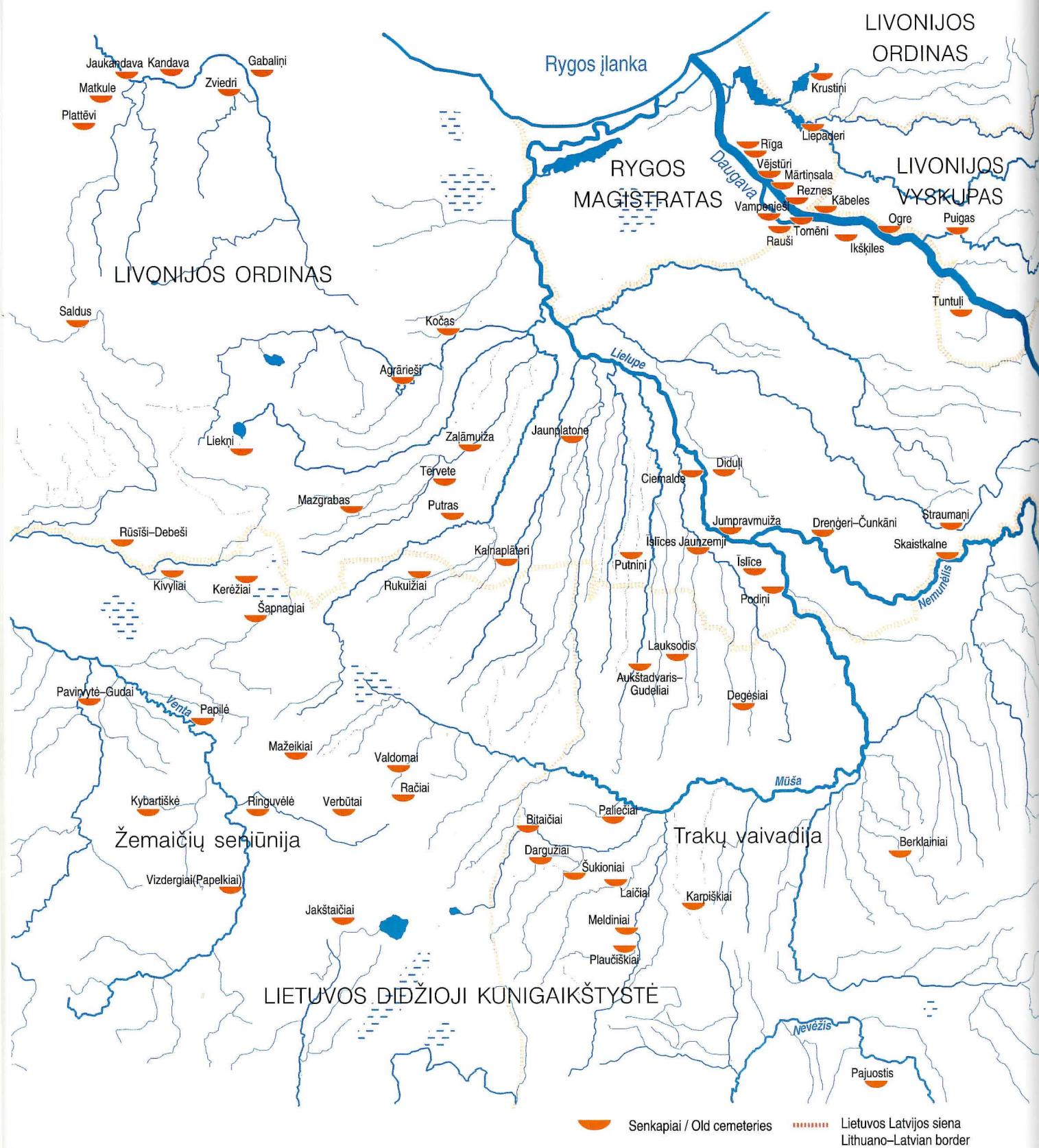
1011. Kaltinis lydinas iš keturkampio pjūvio juostelės, tiesus, perlūžęs sidabras
juostelės pl. 1,1 cm, ilg. 31,1 cm,
sv. 102,32 g

1012. Kaltinis lydinas iš keturkampio pjūvio juostelės, tiesus
sidabras
juostelės pl. 1,4 cm, ilg. 25,1 cm,
sv. 112,66 g

1008–1010. Forged ingots made from rectangular cross-section bands, twisted into a spiral with three, two and a half and two twists silver
band width 1.1–1.2 cm, width 4.2–4.8 cm,
weight 101.94 g; 101.94 g; 101.79 g

1011. Forged ingot from a rectangular cross-section band, straight, broken silver
band width 1.1 cm, length 31.1 cm,
weight 102.32 g

1012. Forged ingot from a rectangular cross-section band, straight
silver
band width 1.4 cm, length 25.1 cm,
weight 112.66 g

Žiemgalos teritorija XIV a.–XV a. 1-oji pusė
Territory of Semigallia, XIV cent.–first half XV cent.

sudaré / prepared by G.Grižas

Žiemgaliai XIV–XVII a. Semigallians, XIV–XVII cent.

Žagarės–Žvelgaitio piliakalnis / Žagarė–Žvelgaitis hillfort

ŽIEMGALOS ISTORIOJE XIII a. buvo pats kruviniausias. Apie 70 metų žiemgalai kovojo su Kalavijučių ordinu, lietuviams jį sutriuškinus 1236 m., su kryžiuočiais – Vokiečių ordino Livonijos atšaka. Rašytiniai šaltiniai mini tūkstančių karių mirtį. 1272 m. žiemgalių žeminių vyresnieji sudarė sutartį su Ryga dėl krikšto ir įsipareigojo apsikrikštinti. XIII a. pabaigoje nukariaivus šiaurinę Žiemgalą, likę gyvi žiemgalai buvo jėga išvaromi iš savo žemių. Galima atsekti net šešias migracijos kryptis už buvusios Žiemgalos ribų į Lietuvą. Po šiaurinės Žiemgalos nukariaivimo prasidėjo tikrasis Žiemgalos padalijimas tarp dviejų valstybių: Livonijos ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės.

1322 m. didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas, tituluojantis save ir Žiemgalos kunigaikščiu bei valdovu, laiške popiežiui Jonui XXII rašė, kad Žiemgala paversta dykra. XIII a. kruvinų įvykių vietose, be Mežuotnės, nėra tyrinėti kapynai. Mažai tyrinėti XIII–XVI a. kapai pietinėje Žiemgaloje, todėl nežinia, kiek kryžiaus karų metu nukentėjo šis regionas. XIV–XV a. kraštas buvo retai apgyvendintas, išskyrus didžiuosius centrus prie mūrinių pilių. Šiaurinėje Žiemgaloje nauji viduramžių senkapiai atsirado XIV a. 2-ojoje pusėje–XV a. Pietinėje Žiemgaloje senkapiai išplito tik XVI a., dažniausiai buvo laidojama senosiose vietose žiemgalių kapynuose ar net pilkapynuose. Gyventojų skaičiaus padidėjimas pastebimas XVI a., ypač XVII a. Žiemgalos beveik nepalietė mirusiuju deginimo paprotys. Senkapiuose mirusieji laidoti tiktai inhumuoti, įvairiai sudėtomis rankomis.

XIV–XV a. mirusiesiems dedamos panašios įkapės, tik savo laiko mados. Mirusieji buvo laidojami su galvos, krūtinės ir rankų papuošalais. Plintant krikščionybei Vidurio Europoje pradėti nešioti auskarai – taip jie atsirado ir Žiemgaloje. Senkapiuose labai sumažėjo antkakliai, jos yra vėlyvų formų, dažniausiai pintinės. Kaklą moterys dabinosi sudėtiniais vėriniais iš karoliukų, įvijelių, įvairių kabučių, kauri kiautelių, monetų. Tokie kaklo vėriniai buvo ypač mėgstami XIV–XV a. Labai paplito graikiško kryžiaus kabučiai, kurių forma ar patys dir-

biniai atkeliaavo iš krikščioniškų kraštų. Monetos kaklo apvarose liudija plačius prekybinius ryšius, jų gerokai daugiau šiaurinėje Žiemgalos dalyje prie svarbesnių prekybinių arterijų. Kaip matyti iš senkapių, tiek moterų, tiek vyrų aprangoje išlieka madingos segės, kurios ne tik puošė, bet, svarbiausia, segė drabužį. Pasikeitė tiktais segių formos. Nešiotos pasaginės segės zoomorfiniai, platėjančiai, atvyniotais ar vinies – grybo formos galais, labai populiaros tampa žiedinės ir skardinės segės, kurios paplito velyvuose baltų senkapiuose. Viduramžiais visai iš mados išėjo apyrankės, tačiau rankų pirštai dabinti žiedais, paprastai ne po vieną ant rankos. XIV–XVII a. kapuose žiedai sudaro gausiausią įkapių grupę.

Senkapiuose kiek mažiau pasitaiko ginklų bei buities reikmenų. Vyrų kapuose aptinkami ietigaliai, iki XVI a. 1-osios pusės – ir kirviai. Iš buities reikmenų dažniausiai buvo įdedami peiliai, kartais raktai, skiltuvai, galastuvai, žirklės. Pamažu paprotys šalia mirusiojo dėti įvairius daiktus transformavosi, vietoj papildomų įkapių buvo dedamos monetos, kol visai įsigalėjus krikščionybei ir jos išnyko. I kapą dėtos monetos paprastai randamos kapšelyje. Odiniai kapšeliai būna arba apkaustyti žalvariniai apkalėliai, arba be jų, kiti – iš audinio. Kapšeliuose buvo laikomi smulkūs reikmenys: skiltuvai, verpstukai, adatos, galbūt amuletais. Pastarieji galėjo būti nešiojami ir pakabinti prie juosmens. Amuletais – apkaustyti žvėrių nagai dažniausiai randami įvairaus amžiaus moterų kapuose, kai kada po du, tris ar net septynis. Tokie amuletais buvo pa-plitę visoje Livonijos teritorijoje. Kai kurie tyrinėtojai juos vadina vienaragio simboliais.

XIII–XVII a. galima ižvelgti tolygų perėjimą iš pagonybės, kurios reliktų dar labai ilgai pasitaiko neva krikščioniškuose kapuose.

THE THIRTEENTH CENTURY was arguably the bloodiest period in Semigallian history. The Semigallians fought against Christian forces, led first by the Order of Sword Brethren, and later after the latter's defeat at Lithuanian hands in 1236, the Livonian branch of the Teutonic Order, for approximately seventy years. Written sources mention the death of hundreds upon thousands of warriors. In 1272 the senior leaders of the Semigallian lands made a treaty with the German authorities in Riga agreeing to be baptised. At the end of the thirteenth century, after Semigallia had been conquered many of those Semigallians who remained alive left their land. We can trace as many as six migration routes towards Lithuania. After the conquest of Northern Semigallia a real partition of the area began between two states, namely Livonia and the Grand Duchy of Lithuania.

In his undated letter (of summer 1322) addressed to Pope John XXII, Grand Duke Gediminas of Lithuania, who elsewhere calls himself also "prince and duke of Semigallia", complains that the Teutonic Order was turning Semigallia and other lands into a desert. Cemeteries have not been examined in other areas of bloody incident in thirteenth-century Semigallia except at Mežotne. So far we know of only a couple of dozen graves from that period. Graves in Southern Semigallia dating from the thirteenth-sixteenth centuries have not been investigated much and thus we cannot tell how far this region suffered during the years of the Baltic Crusade. In the fourteenth and fifteenth centuries the area was sparsely populated, except in the larger centres near stone castles. In northern Semigallia new mediaeval old cemeteries appear in the second half of the fourteenth century and during the fifteenth century. In southern Semigallia old cemeteries spread only in the sixteenth century, usually as people were buried in the ancient Semigallian cemeteries or even barrow cemeteries. An increase in population figures is noticeable in the sixteenth century and especially the seventeenth.

Semigallia was almost unaffected by the tradition of cremating the dead. Burials in old cemeteries were only inhumation ones with the deceased's hands being placed in various ways. In the fourteenth-fifteenth centuries grave goods were placed in graves according to contemporary fashion. The dead would be buried with head, chest and arm ornamentation. As Christianity gradually spread so did the tradition of wearing earrings in east-central Europe. This is how they came to be found in Semigallia. The number of necklaces placed in old cemeteries decrea-

sed markedly and they are of later form, usually woven. Women would adorn their necks with intricate strings of beads, spirals, various pendants, cowry shells and coins. Such necklaces were particularly popular in the fourteenth-fifteenth centuries. Pendants in the form of Greek crosses, whose form or even the objects themselves came from Christian countries, were very widely spread. The coins strung around women's necks are evidence of broad commercial connections and they are much more frequent in northern Semigallian near the more important trade routes. Fashionable brooches survive from the graves of women and men alike and these not only decorated but also fastened clothing. Only the forms of the brooches changed. They wore penannular brooches with zoomorphic, widened, wire-coiled or nail- or mushroom-shaped terminals; ring- and plate brooches became very popular and can be found widely in late Baltic old cemeteries. In the Later Middle Ages bracelets went out of fashion completely but people wore a ring (or several rings) on their fingers. In the fourteenth-seventeenth centuries rings are the most common grave good.

Weapons and household implements are somewhat less common finds in old cemeteries. We find spears in male graves and until the first half of the sixteenth century there are axes too. The most common household implements are knives and on occasion keys, steels (for lighting fires), whetstones and scissors.

Gradually the tradition of equipping the deceased with various objects became transformed and instead of extra grave goods a coin would be placed in the grave, and even this disappeared apparently after Christianity became dominant. Coins are usually found in purses in the grave. Leather purses would be studded with bronze mountings or left unadorned; others were made of cloth. Other small implements would be placed in these small bags such as steels, spindles, needles and perhaps even amulets. The latter could be carried or hung at the waist. Sometimes as many as two, three or even seven such amulets, usually mounted animal teeth, are found most often in the graves of women of various ages. Such amulets were spread throughout Livonia. Some researchers call them unicorn symbols.

Between the thirteenth and seventeenth centuries we can detect a gradually transition away from paganism, symbols of which remained present in Christian tombs for a very long time.

Kapų įkapės

DOBELE

kapas 735

XIV a. pab.–XV a. pr.

Kape palaidota moteris apie 20 metų amžiaus, 150 cm ūgio, galva į V. Mirusioji paguldyta ant nugaros, sukryžiuotomis ant juosmens rankomis. Karstas neišliko, pastebėtos ugnies apeigų liekanos. Ant moters kaklo buvo uždėtas turtingas vėrinys, į drabužį dešiniojo peties srityje įsegtos aštuonios segės, krūtinės srityje – viena. Drabužis sujuostas diržu, prie kurio prikabinčias kabutis su žvangučiais ir grandinelių skirstiklis. Ant rankų pirštų užmauti septyni žiedai.

grave 735

End of XIV cent.– early XV cent.

In this grave a woman, aged around twenty years and 150 cm tall, was buried with her head turned W. The deceased lay on her back with her arms crossed on her waist. The coffin has not survived and remnants of a ceremony involving fire have been noted. A rich necklace was placed around her neck and eight brooches were pinned onto her garment near the right shoulder, and one was fastened on her chest. Her garment was girt with a belt on which hung a pendant with small bells and a chain divider. On her fingers she wore seven rings.

Lit.: Daiga, 1982, p. 71–76; Berga, 2000, p. 35–38; Dobele, 2004, p. 48, 49.

LVM VI234:2021-2060

1013.	Kaklo vėrinys iš 101 kauri, 60 karoliukų, 44 žvangučių, 2 žetonų, 14 monetų, 1 rozetinio kabučio kauri kiauteliai, žalias stiklas, žalvaris, sidabras Monetas – sidabras, varis, žalvaris Flandrija, Liudvikas II (1346–1384), grašiai (3 vnt.), sk. 2,6 cm Flandrija, Liudvikas II, dvigrašiai (3 vnt.), sk. 3–3,1 cm Brabantas, Johanas III (1312–1355), grašis, sk. 2,7 cm Prancūzija, XIV a. grašis (grotornua), sk. 2,6 cm Kryžiuočių ordinatas, Vinrihas fon Kniprodė (1351–1382), šilingai (2 vnt.), sk. 2 cm Talinas, XIV a. vid.–1390 m., artigai (2 vnt.), sk. 1,7 cm Skaičiavimo žetonai – varis Prancūzija, 2 tipas „Delfinas“, XIV a. pab. – XV a. pr., sk. 2,5 cm; 2,6 cm Kabutis – sidabras, žalvaris; karoliai – žalias stiklas, sk. 1,9 cm	1013. Necklace of 101 cowry shells, 60 beads, 44 small bells, 2 tokens, 14 coins and 1 rosette pendant cowry shells, green glass, bronze, silver Coins – silver, copper, bronze Flanders, Louis II (1346–1384), groats (3 items), diameter 2.6 cm Flanders, Louis II two-groat pieces (3 items), diameter 3–3.1 cm Brabant, Jean III (1312–1355), groat, diameter 2.7 cm France, XIV cent. groat (Tournois), diameter 2.6 cm Teutonic Order, Grand Master Winrich von Kniprode (1351–1382), shillings (2 items), diameter 2 cm Reval, mid-XIV cent.–1390, artiger (2 items), diameter 1.7 cm Counting tokens – copper France, 2 “Dauphin”-types, end of XIV cent.–early XV cent., diameter 2.5 cm; 2.6 cm Pendant – silver, bronze; beads, green glass, diameter 1.9 cm
-------	--	---

1014–1015. Pasaginės segės lelijos formos galais
žalvaris
sk. 5,1 cm; 4 cm

1016. Pasaginė segė zoomorfiniais galais
žalvaris
sk. 4,3 cm

1017–1020. Pasaginės segės plokščiai galais
žalvaris
sk. 2,7 cm; 2,8 cm; 3,2 cm; 3,3 cm

1014–1015. Penannular brooches
with lily terminals
bronze
diameter 5.1 cm; 4 cm

1016. Penannular brooch with zoomorphic
terminals
bronze
diameter 4.3 cm

1017–1020. Penannular brooches
with flat terminals
bronze
diameter 2.7 cm; 2.8 cm; 3.2 cm; 3.3 cm

1021.	Žiedinė sege žalvaris sk. 3,4 cm	1021.	Ring-shaped brooch bronze diameter 3.4 cm
1022–1023.	Įvijiniai žiedai 5 ir 5,5 apvijų žalvaris sk. 2,2 cm; 2,3 cm, pl. 3,6 cm; 2,9 cm	1022–1023.	Spiral rings of 5; 5.5 twists bronze diameter 2.2 cm; 2.3 cm, width 3.6 cm; 2.9 cm
1024–1025.	Žiedai užkeistais galais, pastorinta priekine dalimi žalvaris sk. 2,5; 2,6 cm	1024–1025.	Rings with overlapping terminals – and thickened front part bronze diameter 2.5; 2.6 cm
1026.	Žiedas užkeistais galais, tordiruota priekine dalimi žalvaris sk. 2,6 cm	1026.	Ring with overlapping terminals and torqued front part bronze diameter 2.6 cm
1027.	Žiedas užkeistais galais, pinta priekine dalimi žalvaris sk. 2,7 cm	1027.	Ring with overlapping terminals and woven front part bronze diameter 2.7 cm
1028.	Juostinis žiedas žalvaris sk. 2,2 cm	1028.	Sash-like ring bronze diameter 2.2 cm
1029.	Diržo dalys: lyros formos sagtis ir grandis žalvaris sagties ilg. 4,9 cm, pl. 3 cm, grandies sk. 3,2 cm	1029.	Belt components: a lyre-shaped buckle, and chain bronze buckle length 4.9 cm, width 3 cm, chain diameter 3.2 cm
1030.	Kabutis pusmėnulio formos su 3 žvangučiais žalvaris dydis 4,7×4 cm	1030.	Crescent-shaped pendant with three small bells bronze size 4.7×4 cm
1031.	Grandinélių skirtiklis su 4 kilpelémis žalvaris dydis 3,2×3,3 cm	1031.	Chain divider with four hooks bronze size 3.2×3.3 cm

DOBELE

kapas 950

XIV a. 2-oji p.

Kape palaidota moteris galva į V. Mirusioji paguldyta lentiniam karste ant nugaros, rankos sukrýžiuotos ant juosmens. Ant kaklo uždėtas vėrinys, drabužis susegtas sege, ant pirštų užmauti keturi žiedai. Ant rankos piršto padėta ritualinė moneta. Juosmens srityje aptiktos grandinélės su skirtikliu, prie kairiojo šono peilis.

grave 950

Second half of XIV cent.

The head of the woman buried in this grave had W orientation. The deceased lay on her back in a plank coffin with her arms crossed at her waist. She wore a necklace and her garment was fastened with a brooch. On her fingers she wore four rings. A ritual coin was placed on one of her fingers. Chains plus a divider were found in the chest area and by her left side was a knife.

LVM VI 234:2624–2632

Lit.: Daiga, 1984, p. 52–55; Berga, 2000, p. 37; Dobele, 2004, p. 51.

1032. Kaklo-krūtinės papuošalas iš
2 grandinelių ir ornamentuotos
plokštės-skirstiklio su kilpelėmis
žalvaris
skirstiklio ilg. 14,5 cm, grandinelių
ilg. 61 cm

1033. Žvaigždinė segė
žalvaris
sk. 4,9 cm

1032. Neck-chest ornament comprising
two chains and a decorated plate
(used as a divider) with hooks
bronze
divider length 14.5 cm, chain length 61 cm

1033. Star-shaped brooch
bronze
diameter 4.9 cm

1034.	Kaklo vėrinys iš 1 kauri, 2 karolių, 2 žvangučių, monetos kauri kiautelis, ilg. 2 cm, karoliukai, striklas, sk. 0,6 cm, žvangučiai, žalvaris, sk. 1,2–1,3 cm, moneta – Olandija, Vilhelmas V (1346–1359) grašis (sunykusi)	1034. Necklace of 1 cowry shell, 2 beads, 2 small bells, and coins cowry shell length 2 cm, glass beads, diameter 0.6 cm, small bronze bells, diameter 1.2–1.3 cm, coin – Holland, William V (1346–59) groat (disappeared)
1035.	Įvijinis žiedas 4,5 apviju žalvaris sk. 2,4 cm, aukštis 2,4 cm	1035. Spiral ring with 4.5 twists bronze diameter 2.4 cm, height 2.4 cm
1036.	Juostinis žiedas žalvaris sk. 2,4 cm	1036. Sash-like ring bronze diameter 2.4 cm

DOBELE

kapas 952

XIV–XV a.

Kape palaidota moteris apie 50 metų amžiaus, galva į V. Mirusioji paguldyta ant nugaros, dešinė ranka padėta ant smakro, kairė – sulenkta ant juosmens. Greta kapo aptikta anglukų. Moters kaklas papuoštas karolių vėriiniu. Drabužis susegtas segėmis – viena krūtinės srityje, dvi prie dešiniojo peties, viena prie kairiosios alkūnės. Ant vieno rankos piršto užmautas žiedas. Prie kairiojo šono padėtas peilis.

grave 952

XIV–XV cent.

In this grave a women of around 50 years was buried, head oriented W and lying on her back with her right arm by her chin and her left, folded at the waist. Charcoal was found next to the grave. On her neck the woman wore a bead necklace. Her garment was fastened with brooches – one in the chest area, two near her right shoulder and one by her left elbow. She wore a ring on the finger of one hand. A knife was placed by her left side.

LVM VI234:2638–2643

1037.	Rozetinė segė žalvaris sk. 4,7 cm	1037.	Rosette brooch bronze diameter 4.7 cm
1038–1039.	Žiedinės segės žalvaris sk. 2,6 cm; 4 cm	1038–1039.	Ring-shaped brooches bronze diameter 2.6 cm; 4 cm
1040.	Pasaginė segė suplotais galais žalvaris sk. 2,8 cm	1040.	Penannular brooch with flattened terminals bronze diameter 2.8 cm
1041.	Žiedas užkeistais galais, pastorinta priekine dalimi su tordiravimo imitacija žalvaris sk. 2,2×2,9 cm	1041.	Ring with overlapping terminals and thickened front part with imitation torquing bronze diameter 2.2×2.9 cm
1042.	Įtveriamasis peilis tiesia nugarėle geležis ilg. 18,8 cm	1042.	Hhafted knife with a straight back iron length 18.8 cm

DOBELE*kapas 1084*

XIV–XV a.

Kape palaidotas vyras galva į V. Mirusysis paguldytas ant nugaros, rankos sulenktos ant juosmens. Drabužis buvo sujuostas diržu su žalvarine sagtimi. Ant vienos rankos piršto užmautas žiedas. Kojūgalyje padėti ginklai ir darbo įrankiai: kairėje pusėje – ietigalis ir skiltuvas, dešinėje – peilis ir raktais.

grave 1084

XIV–XV cent.

The head of the man buried in this grave was oriented W and lay on his back with his arms at his waist. His clothing was belted and the buckle was bronze. He wore a ring on one finger. Weapons and working implements were placed by his feet: on the left lay a spearhead and fire steel; on his right were a knife and keys.

LVM VI 234:2883–2888

Lit.: Daiga, 1984, p. 55.

1043.	Žiedo paplatinta priekine dalimi fragmentas sidabras sk. 2,4 cm	1043.	Fragment of ring with broadened front part silver diameter 2.4 cm
-------	--	-------	--

1044.	Įmovinis ietigalis geležis ilg. 25 cm, plunksnos pl. 3,3 cm	1044.	Socketed spearhead iron length 25 cm, blade width 3.3 cm
1045.	Įtveriamasis peilis tiesia nugarėle geležis ilg. 11 cm, pl. 1,4 cm	1045.	hafted knife with a straight back iron length 11 cm, width 1.4 cm
1046.	Raktas geležis ilg. 6,9 cm	1046.	Key iron length 6.9 cm
1047.	Skiltuvas ovalo formos geležis ilg. 7,7 cm	1047.	Oval steel iron length 7.7 cm

DOBELE

kapas 1040

XV a.

Dvigubas kapas, kuriame palaidota moteris galva į V (amžius iki 25 metų) ir prie moters kojų padėtas kūdikis. Mediniame karste mirusioji paguldyla ant nugaros, rankos ištiestos palei šonus. Prie kapo aptikta anglukų. Moters kaklą puošė vėrinys. Krūtinės srityje rastos penkios segės, kairėje pusėje skraistės kampuose įsegotos dar dvi segės. Dešinėje pusėje prie šlaunikalnio taip pat rasta segė. Ant rankų pirštų užmauti keturi žiedai. Prie kairiojo šono padėtas peilis.

grave 1040

XV cent.

Double grave containing a woman no older than 25 years (head oriented W) and a child, placed by her feet. The deceased was buried on her back in a wooden coffin with her arms extended by her sides. Charcoal was found near the grave. The woman wore a necklace. Five brooches were placed near the chest; on the left side at the corners of her shawl were two more brooches. A brooch was also found on her right side near her thighbone. She wore four rings on her fingers. A knife was placed at her left side.

LVM VI 234:2808–2821

Lit.: Daiga, 1984, p. 52–55.

1048.	Kaklo vėrinys iš 8 kauri, 245 karolių ir ižvijelių kauri kiauteliai, geltonas ir žalias stiklas, žalvaris kauri ilg. 1,9 cm; karolių, sk. 0,4–1,3 cm	1048.	Necklace comprising eight cowry shells, 245 beads and spirals cowry shells, yellow-green glass, bronze cowry length 1.9 cm; beads diameter 0.4–1.3 cm
1049–1050.	Pasaginės segės lelijos formos galais žalvaris sk. 5 cm; 3,8 cm	1049–1050.	Penannular brooches with lily terminals bronze diameter 5 cm; 3.8 cm
1051–1052.	Pasaginės segės suplotais galais žalvaris sk. 2,6 cm; 3,1 cm	1051–1052.	Penannular brooches with flattened terminals bronze diameter 2.6 cm; 3.1 cm
1053–1054.	Žiedinės segės su ataugėlėmis žalvaris sk. 4,7 cm; 7 cm	1053–1054.	Ring-shaped brooches with off-shoots bronze diameter 4.7 cm; 7 cm
1055.	Žiedinė segė žalvaris sk. 4,3 cm	1055.	Ring-shaped brooch bronze diameter 4.3 cm
1056.	Rozetinė segė žalvaris sk. 4,6 cm	1056.	Rosette brooch bronze diameter 4.6 cm

1057–1058. Ivijiniai žiedai 4 apviju

žalvaris
sk. 2–2,3 cm, pl. 1,3 cm

1059. Juostinis žiedas

žalvaris
sk. 2,1 cm

* Žiedas

žalvaris

** Peilis

geležis

1057–1058. Spiral rings with four twists

bronze
diameter 2–2.3 cm, width 1.3 cm

1059. Sash-like ring

bronze
diameter 2.1 cm

* Ring

bronze

** Knife

iron

JAKŠTAIČIAI

kapas 5

XV a.

Kape palaidota 20–25 metų amžiaus moteris galva į PR (120°). Mirusioji paguldyta aukštelininka, kiek sulenkтомis kojomis, prie kairiojo dubens sudėtomis rankomis. Moters kaklas papuoštas vytine antkakle, ties kairiuoju petimi drabužis susegtas dviem plokšteliinėmis segėmis, prie kurių likę lininio audinio, viena žiedinė segė įsegta kiek aukščiau juosmens. Ant kairės rankos piršto buvęs žiedas. Po vieną žiedą rasta prie šlaunikaulių. Kairėje dubens pusėje buvo peilis odinėse makštyse. Tarp kojų rasta paaukoto paukščio kaulų. Mirusioji palaidota 120 cm gylyje, o virš jos 80 cm gylyje (kape 4) palaidotas apie 50 metų kniūbsčias vyras. Tikėtina, kad šie mirusieji tarpusavyje susiję.

grave 5

XV cent.

A woman aged between 20 and 25 years was buried in this grave with her head in a 120° orientation SE. The deceased was laid on her back with slightly bent legs, and her arms together to the left of her pelvis. She wore a plaited neck-ring and her garment was fastened at the left shoulder with two flat brooches, which retain fragments of linen cloth; one ring-shaped brooch was fastened slightly above her waist. She wore a ring on her left hand. A ring was found by each thighbone. On the left side of her pelvis there was a knife in a leather sheath. Bones from a sacrificed bird were found between her legs. The deceased woman was buried at a depth of 120 cm and above her head at a depth of 80 cm (in grave 4) a man aged approximately 50 years was buried face downwards. It is probable that these two dead people were connected with one another.

LNM AR 539:5-12

Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 14.

1060.

Vytinė įvijinė antkaklė, 3 apviju
su plokštelėmis galuose
žalvaris
sk. 18 cm

1060.

Plaited spiral neck-ring comprising
three twists with plates
on the terminals
bronze
diameter 18 cm

1061–1062.	Plokštelinės segės žalvaris sk. 8,1 cm; 7,4 cm	1061–1062. Flat brooches bronze diameter 8.1 cm; 7.4 cm
1063.	Žiedinė segė pintu lankeliu žalvaris sk. 5,5 cm	1063. Ring-shaped brooch with woven band bronze diameter 5.5 cm
1064.	Žiedas pinta priekine dalimi, užkeistais galais žalvaris sk. 2,5 cm	1064. Ring with woven front part and overlapping terminals bronze diameter 2.5 cm
1065–1066.	Žiedai paplatinta priekine dalimi, užkeistais galais žalvaris sk. 1,9 cm; 2,1 cm	1065–1066. Rings with a broadened front part and overlapping terminals bronze diameter 1.9 cm; 2.1 cm
1067.	Kriauninis peilis geležis ilg. 13,4 cm	1067. Knife with riveted handle iron length 13.4 cm
* Audinys dvintysis, linas		* Linen cloth, woven with double heddle

JAKŠTAIČIAI

kapas 57

XV–XVI a.

Kape palaidotas vyras galva į R. Mirusysis paguldytas pusiau ant kairiojo šono ištiestomis kojomis, kairė ranka ištiesta, dešinė sulenkta ant juosmens. Ant kairės rankos didžiojo ir bevardžio pirštų vyras mūvėjo žiedus. Mirusiajam iš kairės padėta ietis viršūne virš peties, dubens srityje – peiliukas, o prie kairės pėdos – perlaužtas pusiau pentinis kirvis. Prie kojų rastas paaukotas paukštis, atrodo, buvo padėtas ant karsto.

grave 57

XV–XVI cent.

A man was buried in this grave with his head to E. The deceased was buried half on his left side with extended legs; his left arm was stretched out but the right was folded on his waist. The man wore two rings on his left middle finger and fourth (ring) finger. A spear was placed on the deceased man's left facing upwards above his shoulder and a knife was placed in the waist area, while a broken semi-blunt-ended axe was left by his left foot. The bird sacrifice that was found by his legs seems to have been placed on top of the coffin. LNM AR 539:121–125

Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 2, 7.

1068.	Žiedas paplatinta rombine priekine dalimi, užkeistais galais žalvaris sk. 2,3 cm, pl. 1,4 cm	1068.	Ring with broadened rhomboid front part and overlapping terminals bronze diameter 2.3 cm, width 1.4 cm
1069.	Žiedas pinta iš apsuktos vielos priekine dalimi, užkeistais galais žalvaris sk. 2,5 cm,	1069.	Ring with a front part woven from twisted wire, and overlapping terminals bronze diameter 2.5 cm,
1070.	Įmovinis ietigalis rombine plunksna geležis ilg. 26,6 cm, plunksnos ilg. 15 cm	1070.	Socketed spearhead with a rhomboid blade iron length 26.6 cm, length of blade 15 cm
1071.	Plaćiaašmenis kirvis keturkampe pentimi, perlaužtas pusiau geležis ilg. 20,5 cm, ašmenų ilg. 12,5 cm	1071.	Broad-bladed axe with a quadrangular blunt end, half broken iron length 20.5 cm, length of blade 12.5 cm
1072.	Kriauninis peilis geležis ilg. 13,4 cm	1072.	Knife with riveted handle iron length 13.4 cm
	* Peiliukas nulaužta viršūne geležis		* Knife broken at top iron
	** Paukščio kaulai		** Bird bones

JAKŠTAIČIAI

kapas 115

XV a. pab.

Kape palaidotas 40 metų (?) amžiaus vyras galva į R (80°). Mirusysis paguldytas pusiau ant kairiojo šono ištiestomis kojomis. Kairėje dubens pusėje buvo peilis, dešinėje – odinė piniginė su viena moneta. Mirusiajam ant krūtinės kiek įstrižai padėtas kalavijas. Vyrui iš dešinės į žemę iškirstas kirvis kotu link kojūgalio. Tarp blaždų netoli pėdų padėtas molinis puodas.

grave 115

End of XV cent.

A 40-years-old (?) man was buried in this grave with his head in E 80° orientation. The dead man lay half on his left side with extended legs. On the left side of his pelvis was a knife, and on the right, a leather purse with a single coin. A sword was placed slightly diagonally on the dead man's chest. An axe was thrust into the earth to the man's right with the handle towards his feet. A clay pot was placed between his shins not far from his feet.

Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 126–127, pav. 4.

LNM AR 539:254–258

1073.	Įtveriamasis peilis geležis ilg. 12,5 cm	1073.	Hhafted knife iron length 12.5 cm
1074.	Rankinė-kapšelis su apkaliukais oda, žalvaris dydis 16×18 cm	1074.	Handbag – a small bag with mountings leather, bronze size 16×18 cm
1075.	Moneta – Lietuva, Kazimiero denaras sidabras sk. 1,3 cm, sv. 0,14 g	1075.	Coin – Lithuania, a Casimir (1440–1492), penny silver diameter 1.3 cm, weight 0.14 g
1076.	Diržo sagtis, keturkampė, profiliuotas šonais žalvaris dydis 4,2×4,9 cm	1076.	Belt buckle, square, with profiled sides bronze size 4.2×4.9 cm
1077.	Vienasmenis kalavijas su rankena, į vieną pusę pailgintu skersiniu geležis, kaulas (?) ilg. 71 cm, rankenos ilg. 14,7 cm, skersinio ilg. 6 cm	1077.	Single-edged sword with hilt, and cross-guard elongated on one side iron, bone (?) length 71 cm, hilt length 14.7 cm, cross-guard length 6 cm
1078.	Kirvis keturkampe pentimi geležis ilg. 16,2 cm, ašmenų ilg. 11,4 cm	1078.	Axe with blunt quadrangular end iron length 16.2 cm, blade length 11.4 cm
1079.	Puodas žiestas, pūstais šonais, ornamentuotas keramika aukštis 13,3 cm, angos sk. 14,5 cm, dugno sk. 12,5 cm	1079.	Thrown pot, with slightly convex sides, decorated pottery height 13.3 cm, mouth diameter 14.5 cm, base diameter 12.5 cm

JAKŠTAIČIAI

kapas 119

XV a.

Kape palaidota apie 40 metų amžiaus moteris galva į R (95°). Mirusioji paguldyta aukštielinka, dešinėje dubens pusėje sudėtomis rankomis. Moters ausyse buvo po auskarą. Drabuži netoli kaklo puošė penkios mažos sagutės, krūtinės srityje – pasaginė segė. Ant dviejų kairės rankos pirštų mirusioji mūvėjo penkis žalvarinius žiedus. Prie juosmens kairėje pusėje buvo pakabintas odinis kapšelis su kabučiais-amuletais: trys kryžinių smeigtukų galvutės ir trys apkaustytos žvėries nagai. Po kapšeliu buvęs peilis odinėse makštyste. Prie mirusiosios viršugalvio rasta paukščio kaulų krūvelė.

grave 119

XV cent.

This is the grave of a 40-years-old woman buried with her head in E orientation (95°), on her back with her hands together on her the right side of her pelvis. An earring hung in each ear. Five small brooches decorated her clothing near her neck and there was an penannular brooch on her chest. On two fingers of her left hand the dead woman wore five bronze rings. At waist height on her left side hung a leather bag with amulet pendants: three heads of cruciform pins and three mounted animal claws. Underneath the bag was a knife in a leather sheath. Above the dead woman's head a pile of bird bones was found.

LNM AR 539:264–281

1080–1081. Auskarų pora su ažūriniu karoliuku
žalvaris
ilg. 4,5 cm, karolio sk. 1,1 cm

1082. Pasaginė segė keturkampiais galais,
lankelyje tordiravimo imitacija
žalvaris
sk. 3,7 cm

1080–1081. Pair of earrings with
an openwork bead
bronze
length 4.5 cm, bead diameter 1.1 cm

1082. Penannular brooch with square
terminals, imitation torquing on band
bronze
diameter 3.7 cm

1083.	Žiedas paplatinta priekine dalimi, užkeistais galais žalvaris sk. 1,9 cm, pl. 1,6 cm	1083.	Ring with widened front part and overlapping terminals bronze diameter 1.9 cm, width 1.6 cm
1084–1087.	Juostiniai žiedai žalvaris sk. 2,1 cm, pl. 0,3–0,4 cm	1084–1087.	Sash-like rings bronze diameter 2.1 cm, width 0.3–0.4 cm
1088–1090.	Rutulio formos sagutės su ataugėle ir ąsele žalvaris, auksuota sk. 0,7 cm	1088–1090.	Small spherical brooches with off-shoot and tags bronze, gilded diameter 0.7 cm
1091–1092.	Amuletais iš kryžinių smeigtukų galvučių su kilpele žalvaris dydis 6,3×4,7 cm; 4,7×3,3 cm	1091–1092.	Amulets made from cruciform pin heads with hook bronze size 6.3×4.7 cm, 4.7×3.3 cm
1093.	Amuletas iš kryžinio smeigtuko galvutės žalvaris dydis 5,9×5,65 cm	1093.	Amulet made from head of cruciform pin bronze size 5.9×5.65 cm
1094.	Amuletas – apkaustytas žvėries nagas (liekana) su kilpele žalvaris, nagas apkalo sk. 1,3×0,6 cm	1094.	Amulet – mounted animal claw (remains of -) with hook bronze, claw mounting diameter 1.3×0.6 cm
1095.	Amuletas – apkaustytas žvėries nagas su kilpele žalvaris, nagas ilg. 5,3 cm	1095.	Amulet – mounted claw with hook bronze, claw length 5.3 cm
1096.	Amuleto dalis – nago apkalo kilpelė su kabučiu žalvaris ilg. 4,7 cm	1096.	Part of amulet – hook from claw mounting with pendant bronze length 4.7 cm
1097.	Grandis kapšeliui geležis, inkrustuota variu sk. 3,6 cm	1097.	Fastening ring for bag iron, copper-inlay diameter 3.6 cm
* Peiliukas makštyse geležis, oda	** Paukščio kaulai	* Knife in sheath iron, leather	** Bird bones
** Paukščio kaulai			

JAKŠTAIČIAI

kapas 183

XV a.

Kape palaidota 20–25 metų amžiaus moteris galva į R. Mirusioji paguldyta aukštieninka, kairė ranka ištiesta palei šoną, dešinė padėta ant dubens. Galvos apdangalas ties pakaušiu susegtas mažu žalvariniu smeigtuku. Moters ausyse buvo įkabinta po auskarą. Drabužis netoli kaklo puoštas trimis mažomis sagutėmis, dešinėje krūtinės pusėje susegtas keturiomis segėmis. Ant abiejų rankų bevardžių pirštų buvo po du juostinius žiedus, ant kairės rankos dar vienas. Vienas lietas žiedas padėtas mirusiosios kairėje juosmens pusėje, šalia odinėse makštyse buvo peilis, o po juo audeklinis kapšelis su žvangučiu, adatine ir kirvelio formos kabučiu. Mirusiajai gale kojų pastatytas molinis puodas.

grave 183

XV cent.

Here a woman aged 20–25 was buried with her head towards E, on her back with her left arm extended at her side and her right arm placed on her pelvis. Her headband was fixed at her temples with a small bronze pin. She wore an earring in each ear. Near the throat her clothes were fastened with three small buttons and on the right side of her chest with four brooches. On the fourth finger of both hands she wore two sash-like rings and she had another ring on her left hand. One cast ring was placed to the dead woman's left near her waist and next to this was a knife in a leather sheath. Under the knife was a fabric bag with a small bell, needle-case and axe-shaped pendant. A clay pot was placed at the dead woman's feet.

Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 13.

LNM AR 539:443–462

1098–1099. Auskarų pora su trimis kabučiais
ir karoliu
žalvaris
grandelės sk. 3,3 cm, kabučių ilg. 4,2 cm

1100.
Smeigtuko adata
žalvaris
ilg. 4,5 cm

1098–1099. Pair of earrings with three pendants
and a bead
bronze
chain diameter 3.3 cm;
pendants length 4.2 cm

1100.
Stem of pin
bronze
length 4.5 cm

1101–1103.	Rutulio formos sagutės su kilpele žalvaris sk. 0,5 cm	1101–1103.	Spherical buttons with hook bronze diameter 0.5 cm
1104.	Žiedinė segė žalvaris sk. 5 cm	1104.	Ring-shaped brooch bronze diameter 5 cm
1105.	Žiedinė segė karpytais pakraščiais žalvaris sk. 4,5 cm	1105.	Ring-shaped brooch with cut edges bronze diameter 4.5 cm
1106.	Pasaginė segė atvyniotais galais žalvaris sk. 3,1 cm	1106.	Penannular brooch with cylindrical terminals bronze diameter 3.1 cm
1107.	Plokštelinė segė žalvaris sk. 8,2 cm	1107.	Flat brooch bronze diameter 8.2 cm
1108–1111.	Juostiniai žiedai žalvaris sk. 2,1–2,2 cm, pl. 0,2–0,4 cm	1108–1111.	Sash-like rings bronze diameter 2.1–2.2 cm, width 0.2–0.4 cm
1112.	Žiedas pastorintą priekine dalimi su tordiravimo imitacija žalvaris, alavuotas sk. 2,9 cm	1112.	Ring with a thickened front part and imitation torquing bronze, tin-plated diameter 2.9 cm
1113.	Kriauninis peilis, buvęs makštyse geležis ilg. 16,5 cm (buvo 21,5 cm)	1113.	Knife with riveted handle, formerly sheathed iron length 16.5 cm (previously 21.5 cm)
1114.	Kirvelio formos kabutis žalvaris dydis 3×3,2 cm	1114.	Small axe-shaped pendant bronze size 3×3.2 cm
1115.	Žvangutis suploto rutulio formos žalvaris sk. 2 cm	1115.	Small flattened spherical bell bronze diameter 2 cm
1116.	Adatinė trapecijos formos žalvaris ilg. 5,5 cm, pl. 2,6 cm	1116.	Trapezoid needle case bronze length 5.5 cm, width 2.6 cm
1117.	Puodas žiestas, pūstais šonais, ornamantuotas molis aukštis 13,2 cm, sk. 18 cm, angos sk. 14,2 cm	1117.	Thrown pot with convex sides, decorated clay height 13.2 cm, diameter 18 cm, mouth diameter 14.2 cm
	* Audinio kapšelis		* Cloth bag
	** Juostinis žiedas		** Sash-like ring

KALNAPLĀTERI*kapas 4*

XVI a.

Kape palaidota moteris galva į P. Mirusioji paguldyta ant dešiniojo šono, sulenkтомis per keilius kojomis. Krūtinės srityje drabužis buvo susegtas dviem segėmis, ant dešinės rankos piršto užmautas žiedas.

grave 4

XVI cent.

A woman was buried in this grave with her head in S orientation. She lay on her right side with legs folded at the knees. Her garment was fastened at the chest with two brooches and on her right hand she wore a ring.

LVM A 11989:13–15

1118–1119. Žiedinės segės

žalvaris
sk. 4,5 cm; 4,8 cm

1120. Žiedas užkeistais galais, pastorinta
vyta priekine dalimi

žalvaris
sk. 2,3 cm

1118–1119. Ring-shaped brooches

bronze
diameter 4.5 cm; 4.8 cm

1120. Ring with overlapping terminals
and thickened plaited front part

bronze
diameter 2.3 cm

KALNAPLĀTERI

kapas 6

XVI a. 2-oji p.

Kape palaidota jauna moteris galva į PPV. Mirusioji paguldyta ant nugaros, rankos padėtos ant pilvo. Karsto liekanų neaptikta. Moters galvą puošė apgalvis, prie kurio išlikę audinio. Drabužis krūtinės srityje prie kaklo susegtas sege. Kairėje dubens pusėje padėta moneta.

grave 6

Second half of XVI cent.

A young woman was buried in this grave with her head facing SSW. She lay on her back with her hands on her belly. No traces of a coffin have been found. She wore a headband, of which some fabric survives. Her clothing was fastened on her chest at the neck. A coin was placed on the left side of the pelvis.

LVM A 11989:31–33

Lit.: Cimermane, 1994, pav. 5.

1121.	Apgalvis-karūna iš ornamentuotos skardos žalvaris, beržo tošis sk. 17 cm, aukštis 8,2 cm	1121.	Headband – coronet made of decorated metal-plate bronze, birch bark diameter 17 cm, height 8.2 cm
1122.	Žiedinė segė žalvaris aukštis 5,3 cm	1122.	Ring-shaped brooch bronze height 5.3 cm.
1123.	Moneta – Rygos laisvasis miestas, šilingas, 1577 sidabras sk. 1,8 cm	1123.	Coin – Free City of Riga, shilling 1577 silver diameter 1.8 cm

MAŽEIKIAI

kapas 2

XVI a. 2-oji p.

Kape palaidotas 55 metų amžiaus vyras galva į PV (210°). Mirusysis paguldytas aukštielininkas, ištiestomis kojomis ir rankomis. Dešinėje dubens pusėje buvo žiedinė segė, ant kairės rankos pirštų užmauti du žiedai. Prie kairiojo šlaunikaulio rasta odinė piniginė su monetomis. Po kairės rankos dilbiu gulėjo peiliukas, tarp kelių – akmeninis galastuvas, po nugara rasti keturi žiedai.

grave 2

Second half of XVI cent.

A 55-years-old male was buried in this grave with his head oriented 210° SW. The deceased was laid out on his back with extended arms and legs. On the right side of his pelvis a ring-shaped brooch was pinned and he wore two rings on his left hand. A leather purse was found by the dead man's thighbone containing coins. Under his left forearm lay a small knife, a whetstone was found between his knees and four rings were found under his back.

Lit.: Vaškevičiūtė, 1995, p. 297.

LNM AR 695:6-20

1124.	Žiedinė segė žalvaris sk. 4 cm	1124.	Ring-shaped brooch bronze diameter 4 cm
1125-1128.	Juostiniai žiedai paplatinta priekine dalimi žalvaris sk. 2 cm	1125-1128.	Sash-like rings with broadened front part bronze diameter 2 cm
1129.	Signetinis žiedas žalvaris sk. 2 cm	1129.	Signet ring bronze diameter 2 cm
1130.	Juostinis žiedas sk. 1,9 cm, pl. 0,3 cm	1130.	Sash-like ring diameter 1.9 cm, width 0.3 cm
1131.	Galastuvas trapecijos formos akmuo dydis 7×3×1,5 cm	1131.	Trapezoid whetstone stone size 7×3×1.5 cm
1132-1137.	Monetos – Lietuva, Žygimanto Augusto denarai: 1555, 1556 (2), 1557, 1558 (2) sidabras sk. 1,2 cm	1132-1137.	Coins – Lithuania, Sigismund Augustus pennies: 1555, 1556 (2), 1557, 1558 (2) silver diameter 1.2 cm

1138.

**Moneta – Revelio pfeningas
(XV–XVI a.)**
sidabras
sk. 12,5 cm

* Peiliukas
geležis

1138.

**Coin – Reval pfennig
(XV–XVI cent.)**
silver
diameter 12.5 cm

* Small knife
iron

MAŽEIKIAI

kapas 25

XVI a. pab.

Kape palaidota moteris galva į V (270°). Mirusioji paguldyta ant nugaros, kairė ranka išiesta prie šono, dešinė padėta ant dešiniojo klubo. Ant kairės rankos pirštų mūvėti du žiedai. Prie juosmens kairėje pakabinta odinė piniginė su keturiais žalvariniais žiedais ir šešiolika sidabrinė monetų. Kairiajame šone prie kojos padėtas peilis smaigaliu žemyn.

grave 25

End of XVI cent.

A woman is buried in this grave with her head oriented 270° to W. The deceased was laid on her back with her left arm stretched down by her side and her right placed on her right hip. She wore two rings on the fingers of her left hand and a leather purse hung on the left side of her waist containing four bronze rings and sixteen silver coins. A knife with its tip facing down was placed to the left side by her leg.

LNM AR 695:57-75

Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, p. 297.

1139.	Kriauninis peilis su kotu ir kniedėmis geležis, medis ilg. 17 cm	1139.	Knife with riveted handle, handle and rivets iron, wood length 17 cm
1140–1145.	Signetiniai žiedai žalvaris sk. 1,9–2,2 cm	1140–1145.	Signet rings bronze diameter 1.9–2.2 cm
1146–1153.	Monetos – Lietuva, Žygimanto Augusto dvidenariai 1566 (3), 1569, 1570 (4) sidabras sk. 1,4 cm	1146–1153.	Coins – Lithuania, Sigismund Augustus two-pence pieces dated 1566 (3), 1569, 1570 (4) silver diameter 1.4 cm
1154.	Moneta – Lietuva, Žygimanto Augusto pusgrašis 1565 sidabras sk. 18,5 cm	1154.	Coin – Lithuania, Sigismund Augustus, half groat, 1565 silver diameter 18.5 cm
1155–1160.	Moneta – Lietuva, Stepono Batoro dvidenaris 1578, 1579 (5) sidabras sk. 1,4 cm	1155–1160.	Coins – Lithuania, Stephen Bathory two-pence pieces, dated 1578, 1579 (5) silver diameter 1.4 cm
1161.	Moneta – Lenkija, Jono Albrechto pusgrašis sidabras sk. 17,5 cm	1161.	Coin – Poland, John Albert (1492–1501), half groat silver diameter 17.5 cm

ŠAPNAGIAI

kapas 3

XVI–XVII a.

Kape palaidota 25–30 metų amžiaus moteris galva į V (270°). Mirusioji paguldyta aukšteliinka, kairė ranka ištiesta, dešinė sulenkta ant dubens. Moters ausys papuoštos auskarais, juosmens srityje drabužis susegtas žiedine sege. Ant dešinės rankos vieno piršto mūvėti keturi, ant kito piršto du žiedai. Kairėje dubens pusėje rastas amuletas, juosmens srityje – peiliukas, o ties krūtine – verpstukas.

grave 3

XVI–XVII cent.

A woman aged between 25 and 30 years was buried in this grave with her head oriented 270° to W. The deceased was buried supine with her left arm extended, whereas her right arm was folded on her pelvis. The woman's ears were adorned with earrings and her clothing was fastened at her waist with a ring brooch. On one finger of her right hand she wore four rings and on another, two rings. An amulet was found on the left side of her pelvis; a knife with a riveted handle lay at her waist level and by her chest was a spindle.

LNM AR 653:29–40

Lit.: Varnas, 1987a, pav. 3, p. 25–27, 29, 31, 32.

1162–1163. Auskarų pora klaustuko formos

žalvaris
ilg. 4,4 cm, sk. 2,6 cm

1164. Žiedinė segė

žalvaris
sk. 6,2 cm

1165–1167. Juostiniai žiedai kiek paplatinta

priekine dalimi
žalvaris
sk. 2 cm; 2,2 cm

1168. Juostinis žiedas, sujungtas kniedele

žalvaris
sk. 2 cm

1169–1170. Juostiniai žiedai

žalvaris
sk. 2 cm, 2,2 cm

1171. Amuletas – apkaustyta žvėries nagas

žalvaris, nagas
ilg. 5,2 cm

1172. Verpstukas cilindro formos,
ornamentuotas

ragas
sk. 3,3 cm

1173. Kriauninio peilio dalis

geležis, medis
ilg. 11,6 cm

1162–1163. Pair of question-mark-shaped

earrings

bronze

length 4.4 cm, diameter 2.6 cm

1164. Ring-shaped brooch

bronze

diameter 6.2 cm

1165–1167. Sash-like rings with slightly
broadened front part

bronze

diameter 2 cm; 2.2 cm

1168. Sash-like ring joined up by a stud

bronze

diameter 2 cm

1169–1170. Sash-like rings

bronze

diameter 2 cm; 2.2 cm

1171. Amulet – mounted animal claw

bronze, claw

length 5.2 cm

1172. Cylindrical spindle, decorated

horn

diameter 3.3 cm

1173. Part of knife with riveted handle

iron, wood

length 11.6 cm

Radiniai

- 1174–1175. Įmoviniai ietigaliai ilga siaura plunksna
XV–XVI a.
geležis
ilg. 37,7 cm; 43 cm, plunksnos ilg. 22 cm;
25 cm
Jakštaičiai, kapai 181, 209
LNM AR 539:432, 530
*Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 8:1, 9:1;
Svetikas, 2003b, pav. 9:1.*

1174, 1175

1176. Įmovinis ietigalis karklo lapo formos plunksna
XV–XVI a. 1-oji p.
geležis
ilg. 17,3 cm, plunksnos ilg. 9 cm
Jakštaičiai, kapas 128 LNM AR 539:290
*Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 8:2;
Svetikas, 2003b, p. 143.*
1177. Itveriamasis strėlės antgalis ylos formos galvute
XIV a.
geležis
ilg. 5,3 cm, pl. 0,6 cm
Joniškio apylinkės JIKM AR 14

Finds

- 1174–1175. Socketed spearheads with a long narrow blade
XV–XVI cent.
iron
length 37.7 cm; 43 cm, blade length 22 cm;
25 cm
Jakštaičiai, graves 181, 209
LNM AR 539:432, 530
*Lit.: Urbanavičius, 1979, ill. 8:1; 9:1;
Svetikas, 2003b, ill. 9:1.*

1176. Socketed spearhead with maple-leaf blade
XV–first half of XVI cent.
iron
length 17.3 cm, blade length 9 cm
Jakštaičiai, grave 128 LNM AR 539:290
*Lit.: Urbanavičius, 1979, ill. 8:2;
Svetikas, 2003b, p. 143.*

1177. Hafted arrowhead with awl-like tip
XIV cent.
iron
length 5.3 cm, width 0.6 cm
Joniškis environs JIKM AR 14

1177

- 1178–1186. Arbaletiniai strėlių antgaliai, įtveriamieji, piramidinėmis ir bipiramidinėmis galvutėmis XIII–XIV a.
geležis
ilg. 5,4 cm; 6,3 cm; 6,6 cm; 6,8 cm; 6,9 cm;
7 cm; 7,2 cm; 7,6 cm; 16,8 cm
Mežotne, piliakalnis
LVM A 11429:261, 1206, 1656, 148, 328, 1218,
1205, 608, A 12894:2
Lit.: Ginters, 1939a, pav. 22;
Žiemgaliai..., 2003, p. 96.

1183, 1184, 1186

1187. Arbaletinis strėlės antgalis, įtveriamasis, bipiramidine galvute XIII a.
geležis
ilg. 10,4 cm
Tērvete, piliakalnis LVM VI 25a:86

- 1188–1192. Arbaletiniai strėlių antgaliai, įmoviniai, piramidinėmis ir bipiramidinėmis galvutėmis XIII–XIV a.
geležis
ilg. 6,4 cm; 6,7 cm; 6,8 cm; 7,2 cm; 8,7 cm
Mežotne, piliakalnis
LVM A 11429:791, 1779, 981, 1056, 330
Lit.: Ginters, 1939a, pav. 22;
Žiemgaliai..., 2003, p. 96.

1188, 1190

- 1178–1186. Crossbow bolts, hafted, with pyramid and double-pyramid tip XIII–XIV cent.

iron
length 5.4 cm; 6.3 cm; 6.6 cm; 6.8 cm;
6.9 cm; 7 cm; 7.2 cm; 7.6 cm; 16.8 cm
Mežotne, hillfort

LVM A 11429:261, 1206, 1656, 148, 328, 1218,
1205, 608, A 12894:2

Lit.: Ginters, 1939a, ill. 22; Žiemgaliai..., 2003, p. 96.

1187. Crossbow bolts, hafted, with double-pyramid tip XIII cent.
iron
length 10.4 cm
Tērvete, hillfort LVM VI 25a:86

- 1188–1192. Crossbow bolt heads, socketed with pyramid and double-pyramid tips XIII–XIV cent.

iron
length 6.4 cm; 6.7 cm; 6.8 cm; 7.2 cm; 8.7 cm
Mežotne, hillfort

LVM A 11429:791, 1779, 981, 1056, 330

Lit.: Ginters, 1939a, ill. 22;
Žiemgaliai..., 2003, p. 96.

- Broad-bladed axe with blunt end XIII cent.
iron
length 13.4 cm; blade length 10 cm
Tērvete, hillfort LVM VI 24a:87

1193

- 1194–1195. Axes with blade broadened and cut off towards the handle, with a rounded butt XV–first half of XVI cent.

iron
length 11.7 cm; 13.6 cm,
blade length 8.1 cm; 9.3 cm
Jakštaičiai, graves 187, 197

LNM AR 539:473, 512

Lit.: Urbanavičius, 1979, ill. 5:6;
Svetikas, 2003b, p. 144.

1194, 1195

1193. Pentinis plačiaašmenis kirvis
XIII a.
geležis
ilg. 13,4 cm, ašmenų ilg. 10 cm
Tėrvete, piliakalnis LVM VI 24a:887

1194–1195. Kirvai koto link paplatintais ir
nukirstais ašmenimis, užapvalinta
pentimi
XV–XVI a. 1-oji p.
geležis
ilg. 11,7 cm; 13,6 cm, ašmenų ilg.
8,1 cm; 9,3 cm
Jakštaičiai, kapai 187, 197

LNM AR 539:473, 512
Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 5:6;
Svetikas, 2003b, p. 144.

1196–1199. Pentinis plačiaašmenis kirvis
išgaubtais ašmenimis, keturkampe
pentimi
XV–XVI a. 1-oji p.
geležis
ilg. 14,9 cm; 17,6 cm; 15,3 cm; 16 cm,
ašmenų ilg. 12,7 cm; 9,4 cm; 11,5 cm;
10,1 cm
Jakštaičiai, kapai 68, 185, 209,

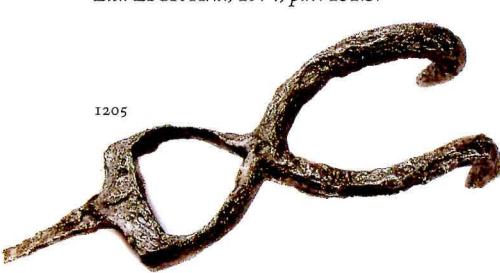
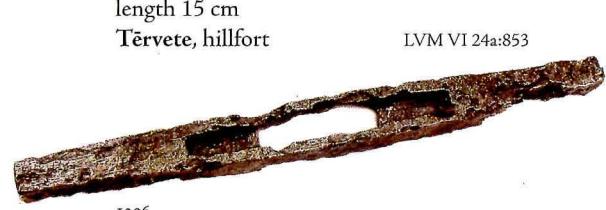
Mažeikiai, kapas 134
LNM AR 539:148, 464, 529, AR 695:355
Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 5:2, 4; 9:2;
Vaškevičiūtė, 1995a, pav. 8; Svetikas, 2003b, p. 144.

1196–1199. Blunt-ended, broad-bladed axe
with protuberant blades and
a quadrangular butt
XV–first half of XVI cent.
iron
length 14.9 cm; 17.6 cm; 15.3 cm; 16 cm, blade
length 12.7 cm; 9.4 cm; 11.5 cm; 10.1 cm
Jakštaičiai, graves 68, 185, 209,
Mažeikiai, grave 134
LNM AR 539:148, 464, 529, AR 695:355
Lit.: Urbanavičius, 1979, ill. 5:2, 4; 9:2;
Vaškevičiūtė, 1995a, ill. 8; Svetikas, 2003b, p. 144.

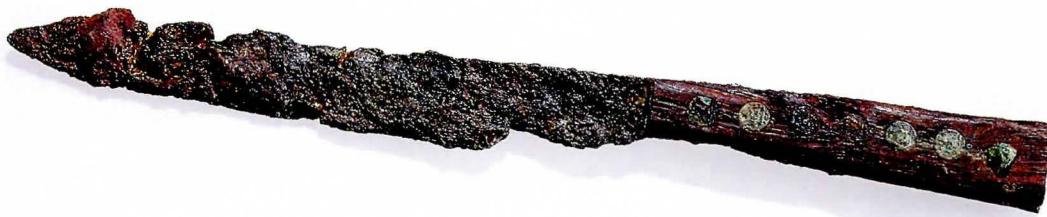
Axe with broadened blade and hammer-
shaped protuberance above butt and
a mark (comprising four trapezoids)
stamped on one side
Second half of XVI cent.–XVII cent.
iron
length 13.9 cm, blade length 8.2 cm,
length of protuberance 2.2 cm
Jakštaičiai, grave 175 LNM AR 539:416
Lit.: Urbanavičius, 1979, ill. 6;
Svetikas, p. 144, 2003b.

1200

1200.	Kirvis praplatintais ašmenimis, su plaktuko formos atauga virš penties, viename šone įmuštu ženklu iš 4 rombų XVI a. 2-oji p.–XVII a. geležis ilg. 13,9 cm, ašmenų ilg. 8,2 cm, ataugos ilg. 2,2 cm Jakštaičiai, kapas 175 Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 6; Svetikas, 2003b, p. 144.	1201.	Blunt-ended broad-bladed axe with hammer-shaped protuberance on butt XIV–XV cent. iron, coppered length 15.6 cm, blade length 9.3 cm Pamiškiai LNM AR 544:260
1201.	Pentinis plačiaašmenis kirvis su plaktuko formos atauga ant penties XIV–XV a. geležis, variuotas ilg. 15,6 cm, ašmenų ilg. 9,3 cm Pamiškiai LNM AR 544:260	1202–1203.	Spurs with broken wheel XIII cent.– XVI cent. iron distance between terminals 8.5 cm; 7.8 cm Kalnelis II, hillfort, Paliečiai JIKM 5650, LNM AR 433:5 Lit.: Merkevičius, 1998, ill. 6:1.
1202–1203.	Pentinai išlūžusi ratuku XIII a., XVI a. geležis atstumas tarp galų 8,5 cm; 7,8 cm Kalnelis II, piliakalnis, Paliečiai JIKM 5650; LNM AR 433:5 Lit.: Merkevičius, 1998, pav. 6:1.	1202.	
1204.	Pentino su žvaigždute fragmentas XIV–XV a. geležis ilg. 12,9 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:1196	1204.	Fragment of spur with small star XIV–XV cent. iron length 12.9 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:1196
1205.	Arbaleto kilpa XIII a. geležis ilg. 13,9 cm, pl. 4,7 cm Tėrvete, piliakalnis Lit.: LPSR Arb., 1974, pav. 131:3.	1205.	Loop from crossbow XIII cent. iron length 13.9 cm, width 4.7 cm Tėrvete, hillfort LVM VI 20:163 Lit.: LPSR Arb., 1974, ill. 131:3.
1205.		1206.	
1206.	Kalavijo rankenos skersinis XIII a. geležis ilg. 15 cm Tėrvete, piliakalnis LVM VI 24a:853	1206.	Cross-guard from sword hilt XIII cent. iron length 15 cm Tėrvete, hillfort LVM VI 24a:853
1207.	Kalavijo rankenos skersinis XIII–XIV a. geležis ilg. 9,5 cm Mežotne, piliakalnis LVM A 11429:803	1207.	Cross-guard from sword hilt XIII–XIV cent. iron length 9.5 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:803

1208.	Grandininių marškinių fragmentas XIII a. geležis ilg. 9,3 cm, pl. 5,4 cm Tėrvete, piliakalnis	1208.	Fragment of chainmail XIII cent. iron length 9.3 cm, width 5.4 cm Tėrvete, hillfort
1209–1210.	Šarvų plokštélės XIV a. geležis dydis 9,3×5,4 cm; 21,5×16 cm Mežotne, piliakalnis	1209–1210.	Plates from armour XIV cent. iron size 9.3×5.4 cm; 21.5×16 cm Mežotne, hillfort LVM A 11429:1610, 11429:941
1211–1214.	Ledo pasaga su trimis spygliais avalynei XIII–XIV a. geležis dydis 6,2×5,6 cm; 6,6×5,9 cm; 7,8×6,5 cm; 8,4×4,4 cm Mežotne, piliakalnis	1211–1214.	Spiked iron horse-shoe-shaped overshoe for walking on ice XIII–XIV cent. iron size 6.2×5.6 cm; 6.6×5.9 cm; 7.8×6.5 cm; 8.4×4.4 cm Mežotne, hillfort
	LVM A 11429:185, 1858, 1089, 372		LVM A 11429:185, 1858, 1089, 372
1215.	Spyglys–ežiukas XIII a. geležis dydis 4,2×2,7 cm Mežotne, piliakalnis	1215.	Hedgehog-barb XIII cent. iron size 4.2×2.7 cm Mežotne, hillfort
1216–1217.	Kabliukai su spygliu prie pasagos XIII a. geležis dydis 5×4,5 cm; 4,6×6,3 cm Mežotne, piliakalnis, Tėrvete, piliakalnis	1216–1217.	Hooks with barb for horseshoe XIII cent. iron size 5×4.5 cm; 4.6×6.3 cm Mežotne, hillfort, Tėrvete, hillfort
	LVM A 11429:1755; VI 20:134		LVM A 11429:1755, VI 20:134
1218.	Įtveriamasis peilis XV–XVI a. 1-oji p. geležis ilg. 13,9 cm, pl. 1,6 cm Jakštaičiai, kapas 178 Lit.: Svetikas, 2003b, p. 144.	1218.	Hafted knife XV–first half of XVI cent. iron length 13.9 cm; width 1.6 cm Jakštaičiai, grave 178
1219.	Kriauninis peilis, rankena puošta 7 kniedėmis, buvus kilpa pakabinimui XVI a. 2-oji p.–XVII a. geležis, medis, žalvaris ilg. 23,8 cm, rankenos ilg. 9 cm, peilio pl. 2,1 cm Jakštaičiai, kapas 110 Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 10:6; Svetikas, 2003b, p. 145.	1219.	LNM AR 539:423 Lit.: Svetikas, 2003b, p. 144. Knife with riveted handle decorated with seven studs, originally with loop for attachment Second half of XVI cent.–XVII cent. iron, wood, bronze length 23.8 cm, handle length 9 cm, knife width 2.1 cm Jakštaičiai, grave 110
	LNM AR 539:245		LNM AR 539:245 Lit.: Urbanavičius, 1979, ill. 10:6; Svetikas, 2003b, p. 145.

1219

- 1220–1222. Kriauniniai peiliai su rankena ir galo apkaustu**
XVI a. 2-oji p.–XVII a.
geležis, medis, žalvaris
ilg. 14,3 cm; 14,6 cm; 18,1 cm, pl. 1,6 cm;
1,9 cm; 1,9 cm
Mažeikiai, kapai 142, 174, 186
LNM AR 695:366, 444, 461
Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, pav. 7:4, 10:6;
Svetikas, 2003b, p. 145
- 1223–1225. Skiltuvai ovalo formos**
XV–XVI a. 1-oji p., XVII a.
geležis
dydis 6,8×3,5 cm; 7,1×3 cm
Jakštaičiai, kapai 7, 70, **Mažeikiai**, kapai 122
LNM AR 539:15, 153, AR 695:322
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 131; Vaškevičiūtė, 1995a, p. 304; Svetikas, 2003b, p. 146.
- 1226–1227. Skiltuvai atriestais galais**
XVI–XVII a.
geležis
dydis 7,2×3,5 cm
Jakštaičiai, kapas 193, **Mažeikiai**
LNM AR 539:500, AR 695:576
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 131, pav. 11:5.
- 1228. Galąstuvai, keturkampio pjūvio, su skylute**
XVI a.
rusvas smiltainis
dydis 7,3×2,2×1,8 cm
Jakštaičiai, kapas 197
LNM AR 539:511
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 131, pav. 11:11;
Svetikas, 2003b, p. 144.
- 1229. Galąstuvas su skylute**
XVI a.
juodas skalūnas
dydis 12,2×1,9–1,2×1–0,4 cm
Mažeikiai, kapas 36
LNM AR 695:136
Lit.: Vaškevičiūtė, 1995, p. 292, pav. 9:2;
Svetikas, 2003b, p. 144.

1230.

- 1220–1222. Knives with riveted handles, with handle and tip mounting**
Second half of XVI cent.–XVII cent.
iron, wood, bronze
length 14.3 cm; 14.6 cm; 18.1 cm,
width 1.6 cm; 1.9 cm; 1.9 cm
Mažeikiai, graves 142, 174, 186
LNM AR 695:366, 444, 461
Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, ill. 7:4, 10:6;
Svetikas, 2003b, p. 145.
- 1223–1225. Oval steels**
XV–first half of XVI cent., XVII cent.
iron
size 6.8×3.5 cm; 7.1×3 cm
Jakštaičiai, graves 7, 70, **Mažeikiai**, grave 122
LNM AR 539:15, 153, AR 695:322
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 131; Vaškevičiūtė, 1995a, p. 304; Svetikas, 2003b, p. 146.
- 1226–1227. Steels with overlapping ends**
XVI–XVII cent.
iron
size 7.2×3.5 cm
Jakštaičiai, grave 193, **Mažeikiai**
LNM AR 539:500, AR 695:576
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 131, ill. 11:5.
- Whetstone, quadrangular cross-section, with hole**
XVI cent.
brownish sandstone
size 7.3×2.2×1.8 cm
Jakštaičiai, grave 197
LNM AR 539:511
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 13, ill. 11:11;
Svetikas, 2003b, p. 144.
- Whetstone with hole**
XVI cent.
black shale
size 12.2×1.9–1.2×1–0.4 cm
Mažeikiai, grave 36
LNM AR 695:136
Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, p. 292, ill. 9:2;
Svetikas, 2003b, p. 144.
- Whetstone with loop for attachment**
stone, iron
size 9.3×1.7–0.9×1.9–0.9 cm;
loop length 4.8 cm
Mažeikiai
LNM AR 695:517
Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, ill. 9:6.
- 1231–1232. Flat spindles with rounded edges**
XVI cent.
sandstone
diameter 3.8 cm; 4.2×4 cm,
height 1.4 cm; 1.1 cm
Jakštaičiai, grave 30, **Mažeikiai**
LNM AR 539:49, AR 695:554
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 133, ill. 11:8;
Vaškevičiūtė, 1995a, p. 293, ill. 10:19;
Svetikas, 2003b, p. 146.

1230.	Galąstuvas su kilpa pakabinimui akmuo, geležis dydis 9,3×1,7–0,9×1,9–0,9 cm, kilpos ilg. 4,8 cm Mažeikiai LNM AR 695:517 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, pav. 9:6.</i>	1233.	Cylindrical spindle XV cent. sandstone diameter 3.1 cm, thickness 1.2 cm Visdergiai, grave 1 LNM AR 623:2
1231–1232.	Verpstukai plokštū, užapvalintais kraštais XVI a. smiltainis sk. 3,8 cm; 4,2×4 cm, aukštis 1,4 cm; 1,1 cm Jakštaičiai, kapas 30, Mažeikiai LNМ AR 539:49, AR 695:554 <i>Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 133, pav. 11:8; Vaškevičiūtė, 1995a, p. 293, pav. 10:19; Svetikas, 2003b, p. 146.</i>	1234.	Cylindrical needle case, slightly broader at one end XVI cent. bone tube length 8.3 cm, diameter 2.5–1.6 cm Mažeikiai LNM AR 695:553 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, p. 293, ill. 10:18.</i>
1233.	Verpstukas cilindro formos XV a. smiltainis sk. 3,1 cm, st. 1,2 cm Visdergiai, kapas 1 LNM AR 623:2	1234.	
1234.	Adatinė cilindro formos, viename gale kiek platesnė XVI a. vamzdinis kaulas ilg. 8,3 cm, sk. 2,5–1,6 cm Mažeikiai LNM AR 695:553 <i>Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, p. 293, pav. 10:18.</i>	1235–1236.	Needle case shaped like a flat funnel XVI cent. bronze size 6.6×3.6×1.6 cm; 7.7×3.1–1.6 ×1.1 cm Mažeikiai LNM AR 695:600, 625
1235–1236.	Adatinės suploto piltuvėlio formos XVI a. žalvaris dydis 6,6×3,6×1,6 cm; 7,7×3,1–1,6×1,1 cm Mažeikiai LNM AR 695:600, 625	1237.	
1237.	Kapselis-rankinė keturkampės formos, užapvalinta priekine dalimi, puošta apkalėliais ir apkalu su 6 ataugėlėmis (fragmentai) XV a. 2-oji p.–XVI a. 1-oji p. oda, žalvaris dydis 16,5×15×3 cm Jakštaičiai, kapas 185 LNM AR 539:468 <i>Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 148; Svetikas, 2003b, p. 148.</i>	1235–1236.	Needle case shaped like a flat funnel XVI cent. bronze size 6.6×3.6×1.6 cm; 7.7×3.1–1.6 ×1.1 cm Mažeikiai LNM AR 695:600, 625
1235, 1236		1237.	

1239

1238.	Kapšelis-rankinė su vidiniu krepšiu, trapezinės formos, užapvalinta priekine dalimi, pakraščiais puošta apkalėliais ir rozetiniu apkalu XVI a. 1-oji p. oda, žalvaris dydis 15,2×12,5 cm, Plaučiškai, kapas 8 (iškastas i pilkapį IV)	1238.	Handbag with trapezoid inner bag and rounded front part with edges decorated with mounts and a rosette mounting First half of XVI cent. leather, bronze size 15.2×12.5 cm. Plaučiškai, grave 8 (buried in barrow IV) LNM AR 41:36
	Lit.: Svetikas, 2003a, pav. 13; Svetikas, 2003b, p. 143.		Lit.: Svetikas, 2003a, ill. 13; Svetikas, 2003b, p. 143.
1239.	Diržas, puoštas 2 eilėmis spurgelių ir 3 eilėmis kniedžių (dalis) XVII a. vid. oda, žalvaris pl. 2,4 cm Šapnagai, kapas 18	1239.	Belt decorated with two rows of studs and three rows of rivets (part of -) Mid-XVII cent. leather, bronze width 2.4 cm Šapnagai, grave 18 LNM AR 653:160
	Lit.: Varnas, 1987, p. 28, pav. 4:1.		Lit.: Varnas, 1987, p. 28, ill. 4:1.
1240–1241.	Auskarų pora iš violinio žiedelio su 3 (2) kabuciais XV–XVI a. 1-oji p. žalvaris žiedelio sk. 2,9 cm, kabučių ilg. 3,2 cm; 3,6 cm Jakštaičiai, kapas 132	1240–1241.	Pair of earrings made of wire ring with 3 (and 2) pendants XV–first half of XVI cent. bronze ring diameter 2.9 cm, pendant length 3.2 cm; 3.6 cm Jakštaičiai, grave 132 LNM AR 539:299, 300
	Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 133; Svetikas, 2003b, p. 127.		Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 133; Svetikas, 2003b, p. 127.
1242–1243.	Auskarų pora klaustuko formos XV–XVI a. 1-oji p. žalvaris ilg. 4,6 cm Jakštaičiai, kapas 26	1242–1243.	Smeigtukas-adata su galvute galvos apdangalui XVI–XVII a. žalvaris ilg. 5,9 cm Aukšstadvaris–Gudeliai, kapas 1 SAM AL 13:1
	Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 148; Svetikas, 2003b, p. 129, nr. 157.		1240, 1241
1244.	Smeigtukas-adata su galvute galvos apdangalui XVI–XVII a. žalvaris ilg. 5,9 cm Aukšstadvaris–Gudeliai, kapas 1	1242–1243.	Pair of question-mark-shaped earrings XV–first half of XVI cent. bronze length 4.6 cm Jakštaičiai, grave 26 LNM AR 539:44, 45
1245.	Vytinė (iš 3) įvijinė antkaklė 2,5 apvijų su plokštelėmis galuose XV–XVI 1-oji p. žalvaris sk. ~17 cm, plokštelė dydis 9,8×2,2 cm Jakštaičiai, kapas 39		Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 148; Svetikas, 2003b, p. 129, nr. 157.
	Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 148, pav. 14:1.		

1240, 1241

1245, 1248

1246–1247. Vytinės (iš 2) antkaklės dvigubu lankeliu su kilpele ir kabliuku iš suvytos vielos
XV–XVI 1-oji p.
žalvaris
sk. 16,8×17,5 cm; 18,5×19,2 cm
Jakštaičiai, kapai 166, 210

LNM AR 539:364, 532

Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 134–135,
pav. 17:12, 19:6.

1248. Vytinė (iš 2) antkaklė trigubu lankeliu su vytos vielos kilpele ir išplota plokštelė su kabliuku
XV–XVI 1-oji p.
žalvaris
sk. 17×15,2 cm
Jakštaičiai, kapas 169

LNM AR 539:385

Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 134–135, pav. 18:2.

1249. Miniatiūrinė pasaginė segė zoomorfiniais galais, lankelis su tordiravimo imitacija
XV a.
žalvaris
sk. 2,3 cm
Jakštaičiai, kapas 190

LNM AR 539:480

Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 142–144.

1250. Miniatiūrinė pasaginė segė kampuotais galais, lankelis su tordiravimo imitacija
XV a.
žalvaris
sk. 2,8
Jakštaičiai, kapas 164

LNM AR 539:357

Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 142–144.

1244.

Pin-needle with head for headdress

XVI–XVII cent.

bronze

length 5.9 cm

Aukščadvaris–Gudeliai, grave 1

SAM AL 13:1 I

1245.

Plaited spiral neck ring with three plaits, with 2.5 twists with plates on terminals

XV–first half of XVI cent.

bronze

diameter ~17 cm; plate size 9.8×2.2 cm

Jakštaičiai, grave 39

LNM AR 539:63

Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 148, ill. 14:1.

1246–1247.

Plaited neck ring (with two plaits) with double band with loop and hook of plaited wire

XV– first half of XVI cent.

bronze

diameter 16.8×17.5 cm; 18.5×19.2 cm

Jakštaičiai, graves 166, 210

LNM AR 539:364, 532

Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 134–135,
ill. 17:12, 19:6.

1248.

Plaited neckring (two plaits) with triple band with plaited wire loop and flattened plate with hook

XV– first half of XVI cent.

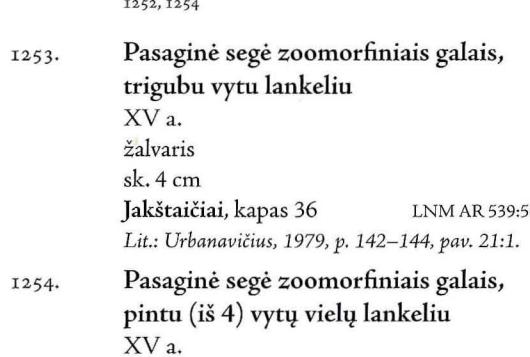
bronze

diameter 17×15.2 cm

Jakštaičiai, grave 169

LNM AR 539:385

Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 134–135, ill. 18:2.

1251.	Pasaginė segė atvyniotais galais, lankelis su tordiravimo imitacija XV a. žalvaris sk. 3,6 cm Jakštaičiai, kapas 190 <i>Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 142–144, pav. 20:6.</i>	1249.	Miniature penannular brooch with zoomorphic terminals and imitation torqued band XV cent. bronze diameter 2.3 cm Jakštaičiai, grave 190 LNM AR 539:480 <i>Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 142–144.</i>
1252.	Pasaginė segė zoomorfiniiais galais, vytu (iš 4) lankeliu XV a. žalvaris sk. 5,7 cm Jakštaičiai, kapas 39 LNM AR 539:66 <i>Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 142–144, pav. 15:2.</i>	1250.	Miniature penannular brooch with angular terminals, band with imitation torquing XV cent. bronze diameter 2.8 cm Jakštaičiai, grave 164 LNM AR 539:357 <i>Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 142–144.</i>
1251.			Penannular brooch with cylindrical terminals, band with imitation torquing XV cent. bronze diameter 3.6 cm Jakštaičiai, grave 190 AR 539:481 <i>Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 142–144, ill. 20:6.</i>
1252.			Penannular brooch with zoomorphic terminals, with band plaited from four strands XV cent. bronze diameter 5.7 cm Jakštaičiai, grave 39 LNM AR 539:66 <i>Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 142–144, ill. 15:2.</i>
1253.	Pasaginė segė zoomorfiniais galais, trigubu vytu lankeliu XV a. žalvaris sk. 4 cm Jakštaičiai, kapas 36 LNM AR 539:56 <i>Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 142–144, pav. 21:1.</i>	1253.	Penannular brooch with zoomorphic terminals and triple-plaited band XV cent. bronze diameter 4 cm Jakštaičiai, grave 36 LNM AR 539:56 <i>Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 142–144, ill. 21:1.</i>
1254.	Pasaginė segė zoomorfiniais galais, pintu (iš 4) vytų vielų lankeliu XV a. žalvaris sk. 4,5 cm Gibaičiai LNM AR 612:1	1254.	Penannular brooch with zoomorphic terminals, and band plaited from four strands of wire XV cent. bronze diameter 4.5 cm Gibaičiai LNM AR 612:1
1255.			
1255.	Half a penannular brooch with zoomorphic terminals, and band woven from six thicker and five thin plaited wires XIV cent. silver diameter 7.3 cm Jurgaičiai, settlement LNM AR 782:12		

1255.	Pusė pasaginės segės zoomorfiniiais galais, pintu lankeliu iš 6 storesnių ir 5 plonyčių suvytų vielų XIV a. sidabras sk. 7,3 cm Jurgaičiai, gyvenvietė	LNM AR 782:12	1256–1259. Ring-shaped brooches with flat band XVI–XVII cent. bronze diameter 4.7 cm; 5.5 cm; 5.8 cm Jakštaičiai, graves 177, 215, Mažeikiai, grave 120, loose find LNM AR 539:420, 549, AR 695:316, 601 Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 144; Vaškevičiūtė, 1995a, p. 294, ill. 11:4.
1256–1259.	Žiedinės segės plokščiu lankeliu XVI–XVII a. žalvaris sk. 4,7 cm; 5,5 cm; 5,8 cm Jakštaičiai, kapai 177, 215, Mažeikiai, kapas 120, atsitiktinis rad.	LNM AR 539:420, 549, AR 695:316, 601 Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 144; Vaškevičiūtė, 1995a, p. 294, pav. 11:4.	
1260.	Žiedinės segės plokščiu lankeliu dalis XV–XVI 1-oji p. žalvaris sk. 9,5 cm Jakštaičiai, kapas 169	LNM AR 539:388 Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 144, pav. 18:3.	1260.
1261.	Žiedinė segė plokščiu lankeliu karpytais kraštais XVI–XVII a. žalvaris sk. 5,7 cm Jakštaičiai, kapas 87	LNM AR 539:191 Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 144, pav. 20:20.	1261.
1261.			1256
1262–1263.	Ring-shaped brooches with wire-woven band XVI cent. bronze diameter 4.5 cm; 5.5 cm Jakštaičiai, grave 188, Mažeikiai, grave 13	LNM AR 539:476, AR 695:622	Part of ring-shaped brooch with flat band XV–first half of XVI cent. bronze diameter 9.5 cm Jakštaičiai, grave 169 LNM AR 539:388 Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 144, ill. 18:3.
1264–1265.	Ring-shaped brooches with wire-woven band XVI cent. bronze diameter 4.5 cm; 5.5 cm Jakštaičiai, grave 188, Mažeikiai, grave 13	LNM AR 539:476, AR 695:622	Ring-shaped brooch with flat band and cut-out edges XVI–XVII cent. bronze diameter 5.7 cm Jakštaičiai, grave 87 LNM AR 539:191 Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 144, ill. 20:20.
1264–1265.	Žiedinės segės viela apipintu lankeliu XVI a. žalvaris sk. 4,5 cm; 5,5 cm Jakštaičiai, kapas 188, Mažeikiai, kapas 13	LNM AR 539:476, AR 695:622	1262–1263. Ring-shaped brooches with wire-woven band XVI cent. bronze diameter 4.5 cm; 5.5 cm Jakštaičiai, grave 188, Mažeikiai, grave 13 LNM AR 539:476, AR 695:622
1264–1265.	Žiedinės segės viela apsuktu lankeliu XVI a. žalvaris sk. 4,1 cm; 4,9 cm Jakštaičiai, kapai 87, 189	LNM AR 539:190, 477	

1266–1269. Apskritos skardinės segės XV–XVI a. 1-oji p. žalvaris sk. 8,4 cm; 8,1 cm; 8,6 cm; 7,3 cm Jakštaičiai, kapai 39, 190 <i>LNM AR 539:65, 482, 483, 484 Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 15:16, 17, 20:18; Žiemgalių..., 2003, p. 103; Svetikas, 2003b, p. 131.</i>	1264–1265. Ring-shaped brooches with coiled wire band XVI cent. bronze diameter 4.1 cm; 4.9 cm Jakštaičiai, graves 87, 189 <i>LNM AR 539:190, 477</i>
1270–1274. Žiedai užkeistais galais, rombine priekine dalimi XV–XVI a. 1-oji p. žalvaris sk. 2–2,3 cm, pl. 1,5–2,1 cm Jakštaičiai, kapai 39, 49, 178, 180 <i>LNM AR 539:72, 111, 112, 424, 427 Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 146–147, pav. 15; Svetikas, 2003b, p. 133.</i>	1266–1269. Round metal-plate brooches XV–first half of XVI cent. bronze diameter 8.4 cm; 8.1 cm; 8.6 cm; 7.3 cm Jakštaičiai, graves 39, 190 <i>LNM AR 539:65, 482, 483, 484 Lit.: Urbanavičius, 1979, ill. 15:16, 17, 20, 18; Žiemgalių..., 2003, p. 103; Svetikas, 2003b, p. 131.</i>
1275. Žiedas užkeistais galais, tordiruota priekine dalimi XV–XVI a. 1-oji p. žalvaris sk. 2 cm, pl. 0,8–0,3 cm Jakštaičiai, kapas 49 <i>LNM AR 539:113</i>	1270–1274. Rings with overlapping terminals and rhomboid front part XV–first half of XVI cent. bronze diameter 2–2.3 cm; width 1.5–2.1 cm Jakštaičiai, graves 39, 49, 178, 180 <i>LNM AR 539:72, 111, 112, 424, 427 Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 146–147, ill. 15; Svetikas, 2003b, p. 133.</i>
1276. Žiedas užkeistais galais, iš 3 vielų suvyta priekine dalimi XIV–XV a. žalvaris sk. 2,6×2,8 cm, pl. 0,9 cm Jurgaičiai, piliakalnis <i>LNM AR 781:2</i>	1275. Ring with overlapping terminals and torqued front part XV–first half of XVI cent. bronze diameter 2 cm, width 0.8–0.3 cm Jakštaičiai, grave 49 <i>LNM AR 539:113</i>
1277–1278. Žiedai užkeistais galais, pinta priekine dalimi iš vielų apsuktų vielų XV–XVI a. 1-oji p. žalvaris sk. 2,5 cm; 2,7 cm Jakštaičiai, kapas 39 <i>LNM AR 539:68, 69 Lit.: Urbanavičius, 1979, pav. 15.</i>	1276. Ring with overlapping terminals, of three wires with plated front part XIV–XV cent. bronze diameter 2.6×2.8 cm, width 0.9 cm Jurgaičiai, hillfort <i>LNM AR 781:2</i>
1279. Žiedas pinta priekine dalimi XVI a. 2-oji p.–XVII a. žalvaris sk. 2,8×2,5 cm Jakštaičiai, kapas 32 <i>LNM AR 539:54</i>	1277–1278. Rings with overlapping terminals and woven front part made of wire of twisted wires XV–first half of XVI cent. bronze diameter 2.5 cm; 2.7 cm Jakštaičiai, grave 39 <i>LNM AR 539:68, 69 Lit.: Urbanavičius, 1979, ill. 15.</i>
1280. Žiedas užkeistais galais, pinta iš 4 suvytų vielų priekine dalimi XVI a. 2-oji p.–XVII a. žalvaris sk. 2,5×2,9 cm Jakštaičiai, kapas 91 <i>LNM AR 539:197</i>	1279. Ring with woven front part Second half of XVI cent.– XVII cent. bronze diameter 2.8×2.5 cm Jakštaičiai, grave 32 <i>LNM AR 539:54</i>
1281–1282. Žiedai paplatinta priekine dalimi XVI a. 2-oji p.–XVII a. žalvaris sk. 2,1 cm; 2 cm, pl. 1 cm; 0,9 cm Jakštaičiai, kapas 168, Dargužiai <i>LNM AR 539:380, GRD 75485 Lit.: Svetikas, 2003b, p. 134.</i>	1280. Ring with overlapping terminals, woven from four plated wires on front part Second half of XVI cent.–XVII cent. bronze diameter 2.5×2.9 cm Jakštaičiai, grave 91 <i>LNM AR 539:197</i>

1276, 1279, 1280

- 1283–1284. Žiedai paplatinta priekine dalimi su įkartomis (signetiniai)
XVI a. 2-oji p.–XVII a.
žalvaris
sk. 2,2 cm; 2,1 cm, pl. 1 cm; 0,9 cm
Jakštaičiai, kapas 168 LNM AR 539:377, 378
Lit.: Svetikas, 2003b, p. 134.

1283, 1284

- 1285–1291. Vienos moters amuletais – apkaustytu žvérių nageliai su kabučiais
XIV–XVI a. 1-oji p.
žalvaris, žvėries nagas
ilg. 5–5,7 cm
Jakštaičiai, kapas 173 LNM AR 539:401–407
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 145;
Svetikas, 2003b, p. 135.

- 1292–1293. Moterų amuletais – apkaustytu žvérių nagai su kilpele
XIV–XVI a. 1-oji p.
žalvaris, žvėries nagas
ilg. 6,9 cm
Jakštaičiai, kapai 39, 200 LNM AR 539:83, 517
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 145, pav. 15:3;
Svetikas, 2003b, p. 135.

- 1294–1295. Moterų amuletais – apkaustytu žvérių nagai su kabučiais
XVI a.
žalvaris, žvėries nagas
ilg. 4,4 cm; 6,5 cm
Mažeikiai, kapai 107, 120
LNM AR 695:297, 318
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 145.

1296. Moters amuletas – kryžinio smeigtuko galvutė viena nulūžusia kryžma
XIV–XVI a. 1-oji p.
žalvaris
ilg. 10,3 cm
Jakštaičiai, kapas 190 LNM AR 539:486

- 1281–1282. Rings with broadened front part
Second half of XVI cent.–XVII cent.
bronze
diameter 2.1 cm; 2 cm, width 1 cm; 0.9 cm
Jakštaičiai, grave 168, Dargužiai
LNM AR 539:380, GRD 75485
Lit.: Svetikas, 2003b, p. 134.

- 1283–1284. Rings with broadened front part and notches – signet rings
Second half of XVI cent.–XVII cent.
bronze
diameter 2.2 cm; 2.1 cm, width 1 cm;
0.9 cm
Jakštaičiai, grave 168 LNM AR 539:377, 378
Lit.: Svetikas, 2003b, p. 134.

- 1285–1291. One woman's amulets – small animal claws with pendants
XIV–first half of XVI cent.
bronze, animal claw
length 5–5.7 cm
Jakštaičiai, grave 173 LNM AR 539:401–407
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 145;
Svetikas, 2003b, p. 135.

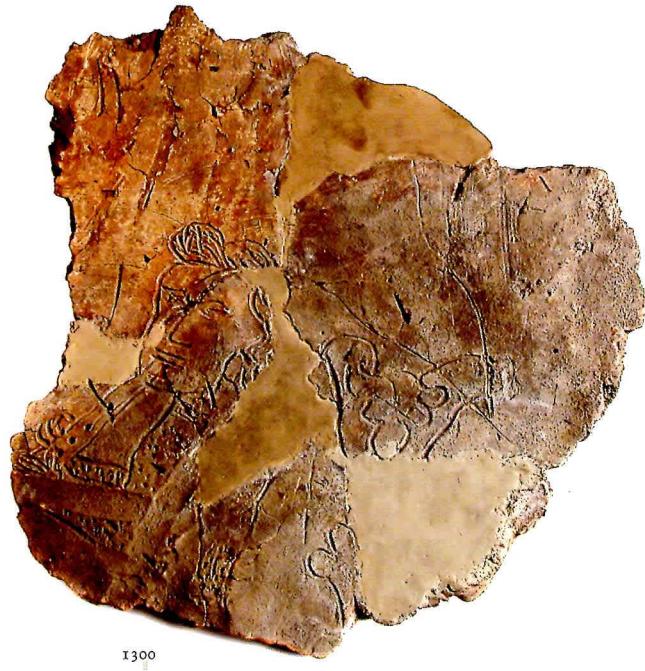

1292–1295

- 1292–1293. Woman's amulets – mounted animal claws with loop
XIV – first half of XVI cent.
bronze, animal claw
length 6.9 cm
Jakštaičiai, graves 39, 200 LNM AR 539:83, 517
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 145, ill. 15:3;
Svetikas, 2003b, p. 135.

- 1294–1295. Woman's amulets – mounted animal claws with pendants
XVI cent.
bronze, animal claw
length 4.4 cm; 6.5 cm
Mažeikiai, graves 107, 120. LNM AR 695:297, 318
Lit.: Urbanavičius, 1979, p. 145.

1297.	Vaiko amuletas – kryžiaus formos kabutis XVI a. 2-oji p.–XVII a. 1-oji p. žalvaris dydis 4,4×4,7 cm Mažeikiai, kapas 6 Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, pav. 10:1, p. 295; Svetikas, 2003b, p. 136.	1296. Woman's amulet – cross-shaped pin head with one arm broken XIV–first half of XVI cent. bronze length 10.3 cm Jakštaičiai, grave 190 LNM AR 539:486
1298–1299.	Vaiko amuletais – 2 kriauklelės su skylutėmis (buvo uždėtos ant akių) XVI a. 2-oji p.–XVII a. 1-oji p. kauri, dažyta rausvai ilg. 2,3 cm, 2,4 cm Mažeikiai, kapas 125 LNM AR 695:325, 326 Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, p. 295, pav. 10:10, 11; Svetikas, 2003b, p. 135.	1297. Child's amulet – cruciform pendant Second half of XVI cent.–first half of XVII cent.. bronze size 4.4×4.7 cm Mažeikiai, grave 6 LNM AR 695:25 Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, p. 295, ill. 10:1; Svetikas, 2003b, p. 136.
1300.	Piešinys „Vyras grojantis dūdele augalinį motyvų fone“ XIII a. molio tinkas, braižytas lazdele ir pirštais fragmento dydis 48×32 cm Tērvete, piliakalnis LVM VI 24b:853 Lit.: Brivkalne, 1959, pav. 9; Brivkalne, 1964, pav. 22.	1298–1299. Child's amulet – 2 shells with holes (were placed on eyes) Second half of XVI cent.–first half of XVII cent. red-painted cowry length 2.3 cm; 2.4 cm Mažeikiai, grave 125 LNM AR 695:325, 326 Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a, p. 295, ill. 10:10, 11; Svetikas, 2003b, p. 135.
1300.	Drawing. Man playing wind instrument, floral background XIII cent. daub, etched with stick and fingers size of fragment 48×32 cm Tērvete, hillfort LVM VI 24b:853 Lit.: Brivkalne, 1959, ill. 9; Brivkalne, 1964, ill. 22.	

1300

Dubenuoti akmenys

Stones with Hollows

VIENA RYŠKIAUSIŲ Žiemgalos šventviečių tradicijų yra akmenys su smailiadugniais dubenimis. Tokie akmenys paplitę dviejuose regionuose, kurių vienas apima Vidurio Lietuvą ir dalį Pietų Latvijos (pietuose siekia Kėdainius, šiaurėje – Bauskę), o antras – Utenos kraštą. Akmenys su dubenimis randami XVI a. viduryje įkurtuose gatviniuose kaimuose, į kuriuos jie, matyt, kartu su trobesiais ir kitu turtu buvo pergabenti iš viensėdžių. Kaime akmenų skaičius svyruoja nuo 2–3 iki 5–7, tačiau vienoje sodyboje paprastai randamas vienas dubenuotas akmuo. Tikslus akmenų skaičius iki šiol nėra nustatytas. Lietuvoje jis gali siekti apie 400–450, Latvijos teritorijoje – kiek daugiau kaip dešimt. Akmenys laikytini sodybų (šeimų) apeiginiais akmenimis, skirtais namų dievų kultui. Rekonstruojamas glaudus jų ryšys su namuose laikytais žalčiais. Akmenų su smailiadugniais dubenimis tradicijos kilmė ir chronologija kol kas nėra tiksliai nustatyta. Manoma, kad akmenys Lietuvos Žiemgalos teritorijoje (t.y. LDK dalyje) paplito laikotarpiu tarp karo su kryžiuočiais pabaigos, t.y. XV a. 1-osios pusės, ir valakų reformos XVI a. viduryje, vykstant sparčiam krašto apgyvendinimo procesui.

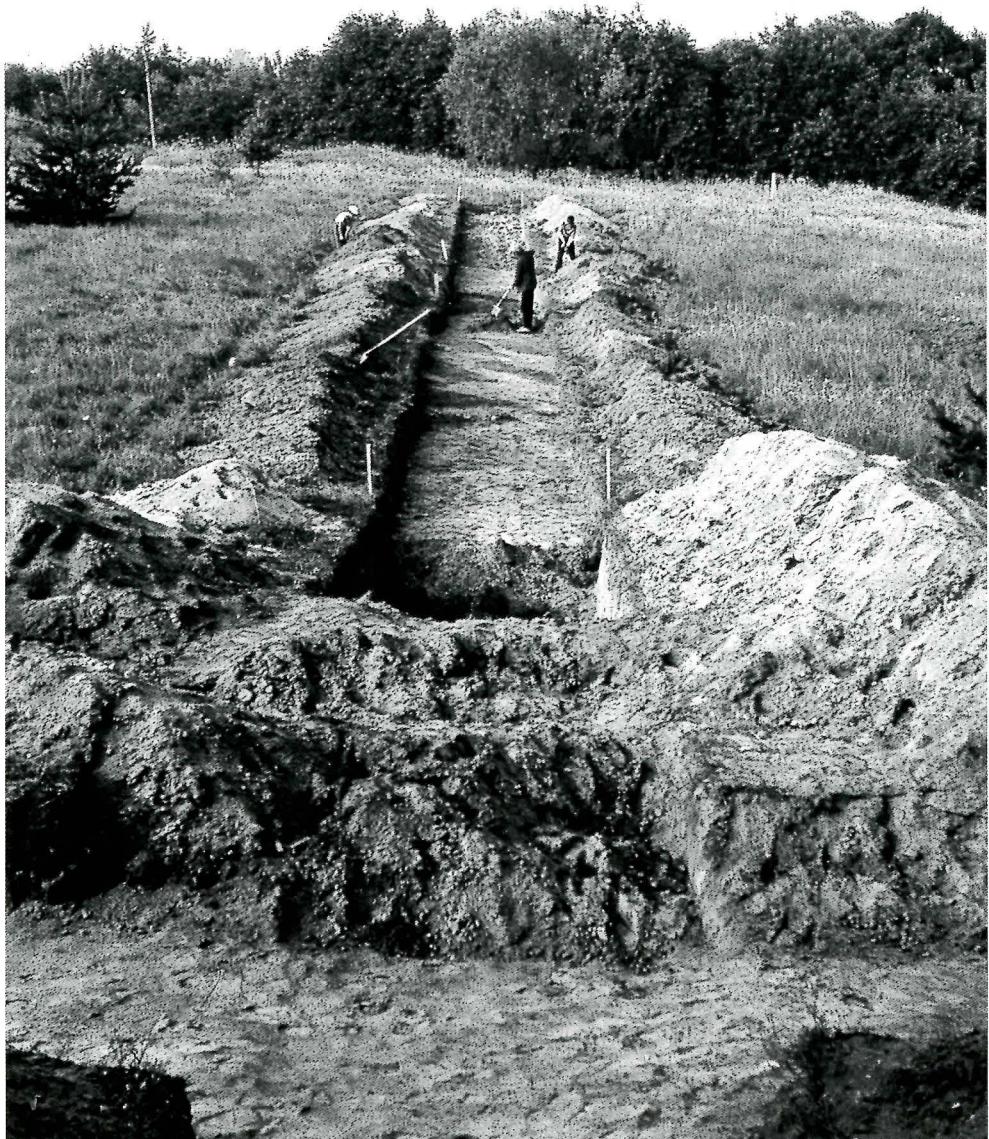
Akmuo su dubeniu

dydis 87×52–50–26 cm, aukštis 38 cm
dubens dydis 60×30–26 cm, aukštis 12 cm
Pasvalys LNM ED 2099, PGL 801

Stone with a hollow

size 87×52–50–26 cm, height 38 cm
size of hollow 60×30–26 cm, depth 12 cm
Pasvalys LNM ED 2099, PGL 801

STONES WITH NARROW-BOTTOMED hollows provide one of the most visible examples of Semigallian ritual-site traditions. Such stones are widespread in two regions, one of which extends across Central Lithuania and, in part, Southern Latvia (stretching from Kėdainiai in the south to Bauske in the north), and the other is the Utena region. Stones with hollows are found in street-plan villages built in the mid-sixteenth century. They found their way thither along with buildings and other property transferred from isolated farmsteads. The number of such stones in a village can range from two-three to five-to-seven, but it is usual for one hollowed stone to be found per farmstead. An exact figure for the amount of such stones has not been calculated. In Lithuania this would be somewhere in the region of 400–450, while in Latvia the figure would be closer to a little over ten. Such stones are regarded as ritual stones for a household for use in the cults of domestic deities. A link has been suggested between such stones and the snakes, which used to be kept in homes. The origin and chronology of the traditions involving stones with narrow-bottomed hollows have not been established so far. It is thought that the stones from Semigallian territory in Lithuania spread between the end of the crusades (the first half of the fifteenth century) and the Hide Land Reforms of the mid-sixteenth century, as the region underwent dramatic rises in population.

Šukionių kapinyno tyrinėjimai / Research works of Šukioniai cemetery

Žiemgalių archeologijos paminklai Lietuvoje

Semigallian archaeological Sites in Lithuania

ĄŽUOLPAMŪŠĖ

Pasvalio r.

Piliakalnis ir piliakalnio gyvenvietė Tatulos ir Ūgės santakoje. Piliakalnis apardytas, likusi tik aikštėlės R pusė su pylimų galais. 2001 m. LII (vad. G. Zabiela) prieš pradedant KVAD piliakalnio gelbėjimo darbus ištyrė du plotus aikštėlėje, kur aptiko intensyvų kultūrinį sluoksnį nuo 40–50 cm iki 1,3 m storio. Papédės gyvenvietė į R nuo piliakalnio netyrinėta, joje žvalgymu metu aptikra grublėtos keramikos šukelių.

I-II tūkstantmečių sandūros piliakalnis

Hillfort and hillfort settlement at the confluence of the Tatula and Ūgė rivers. The hill fort has been disturbed and only the eastern side remains along with the tips of the embankments. In 2001 before work began by the Cultural Properties Protection Department on rescuing the hill fort an expedition from LII led by G. Zabiela excavated two areas within the fort yard where an intense cultural level between 40–50 cm and 1.3 m thick was uncovered. The dwelling site at foot of the fort to the east of the hill fort was not examined, but during survey work shards of rough pottery were found.

Hillfort from the turn of the 1st and 2nd millennia

LNM GRD; PKM

AUKŠTADVARIS

Pakruojo r.

Kapinynas Švitinio upės krante. Ariant lauką buvo aptinkama žmonių kaulų ir kitų radinių.

V–VI a. radiniai

Cemetery on bank of the Švitinys River. Human bones and other finds were discovered during ploughing.

V–VI cent. finds

ŠAM GEK 95585

AUKŠTADVARIS-GUDELIAI

Pakruojo r.

Senkapis Švitinio ir Juodupio upių santakoje. 1989 m. ŠAM (vad. B. Salatkienė) tyrė paminklą ir aptiko 5 kapus.

XVI–XVII a. kapai

Old cemetery at the confluence of the Švitinys and Juodupis rivers. This site was examined in 1989 by a ŠAM expedition under the leadership of B. Salatkienė; five graves were discovered.

XVI–XVII cent. graves

ŠAM AL 13:1

BALSIAI

Akmenės r.

Kapinynas. XX a. 4-ajame dešimtmetyje ariant lauką buvo aptinkama žmonių kaulų ir archeologinių dirbiinių.

IX–XIII a. radiniai

Cemetery. Human bones and archaeological finds were uncovered here when a field was ploughed in the 1930s.

IX–XIII cent. finds

ŠAM 1285

BERKLAINIAI

Pasvalio r.

Pilkapiai, senkapis kaimo kapinaitėse ir šalia jų. 1970 m. VPU (vad. M. Michelbertas) ištyrė likusį vieną pilkapių su akmenų vainiku, aptiko 8 kampus ir vėliau iškastus 2 krikščioniškus kampus. 1991 m. paminklą žvalgė KPC archeologai. 1998 m. KPC (vad. P. Tebelškis) ištyrė 4 pilkapių liekanas.

III–VI a. kapai

XVI–XVII a. kapai

Barrows and old cemetery inside and beside the village cemetery. In 1970 a VPU expedition led by M. Michelbertas examined one surviving barrow with a stone circle and uncovered 8 graves and two later Christian burials. In 1991 the site was examined by archaeologists from KPC led by P. Tebelškis and the remains of four barrows were excavated.

III–VI cent. graves

XVI–XVII cent. graves

LNM AR 507:1–17

BUDRAIČIAI

Joniškio r.

Kapinynas Vilkijos upės dešiniajame krante. Ariant lauką buvo randama archeologinių dirbiinių, iš kurių keletas pateko į muziejus.

VIII–XIII a. radiniai

Cemetery on right bank of the Vilkija River. During ploughing archaeological finds were made and some of these found their way to museums.

VIII–XIII cent. finds

JKM 9518; ŽMA

DARGUŽIAI

Pakruojo r.

Pilkapiai, kapinynas (?), senkapis Obeles upės krante. 1997 m. ir 1998 m. KPC (vad. A. Strazdas) archeologinių žvalgymų metu surinko daug atsitsiktinių radinių ir monetų.

II–III a. radiniai

V–VIII a. radiniai

XVI–XVII a. radiniai

Barrows, cemetery (?), old cemetery on bank of the Obelė River. A. Strazdas led KPC expeditions here in 1997 and 1998, during which survey work uncovered many loose finds and coins.

II–III cent. finds

V–VIII cent. finds

XVI–XVII cent. finds LNM GRD 75485/1–105; ŠAM

DAUGALAIČIAI

Joniškio r.

Lobis, rastas 1959 m. ariant buvusią pelkę. Beržo tošies krepšyje (?) buvo 6 apyrankės ir 11 antaklių.

X–XI a. radiniai

Hoard discovered in 1959 when former marshland was set to the plough. A birch bark bag (?) contained 6 bracelets and 11 necklaces.

X–XI cent. finds

ŠAM LA 220:1–17

DAUGĖLAIČIAI

Šiaulių r.

Kapinynas iš dalies sunaikintas 1915–1918 m. kasant žvyrą. 1935 m. ŠAM (vad. B. Tarvydas) ištyrė 26 griautinius kapus, kurių tik 8 buvo su įkapémis.

VIII–XI a. radiniai

Cemetery, partially destroyed when gravel was excavated in 1915–18. In 1935 a ŠAM expedition under B. Tarvydas excavated 26 disturbed graves of which only 8 contained grave goods.

VIII–XI cent. finds

ŠAM 1166

DAUJĒNAI

Pasvalio r.

Pilkapiai į PR nuo kaimo kapinaičių. 1970 m. VPU (vad. M. Michelbertas) ištyrė 5 apardytus pilkapius. Pilkapiai su akmenų vainikais, viename pilkapyje buvo nuo 1 iki 16 griautinių kapų.

III–VI a. pilkapiai

Barrows lying to the south-east of the village cemetery. In 1970 a VPU expedition under M. Michelbertas excavated 5 disturbed barrows. Barrows with stone circles; each barrow contained between 1 and 16 inhumation graves.

III–VI cent. barrows

LNM AR 505:1–41

Lit.: Michelbertas, 1972b.

DAUNORAVA

Joniškio r.

Kapinynas Platonio upės krante. Ariant aptinkama žmonių kaulų ir kitų radinių.

VI–VIII a. radiniai

Cemetery on banks of the Platonis River. Human bones and other finds discovered during ploughing.

VI–VIII cent. finds

ŠAM AL 26:5

DEGĖSIAI

Pakruojo r.

Kapinynas, senkapis netoli Plonės upės. Ardomas nuo XIX a. vidurio. 1949 m. LII (vad. P. Kulikauskas) ištyrė 13 griautinių kapų. 1999 m. PTC (vad. E. Striškenė) tyrinėjo ir aptiko 5 vėlyvų kapų liekanas.

X–XII a. kapai

V–XVII a. radiniai

Cemetery, old cemetery, not far from the Plonė River. Site under plough since mid-nineteenth century. LII expedition under P. Kulikauskas examined 13 inhumation graves here in 1949. In 1999 a PTC expedition under E. Striškenė examined the site and found remains of five late graves.

X–XII cent. graves

V–XVII cent. finds

LNM AR 59:1–104; ŠAM; VDKM; BKM

DIRŽIAI

Pakruojo r.

Kapinynas Beržtalo upės krante ardomas nuo XX a. pr. kasant žvyrą. 1957 m. LII (vad. O. Kunclienė) tyrinėjo ir atkasė 4–5 kapus. 1996–1999 m. PTC (vad. E. Striškenė) tyrė paminklo likučius, aptiko 83 griautinius kapus.

V–VIII–XI a. kapai

III–IV a. radiniai

Cemetery on bank of the Beržtalis River that has been disturbed by gravel extraction since the early XX cent. In 1957 an LII expedition under O. Kunclienė examined and dug up 4–5 graves. In 1996–1999 PTC expeditions led by E. Striškenė examined the remains of the site and uncovered 83 inhumation graves.

V–VIII–XI cent. graves

III–IV cent. finds

LNM AR 60:1–21; ŠAM GDR

Lit.: Skučienė, Striškenė, 2000.

DOVAINIŠKIS

Pakruojo r.

Kapinynas Vėžgės upės krante. 1916 m. tiesiant geležinkelį dalis kapų buvo sunaikinta, rasta daug žmonių kaulų ir archeologinių dirbinių, kurie neįsiliko. 1968 m. žvalgė LII archeologai, rasta radinių.

V–VIII a. radiniai

Cemetery beside the Vėžgė River. During extensions of the railway line 1916 some of the graves were destroyed; many human bones and archaeological finds were discovered which no longer survive. LII archaeologists surveyed the site in 1968 and finds were made.

V–VIII cent. finds

LNM AR 481:1–2; ŠAM

DVARELIŠKIAI

Joniškio r.

Kapinynas. I ŠAM pateko 5 antkaklės, kurių radimo aplinkybės neaiškios. 2004 m. LII (vad. I. Vaškevičiūtė) ištyrė 13 kapų.

VII–XI a. kapai

IX–XII a. radiniai

ŠAM 205

Cemetery. Five necklaces found their way into ŠAM, but the circumstances under which they were discovered are uncertain. In 2004 LII expedition under I. Vaškevičiūtė examined 13 inhumation graves.

VII–XI cent. graves

IX–XII cent. finds

ŠAM 205

GIBAIČIAI

Šiaulių r.

Pilkapiai, kapinynas Kulpės upės krante ardyti ariant ir kasant žvyrą. 1932 m. ŠAM (vad. B. Tarvydas) ištyrė dalį kapyno, aptiko daugiau kaip 20 kapų, 3 ugniaivietes su kaulais. 1964 m. ŠAM (vad. J. Naudužas) dar tyrė suardytų kapų liekanas.

III–VI a. kapai

XVII–XVIII a. kapai

III–XI a., XIV a. radiniai

Cemetery on bank of the Kulpė River that has been disturbed by ploughing and gravel excavation. In 1932 a ŠAM expedition led by B. Tarvydas excavated part of the cemetery and discovered more than 20 graves and 3 hearths containing bones. In 1964 J. Naudužas led a ŠAM expedition to examine the remains of disturbed graves once more.

III–VI cent. graves

XVII–XVIII cent. graves

III–XI and XIV cent. finds

LNM AR 612:1–4; ŠAM; VDKM

IVOŠKIAI

Joniškio r.

Kapinynas Rimaišos upės krante, suardytas kasant smėlį. I ŠAM pateko atsiktinių radinių.

VI–VIII a. radiniai

Cemetery on bank of the Rimaiša River which was damaged during sand excavations. Loose finds are preserved in ŠAM.

VI–VIII cent. finds

ŠAM 1551

Lit.: Tarvydas, 1933.

JAKŠTAIČIAI

Šiaulių r.

Senkapis Spalvės upės krante. 1972 m. LII (vad. V. Urbanavičius) ištyrė 215 griautinių kapų.

XIV–XVII a. kapai

Old cemetery beside the Spalvė River. In 1972 V. Urbanavičius led an LII expedition and examined 215 inhumation graves.

XIV–XVII cent. graves

LNM AR 539:1–563; ŠAM

Lit.: Urbanavičius, 1979.

JAKŠTAIČIAI (MEŠKIAI)

Šiaulių r.

Kapinynas Dubysos upės krante. 1973–1974 m. ir 1982 m. LII (vad. V. Urbanavičius) ir LNM (vad. B. Tautavičienė) ištyrė 105 griautinius kapus, 6 degintinius ir 1 žirgo kapą.

VIII–XIII a. kapai

Cemetery on bank of the Dubysa River. In 1973–1974 and 1982 V. Urbanavičius led an LII expedition and B. Tautavičienė led LNM archaeologists to discover 105 inhumation graves, 6 cremation graves and 1 horse grave.

VIII–XIII cent. graves LNM AR 630:1–483; ŠAM

JAUNEIKIAI

Joniškio r.

Pilkapiai, kapinynas Sidabros upės krante. 1934 m. ŠAM (vad. B. Tarvydas) aptiko suardytų kapų pėdsakus. 1975–1976 m. LII (vad. A. Tautavičius) ištyrė 467 griautinius kapus.

III–IV a. pilkapiai

V–VIII–XI a. kapinynas

Barrows, cemetery on bank of the Sidabra River. In 1934 a ŠAM expedition under B. Tarvydas found traces of disturbed graves here. In 1975–1976 A. Tautavičius led an LII expedition to uncover 467 inhumation graves.

III–IV cent. barrows

V–VIII–XI cent. cemetery

LNM AR 537:1–1327; ŠAM; VDKM

Lit.: Vaškevičiūtė, 1985; Vaškevičiūtė, 1986; Vaškevičiūtė, 1987a; Vaškevičiūtė, 1987b; Vaškevičiūtė, 1987c.

JONIŠKIO APYLINKĖS

Lobis rastas 1958 m., tikslesnė radimvietė ir aplinkybės nežinomas. I LNM 1968 m. pateko 5 kaltingiai juostiniai sidabro lydiniai.

XI–XII a. radiniai

Joniškis environs

Hoard found in 1958; further details of find site and circumstances of find unknown. Five silver forged ingots were handed over to LNM in 1968.

XI–XII cent. finds

LNM AR 485:1–5

Lit.: Tautavičienė, 1981.

JURGAIČIAI

Šiaulių r.

Kapinynas Kulpės upės krante, suardytas kasant žvyrą. Buvo randama žmonių kaulų, dirbinių. 1973 m. MMT žvalgymų metu rasta pavienių dirbinių.

VIII–X a. radiniai

Cemetery on bank of the Kulpė River, damaged during gravel extraction. Human bones and artefacts found. In 1973 during MMT survey dig single finds were made.

VIII–X cent. finds

LNM AR 607:1–3

JURGAIČIAI (DOMANTAI)

Šiaulių r.

Piliakalnis – Kryžių kalnas Kulpės upės krante. Piliakalnį iš P, R, Š juosia upelių slėniai, jis pailgos formos aukštėsniai galais – balnakalnis. Piliakalnio kultūrinis sluoksnis suardytas ir pylimai deformuoti XIX–XX a. statant kryžius. MMT žvalgymu metu rasta atsitiktinių radinių. Kultūrinis sluoksnis žymus vakarinėje pašlaitėje.

II tūkst. 1-osios pusės piliakalnis

Hillfort, Hill of crosses on bank of the Kulpė River. River valleys surround hill fort to south, east and north; it is elongated in form with raised ends to form a type of saddle hill. The hill fort's cultural layer was disturbed and the bulwarks deformed when cross were erected on the site in the nineteenth and twentieth centuries. During an MMT survey dig loose finds were made. The cultural layer is marked on the west side.

1st half of II millennium hillfort LNM AR 781:1–2

Lit.: Salatkienė, 2000.

JURGAIČIAI

Šiaulių r.

Piliakalnio gyvenvietė, buvusi piliakalnio R pagrindės dalyje. Iš Š ir R pusiu gyvenvietę supo upeliukas ir užpelkėjės žemės ruožas. 1991 m. LII (vad. J. Stankus) ištyrė 282 m² plotą, aptiko 20–100 cm storio kultūrinį sluoksnį. Rasta pastatų liekanų – plūktuo molio, 9 židiniai, geležies gargažiai, kritė, keramikos, geležinių, žalvarinių dirbiniai. 1993 m. ŠAM (vad. B. Salatkienė) ištyrė 310 m² plotą atskiromis perkasmomis, aptiko pastatų liekanų, keramikos ir kitų radinių.

I tūkst. pab.–XIV a. gyvenvietė

Hillfort settlement in part of the eastern foot of the fort. The settlement was surrounded to the north and east by a stream and a stretch of marshland. In 1991 an LII expedition under J. Stankus excavated an area of 282 m² and found a cultural layer 20–100 cm thick. Remains of buildings found – beaten clay floor, nine hearths, iron dross, pottery, bronze artefacts. In 1993 B. Salatkienė led ŠAM archaeologists to excavate an area of 310 m² with separate trenches; remains of buildings, pottery and other finds.

End of I millennium–XIV cent. settlement

Lit.: Salatkienė, 2000.

LNM AR 782:1 – 13; ŠAM

KALNELIS (SIDABRĖ)

Joniškio r.

Piliakalniai I ir II Sidabros ir Vilkiausio upių santakoje. Tarp piliakalnių buvęs senasis kapinynas ir gyvenvietė. 1990 m. LII (vad. A. Merkevičius) atliko žvalgomuosius tyrimus. I piliakalnyje, vadina-mojoje piliavietėje, iškastas 90 m² plotas, aptikta tik P šlaito dalis, kultūrinis sluoksnis apardytas. Piliakalnis išvežtas žvyru. II piliakalnyje, vadina-

majame alkakalnyje, pastatyta bažnyčia ir įrengtos kapinės. Jame ištirtas 90 m² plotas, aptiktas gynybinis griovys, kultūrinis sluoksnis, rasta geležinių dirbiniai, keramikos. Tyrimai parodė, kad Kalneliye būta dviejų pilių. Cia stovėjusi žiemgalių pilis Sidabrė, kalavijuocių sunaikinta 1289–1290 m.

I tūkst. 2-oji p.–XIII a. radiniai

Hillforts I and II at confluence of the Sidabra and Vilkiausis rivers. Old cemetery and settlement used to exist between the hillforts. In A. Merkevičius and LII archaeologists carried out survey dig. In the so-called castle site of Hillfort I an area of 90 m² was excavated; only part of the southern slope was found; cultural layer disturbed. Hillfort taken away for gravel. In the so-called sacrificial area of Hillfort II a church and cemetery were established. An area of 90 m² was excavated here; defensive ditch discovered, cultural layer, iron artefacts and pottery found. Research shows that there were two castles in Kalnelis. This was the site of the Semigallian fort of Sidabrė, which the Livonian branch of the Teutonic Order destroyed in 1289–1290.

2nd half of I millennium–XIII cent., finds

JIKM 5646–5650, 8974, 8973; ŠAM

Lit.: Merkevičius, 1998; Vasiliauskas, 2004.

KARAŠILIS

Pakruojo r.

Pilkapių (?) Kruojos upės krante. XIX a. pab.–XX a. pr. sunaikinti kasant žvyrą. Rasti atsitiktiniai dirbiniai pateko į Kuršo provincijos muziejų, 1963 m. perduoti LNM.

II–III a. radiniai

Barrows (?) on bank of the Kruoja River. At the turn of the nineteenth and twentieth centuries these were destroyed during gravel extraction. Loose finds were found and handed over to Courland Provincial Museum. They were transferred to LNM in 1963.

II–III cent. finds

LNM AR 434:1–3

KARPIŠKIAI (LAIMUČIAI)

Pakruojo r.

Pilkapių, kapinynas, senkapis. XIX a. pr. kasinėjo Dubois de Montepereux, 1909 m. – J. Basanavičius. XX a. pr. pilkapių jau nebuvo matyti. Paminėklas visai sunaikintas 1958–1968 m. kasant žvyrą.

II–IV a. radiniai

VI–VII a. radiniai

XIV–XV a. kapai

Barrows, ancient cemetery, old cemetery. Excavated in early nineteenth century by Dubois de Montepereux, and in 1909 by J. Basanavičius. In the early twentieth century the barrows were no longer visible. The site was destroyed completely during gravel extraction in 1958–1968.

II–IV cent. finds

VI–VII cent. finds

XIV–XV cent. graves LNM AR 47:1–9; ŠAM; VDKM

KAUKSNUJAI	Cemetery on bank of the Beržalis River beside old village cemetery. Damaged in early twentieth century and later during gravel extraction. Human bones and other finds.
<i>Pakruojo r.</i>	VIII–XII cent. finds ŠAM AL 40:1
Kapinynas (?) . Ariant lauką randama žmonių kaulų bei dirbinių.	
V–VII a. radiniai	
Cemetery (?) . Human bones and artefacts found when field was ploughed.	
V–VII cent. finds	ŠAM 486; 1059
KAUPRIAI	
<i>Šiaulių r.</i>	LIEPORAII
Kapinynas . XX a. pr. keletas radinių pateko į Latvijos muziejus, 1963 m. perduoti LNM.	Joniškio r.
X–XII a. radiniai	Kapinynas greta kaimo kapinaičių sunaikintas kasant žvyrą. Buvo randama žmonių kaulų ir įvairių dirbinių, kurių dalis pateko į muziejus. 1963 m. iš Kuršo provincijos muziejaus radiniai perduoti LNM. 1973 m. žvalgė MMT archeologai.
Cemetery . In the early twentieth century several finds made their way into Latvian museums and were transferred to LNM in 1963.	V–XII a. radiniai
X–XII cent. finds	Cemetery next to village cemetery destroyed during gravel extraction. Human bones and various artefacts found; some placed in museums. Finds from the Courland Museum were transferred to LNM in 1963; MMT survey dig, 1973.
LN M AR 438:1–3	V–XII cent. finds LNM AR 432:1–7; ŠAM; VDKM
KYBARTIŠKĖ	
<i>Šiaulių r.</i>	LIESAI
Pilkapynas, senkapis . 1969 m. VPU (vad. M. Michelbertas) ištyrė 4 pilkapius su akmenų vainikais. Pilkapiuose laidotų mirusiųjų kapai apardyti vėlyvesnių kapų.	<i>Pakruojo r.</i>
I–IV a. pilkapynas	Kapinynas Švitinio upės krante. Dirbant ūkinius darbus randama žmonių kaulų ir įvairių dirbinių.
XVI–XVII a. kapai	IX–XI a. radiniai ŠAM 687
Barrow cemetery, old cemetery . In 1969 VPU archaeologists under M. Michelbertas excavated 4 barrows with stone circles. The barrow burials were disturbed when later graves were dug on the site.	Cemetery on bank of the Švitinys River. Human bones and various artefacts found during farming work.
I–IV cent. barrow cemetery	IX–XI cent. finds ŠAM 687
XVI–XVII cent. graves	LN M AR 496:1–49
KYBURIAI	
<i>Pasvalio r.</i>	LINKAIČIAI
Kapinynas prie Yslykio upės, tarp senųjų ir dabartinių kaimo kapinaičių. Buvo ardomas kasant žvyrą, 1971 m. MMT (vad. M. Černiauskas) ištyrė vieną apardytą griautinį kapą. 2000 m. LII (vad. I. Vaškevičiūtė) tyrinėjo ir aptiko 4 apardytus kapus.	<i>Joniškio r.</i>
VIII–XI a. radiniai	Pilkapiai, kapinynas Sidabros upės krante buvo ardomi ariant. 1932 m. ŠAM (vad. B. Tarvydas) atkėsė 13 griautinių kapų, keliis židinius su akmenų vainikais. 1968 m. kapinyną žvalgė LII, 1973 m. – MMT archeologai.
Cemetery by the Yslykis River between old and new village graveyards. Disturbed during gravel extraction. In 1971 MMT archaeologists with M. Černiauskas examined one damaged inhumation grave. In 2000 I. Vaškevičiūtė and other LII archaeologists discovered four damaged graves.	II–IV a. pilkapiai
VIII–XI cent. finds	V–VIII a. kapinynas
LN M AR 522:1–7; ŠAM; BKM; PKM	Barrows, cemetery on bank of the Sidabra River damaged during ploughing. In 1932 a ŠAM expedition led by B. Tarvydas excavated 13 inhumation graves, several hearths with stone circles. Cemetery investigated in 1968 by LII and in 1973 by MMT archaeologists.
LAUKSODIS	II–IV cent. barrows
<i>Pakruojo r.</i>	V–VIII cent. cemetery LNM AR 72:1–2, AR 233; ŠAM Lit.: Tarvydas, 1933.
Kapinynas Beržtalio upės krante, šalia senųjų kaimo kapinių. Suardytas XX a. pr. ir vėliau kasant žvyrą. Buvo randama žmonių kaulų ir įvairių radinių.	
VIII–XII a. radiniai	
Cemetery . Human bones and bronze ornaments found during ploughing.	LINKAVIČIAI
VIII–XII cent. finds	<i>Pakruojo r.</i>
LN M AR 39	Kapinynas . Ariant laukus randama žmonių kaulų ir žalvarinių papuošalų.
	IX–XII a. radinys
	Cemetery. Human bones and bronze ornaments found during ploughing.
	IX–XII cent. finds ŠAM AL 39

LINKSMĖNAI (KURMAIČIAI)

Joniškio r.

Kapinynas Ašvinės upės krante prie kaimo kapinių. 1924 m. aptikta atsitiktinių radinių kasant griovius ir žvyrą. Didelė dalis kapinyno sunaikinta. 1998 m. KPC (vad. P. Tebelškis) vykdė žvalgomuosius tyrinėjimus, aptiko 7 griautinius kapus, kurių du ištyrė.

VII–VIII a. kapas

III–XII a. radiniai

Cemetery on bank of the Ašvinė River next to village cemetery. In 1924 loose finds were made by men digging ditches and extracting gravel. Large part of cemetery destroyed. In 1998 P. Tebelškis led KPC expedition to survey site, seven inhumation graves found, of which two were examined in detail.

VII–VIII cent. grave

III–XII cent. finds

LNM AR 747:1–7; ŠAM; TIM; VDKM

LINKSMUČIAI

Pakruojo r.

Kapinynas Kruojos upės krante, apardytas žyvduobės. 1948–1949 m. LII ir VU (vad. R. Kulikauskienė ir P. Kulikauskas) ištyrė dalį kapinyno, aptiko 89 nedegintų mirusiuų kapus.

VII–XI a. kapai

Cemetery on bank of the Kruoja River, damaged by gravel pits. In 1948–1949 R. Kulikauskienė ir P. Kulikauskas led LII and VU expeditions to examine part of the cemetery, finding 89 non-cremated graves.

VII–XI cent. graves

LNM AR 31:1–277; ŠAM

LINKUVA (VAIŽGANTAI)

Pakruojo r.

Kapinynas prie miestelio kapinių, suardytas ariant. 1999, 2002 m. kapinyno likučius tyrinėjo LII (vad. I. Vaškevičiūtė). Aptiki 7 griautiniai kapai ir pavieniai radiniai iš suardytų kapų.

IX–XI a. kapai

Cemetery next to town cemetery, damaged by ploughing. Remains of the site were excavated in 1999, 2002 by LII archaeologists under I. Vaškevičiūtė. Seven inhumation graves and loose finds found from damaged graves.

IX–XI cent. graves

Lit.: Vaškevičiūtė, 2001.

MARTYNIŠKIAI

Joniškio r.

Kapinynas Švėtės upės krante. Ariant lauką randažu žmonių kaulų ir žalvarinių papuošalų.

XI–XIV a. radiniai

Cemetery on bank of the Švėtė River; human bones and bronze ornaments found during ploughing.

XI–XIV cent. finds

VDKM 1395:1

MAŽEIKIAI

Šiaulių r.

Senkapis netoli kaimo kapinaičių. 1985, 1988, 1989 m. LII (vad. I. Vaškevičiūtė) tyrinėjo ir rado 204 kapus. Kapai su įkapėmis ir monetomis.

XVI a. pab.–XVII a. kapai

Old cemetery near village graveyard. In 1985, 1988, 1989 I. Vaškevičiūtė and LII archaeologists examined the site and found 204 graves. Graves with grave goods and coins.

End of XVI cent.–XVII cent. graves

LNM AR 695:1–630

Lit.: Vaškevičiūtė, 1995a; Salatkienė, 1999, p. 27–29.

MAŽEIKIAI

Šiaulių r.

Kapinynas. Ariant lauką buvo aptinkama žmonių kaulų ir dirbinių. 1972 m. MMT žvalgymų metu surinkti radiniai.

III–IV a. radiniai

Cemetery. Human bones and artefacts discovered during ploughing. Finds collected during 1972 MMT survey expedition.

III–IV cent. finds

LNM AR 531:1–7

MELDINIAI

Pasvalio r.

Pilkapiai, kapinynas, senkapis. Nuo XIX a. pab. buvo ardomas kasant žvyrą, ariant. 1939 m. KM (vad. P. Baleniūnas) ištyrė 10 vėlyvų kapų, rado pavieniai radinių, 1943 m. KM (vad. P. Kulikauskas) aptiko dar 3 kapus. 1974 m. LNM (vad. E. Butėnienė) ištyrė 3 VI–VIII a. ir 10 XVII a. kapų. 1968, 1991 m. kapinyną žvalgė LII, 1997, 1998 m. – KPC archeologai.

III–IV a. pilkapiai

V–XII a. kapinynas

XVII–XVIII a. senkapis

Barrows, cemetery, old cemetery. From the end of nineteenth century the site was damaged during gravel extraction and ploughing. In 1939 P. Baleniūnas led a KM expedition to discover 10 late graves and loose finds; in 1943 P. Kulikauskas and other KM archaeologists found three further graves; in 1974 an LNM expedition under E. Butėnienė examined 3 VI–VIII cent.- and 10 XVII cent. graves. In 1968, 1991 the cemetery was surveyed by LII archaeologists and in 1997, 1998 by KPC specialists.

III–IV cent. barrows

V–XII cent. cemetery

XVII–XVIII a. old cemetery

LNM AR 541:1–79; VDKM

NORIAI

Pasvalio r.

Kapinynas. 1910 m. keletas dirbinių pateko į Lietuvinių mokslo draugijos rinkinius.

VIII–XII a. radiniai

Cemetery. In 1910 several artefacts made their way into the Lithuanian Science Association collection.

VIII–XII cent. finds

LNM AR 46:1–7

NORUŠAIČIAI

Šiaulių r.

Senovės gyvenvietė Kruojos upės dešiniajame krante, priešingoje (?) pusėje nei kapinynas. 1987 m. KPC (vad. A. Strazdas) žvalgė ir nustatė paminklo vietą.

VIII–X a. radiniai

Ancient settlement on right bank of the Kruoja River opposite (?) cemetery. In 1987 A. Strazdas led KPC expedition to survey and confirm the site.

VIII–X cent. finds

LNM GRD 73543/1–3

NORUŠAIČIAI

Šiaulių r.

Kapinynas prie Skalvio ir Kruojos santakos. Apie 1930 m. į ŠAM pateko kapams būdingų dirbinių.

VIII–IX a. radiniai

Cemetery at confluence of the Skalvis and Kruoja rivers. Artefacts typical of graves found way into ŠAM in 1930.

VIII–IX cent. finds

ŠAM AL 29:6

NORVAIŠIAI

Šiaulių r.

Kapinynas (?). Randama žmonių kaulų ir papuošalų.

IX–XIV a. radiniai

Cemetery (?). Human bones and jewellery found.

IX–XIV cent. finds

ŠAM AL 45:7

Lit.: Salatkienė, 1999, p. 29–30.

PALIEČIAI

Pakruojo r.

Pilkapiai, kapinynas, senkapis Palos upės slėnyje, 100 m nuo kaimo kapinaičių. XIX a. pab. buvo aptinkama žmonių kaulų ir archeologinių dirbinių, kurie pateko į Kuršo provincijos muziejų. 1963 m. radiniai perduoti LNM. 1991 m žvalgė LII archeologai.

II–IV a. pilkapiai

V–VIII a. kapinynas

XIV–XVI a. senkapis

Barrows, cemetery, old cemeteries in valley of the Pala River, 100 m from village cemetery. At the end of the nineteenth century human bones and archaeological artefacts were found and donated to Courland Provincial Museum. Transferred to LNM in 1963. LII archaeologists examined the site in 1991.

II–IV cent. barrows

V–VIII cent. cemetery

XIV–XVI cent. old cemetery

LNM AR 433:1–13

PAMIŠKIAI

Pasvalio r.

Kapinynas Mūšos upės krante, netoli kaimo kapinaičių, apardytas upės ir ūkinės veiklos. 1973 m. LNM (vad. B. Tautavičienė) ištyrė 65 griautinius kapus.

VII–XII a. kapai

Cemetery on bank of the Mūša River, near village cemetery, damaged by effects of river and human activities. In 1973 an LNM expedition under B. Tautavičienė excavated 65 inhumation graves.

VII–XII cent. graves

LNM AR 544:1–317; BKM; PKM

PAMIŠKIAI

Pasvalio r.

Senovės gyvenvietė Mūšos upės krante. 1997 m. KPC (vad. P. Tebelškis) atliko žvalgomuosius tyrimus. Aptiktas fragmentiškas kultūrinis sluoksnis.

I tūkst. vid.–2-osios p. kultūrinis sluoksnis

Ancient settlement on bank of the Mūša River. In 1997 a KPC expedition headed by P. Tebelškis carried out survey digs. Fragmented cultural layer found.

Mid-to late I millennium – cultural layer

LNM GRD

PAMŪŠĖ (RAUDONPAMŪŠĖ)

Pasvalio r.

Pilkapiai (?) Mūšos upės krante. XIX a. pab. rasta žmonių kaulų ir papuošalų, kurie pateko į Kuršo muziejų. 1963 m. radiniai perduoti LNM.

II–III a. radiniai

Barrows (?) on bank of the Mūša River. Human bones and ornaments found at end of XIX cent., later donated to Courland Provincial Museum. In 1963 finds transferred to LNM.

II–III cent. finds

LNM AR 430:1–5

PAMŪŠIS

Pakruojo r.

Kapinynas Mūšos upės krante. Nuo XIX a. ariant randama žmonių kaulų bei žvairių radinių. 1998 m. kapinyną žvalgė KPC (vad. B. Dakanis).

VII–X a. radiniai

Cemetery on bank of the Mūša River. Human bones and various ornaments found since end of nineteenth century. In 1998 B. Dakanis led KPC survey of cemetery.

VII–X cent. finds

LNM AR 491:1; VDKM

PAPILĖ

Akmenės r.

Kapinynas Ventos upės krante. Nuo XIX a. 2-osios pusės buvo ardomas kasant žvyrą. Dalis radinių pateko į muziejus. 1955 m. ŠAM (vad. J. Naudžas) ištyrė 16 griautinių kapų.

VII–XIII a. radiniai

Cemetery on bank of the Venta River. Gravel extraction since mid-nineteenth century. Some finds donated to museums. In 1955 ŠAM archaeologists led by J. Naudužas examined 16 inhumation graves.

VII–XIII cent. finds

LNM AR 15:1–54; ŠAM; VDKM; ŽMA; PMA

Lit.: Salatkienė, 2004.

PAPILĖ

Akmenės r.

Piliakalnio gyvenvietė į V nuo piliakalnio. 1985 m. žvalgė MMT, 1986 m. LII (vad. A. Varnas) atliko žvalgomuosius tyrimus, ištyrė 313 m² plotą, aptiko suardytą kultūrinį sluoksnį, keramikos radinių.

I tūkst. pr.–II tūkst. pr. radiniai

Hillfort settlement to west of hillfort, surveyed by MMT in 1985; in 1986 A. Varnas led LII survey expedition, examining an area of 313 m² to find a damaged cultural layer and potsherds.

Early I millennium–early II millennium, finds

LNM GRD 77338/1–12

PAŠVITINYS

Pakruojo r.

Kapinynas (?). I ŠAM pateko atsitiktinių radinių. VI–VII a. radiniai

Cemetery (?). Loose finds now in ŠAM.

VI–VII a. finds

ŠAM AL 37:1

PAVIRVYTĖ–GUDAI

Akmenės r.

Kapinynas, senkapis. 1965 m. kasant žvyrą su-naikinta dalis kapinyno, atsitiktinių radinių pateko į LNM. 1977–1981 m. kapinyną tyrinėjo MM (vad. A. Cholodinskienė), 1983–1984 m. LII (vad. I. Vaškevičiūtė), aptikta ir ištirta 113 griautinių žiemgalių kapų ir 32 degintiniai kuršių kapai bei 38 vėlyvi kapai.

X–XIII a. griautiniai kapai

X–XIII a. degintiniai kapai

XVI–XVII a. senkapio kapai

Cemetery, old cemetery. Part of cemetery destroyed during gravel extraction in 1965; loose finds preserved in LNM. In 1977–1981 MM excavations led by A. Cholodinskienė; in 1983–1984 m LII archaeologists led by I. Vaškevičiūtė found and examined 113 Semigallian inhumation graves, 32 Curonian cremation graves and 38 old cemetery graves.

X–XIII cent. inhumation graves

X–XIII cent. cremation graves

XVI–XVII cent. old cemetery graves

LNM AR 510:1–13, MKM In. 928–970

Lit.: Vaškevičiūtė, 1995b.

PELENIŠKIAI

Pakruojo r.

Kapinynas (?). 1975 m. ūkiniai darbų metu atsi-tiktinai rasti archeologiniai dirbiniai buvę „raitelio kape“.

VIII–XI a. radiniai

Cemetery (?). Loose finds of artefacts discovered in “horseman’s grave” during farm work in 1975.

VIII–XI cent. finds

LNM AR 705:1–8

PETRONIAI

Pakruojo r.

Kapinynas Kapupės upės krante, šalia kaimo ka-pinaicių, suardytas kasant žvyrą. Buvo randama žmonių kaulų ir archeologinių dirbinių. 1991 m. žvalgė LII archeologai.

VI–XII a. radiniai

Cemetery on bank of the Kapupė River, next to village cemetery; damaged during gravel excavation. Human bones and archaeological artefacts found. In 1991 LII archaeologists surveyed the site.

VI–XII cent. finds LNM AR 611:1–4; ŠAM, VDKM

PLAUČIŠKIAI

Pakruojo r.

Pilkapių su akmenų vainikais šalia senų kaimo kapinaičių. 1910 m. J. Basanavičius iškasė 5 pilkapius, 1978 m. likusius 7 pilkapius ištyrė PKI (vad. S. Patkauskas), rasta 15 III–V a. kapų ir 74 vėliau įkasti į sampilus kapai. 1991 m. paminklą žvalgė LII archeologai.

III–V a. pilkapių

XVI–XVII a. kapai

Barrows with stone circles beside old village cemetery. In 1910 J. Basanavičius excavated 5 barrows; in 1978 the remaining 7 barrows were examined by PKI archaeologists under S. Patkauskas who found 15 graves from III–V centuries and 74 later graves dug on top of older grave in-fills. In 1991 the site was examined by LII archaeologists.

III–V cent. barrows

XVI–XVII cent. graves

LNM AR 41:1–109; VDKM; ŠAM

Lit.: Patkauskas, 1980.

RAČIAI

Šiaulių r.

Kapinynas šalia kaimo kapinaičių. XX a. pr. dir-bant ūkiniai darbus buvo randama žmonių kaulų ir išvairių archeologinių dirbinių. 1963 m. LII (vad. V. Daugudis) vykdė žvalgomuosius tyrinėjimus, aptiko suardytą kapų pėdsakus. 1977, 1985, 1987, 1989 m. MMT žvalgymų metu surinko atsitiktinių radinių iš gyventojų.

III–XII a. radiniai

XVI–XVII a. radiniai

Cemetery next to village cemetery. During agricultural work human bones and various archaeological artefacts were found in the early twentieth century. In 1963 LII archaeologists under V. Daugudis carried out survey digs, found traces of disturbed graves; in 1977, 1985, 1987, and 1989 MMT surveys collected loose finds from local people.

III–XII cent. finds

XVI–XVII cent. finds

LNM AR 413:1–25; ŠAM

Lit.: Salatkienė, 1999, p. 30–32.

RINGUVĒNAI

Šiaulių r.

Kapinynas Ringuvos upės slėnyje buvo ardomas nuo XIX a. vidurio, apie 1965 m. visai sunaikintas kasant žvyrą. 1987 m. LII (vad. I. Vaškevičiūtė) tyrė kapinyno likučius, aptiko vieną apardytą kapą. Atsitiktiniai radiniai pateko į muziejus.

VI–XV a. radiniai

Cemetery in valley of the Ringuva River, disturbed since mid-nineteenth century; completely destroyed during gravel extraction in 1965. In 1987 an LII expedition under I. Vaškevičiūtė examined the remains of the cemetery and found one disturbed grave. Loose finds donated to museums.

VI–XV cent. finds

LNM AR 642:1–99; VDKM; ŽMA; ŠAM

RUDIŠKIAI

Joniškio r.

Kapinynas Müšos upės krante. Ariamame lauke randama žmonių kaulų ir žvairių dirbinių. 1968 m. žvalgė LII, 1973 m. – MMT archeologai.

III–XIII a. radiniai

Cemetery on bank of the Müša River. Human bones and various artefacts uncovered in ploughland. LIH archaeologists surveyed the site in 1968, followed by MMT specialists in 1973.

III–XIII cent. finds LNM AR 482:1–28; ŠAM; VDKM

RUKUIŽIAI

Joniškio r.

Kapinynas Švėtelės upės krante, iš dalies sunaikintas 1935–1937 m. kasant žvyrą. Buvo randama žmonių kaulų ir žvairių dirbinių.

VII–XVI a. radiniai

Cemetery on bank of the Švėtelė River, partially destroyed during gravel extraction in 1935–1937. Human bones and various artefacts found.

VII–XVI cent. finds LNM AR 610:1–8; ŠAM; VDKM

SAKALIŠKIAI

Pakruojo r.

Pilkapių, kapinynas (?) buvę suardyti ariant lauką. 1948 m. LII (vad. P. Kulikauskas) ištyrė suardytą pilkapij su akmenų vainiku, aptiko vieną griautinį kapą.

IV–V a. kapas

II–III a. ir X–XII a. radiniai

Barrows, cemetery (?) destroyed during ploughing. In 1948 P. Kulikauskas (LII) examined a disturbed barrow with a stone circle and found one inhumation grave.

IV–V cent. grave

II–III a. and X–XII cent. finds

LNM AR 69:1–2; ŠAM

SKREBOTIŠKIS

Pasvalio r.

Pilkapiai (?). Žvirgždinės laukė nuo seno randa- ma žmonių kaulų ir žvairių dirbinių. Vienas radi- nys pateko į LMD rinkinius.

III–IV a. radinys

Barrows (?). Human bones and various artefacts found over long period in sandy-gravelly fields. One find in LMD collection.

III–IV cent. find

LNM AR 42:1

SLĖPSNIAI

Joniškio r.

Kapinynas nuo seno ardomas ariant. Į muziejus patekė keliolika radinių.

VIII–XIV a. radiniai

Cemetery disturbed by plough over long period. More than a dozen finds in museums.

VIII–XIV cent. finds

ŠAM AL 11:16; VDKM

SMILGELIAI

Pasvalio r.

Kapinynas Lévens upės krante. Ariant lauką buvo randama žmonių kaulų ir kitų senienų.

VIII–XII a. radiniai

Cemetery on bank of the Lévo River. Human bones and other antiquities found during ploughing.

VIII–XII cent. finds

VDKM 809:10

SPIRAKIAI

Joniškio r.

Kapinynas Trumpės upės krante. Ariant lauką rasta žmonių kaulų ir archeologinių dirbinių.

V–VIII a. radiniai

Cemetery on bank of the Trumpė River. Human bones and archaeological artefacts found during ploughing.

V–VIII cent. finds

LNM AR 538:1–2; ŠAM

STAČIŪNAI

Pakruojo r.

Kapinynas sunaikintas XX a. 1-oje pusėje kasant žvyrą. Rasta daug žmonių kaulų ir žvairių dirbinių. IV–XII a. radiniai

Cemetery destroyed by gravel excavation in first half of twentieth century. Many human bones and various artefacts found.

IV–XII a. finds

ŠAM AL 25:8

Lit.: Volkaitė-Kulikauskienė, 1943.

STUNGIAI

Joniškio r.

Kapinynas buvo Vilkytės upės krante, beveik visai sunaikintas. 1985 m. ūkinį darbų metu atrastas, likęs tik vakarinis pakraštys. 1985 m. MMT (vad. B. Dakanis), 1986 m. LII (vad. I. Vaškevičiūtė) ištyrė kapinyno likučius, iš viso aptiki 26 žmonių kapai, kurių tik pusė ne visai suardyti.

VIII–XI a. kapai

Cemetery on bank of the Vilkytė River; almost entirely destroyed. In 1985 the surviving west side was found in course of agricultural labour. In 1985 MMT archaeologists led by B. Dakanis examined the remains of the site, followed in 1986 by an LII expedition under I. Vaškevičiūtė; in total 26 graves discovered, of which only half were completely undisturbed.

VIII–XI cent. graves

ŠAM AL 2:164

Lit.: Vaškevičiūtė, 2000b.

ŠAKARNIAI

(?) *Pasvalio r.*

Pilkapynas-kapinynas (?) Mūšos upės krante. XX a. pr. į muziejus iš vietas dvarininko M. Bielinskio pateko archeologinių radinių. 1990 m. žvalgė LII archeologai.

II–IV a. radiniai

IX–XIII a. radiniai

Barrow cemetery-cemetery (?) on bank of the Mūša River; archaeological finds donated to museums in early twentieth century by local landowner, M. Bielinski. In 1990 LII archaeologists examined the site.

II–IV cent. finds

IX–XIII cent. finds

LNM AR 48:1–37

ŠAPNAGIAI

Akmenės r.

Senkapis vadinamas „švedų kapeliais“, labai apnaujintas kasant žvyrą. 1979 m. LII (vad. A. Varnas) tyrinėjo ir aptiko 53 žmonių kapus (15 vyrų, 16 moterų, 22 vaikų). Dauguma mirusiuju palaidoti su įkapėmis.

XVI a. 2-oji p.–XVII a. kapai

Old cemetery known as “the Swedish tombs”, severely damaged by gravel extraction. In 1979 an LII expedition under A. Varnas excavated the site and found 53 graves (15 men, 16 women, 22 children). Most of the dead buried with grave goods.

2nd half of XVI cent.–XVII cent. graves

Lit.: Varnas, 1987.

LNM AR 653:1–492; ŠAM

ŠUKIONIAI

Pakruojo r.

Kapinynas Vezgės upės krante, netoli kaimo kapinių. Žinomas nuo XX a. pr., buvo randama žmonių kaulų ir dirbinių. 1931 m. ŠAM (vad. B. Tarvydas) bandė nesėkmingai tyrinėti. 1988 m.

LII (vad. V. Šimėnas), 1989–1990 m. (vad. I. Vaškevičiūtė) tyrė ir rado 134 kapus ir 9 vėlyvus palaidojimus.

VII–XI a. kapai

XVIII–XIX a. kapai

Cemetery on bank of the Vezgė River near village cemetery. Known from early twentieth century; human bones and artefacts found. Unsuccessful attempt to excavate site in 1931 by ŠAM under B. Tarvydas; in 1988 V. Šimėnas (LII), in 1989–1990 I. Vaškevičiūtė examined the site and found 134 graves and 9 later burials.

VII–XI cent. graves

XVIII–XIX cent. graves LNM AR 757:1–337; ŠAM

VAIDŽIŪNAI

Pasvalio r.

Kapinynas prie Mūšos ir Lėvens santakos. Dirbant lauką randama žmonių kaulų ir dirbinių. Atsitiktinių radinių pateko į muziejų.

VIII–XI a. radiniai

Cemetery near confluence of the Mūša and Lėvuo rivers. During farm work human bones and artefacts found. Loose finds preserved in national museum.

VIII–XI cent. finds

LNM AR 750:1–2

VALDOMAI

Šiaulių r.

Kapinynas, senkapis. Nuo XX a. pr., dirbant ūkinius darbus, randama žmonių kaulų ir dirbinių. 1955 m. ŠAM (vad. J. Naudužas) ištyrė vieną kapą, 1963 m. LII (vad. A. Tautavičius) aptiko apardytus 21 žmogaus griaucius. 1989 m. ŠAM (vad. B. Salatkienė) ištyrė pietinę ardomą kapinyno dalį, aptiko dar 12 griautinių kapų.

VIII–X a. kapai

XVI a. 2-oji p.–XVII a. kapai

Cemetery, old cemetery. Human bones and artefacts found since early twentieth century during farm work. In 1955 ŠAM (J. Naudužas) examined one grave. In 1963 A. Tautavičius (LII) found disturbed remains of 21 people. In 1989 a ŠAM expedition under B. Salatkienė excavated the southern disturbed part of the cemetery where she found another 12 inhumation graves.

VIII–X cent. graves

2nd half of XVI cent.–XVII cent. graves

LNM AR 395:1–35; ŠAM

Lit.: Salatkienė, 1999, p. 33–38.

VĖBARIAI

Pakruojo r.

Kapinynas. Atsitiktinių radinių pateko į muziejų. 1991 m. žvalgė LII archeologai.

IX–XII a. radiniai

Cemetery. Loose finds preserved in museum. In 1991 LII archaeologists surveyed the site.

IX–XII cent. finds

ŠAM 1686

VIEKŠNIAI

Akmenės r.

Kapinynas. 1914 m. V. Nagevičius iškasė bandomają perkasa, aptiko žmonių kaulų ir dirbinių, dalis radinių buvo apdege.

VI–XII a. radiniai

Cemetery. In 1914 V. Nagevičius dug an exploratory trench and found human bones and artefacts, some of which had been subject to fire.

VI–XII cent. finds

LNM AR 30:1–26

VISDERGIAI (PAPELKIAI)

Šiaulių r.

Pilkapynas, senkapis Žaiginio upės krante. XIX a. pab. buvo apie 25 pilkapius su akmenų vainikais. 1884–1885 m. T. Daugirdas ištirė 8 pilkapius; 1973 m. MMT (vad. J. Merkelevičius) ištirė pašutinį likusį pilkapi. I pilkapius buvo įkasti vėlesni kapai.

II–IV a. pilkapiai

XV–XVI a. kapai

Barrow cemetery, old cemetery on banks of River Žaigynys. At the end of the nineteenth century there were approx. 25 barrows with stone circles. In 1884–1885 T. Daugirdas excavated 8 barrows; in 1973 an MMT expedition under J. Merkelevičius examined the last remaining barrow. Later graves were dug on the barrow sites.

II–IV cent. barrows

XV–XVI cent. graves

LNM AR 623:1–30

ŽAGARĖ

Joniškio r.

Pilkapiai Švétės upės krante. I muziejus pateko atsikintiniai radiniai.

III–VIII a. radiniai

Barrows on banks of River Švétė; loose finds preserved in museums.

III–VIII cent. finds

LNM AR 431:1; ŠAM

ŽAGARĖ–RAKTUVĖ

Joniškio r.

Piliakalnis ir piliakalnio gyvenvietė Švétės upės dešiniajame krante. Piliakalnis suardytas nuo XIX a. laidojant mirusiuosius. 1996–1997 m. LII (vad. R. Jarockis) vykdė žvalgomuosius tyrinėjimus. Bandomieji šurfai daryti gyvenvietės vietoje. Aptiktas suardytas kultūrinis sluoksnis su lipdytinė keramika brükšniuotu ir grublėtu paviršiumi bei ankstyvaja žiesta keramika. Čia buvusi Raktės pilis, kurią 1289 m. sunaikino kalavijuociai.

I tūkst. pr.–X–XIII a. piliakalnio gyvenvietė

Hillfort and hillfort settlement on right bank of River Švétė. Hillfort disturbed since nineteenth century as burials carried out on site. In 1996–1997 R. Jarockis (LII) carried out survey digs. Preliminary trenches made on site of settlement. Disturbed cultural layer found with moulded pottery with brushed and coarse-surface and early tossed pottery. Site of Raktė Castle, which Livonian branch of Teutonic Order destroyed in 1289.

Early I millennium–X–XIII cent. hillfort settlement

ŠAM

Lit.: Bielenstein, 1868, p. 41, 47; Döring, 1868; Wachtsmuth, 1877; Döring, 1878; Bielenstein, 1885.

ŽAGARĖ–ŽVELGAITIS

Joniškio r.

Piliakalnis Švétės upės kairiajame krante. 1956 m. ŠAM (vad. J. Naudužas) tyrinėjo piliakalnio aikšteliés dalį. Aptikta medinio pastato ar tvoros liekanų ir XIII–XVII a. radinių. 1999 m. LII (vad. R. Jarockas) iškasė bandomają perkasa aikštéléjė ir aptiko storą kultūrinį sluoksnį su radiniais.

XII–XIII ir XVI–XVII a. kultūriniai sluoksniai

Hillfort on left banks of River Švétė. In 1956 ŠAM archaeologists under J. Naudužas examined top part of the hillfort. Remains of wooden building or fence and finds from XIII–XVII cent. uncovered. In 1999 R. Jarockas (LII) dug an exploratory trench on top of the hill and discovered a deep cultural layer with finds.

XII–XIII and XVI–XVII cent. cultural layers

ŠAM 675

ŽEIMELIS

Pakruojo r.

Kapinynas. Nuo XIX a. pab., dirbant ūkio darbus, buvo randama žmonių kaulų, žalvario bei geležies dirbinių.

VII–XIII a. radiniai

Cemetery. Human bones, bronze and iron artefacts found since end of nineteenth century during farm work.

VII–XIII cent. finds

ŠAM IA 99:8–99

Lit.: Šliavas, 1985.

Tērvetē piliakalnio kasinējimai / Research works of Tērvete hillfort

Žiemgalių archeologijos paminklai Latvijoje

Semigallian archaeological Sites in Latvia

ATVASES (BUKAIŠU ATVASES)

Dobeles r.

Kapinynas žinomas nuo 1932 m., kai Latvijos istorijos muziejus (vad. V. Ģinters) ištyrė 14 kapų. Atsitiktinių radinių rasta ir vėliau.

IX–XIII a. kapai ir radiniai

Cemetery known since 1932, when Latvian Historical Museum (expedition under V. Ģinters) excavated 14 graves. Loose finds made later too.

IX–XIII cent. graves and finds

LVM A 10697–10711; A 12587:1–3

AUCE (ALT-AUT'Z)

Dobeles r.

Kapinynas. 1886 m. tiesiant geležinkelį rasta apyrankė. Nemažai radinių surinkta apie 1900 m. ir vėliau.

V–XIV a. radiniai

Cemetery. When railway line was extended in 1886 a bracelet was found. A considerable number of finds was made ca 1900 and later.

V–XIV cent. finds

LVM A 8723:1–3;
A 12222:1–14; A 12227:1–2;
A 12593:1–8; JVMM; DNM

BĀLAS-ŠĶĒRSTAINI (DOBELES BĀLAS-ŠĶĒRSTAINI)

Dobeles r.

Kapinynas aptiktas 1925 m. tiesiant geležinkelį. Paminklų valdyba (vad. E. Šurms, F. Ozoliņš) 1926 m. ištyrė 67 kapus prie Bālių ir 35 – prie Šķerstainių. Latvijos istorijos institutas 1979–1981 m. (vad. M. Atgāzis) ištyrē dar 59 kapus ir nustatē, kad Bāliai ir Šķerstainiai yra vienas kapinynas.

V–XI a. kapai ir atsitiktiniai radiniai

Cemetery discovered in 1925 when railway was built. In 1926 the Monument Authority sent an expedition under E. Šurms, F. Ozoliņš to excavate 67 graves near Bālas and 35 near Šķerstaini. In 1979–81 the Latvian History Institute under M. Atgāzis examined a further 59 graves and determined that Bālas and Šķerstaini form one cemetery.

V–XI cent. graves and loose finds

LVM A 3068–3070; A 3072–3077; A 4184–4393;
A 4395–4494; A 4496–4502; A 4504–4547; A 4549–4589;
A 4591–4599; A 4601–4606; A 5032–5045; VI 235:1–544.

Lit.: Atgāzis, 1980; Atgāzis, 1982.

CIBĒNI (ĪLES CIBĒNI)

Dobeles r.

Kapinynas žinomas nuo 1867 m., kai tyrinėjo O. Hörneris. Atsitiktinių radinių rasta ir vėliau.

1940 m. Paminklų valdybai pavedus, P. Stepiņš ištyrė 5 kapus, taip pat kapinyne aptiko lobį.

V–VI a. kapai ir radiniai

Cemetery known since 1867 when O. Hörner excavated it. Loose finds also found at later dates. In 1940 the Monuments Authority enabled P. Stepiņš to excavate five graves; he also found a hoard in the cemetery.

V–VI cent. graves and finds

LVM A 7503:1–3; A 10403:1–4; A 10404:1–9; A 10405:1–3;
A 10406:1–3; A 10407:1; A 10408:1–2; A 10409:1–12;
A 10236:2–5; JVMM

Lit.: Moora, 1929

CIEMALDE (JAUNSVIRLAUKAS CIEMALDE)

Jelgavas r.

Kapinynas žinomas nuo 1881 m., kai plečiant kapines, buvo rasta žmonių kaulų ir radinių. 1896 m. K. Boy ištyrė 27 kapus ir surinko atsitiktinius radinius. Atsitiktinių radinių rasta ir vėliau. 1976–1977 m. LVI (vad. J. Graudonis) ištyrė 4 kapus ir surinko atsitiktinius radinius.

X–XIII/XIV a. kapai

VI–XIII/XIV a. radiniai

Cemetery known since work on extending the cemetery took place in 1881, when human bones and artefacts were uncovered. In 1896 K. Boy excavated 27 graves and collected loose finds. Loose finds were also made at later dates. In 1976–1977 LVI under J. Graudonis excavated four graves and collected loose finds.

X–XIII/XIV cent. graves

VI–XIII/XIV cent. finds

LVM A 7503:1–3; A 10403:1–4; A 10404:1–9;
A 10405:1–3; A 10406:1–3; A 10407:1; A 10408:1–2;

A 10409:1–12; A 10236:2–5; JVMM

Lit.: Boy, 1896.

ČAPĀNI (VECSAULES ČAPĀNI)

Bauskas r.

Kapinynas Nemunėlio kairiajame krante žinomas nuo 1886 m. pavasario, kai Jame tyrinėjo apskrities vyriausias mokytojas E. Šmidtas, vasarą darbus tėsė K. Boy ir K. Kayserlingas, o 1892 m. – F. Braunas.

VII/VIII–XVI a. radiniai

Cemetery on left bank of the Memel River, known since spring 1886, when it was excavated by the senior regional school officer, E. Schmidt, whose work was continued that summer by K. Boy and K. Kayserling; further work was done in 1892 by F. Braun.

VII/VIII–XVI cent. finds

LVM KPM 67–68, 70, 83, 98, 126, 161, 181, 874, 911;
KPM 1164, 1424a, e, f; RDM III 131; RDM III 376;
JVMM; BNMM

Lit.: Katalog. 1896.

DIDUĻI (SALGALES DIDUĻI)

Jelgavas r.

Kapinynas Lielupės dešiniajame krante, žinomas nuo 1895 m., kai K. Boy atliko žvalgomuosius tyrinėjimus, kur 1891 m. buvo išskalauti radiniai. XX a. 3-ajame dešimtmetyje, kasant duobes, rasti du kapai. Iš muziejų radiniai pateko 1928 m.

XII–XIII a. radiniai

XVI–XVIII a. radiniai

Cemetery on right bank of the Lielupe River, known since 1895, when K. Boy carried out an exploratory dig in a place where finds had been washed up in 1891. In the 1920s two graves were found when pits were dug. The finds were donated to the national museum in 1928.

XII–XIII cent. finds

XVI–XVIII cent. finds

LVM A 6506–6511; JVMM; KPM 1251–1253

Lit.: Boy, 1896.

DOBELE

Dobeles r.

Senkapis žinomas nuo 1883 m. Kasant ūkinės duobes rasta žmonių kaulų ir radinių. 1979–1982 m. LVI (vad. J. Daiga) ištyrė 1340 kapų.

XIV–XVII a. kapai

XII–XIII a. radiniai

Old cemetery known since 1883. When farm pits were being dug human bones and artefacts were found. In 1979–1982 J. Daiga led an LVI expedition to examine 1340 graves.

XIV–XVII cent. graves

XII–XIII cent. finds LVM VI 234:1–3311; JVMM

Lit.: Daiga, 1980; Daiga, 1982; Daiga, 1984; Berga, 2000.

DRENGERI–ČUNKĀNI (BAUSKAS DRENGERI–ČUNKĀNI)

Bauskas r.

Kapinynas žinomas nuo 1920 m., kai sodybos šeimininkas Karo muziejui perdavė radinius. 1924 m. Paminklų valdybos nurodymu E. Vāle ištyrė 12 kapų, 1928 m. (vad. V. Ģinters) – 3 kapus, 1936 m. (vad. P. Stepiņš) – 1 kapą, 1936–1937 m. (vad. E. Šurms) – 12 kapų. 1952 m. LVI (vad. Ā. Stubavs) ištyrė 13 kapų, BNMM (vad. E. Krastiņš) – 4 kapus. 1982–1984 m. LVI (vad. V. Bēbre) ištyrė 204 kapus, o 1984–1991 ir 1994 m. (vad. M. Atgāzis) – 499 kapus. Iš viso ištirti 724 kapai.

I–IV a. radiniai

VIII–XI a. kapai

Cemetery known since 1920, when the site owner gave the War Museum finds. In 1924 the Monuments Authority instructed E. Wahle to examine 12 graves; in 1928 the Authority asked V. Ģinters to examine 3 graves, and in 1936, P. Stepiņš to excavate 1 grave; in 1936–1937 E. Šurms examined 12 graves. In 1952 LVI (under Ā. Stubavs) examined 13 graves; BNMM (under E. Krastiņš) excavated 4 graves. In 1982–1984 LVI (under V. Bēbre) excavated 204 graves and in 1984–1991 and 1994 M. Atgāzis investigated 499 graves. In total 724 graves have been studied.

I–IV cent. finds

VIII–XI cent. graves

LVM A 2040–2079; A 6089; A 6091–6100;

A 6107–6108; A 8917; A 9062; A 9173;

A 9316–9330; A 11092; A 11095–11098;

A 11110; A 11105; A VI 250:1–773;

VI 250/1984:1–153; VI 250/1985:1–495;

VI 250/1986:1–224; VI 250/1987:1–225;

VI 250/1988:1–491; VI 250/1989:1–404;

VI 250/1990:1–153; VI 250/1991:1–168;

VI 250/1994:1–170; BWMM

Lit.: Bēbre, 1984; Atgāzis, Bēbre, 1986; Atgāzis, 1988;

Atgāzis, 1990; Atgāzis, 1992a; Atgāzis, 1992 b;

Atgāzis, 1994a; Atgāzis, 1994b.

DUMPJI (MEŽOTNES DUMPJI)

Bauskas r.

Lobis išartas 1897 m. pavasarį Dumpjų sodybos laukuose. Vėliau čia atliki žvalgomieji tyrinėjimai.

VII–VIII a. radiniai

Hoard ploughed up in spring 1897 on the territory of Dumpji Farm. Surveys carried out later.

VII–VIII cent. finds

LVM RDM III 74–76

Lit.: Urtāns, 1977.

EŽI (SESAVAS EŽI)

Jelgavas r.

Kapinynas žinomas nuo XIX a. 9-ojo dešimtmečio, kai į E. Krügerio kolekciją pateko radiniai. Vėliau jie perduoti Kuršo provincijos muziejui.

VII–XIII/XIV a. radiniai

Cemetery known since 1880s when E. Krüger acquired finds. Later these were handed over to the Courland Provincial Museum.

VII–XIII/XIV cent. finds

LVM KPM 1992; KPM 1993:1, 13. JVMM

Lit. Katalog. 1896.

GAIDEĻI–VIDUČI

(JAUNSVIRLAUKAS GAIDEĻI–
VIDUČI)

Jelgavas r.

Kapinynas žinomas nuo 1926 m., kai buvo užregistruotas Paminklų valdyboje. Iš LVM didžioji radinių dalis pateko 1929 m. ir vėliau. Valstybinės kultūros paminklų apsaugos inspekcijos ekspedicija (vad. J. Urtāns) 1992–1994 m. ištyrė 24 kapus. 2002–2003 m. LVI ekspedicija (vad. G. Zemītis) ištyrė 48 kapus.

V–X a. kapai

XI–XII a. radiniai

Cemetery known since 1926, when it was registered by the Monuments Authority. A large part of the finds were acquired by LVI in 1929 and later. During J. Urtāns' State Cultural Monuments Preservation Inspection expedition in 1992–94

24 graves were examined; in 2002–2003 an LVI expedition led by G. Zemītis excavated 48 graves.

V–X cent. graves
XI–XII cent. finds

LVM A 5614–5628; A 10669:1–22; A 12857:1 –21; A 12898:1–118; A 12903:1–7; A 12917:1–111; JVMM

Lit.: Urtāns, 1994; Urtāns, 1996; Zemītis, 2004.

GAILĪŠI (ĪLES GAILĪŠI)

Dobeles r.

Pilkapynas žinomas nuo 1930 m., kai buvo už-registroruotas Paminklų valdyboje. Jos nurodymu H. Moora 1930 m. ištyrė 2 ir $\frac{1}{4}$ pilkapių, 1934 m. R. Šnore baigė tirti trečiąjį pilkapių. Iš viso aptiki 28 kapai.

Pilkapis Nr. 1 – II–V a. kapai ir radiniai
Pilkapis Nr. 2 – II–III a. kapas ir radiniai
Pilkapis Nr. 3 – II–VI a. kapai ir radiniai

Barrow cemetery known since 1930, when it was listed by the Monuments Authority, on whose instruction H. Moora excavated two and a quarter barrows in 1930; in 1934 R. Šnore completed excavation of the third barrow. In total 28 graves found.

Barrow Nr. 1 – II–V cent. graves and finds
Barrow Nr. 2 – II–III cent. grave and finds
Barrow Nr. 3 – II–VI cent. graves and finds

LVM A 7369; A 7422; A 8327–8354; A 8436–8461

Lit.: Moora, 1931; Moora, 1938b; Šnore, 1938.

GRIEZES DZIRNAVAS (EZERES GRIEZES DZIRNAVAS)

Saldus r.

Radimvietė žinoma nuo 1939 m., kai LVM nupirklo lankinę seĝę.

V–VI a. atsiktktiniai radiniai

Find site known since 1939 when LVM purchased a crossbow brooch.

V–VI cent. loose finds

LVM A 10097; A 10487

GRĪNERTI (ZVĀRDSES GRĪNERTI)

Dobeles r.

Kapinynas žinomas nuo 1929 m., kai Grynerių sodybos savininkas Paminklų valdybai perdavē radinius, rinktus nuo 1923 m. LVM (vad. E. Šnore) kapinyne ištyrė 6 kapus.

I–II a. radiniai
VI–VII a. kapai
VIII–XI a. radiniai

Cemetery known since 1929 when the owner of Grīnerti Farm handed over finds that had been made since 1923 to the Monuments Authority. LVM under E. Šnore excavated six graves in the cemetery.

I–II cent. finds
VI–VII cent. graves
VIII–XI cent. finds

LVM A 7063:1–19; A 7253:1–3; A 9030;
A 9031:1–4; A 9032:1–2; A 9033:1–3; A 9034:1–12;
A 9035:1–19; 9036:1–18; A 12591

Lit. Šnore, 1937.

GUNTIŅAS (NAUDĪTES GUNTIŅAS)

Dobeles r.

Radimvietė – gyvenvietė ar kapinynas žinomas nuo 1938 m., kai apie 300 m atstumu nuo Spārnukalno piliakalnio buvo rasta pasaginė seĝė, dirbinę aptikta ir piliakalnio papėdėje.

XII–XIV a. radiniai

Find site – settlement or cemetery known since 1938 when a penannular brooch was found ca 300 m away from Spārnukalns hillfort; loose finds also made at foot of hillfort.

XII–XIV cent. finds

LVM A 9659; A 10436:1–2

ĪLES MEŽNIECĪBA

Dobeles r.

Pilkapynas žinomas nuo 1940 m. kai P. Stepiņš ištyrē 5 pilkapius, rado 6 kapus.

I–II a. kapai
XVII a. radiniai

Barrow cemetery known since 1940 when P. Stepiņš examined five barrows and found six graves.

I–II cent. graves

XVII cent. finds

LVM A 10410:1–8; A 10411; A 10412;
A 10413:1–3; A 10414:1–4

Lit.: Stepiņš, 1974.

JĀNOGĀNAS (NAUDĪTES

JĀNOGĀNAS, PRIEDAINI)

Dobeles r.

Pilkapynas žinomas nuo 1936 m., kai pilkapius su-registravo Paminklų valdyba. A. Karnups 1937 m. ištyrē 1 pilkapij, aptiko 8 kapus.

II–V a. kapai

Barrow cemetery since 1936 when the Monuments Authority registered the barrows. In 1937 A. Karnups examined one barrow and found eight graves.

II–V cent. graves

LVM A 9899–9902

JUMPRAVMUIŽA (CODES

JUMPRAVMUIŽA (JUNGFERNHOF))

Bauskas r.

Kapinynas žinomas nuo XX a. pradžios, kai radinių īsigijo Valstybinis Ermitažas Sankt Peterburge. 1933 m. tyrinėjo V. Ģinters, aptiko vieną de-gintinę kapą, griautinę kapą ir viduramžių kapą.

I tūkst. pr. Kr. kapas

X–XI a. kapas

XVI–XVII a. senkapis ir radiniai

Cemetery known since early twentieth century, when finds were acquired by the Hermitage in St Petersburg. In 1933 investigated by V. Ginters, who found one cremation grave, an inhumation grave and a mediaeval grave.

Early I millennium B.C. grave

X–XI cent. grave

XVI–XVII cent. old grave site and finds

LVM A 10779–10781; VE

KAIJUKROGS (BĒNES KAIJUKROGS)

Dobeles r.

Kapinynas surastas 1963 m. Kasant žvyrą rasti apardytini kapai, radiniai perduoti LVM. 1964 m. LVM ekspedicija (vad. I. Cimermane) ištyrė 5 kapus.

VIII–X a. kapai

V–XII a. atsitiktiniai radiniai

Cemetery found in 1963. Graves damaged during gravel extraction, finds handed over to LVM. In 1964 LVM expedition under I. Cimermane examined five graves.

VIII–X cent. graves

V–XII cent. loose finds

LVM A 11911; A 11813:1–13; A 12212; A 11913:1–40;

Lit.: Cimermane, 1965.

KAKUŽĒNI (JAUNSVIRLAUKAS

KAKUŽĒNI, KLABATĒNI, PILČI)

Jelgavas r.

Kapinynas žinomas nuo XIX a., kai radiniai pateko į E. Krügerio kolekciją, vėliau buvo perduoti Kuršo provincijos muziejui. LVI ekspedicija (vad. J. Graudonis) 1977–1979 m. ištyrė 76 kapus.

V–VIII a. kapai

V–XIII a. atsitiktiniai radiniai

Cemetery known since nineteenth century when finds were acquired by E. Krüger for his collection and were later transferred to the Courland Provincial Museum. In 1977–79 an LVI expedition under J. Graudonis examined 76 graves.

V–VIII cent. graves

V–XIII cent. loose finds

LVM A 7229; A 10848:1–14; A 9395:1–2;
A 10672:1–2; VI 218:1–519; JVMM; KPM 1991:1–32;
KPM 1994:1–17

Lit.: Graudonis, 2003.

KALNAPLĀTERI (VILCES

KALNAPLĀTERI)

Jelgavas r.

Kapinynas žinomas nuo 1922 m., kai šioje vietoje rasti dirbiniai buvo perduoti LIM. 1966 m. LVM (vad. I. Cimermane) ištyrė 12 kapų.

XVI–XVII a. kapai

V–VI a. atsitiktiniai radiniai

Cemetery known since 1922, when finds made here were transferred to LVM. In 1966 LVM under I. Cimermane excavated 12 graves.

XVI–XVII cent. graves

V–VI cent. loose finds

LVM A 586–587; A 8145:1–6; A 11988:1–21; A 11989:1–46

Lit.: Cimermane, 1967.

KERKLIŅI (ZVĀRDES KERKLIŅI)

Saldus r.

Kapinynas žinomas nuo 1829 m., kai baronas Kleistas perdavē radinius Kuršo provincijos muziejui. Atsitiktinių radinių rasta ir vėliau.

VII–XII a. radiniai

Cemetery known since 1829, when Baron Kleist donated finds to Courland Provincial Museum. Loose finds also made at later dates.

VII–XII cent. finds

LVM RDM III 270–272; 2777–278;

RDM 165, 5. XII 1906. KPM 14 a–b

Lit.: Katalog, 1896.

KRAUJAS (ELEJAS KRAUJAS)

Jelgavas r.

Kapinynas žinomas nuo 1911 m., kai šioje vietoje surinkti radiniai pateko į Kuršo provincijos muziejų. Atsitiktinių radinių rasta ir vėliau.

V–XIII a. radiniai

Cemetery known since 1911, when finds were acquired by Courland Provincial Museum. Loose finds made at later dates too.

V–XIII cent. finds

LVM A 7478:1–6; A 12200:1–4; A 12683:1–2;

A 12718:1–3; A 12829:1–5; JVMM

ĶĒĶI (ZAĻENIEKU ĶĒĶI)

Jelgavas r.

Kapinynas žinomas nuo 1903–1904 m., kai radiniai perduoti Kuršo provincijos muziejui. Atsitiktinių radinių rasta ir vėliau.

VIII–XIII a. radiniai

XV–XVII a. radiniai

Cemetery known since 1903–1904, when finds were transferred to the Courland Provincial Museum. Loose finds made later too.

VIII–XIII cent. finds

XV–XVII cent. finds

LVM A 9709:1–2; JVMM; KPM 1988:1–17

ĶŪRI (TĒRVETES ĶŪRI)

Dobeles r.

Kapinynas žinomas nuo 1938 m., kai buvo užregistruotas Paminklų valdyboje. Atsitiktinių radinių rasta ir vėliau. 1976 m. LVI ekspedicija (vad. M. Atgāzis) kapinyne ištyrė 12 kapų.

VI–VII a. kapai

VI–XII a. radiniai

Cemetery known since 1938, when it was recorded officially by the Monuments Authority. Loose finds also made later. In 1976 an LVI expedition led by M. Atgāzis examined 12 graves in the cemetery.

VI–VII cent. graves

VI–XII cent. finds

LVM A 8823; A 106216:1–30; VI 208:1–198

Lit. Atgāzis, 1977.

LEJASLEPJI (VESTIENAS LEJASLEPJI)

Madonas r.

Lobis aptiktas apie 1905 m. Lejaslepjų sodybos žemėje. 1934 m. jis perduotas Paminklų valdybai ir atlikti žvalgomieji tyrinėjimai lobio radimo vietoje.

V–VI a. radiniai

Hoard found ca 1905 in m Lejaslepji Farm land. Transferred to Monument Authority in 1934 when survey digs carried out on find site.

V–VI cent. finds LVM A 8300:1–6; A 9050
Lit.: *Urtāns*, 1977.

LIELBERTUŠI (MEŽOTNES LIELBERTUŠI)

Bauskas r.

Kapinynas žinomas nuo 1925 m., kai griovyje rasti žalvariniai dirbiniai perduoti LVM.

XI–XIII a. atsitiktiniai radiniai

Cemetery known since 1925 when bronze artefacts found in ditch were donated to LVM.

XI–XIII cent. loose finds LVM A 7107:2–8

LIELOGLI (BUKAIŠU LIELOGLI (FOCKENHOF))

Dobeles r.

Kapinynas prie Tērvetēs upės žinomas nuo 1893 m., kai išplauti radiniai perduoti Rygos latvių bendruomenės muziejui. Atsitiktinių radinių rasta ir vėliau.

V–XII a. atsitiktiniai radiniai

Cemetery on the Tērvete River, known since 1893, when washed-up finds were donated to the Latvian community museum in Riga. Loose finds made later too.

V–XII cent. loose finds

LVM RLB 152–176; RLB 178–191; RLB 193;
RLB 195–219; RLB 428–429; A 10836:1–5; A 12226:1–8;
A 12592:1–8; KPM 1997:6; JVMM

Lit.: *Katalog*, 1896.

LOZBERGI (VECAUCES LOZBERGI)

Dobeles r.

Kapinynas užfiksotas 1933 m., kai į LVM pateko dirbiniai, nors apie radinius buvo žinoma XX a. pr. 1935 m. LVM (vad. E. Šnore) atliko žvalgomuosius tyrinėjimus.

V–VIII a. radiniai

Cemetery recorded in 1933 when LVM received artefacts, although these artefacts had been known since the early twentieth century. In 1935 an LVM expedition under E. Šnore carried out exploratory digs.

V–VIII cent. finds

LVM A 8049:1–5; A 8997:1–27; A 8998:1–2

MAZGRAUŽI (SALGALES MAZGRAUŽI)

Jelgavas r.

Kapinynas žinomas nuo XIX a. 9-ojo dešimtmečio, kai radiniai buvo perduoti Kuršo provincijos muziejui.

VII–XIII a. radiniai

Cemetery known since 1880s, when finds were donated to Courland Provincial Museum.

VII–XIII cent. finds

LVM KPM 2001/ A20.; JVMM:KPM 2001/ A1–19

Lit.: *Katalog*, 1896.

MEŽOTNE

Bauskas r.

Piliakalnis ir senovės gyvenvietė Lielupės kairiajame krante. Paminklas žinomas nuo XIX a. 7-ojo dešimtmečio, kai buvo aprašytas istorinėje literatūroje. 1938–1940 m. ir 1942 m. LVM (vad. V. Ginters) atliko dideles apimties tyrinėjimus piliakalnyje, kur iškasė 584 m² ir senovės gyvenvietėje – 356 m². 1949 m. (vad. E. Brīvkalne) atliko žvalgomuosius tyrinėjimus. 1969–1970 m. LVI (vad. M. Atgāzis) ištyrė 570 m².

Mežuotnės pilis buvo sugriauta 1220 m. ir vėl žiemgalių atstatyta 1227 m. 1272 m. pilis vėl buvo sugriauta, o 1321 m. medinę pilį atstatė vokiečiai. 1346 m. pilį sugriovė lietuviai.

Hillfort and ancient settlement on left bank of the Lielupe River. Site known since 1860s when it was described by historians. In 1938–1940 and 1942 LVM (under V. Ginters) carried out large-scale excavations in the hillfort (584 m²) and ancient settlement (356 m²). In 1949 E. Brīvkalne led a survey expedition. In 1969–1970 the. LVI (under M. Atgāzis) excavated 570 m².

Mežotne Castle was destroyed in 1220, rebuilt by the Semigallians in 1227, and destroyed once again in 1272. In 1321 the wooden castle was rebuilt by the Teutonic Order only to be demolished by the Lithuanians in 1346.

LVM KPM 2359–2362; 4973–4978; A 8159;
A 10032:1–355; A 10033:1–1109; A 11429:1–2393;
A 11430:1–36; A 11590:1–5; A 11953; A 12196:1–14;
A 12257:1–3, A 12295; A 12837; VI 151:1–1114

Lit.: Ginters, 1939a; Ginters, 1939b; Brīvkalne, 1960;
Atgāzis, 1970; Atgāzis, 1971.

MEŽOTNE

Bauskas r.

Kapinynas Lielupės kairiajame krante žinomas nuo 1936 m., kai statybų metu buvo rasta dirbiniai. 1938–1939 m. LVM (vad. V. Ginters ir O. Kalējs) ištyrė 32 kapus.

IX–XII a. kapai

Cemetery on left bank of the Lielupe River, known since 1936 when finds were made during building work. In 1938–1939 V. Ginters and O. Kalējs led an LVI expedition to excavate 32 graves.

IX–XII cent. graves

LVM A 9600–9635; A 11315–11316; A 11318.

Lit.: Ginters, 1939a; Ginters, 1939b.

MEŽOTNES CENTRS

Bauskas r.

Kapinynas Lielupės dešiniajame krante žinomas nuo 1851 m., kai kasant duobes buvo rasta dirbiniai. 1895 m. tyrinėjimus atliko V. Sizovas, o 1969–1970 ir 1979 m. LVI (vad. M. Atgāzis) ištyrė 93 kapus.

IX–XII a. kapai

VIII–XI a. radiniai

Cemetery on right bank of the Lielupe River, known since 1851 when finds were made during the digging of a pit. In 1895 V. Sizov carried out excavations and in 1969–1970 and 1979 M. Atgāzis led an LVI excavation of 93 graves.

IX–XII cent. graves

VIII–XI cent. finds

LVM RDM III 139–151; KPM 1743;

KPM 1804–1807, 1813. VI 150:1–355; JVMM

Lit.: Atgāzis, 1970; Atgāzis, 1971.

MUTSTRAUTI (GRENCU MUTSTRAUTI)

Tukuma r.

Kapinynas žinomas nuo 1933 m., kai buvo užregistruotas Paminklų valdyboje. I LIM radiniai pateko 1934 m.

IX–XII a. radiniai

Cemetery known since 1933, when it was registered with the Monuments Authority. Finds given to LVM in 1934.

IX–XII cent. finds

LVM A 8230:1–12

OŠI (DOBELES OŠI)

Dobeles r.

Kapinynas aptiktas 1925 m., kai buvo tiesiamas geležinkelis. 1926 m. Paminklų valdyba (vad. E. Šturm) ištyrė 34 kapus, 1926 m. (vad. F. Ozoliņš) – 41 kapą. LVI (vad. M. Atgāzis) 1980 m. atliko žvalgomuosius tyrinējimus, kapų neaptiko. V–IX a. kapai ir radiniai

Cemetery discovered in 1925, when the railway was extended. In 1926 E. Šturm led a Monument Authority expedition which excavated 34 graves and in 1926 F. Ozoliņš excavated 41 graves; in 1980 M. Atgāzis led survey excavations for LVI but found no graves.

V–IX cent. graves and finds

LVM A 3118–3131, 3133–3158; 3160–3175; 3177–3234; 3236–3259; 3979–4155, 7240, 7410:1–3. LVM VI 253; 238

Lit.: Šnore, 1929.

PĻAVNIEKKALNS (KATLAKALNA PĻAVNIEKKALNS)

Rīgas r.

Kapinynas žinomas nuo 1901 m. Kasant smēļi rasti dirbiniai buvo perduoti Rygos Domo muziejui, 1901 m. A. Buchholzas ištyrė 34 kapus, o 1928 m. LVM (vad. F. Jākobsons) ištyrė 37 kapus.

V–VI a. kapai ir radiniai

XIII a. kapas ir radiniai

Cemetery known since 1901, when sand was excavated; artefacts given to Riga Cathedral Museum; in 1901 A. Buchholz excavated 34 graves and in 1928 an LVM expedition led by F. Jākobsons examined 37 graves.

V–VI cent. graves and finds

XIII cent. grave and finds

LVM RDM I 194–323, RDM I 2978–3005;

Lit.: Buchholz, 1902. RDM I 3689–3690; A 6584–6947

PODINI (CERAUKSTES

PODINI, RUŠINI)

Bauskas r.

Kapinynas žinomas nuo 1936 m., kai buvo užregistruotas Paminklų valdyboje. 1938 m. ir 1939 m. PV (vad. K. Ošs) ištyrė 32 kapus.

VIII–XIII a. kapai ir radiniai

Cemetery known since 1936 when it was registered with the Monuments Authority. In 1938 and 1939 K. Ošs led a Monuments Authority expedition, which excavated 32 graves.

VIII–XIII cent. graves and finds

LVM A 9344–A 9748–9451;

A 9762–9763; A 8860;

A 10166–10195; A 12219.

PRIEDIŠI (VADAKSTES PRIEDIŠI)

Saldus r.

Kapinynas ir senkapis žinomas nuo 1958 m., kai I. Cimermane apžiūrinėjo Vadakstės mokykloje saugomus radinius, surinktus XX a. 3-ajame dešimtmetyje. 1984–1985 m. VKPAI (vad. J. Asaris) ištyrė 48 kapus.

II a. radiniai

V–VI a. kapai

XVII a. pab.–XVIII a. pr. kapai

Cemetery and old cemetery known since 1958 when I. Cimermane examined finds collected in the 1920s and preserved in Vadakste School. In 1984–1985 VKPAI under J. Asaris excavated 48 graves.

II cent. finds

V–VI cent. graves

Graves from turn of XVII and XVIII cent.

Lit.: Asaris, 1994.

LVM A 12614:1–7; A 12615:1–40

PUDŽAS (SALGALES PUDŽAS)

Jelgavas r.

Lobis rastas 1882 m. Lielupės dešiniajame krante, netoli upės kranto, 0,2 m gylyje. Netoli lobio radimvietės yra Vecpudžių kapinynas.

X–XI a. radiniai

Hoard found in 1882 on right bank of the Lielupe River, not far from the shore at a depth of 0.2 m. The Vecpudzes cemetery is close to the find-site.

X–XI cent. finds

LVM KPM 799–803; 869; 1002; 2054

Lit.: Urtāns, 1977.

RIJNIEKI (SALGALES RIJNIEKI)

Jelgavas r.

Lobis rastas 1936 m., ariant lauką į PV nuo Rijnieku sodybos. I LVM pateko maždaug pusę lobio: sidabro lydiniai ir dirbiniai. Pirminis viso lobio svoris buvo apie 11 kg.

XI a. pr. radiniai

Hoard found in 1936 when field was ploughed to the southwest of Rijnieki Farm. Approximately half the hoard of silver ingots and artefacts was given to LVM. The original weight of the complete hoard was approximately 11 kg.

Early XI cent. finds

LVM A 8959:1-41.

Lit.: Urtāns, 1977.

RŪSĪŠI-DEBEŠI (RUBAS RŪSĪŠI-DEBEŠI)

Saldus r.

Pilkapiai, kapinynas, senkapis žinomi nuo 1937 m., kai Paminklų valdybai buvo perduoti radiniai iš Rūsišų-Debešų. 1938 m. kapinyną žvalgė PV inspektorius P. Stepiņš. Ištirti 3 geležies amžiaus kapai bei 30 velyvų viduramžių kapų, taip pat 2 pilkapiai su 9 ir 10 kapų. 1940 m. Paminklų valdyba (vad. P. Stepiņš) ištirė dar keletą viduramžių kapų, 5 pilkapius, kurių 3 buvo labai apardytini. 1991 m. VKPAI ekspedicija (vad. A. Vilka) ištirė 2 geležies amžiaus kapus ir 1 viduramžių kapą.

II-VIII a. kapai

II-XIII a. radiniai

XVI-XVII a. senkapiai

II-V a. pilkapiai

Barrows, ancient cemetery, old cemetery known since 1937, when the Monuments Authority obtained finds from Rūsiši-Debeši. In 1938 Monuments Authority Inspector P. Stepiņš surveyed the cemetery. Three iron-age graves and 30 late-mediaeval graves were examined along with two barrows and nine and ten graves. In 1940 the Monuments Authority under P. Stepiņš excavated several more mediaeval graves, five barrows (of which three had been disturbed). In 1991 a VKPAI expedition under A. Vilka excavated two iron-age graves and one mediaeval grave.

II-VIII cent. graves

II-XIII cent. finds

XVI-XVII cent. old graves

II-V cent. barrows

LVM A 9510:1-33; A 10041:1-9;

A 10078:1-231; A 10224:1; A 10225:1-2;

A 10391:1; A 10392:1-9; A 10393:1-2;

A 10394:1-2; A 10395:1-7; A 10396:1-6;

A 10397:1-10; A 10398:1-2; A 10399:1;

A 10400:1-4; A 10401:1; A 10402:1-23;

A 11835:1-3; A 11925; A 12071:1-19;

A 12103:1-10; A 12359:1-6; A 12834:1-33

Lit.: Stepiņš, 1939.

SILIŅI (VECSAULES SILIŅI)

Bauskas r.

Kapinynas Nemunēlio upės dešiniajame krante aptiktas 1976 m., nors pirmieji radiniai iš šios vietas pateko į Bauskės muziejų 1959 m. 1976 m. LVI (vad. A. Caune) ištirė 10 kapų.

IX-XIII a. kapai ir radiniai

Cemetery on right bank of the Memele River discovered in 1976, although the first finds from

the site reached Bauska Museum in 1959. In 1976 A. Caune led an LVI expedition which excavated 10 graves.

IX-XIII cent. graves and finds

Lit.: Caune, 1987.

LVM VI 207:1-89; BNMM

SKARE (LIELAUCES SKARE)

Dobeles r.

Kapinynas žinomas nuo 1865 m., kai jį tyrinėjo A. Bielensteinas, A. Raisonas, A. Bittneris. Atsiktinių radinių rasta ir vėliau.

II-XII a. radiniai

XVI a. radiniai

Cemetery known since 1865 when it was studied by A. Bielenstein, A. Raison, A. Bittner. Loose finds also discovered at later dates.

II-XII cent. finds

XVI cent. finds

LVM KPM 2068, V, 3:A 6431-6432; A 8817; JVMM

Lit.: Katalog. 1896; Moora, 1929.

TĒRVETE

Dobeles r.

Piliakalnis Tērvetės upės dešiniajame krante. 1819 m. K. F. Watsonas piliakalnyje lokalizavo Tērvetės pilį. 1866 m. ir 1892 m. tyrinėjo A. Bielensteinas. 1951 m. LVI (vad. E. Brīvkalne) tyrinėjo priešpilį. 1952-1953 m. – senovės gyvenvietę. 1954-1959 m. (vad. E. Brīvkalne), 1960 m. (vad. F. Zagorskis) tyrinėjo piliakalnį. Iš viso piliakalnyje ir senovės gyvenvietėje ištirta 673 m².

1287 m. Tērvetės Žiemgalijų pilis buvo sugriauta.

1335 m. medinę pilį pasistatė vokiečiai. 1445 m. pilis sugriovė lietuviai. XVI a. ant piliakalnio pastatyta mūrinė pilis.

I tūkst. pr. Kr. kultūrinis sluoksnis

V-VI a. kultūrinis sluoksnis

X-XIII a. kultūrinis sluoksnis

Hillfort on right bank of the Tērvete River, which K. F. Watson declared to be the site of Tērvete castle in 1819. Excavated between 1866 and 1892 by A. Bielenstein. In 1951 an LVI expedition under E. Brīvkalne researched the forecastle, in 1952-1953 an ancient settlement was excavated and in 1954-1959 E. Brīvkalne led work on the hill fort which was continued in 1960 by F. Zagorskis. In sum 673 m² have been excavated in the hill fort and ancient settlement.

In 1287 the Semigallian castle at Tērvete was destroyed and in 1335 the Teutonic Order built a wooden castle. The castle was destroyed by Lithuanian forces in 1445 and in the sixteenth century a stone castle was built on the site.

Cultural layer from I millennium B. C.

V-VI cent. cultural layer

X-XIII cent. cultural layer

LVM A 7227; A 8148; A 12354; VI 20:1-317;

VI 24a:1-978; VI 24b:1-848; VI 24c:1-340;

VI 24d:1-1306; VI 24e:1-268; VI 24f:1-184;

VI 24g:1-69; VI 25a:1-282; VI 25b:1-36.; JVMM

Lit.: Brīvkalne 1959, Brīvkalne 1964, Atgāzis 2000.

VILCES PARKS

Jelgavas r.

Kapinynas yra Vilkijos upelio dešiniajame krante, žinomas nuo 1940 m. Tais pačiais metais K. Ošs ištyrė 5 kapus. 1991 m. tyrinėjimų metu (vad. J. Urtāns) kapų nebuvo rasta.

VII–X a. kapai ir atsitiktiniai radiniai

Cemetery on right bank of the Vilkija River, known from 1940. That same year K. Ošs examined 5 graves. No graves were found during J. Urtāns' 1991 expedition.

VII–X cent. graves and loose finds

LVM A 10469–10475

ZANTE

Tukuma r.

Pilkapynas žinomas nuo 1880 m., kai radinius Kuršo provincijos muziejui perdavė baronas Derschau. 1892 m. R. Hausmannas ištyrė 3 pilkapius ir surinko atsitiktinius radinius.

II–III a. kapai ir atsitiktiniai radiniai.

Barrow cemetery known from 1880 when Baron Derschau gave finds to the Courland Provincial Museum. In 1892 R. Hausmann examined three barrows and collected loose finds.

II–III cent. graves and loose finds.

LVM KPM 1040; KPM 1998; KPM 2021. JVMM

Lit.: Hausmann, 1893.

ZELTIŅI (MEŽOTNES ZELTIŅI)

Bauskas r.

Kapinynas žinomas nuo 1926 m., kai sodybos šeimininkas Paminkļu valdybai perdavė rastus dirbinius.

XII–XIII a. radiniai

Cemetery known from 1926, when the farm owner handed over artefacts to the Monuments Authority.

XII–XIII cent. finds

LVM A 7255:1, 3, 4

ZIEDONSKOLA (BRONSMINDE, ĪSLĪCES GRANTSBEDRES)

Bauskas r.

Kapinynas, lobis. Radimvietė Lielupēs kairiajame krante aptikta 1823 m., kai buvo rastas Romos monetų lobis. Kapinynas žinomas nuo 1830 m., kai dvarininkas M. von Schöppingkas Kuršo provincijos muziejui perdavė radinius. 1933 m. LVM (vad. V. Ginters) ištyrė 22 vidurinio geležies amžiaus kapus, 4 vėlyvojo geležies amžiaus kapus, žalvario ir ankstyvojo geležies amžiaus 6 degintinius ir 6 griautinius kapus. Tyrinėjimų metu taip pat surinkti paleolito ir mezolito laikotarpį titnaginiai dirbiniai. 1966 m. E. Kastiņš ištyrė 1 kapą. 1998 m. LVI ekspedicija (vad. I. Zagorska) ištyrė 2 vidurinio geležies amžiaus ir 2 žalvario amžiaus degintinius kapus bei vieną griautinį kapą, o 2000 m. buvo ištirtas žalvario amžiaus degintinis kapas, rasta mezolito ir geležies amžiaus atsitiktinių radinių.

IX tūkst. pr. Kr. 2-oji pusė–V tūkst. pr. Kr. vidurys

I tūkst. pr. Kr. kapai

II–IV a. monetų lobis

V–VII a. kapai

IX–XII a. kapai (Yslykio žvyruobės)

IV–XIV a. atsitiktiniai radiniai

Cemetery, hoard. Find-site on left bank of the Lielupe River, discovered in 1823 when a Roman coin hoard was found. The cemetery has been known since 1830 when the estate owner, M. von Schöppingk handed over the finds to the Courland Provincial Museum. In 1933 V. Ginters led an LVM expedition which uncovered 22 graves from the Middle Iron Age, 4 late-iron-age graves and six cremation and six inhumation graves from the Bronze and Early Iron Ages. Flint artefacts from the palaeolithic and mesolithic ages were also found during the excavation. In 1966 E. Kastiņš examined one grave. In 1998 I. Zagorska led an LVI expedition to examine two middle-iron-age and two bronze-age cremation graves and one inhumation grave and in 2000 a bronze-age creation grave was studied, and loose finds from the mesolithic and iron ages were found.

Second half of IX millennium B.C.–

mid-fifth millennium B.C.

Graves from I millennium B.C.

Coin hoard from II–IV cent. A.D.

V–VII cent. graves

IX–XII cent. graves (from the Īslīce gravel pit)

IV–XIV cent. loose finds

LVM KPM 90; A 1647–1650; A 1927–1931;
A 6345–6346; A 10072; A 10742–10776; A 10782–10784;
A 11059; A 11687:11; A 11689; A 12224:1–2;

Lit.: Atgāzis, 2000b. VI 326:1–165. VE, BNMM, JVMM

Literatūra

- Atgāzis M. 1970: Mežotnes arheoloģiskās ekspedīcijas darbs 1969, *RT* 1969, Riga, 1970, p. 41–46.
- Atgāzis M. 1971: Mežotnes arheoloģiskās ekspedīcijas darbs 1970. gadā, *RT* 1970, Riga, 1971, p. 27–30.
- Atgāzis M. 1977: Ķūru senkapi, *RT* 1976, Riga, 1977, p. 14–19.
- Atgāzis M. 1980: Bāju-Šķērstaiņu arheoloģiskās ekspedīcijas darbs un aizsardzības izrakumi Mežotnes centra senkapos, *ZASM* 1979, Riga, 1980, p. 22–27.
- Atgāzis M. 1982: Izrakumi Dobeles Bāju-Šķērstaiņu un Ošu senvietās, *ZASM* 1980. un 1981, Riga, 1982, p. 33–41.
- Atgāzis M., Bebre V. 1986: Pētījumi Čunkānu–Dreņgeru kapulaukā, *ZASM* 1984. un 1985, Riga, 1986, p. 19–25.
- Atgāzis M. 1988: Dreņgeru–Čunkānu kapulauka pētniecība, *ZASM* 1986. un 1987, Riga, 1988, p. 34–43.
- Atgāzis M. 1990: Pētījumi Čunkānu–Dreņgeru kapulaukā un aizsardzības izrakumi Plūdoņu II apmetnē, *ZASM* 1988. un 1989, Riga, 1990, p. 34–43.
- Atgāzis M. 1992a: Pētījumi Dreņgeru–Čunkānu kapulaukā un pārbaudes izrakumi Stelpes Berkū Kapusilā, *ZASM* 1990. un 1991, Riga, 1992, p. 23–30.
- Atgāzis M. 1992b: First Finds of Three-armed (Trefoil) Brooches in Latvia, *Die Kontakte zwischen Ostbalkanum und Skandinavien im frühen Mittelalter. Acta universitatis Stockholmensis*, Nr. 9, Uppsala, 1992, p. 19–33.
- Atgāzis M. 1994a: Dreņgeru–Čunkānu 241. kaps un šķēpu līdzdošanas tradīcija 8.–9. gs. zemgaļu apbedījumos, *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 17, Riga, 1994, p. 29–39.
- Atgāzis M. 1994b: Dreņgeru–Čunkānu kapulauks un zemgaļu senvēstures pētniecības jautājumi, *ZASM* 1992. un 1993, Riga, 1994, p. 23–30.
- Atgāzis M. 2000a: Tērvetes senvietas, to pētniecības gaitu sākums un daži senvietu kronoloģijas jautājumi, *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 20, Riga, 2000, p. 18–31.
- Atgāzis M. 2000b: Dzelzs laikmeta jaunieguvumi Rundāles pag. Ziedoņskolas senvietās 1998. gadā, *ZASM* 1998.–1999, Riga, 2000, p. 75–89.
- Asaris J. 1994: Agrākie apbedījumi Vadakstes Priedišu kapos, *Rakstu vaimags arheologa Jāņa Siatkovska pie-miņai*, Riga, 1994, p. 6–15.
- Baltiško... 1991: Baltiško ornamanto beieškant, Vilnius, 1991.
- Banytė-Rowell R. 2004: The Transition of Ideas and Northern Lithuania in the Roman Period, *Pētījumi zemgaļu senatnē. Latvijas Vēstures muzeja raksti*, Nr. 10, Riga, 2004, p. 11–26.
- Bebre V. 1984: Arheoloģiskie izrakumi Čunkānu–Dreņgeru kapulaukā, *ZASM* 1982. un 1983, Riga, 1984, p. 26–29.

Literature

- Berga T. 1978: Latvijas 10.–12. gs. dzīvesvietas iegūtās monētas, *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 12, Riga, 1978, p. 119–128.
- Berga T. 2000: Dobeles viduslaiku kapsētas monētas un to nozīme apbedīšanas rituālā (14.–17. gs.), *Arheoloģija un etnogrāfija*, Riga, 2000, t. 20, p. 32–43.
- Bielenstein A. 1868: Bemerkungen zum Bericht über Racken, *Sitzungsberichte der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst in Mitau*, 1868, p. 41, 47.
- Bielenstein A. 1884: Eine Expedition nach Rakten und Sagare, *Rigaische Zeitung*, 1884, Nr. 155.
- Bielenstein A. 1885: Über Expedition nach Rakten und Sagare und über Burgberge an der Düna zwischen Stockmanshof und Friedrichstadt, *Magazin Lettischen literarischen Gesellschaft (Riga)*, t. 17, d. 2, 1885, p. 291–292.
- Boy C. 1896: Bericht über Ausgrabungen auf dem Kronsgute Zeemalden in Kurland, *Sitzungsberichte der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst in Mitau* 1895, Mitau, 1896, p. 93–124.
- Brīvkalne E. 1960: Rakstītās zījas un arheoloģiskās liecības par 9.–13. gs. Mežotni, *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 2, Riga, 1960, p. 61–78.
- Brīvkalne E. 1964: Daži amatniecības darinājumi Tērvetes pilskalnā, *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 6, Riga, 1964, p. 85–104.
- Buchholz A. 1902: Über die Aufdeckung einer Grabsäte auf dem Plawnekkalns, *Sitzungsberichte der Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde zu Riga* 1901, Riga, 1902, p. 41–47.
- Caune A. 1987: Jaunsaules Siliņu kapulaiks, *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 15, Riga, 1987, p. 45–55.
- Cimermane I. 1965: Aizsardzības izrakumi Kaijukroga kapulaukā, *RT* 1964, Riga, 1965, p. 5.
- Cimermane I. 1967: Aizsardzības izrakumi Vilces Kalnaplāteru kapulaukā, *RT* 1966, Riga, 1967, p. 27–28.
- Cimermane I. 1994: Zemgaļu 16. gs. bronzas skārda vainagi, *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 17, Riga, 1994, p. 53–59.
- Daiga J., Grosvalds I. 1964: Senākie tīgelji Latvijā, *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 6, Riga, 1964, p. 7–22.
- Daiga J. 1980: Izrakumi Dobeles kapsētā, *ZASM* 1979, Riga, 1980, p. 48–53.
- Daiga J. 1982: Izrakumi Dobeles kapsētā, *ZASM* 1980/81, Riga, 1982, p. 71–76.
- Daiga J. 1984: Izrakumi Dobeles kapsētā 1982. gadā, *ZASM* 1982. un 1983, Riga, 1984, p. 52–55.
- Dobele S. 2004: Ar monētām datēto 14. gs.–15. gs. sākuma sieviešu apbedījumu senlietas Dobeles kapsētā, *Pētījumi zemgaļu senatnē. Latvijas Vēstures muzeja raksti*, Nr. 10, Riga, 2004, p. 47–56.
- Döring J. 1868: Die Baerburg am Spahrnsee bei Ihlen, die mutmassliche Burg Racken der heidnischen Sem-

- gallen, *Sitzungsberichte der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst in Mitau*, 1868, p. 49–53.
- Döring J. 1878: Die Semgaller Burgen Ratten und Racketen, *Sitzungsberichte der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst in Mitau*, 1878, p. 29–51.
- Duksa Z. 1981: Kalti archainiai lydiniai, *Lietuvių materialinė kultūra IX–XIII amžiuje*, t. II, Vilnius, 1981, p. 100–103.
- Ģinters V. 1939a: Senā Mežotne. 1938. gada arheologiskie izrakumi pilskalnā un kapulaukā, *Senatne un Mäksla*, Nr. 1, Riga, 1939, p. 64–98.
- Ģinters V. 1939b: Senā Mežotne. 1939. gada izrakumi, *Senatne un Mäksla*, Nr. 4, Riga, 1939, p. 15–45.
- Graudonis J. 2003: *Lielupes kastos pirms gadu simtiem. Arheologiskie pētījumi Jaunsvirlaukas pagastā*, Riga, 2003.
- Hausmann R. 1893: Hügelgräber zu Santon, *Sitzungsberichte der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst in Mitau* 1892, Mitau, 1893, p. 67–84.
- Ivanauskas E. 2001: *Monetos ir žetonai Lietuvos senkapiuose 1387–1850 m.*, Vilnius, 2001.
- Katalog 1896: *Katalog der Ausstellung X. Archäologischen Kongress in Riga 1896*, Riga, 1896.
- Kazakevičius V. 1996: *IX–XII a. baltų kalavijai*, Vilnius, 1996.
- Kazakevičius V. 1998: Iš vėlyvojo geležies amžiaus baltų ginklų istorijos, *Lietuvos archeologija*, t. 15, Vilnius, 1998, p. 287–332.
- Kazakevičius V. 2002: Ietigalis sidabru inkrustuota įmova iš Vilkijos, *Archaeologia Lituana* 3, p. 104–120.
- LAB 1961: Lietuvos archeologijos bruozai, Vilnius, 1961.
- LPSR Arh 1974: *Latvijas PSR arheoloģija*, Riga, 1974.
- Merkevičius A. 1998: Kalnelio archeologiniai paminklai, *Lietuvos archeologija*, t. 15, Vilnius, 1998, p. 381–388.
- Michelbertas M. 1972: V m. e. a. Daujėnų apgalvis, *Istorija*, t. 13, sąs. 1, Vilnius, 1972.
- Michelbertas M. 1986: *Senasis geležies amžius Lietuvoje*, Vilnius, 1986.
- Moora H. 1929: *Die Eisenzeit in Lettland bis etwa 500 n. Chr.*, t. I, Tartu, 1929.
- Moora H. 1931: Die Hügelgrab der römischen Eisenzeit in Īle, Kreis Jelgava, Lettland, *Congressus secundus archeologorum Balticorum Rigae*, 19–23. VIII. 1930, Riga, 1931, p. 437–460.
- Moora H. 1938a: *Die Eisenzeit in Lettland bis etwa 500 n. Chr.*, t. II, Tartu, 1938.
- Moora H. 1938b: Das II. Hügelgrab von Gailiši, Gemeinde Īle, Kreis Jelgava, *Senatne un Mäksla*, Nr. 2, 1938, p. 64–73.
- Mugurēvičs Ē. 1974: Krustineveida piekarių Latvijā laikā no 11. līdz 15. gs., *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 11, Riga, 1974, p. 220–239.
- Patkauskas S. 1980: Plaučiškių pilkapiai, *Muziejai ir paminklai*, sąs. 2, Vilnius, 1980, p. 43–55.
- Radiņš A. 2002: Pirmo pilsētu veidošanās problēma Latvijā, *Latvijas arheoloģija. Pētījumi un problēmas*. *Latvijas Vēstures muzeja raksti*, Nr. 8, Riga, 2002, p. 143–152.
- Radiņš A. 2004: Zemgaļu un skandināvu sakari 10.–12. gadsimtā. Tirdzniecības uzbūves daži aspekti, *Pētījumi zemgaļu senatnē. Latvijas Vēstures muzeja raksti*, Nr. 10, Riga, 2004, p. 77–87.
- Salatkienė B. 1999: Gruzdžių seniūnijos archeologijos paminklai, *Gruzdžiai*, Vilnius, 1999, p. 21–41.
- Salatkienė B. 2000: Jurgaičių piliakalnio archeologiniai tyrinėjimai, *Kryžių kalno istorinė raida ir jo išlikimo problemos*, Šiauliai, 2000, p. 16–40.
- Salatkienė B. 2004: Papilės archeologijos paminklai ir jų tyrinėjimai, *Papilė*, Vilnius, 2004, p. 125–174.
- Sb. Kurl. 1883: *Sitzungsberichte der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst Veröffentlichungen des kurländischen Provinzial-Museums, aus dem Jahre 1882*, Mitau, 1883, p. 17–18.
- Sb. Rig. 1898: *Sitzungsberichte der Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde der Ostseeprovinzen Russlands aus Jahren 1897*, Riga, 1898.
- Siminiškytė A. 1998: Geriamieji ragai Lietuvoje, *Lietuvos archeologija*, t. 15, Vilnius, 1998, p. 128–245.
- Skučienė E., Sriškenė E., 2000: Unique find 8th–9th the cent. from Diržai cemetery (Pakruojis distr.) in Lithuania, *Conservation without limits*, Helsinki, 2000, p. 242.
- Starožytne Litwy, Warsawa, 1994.
- Stepiņš P. 1939: Senkapi "Liepu kalnā" Rubas pag. Rūsišos–Debešos, Jelgavas apr., *Senatne un Mäksla*, Nr. 1, Riga, 1939, p. 45–62.
- Stepiņš P. 1974: Senkapi Īles mežā, *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 11, Riga, 1974, p. 111–120.
- Svetikas E. 2003a: Tretininkų odiniai kapšeliai: jų apkalų tipologija, chronologija ir simbolika, *Lietuvos archeologija*, t. 24, Vilnius, 2003, p. 241–266.
- Svetikas E. 2003b: *Alytaus kapinynas: christianizacijos šaltiniai*, Vilnius, 2003.
- Šliavas J. 1985: *Žeimelio apylinkės. Kultūros ir švietimo apybraiža*, Kaunas, 1985, p. 7–13.
- Šnore E. 1937: Jauni vidējā dzelzs laikmeta kapu atradumi Zemgalē, *Senatne un Mäksla*, Nr. 3, 1937, p. 84–90.
- Šnore R. 1929: Izrakumi Dobeles pagasta Ošu senapos 1926. gadā, *Rīgas Latviešu biedrības Zinību komisijas Rakstu krājums*, Nr. 19, Riga, 1929.
- Šnore R. 1930: Dzelzs laikmeta latviešu rotas adatas, *Latviešu aizvēstures materiali*, I, Riga, 1930, p. 39–108, lent. I–XXXI.
- Šnore R. 1938: Trešais kapu uzkalniņš 2.–6. gs. kapu laukā Īles Gailišos, *Senatne un Mäksla*, Nr. 3, Riga, 1938, p. 59–81.
- Šnore R. 1938a: Par vēlā dzelzs laikmeta sudraba atradumiem Latvijā, *Senatne un Mäksla*, Nr. 2, Riga, 1938, p. 94–110.
- Šnore R. 1938b: Zur Typologie der frühen Silberbarren in Lettland, *Pirmai Baltijas vēstrunieku konference Rigā*, 16–20. VIII 1937, Riga, 1938, p. 168–196.
- Tarvydas B. 1933: Šiaulių Kraštotoiros D-jos archeologiniai tyrinėjimai 1932 m., Šiaulių metraštis..., 1933, Šiauliai, 1933, p. 1–17.
- Tautavičienė B. 1974: Pamiškių (Pasvalio r.) senkapis, Archeologiniai ir etnografiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1972 ir 1973 metais, Vilnius, 1974, p. 40–45.
- Tautavičienė B. 1981: III–XVI a. sidabriniai ir sidabru puošti dirbiniai: Katalogas, Vilnius, 1981.
- Tautavičius A. 1996: Vidurinis geležies amžius Lietuvoje (V–IX a.), Vilnius, 1996.
- Urbanavičius V. 1979: Jakštaičių senkapis, *Lietuvos archeologija*, t. 1, Vilnius, 1979, p. 122–150.

- Urtāns V. 1970: Etniskās atšķirības apbedīšanas tradīcijas un kapu inventārā Latvijā 5.–9. gs., *Arheoloģija un etnogrāfija*, t. 9, Rīga, 1970, p. 61–85.
- Urtāns V. 1977: *Senākie depozīti Latvijā (līdz 1200. gadam)*, Rīga, 1977.
- Urtāns J. 1994: Arheoloģiskie pētījumi Gaideļu–Viduču senkapos, ZASM 1992. un 1993, Rīga, 1994, p. 87–89.
- Urtāns J. 1996: Izrakumi Jaunsvirlaukas Gaideļu–Viduču senkapos, ZASM 1994. un 1995, Rīga, 1996, p. 117–119.
- Varnas A., Ivanauskas E. 1987: Šapnagi (Akmenē raj.) XVI–XVII a. senkapija, *Lietuvos TSR moksly akademijos darbai*, A serija, t. 3(100), Vilnius, 1987, p. 24–41.
- Vasiliauskas E. 1999: Žiemgalos prekybiniai keliai ir centrali VIII–XII amžiaus, *Lietuvos archeologija*, t. 18, Vilnius, 1999, p. 79–99.
- Vasiliauskas E. 2001: XII–XIII a. Žiemgalių palaidojimai, *Lietuvos archeologija*, t. 21, Vilnius, 2001, p. 335–354.
- Vasiliauskas E. 2003: XII–XIII a. zoomorfiniai pakabučiai Žiemgalos teritorijoje, *Lituanistica*, t. 2(54), Vilnius, p. 32–55.
- Vasiliauskas E. 2004: Jaunatnie pētījumi Sidabrides (Kaltenes) arheologiskajos piemineklos, *Pētījumi Zemgalu senatnē*, Rīga, 2004, p. 103–126.
- Vaska B. 2004: Procesi zemgalu ornamentā vidējā un vēlajā dzelzs laikmetā, *Pētījumi zemgalu senatnē. Latvijas Vēstures muzeja raksti*, Nr. 10, Rīga, 2004, p. 127–152.
- Vaškevičiūtė I. 1985: Jauneikių (Joniškio raj.) V–XI a. kapinynas: 1. Laidosena. Darbo īrankiai, *Lietuvos TSR moksly akademijos darbai*, A serija, t. 2 (91), 1985, Vilnius, p. 48–57.
- Vaškevičiūtė I. 1986: Jauneikių (Joniškio raj.) V–XI a. kapinynas: 2. Ginklai, *Lietuvos TSR moksly akademijos darbai*, A serija, t. 2(95), Vilnius, 1986, p. 43–51.
- Vaškevičiūtė I. 1987a: Jauneikių (Joniškio raj.) V–XI a. kapinynas: 3. Galvos ir kaklo papuošalai, *Lietuvos TSR moksly akademijos darbai*, A serija, t. 1(98), Vilnius, 1987, p. 20–30.
- Vaškevičiūtė I. 1987b: Jauneikių (Joniškio raj.) V–XI a. kapinynas: 4. Krūtinės papuošalai, *Lietuvos TSR moksly akademijos darbai*, A serija, t. 2(99), Vilnius, 1987, p. 25–38.
- Vaškevičiūtė I. 1987c: Jauneikių (Joniškio raj.) V–XI a. kapinynas: 5. Rankų papuošalai ir kiti radiniai, *Lietuvos TSR moksly akademijos darbai*, A serija, t. 4 (101), Vilnius, 1987, p. 71–81.
- Vaškevičiūtė I. 1989: Kuršių kapai žiemgalų kapinyne, *Lietuvos TSR moksly akademijos darbai*, A serija, t. 4 (109), Vilnius, 1989, p. 55–67.
- Vaškevičiūtė I. 1992: IV–XI ijiņinai apgalviai, *Lietuvos archeologija*, t. 8, Vilnius, 1992, p. 128–135.
- Vaškevičiūtė I. 1995a: Māžeikių XVI–XVII a. kapiynas, *Lietuvos archeologija*, t. 11, Vilnius, 1995, p. 280–316.
- Vaškevičiūtė I. 1995b: XVI–XVII Pavirvytēs–Gudu kapinyno (Akmenės r.) kapai, *Lietuvos archeologija*, t. 11, Vilnius, 1995, p. 317–329.
- Vaškevičiūtė I. 2000a: Šukionių kapinynas, *Lietuvos archeologija*, t. 20, Vilnius, 2000, p. 159–224.
- Vaškevičiūtė I. 2000b: Stungiu kapinynas, *Lietuvos archeologija*, t. 20, Vilnius, 2000, p. 225–262.
- Vaškevičiūtė I. 2000c: Moterų liejikų kapai žiemgalų kapinynuose, *Iš Baltų kultūros istorijos*, Vilnius, 2000, p. 91–98.
- Vaškevičiūtė I. 2001: Svarstyklės ir svarstyklų dėžutės Pielinėje Žiemgaloje, *Lietuvos archeologija*, t. 21, Vilnius, 2001, p. 275–282.
- Vaškevičiūtė I. 2004a: Žiemgalai V–XII, Vilnius, 2004.
- Vaškevičiūtė I. 2004b: Laidosenos ypatumai Vakarų Žiemgaloje, *Lietuvos archeologija*, t. 26, Vilnius, 2004, p. 29–46.
- Virse I. 2002: Par dažiem atradumiem Vērgales Ošeineku kapulaukā, *Latvijas archeologija. Pētījumi un problēmas. Latvijas Vēstures muzeja raksti*, Nr. 8, Rīga, 2002, p. 191–200.
- Volkaitė-Kulikauskienė R. 1943: Stačiūnų kapinyno antkaklės, *Gimtasai kraštas*, Nr. 43, Šiauliai, 1943, p. 80–95.
- Wachtmuth F. 1877: Die semgallische Burg Racketten (Racken, Rahel, Ratten), *Sitzungsberichte der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst in Mitau*, 1877, p. 53–54.
- Zemaitis G. 2004: Izrakumi Jaunsvirlaukas Gaideļu–Viduču kapulaukā, *Arheologu pētījumi Latvijā 2002. un 2003. gadā*, Rīga, 2004, p. 46–50.
- Žiemgaliai..., 2003: *Ziemgalī senatnē/Žiemgalai senovēje*, Rīga, 2003.
- Берга Т. 1988: Монеты в археологических памятниках Латвии IX–XII вв., Рига, 1988.
- Бривкалне Э. 1959: Городище Тервете и его историческое значение, *Труды Прибалтийской общеединенной комплексной экспедиции*, т. II, Москва, 1959, с. 254–273.
- Мутуревич Э. 1965: Восточная Латвия и соседние земли в X–XIII вв., Рига, 1965.
- Башкявичюте И. 2004: Некоторые особенности погребального обряда в западной части Земгале, *Pētījumi zemgalu senatnē. Latvijas Vēstures muzeja raksti*, Nr. 10, Rīga, 2004, p. 153–165.
- Казакявичюс В. 1988: Оружие балтских племен II–VIII веков на территории Литвы, Вильнюс, 1988.
- RT – Zinātniskās atskaites sesijas referātu tēzes par arheologu, antropologu un etnogrāfu... gada pētījumu rezultātiem.
- ZASM – Zinātniskās atskaites sesijas materiāli par arheologu, antropologu un etnogrāfu.

Fotografai / Photographers

- Romas Jarockis – 177
Mykolas Michelbertas – 9
Valdemaras Šimėnas – 23
Adolfas Tautavičius – 39, 69, 89, 118, 132
Bronė Tautavičienė – 101
Vykintas Vaitkevičius – 153
Ilona Vaškevičiūtė – 216

Piešiniai / Drawings

- Audronė Ruzienė – 166
Herbertas Manomaitis – 117

SL 1231. Tir. 1000. Užs. Nr. 844

Išleido Lietuvos nacionalinis muziejus
Arsenalo g. 1, LT-2600, Vilnius, Lietuva
Latvijas Vēstures muzejs
Pils laukums 3, LV-1050, Riga, Latvija
Spausdino UAB *Sapnų sala*
S. Moniuškos g. 21, LT-08121, Vilnius

Viršelyje:
Jurgaičių piliakalnis (Kryžių kalnas)
Fot. Vytautas Augustinas. Apie 1940 m. LNM

